

karanlık kitaplık

BRAM STOKER

Dracula'nın Konuğu
ve Diğer Tuhaf Öyküler

ithaki

Çeviren:
Kerem Burhan Çiftçi

BRAM STOKER

1847'de Dublin'de doğdu. Çocukluğunu fiziksel engelli olarak geçirmesine rağmen, gençlik yıllarında Dublin Üniversitesi'nin en önemli atletleri arasına girebilecek kadar güçlü bir iradeye sahip olduğunu gösterdi. Babasının izinden giderek memur olduysa da içindeki tiyatro aşkı hiç eksilmedi. Uzun süre *The Evening Mail* gazetesinin tiyatro eleştirmenliğini yürüttü. 1878'de Oscar Wilde'ın eski sevgilisi Florence Balcome ile evlendi.

Daha önce bir dizi kısa öyküsü yayımlandıysa da, yazarlık ününü 1897'de ilk baskısı yapılan *Dracula* sayesinde kazandı. *Dracula*, İngiliz edebiyatının en önemli korku yapıtı olarak kabul edilmektedir.

Diğer önemli yapıtları arasında *The Snake's Pass* (Yılanın Geçişi), *The Mystery of the Sea* (Denizin Esrarı), *The Jewel of the Seven Stars* (Yedi Yıldız Mücevheri), *The Lady of the Shroud* (Kefenli Kadın) ve Ken Russell tarafından filme alınan *The Lair of the White Worm* (Beyaz Ejderha'nın Yuvası) sayılabilir.

Londra'da, 1912 yılında öldü.

Dracula'nın Konuğu ve Diğer Tuhaf Öyküler

Bram Stoker
Orijinal Adı: *Dracula's Guest and Other Weird Stories*

İthaki Yayınları - 2372
Karanlık Kitaplık - 63

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Yankı Enki*
Yayıma Hazırlayan: *Ömer Ezer*
Düzelti: *Yankı Enki*
Kapak İllüstrasyonu: *Yağız Eyiişleyen*
Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*
Grafik Uygulama: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Mart 2023, İstanbul

ISBN: 978-605-265-117-9

Sertifika No: 63989

Türkçe Çeviri © Kerem Burhan Çiftçi, 2023
© İthaki, 2023

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ İthaki Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ithakiyayingrubu.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

karanlık kitaplık

Bram Stoker

Dracula'nın Konuğu ve Diğer Tuhaf Öyküler

İngilizce aslından çeviren
Kerem Burhan Çiftçi

ithaki

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ
7

DRACULA'NIN KONUĞU
9

YARGICIN EVİ
24

KIZILDERİLİ KADIN
46

SERPİLEN ALTININ SIRRI
60

ÇİNGENE KEHANETİ
75

ABEL BEHENNA'NIN GELİŞİ
86

SIÇANLARIN CENAZESİ
107

KIZIL ELLERİN DÜŞÜ
136

CROOKEN KÖYÜ
148

ÖNSÖZ

Kocamın bana büyük bir üzüntü veren ölümünden birkaç ay önce –Ölümün onu o sıralar gölge gibi takip ettiğini söyleyebilirim– o, üç kısa hikâye derlemesini yayımlatmak için planlar yapmaya başlamıştı ve bu cilt, yayımlanacak o derlemelerden birisi. Bu kitaptaki öykülerin asli listesine ben, *Dracula*'nın bugüne değin yayımlanmamış bir kısmını ekledim. Evvela, kitabın uzunluğundan sebep çıkartılmış olan bu kısım, kocamın en dikkat çekici çalışması olarak kabul edilen o eserin okurlarının ilgisini çekebilir. Diğer hikâyeler ise, İngiliz ve Amerikan mecmualarında halihazırda basılmış hâldeler. Şayet kocam daha uzun bir yaşam sürmüş olsaydı çoğu, ıstıraplı yaşantısının erken döneminde baş vermiş bu çalışmayı tekrar elden geçirmeyi uygun görebilirdi. Mamafih kader, bu eserin yayımlanma sürecini bana emanet etmeyi uygun gördü ve ben, bu eseri ondan bana kalmış hâliyle yayımlamayı münasip buldum.

FLORENCE BRAM STOKER

Dracula'nın Konuğu

Yolculuğumuza başladığımız sırada güneş, Münih'in üzerinde parıl parıl parıldamaktaydı ve hava, yazın başlangıcına özgü o neşeyle bezeliydi. Yola tam çıkacağımız sırada, misafiri olduğum Quatre Saisons otelinin metrdoteli Herr Delbrück, başına şapkasını dahi takmamış bir kılıkla at arabasına doğru geldi ve bana keyifli bir yolculuk dileğinde bulunduktan sonra arabacıya, eli hâlâ arabanın kapısını tutar bir hâldeyken şunları söyledi: "Gece çökmeden dönmeyi unutma. Gökyüzünün parıldadığına aldanmasın gözün, kuzeyden gelen bir esinti, fırtına kopacağı izlenimini uyandırıyor. Her neyse, geç kalmayacağından eminim." Bunu söyledikten sonra gülümsedi ve "Hangi gecede olduğumuzu biliyorsun neticede," diye ekledi.

Johann belirgin bir sesle, "Ja, mein Herr,"* deyip şapkasına bir dokunduktan sonra, aceleyle ilerlemeye koyuldu. Şehri arkamızda bıraktığımız sırada ona durması için bir el işareti yaptıktan sonra "Söylesene Johann, bu gece hangi geceymiş?" diye soruverdim ona.

Johann ıstavroz çıkardı ve olanca ketumluğuyla "Walpurgis Gecesi," diye yanıtladı. Sonrasında bir pancar büyüklüğündeki Alman gümüşü, antika saatini çıkarttı ve kaşları çatık, omuzlarını sabırsızcasına silker bir hâlde ona baktı. Görünen o ki Johann, onu soru sormak için gereksiz yere bekletişime bu şekilde tepki koyuyordu. At arabasının koltuğuna gömülüp ona ilerlemeye devam etmesi için bir el hareketi yaptım. Adam, arabayı aceleyle sürdüğünde sanki

* (Alm.) "Evet, Beyim". "Herr" kelimesi her ne kadar herhangi bir erkeğin adının önüne getirilebilecek bir unvan olsa da burada "Mein herr" olarak kullanılması, "alt sınıftan" birinin "üst sınıftan" birine olan hitabına karşılık gelmektedir. *–çn*

kaybettiğimiz zamanı telafi etmeye çalışır gibiydi. Arada sırada atlar başlarını yukarı kaldırıp havayı bir şeylerden şüphelenircesine kokluyor gibiydiler. Bu gibi hâller peyda olduğunda sık sık irkilerek etrafıma bakıyordum. Yol son derece ıssızdı zira yüksek rakımlı, sık rüzgâr alan bir düzlükte yolculuk ediyorduk. Araba ilerlemeye devam ettikçe, biraz hor kullanılmış ve küçük, esintili bir vadiye doğru inen bir yol gördüm. Bu patika o kadar davetkâr bir görünüşe sahipti ki Johann'ı gücendirme pahasına olsa da ona durmasını söyledim. Durduğunda ona bu yolun sonunda neyin olduğunu sorduğumda adam türlü bahaneler uydurup defalarca ıstavroz çıkarmaya girişti. Merakım cezbolmuştu, hâliyle ona bu yol hakkında birkaç soru sordum. Sorularıma kaçamak cevaplar verdiği sırada tepki koyarcasına saatine bakıp duruyordu.

Nihayet dedim ki: "Eh, Johann. Madem öyle, ben bu yoldan gitmek istiyorum. İstemediğin sürece bana eşlik etmeni buyuracak değilim sana. Bana sadece, niçin bu yoldan gitmek istemediğini söyle, kâfi." Buna cevap olarak adam arabacı koltuğundan öyle bir fırladı ki, ayakları toprağa bastığında sanki düşmüş gibiydi. Sonrasında yalvarırcasına ellerini bana açarak, o yoldan gitmememi rica etmeye başladı. Adamın söylediklerinin özünü anlayabileceğim oranda İngilizce sözcük, Almancanın arasına karışıvermişti. Adam biteviye bana bir şeyi anlatmak istiyor gibiydi, bu şeyin düşüncesi dahi görünüşe göre onun ödünü koparmaya yetiyordu ancak her defasında kendisine ket vurmayı başarıyor, ıstavroz çıkarttığı sırada "Walpurgis Gecesi!" deyip duruyordu.

Onunla münakaşa etmeye çalışsam da, dilini bilmediğim bir insanla münakaşa etmeye girişmek hayli güçtü. Koşullar kesinkes ondan yanaydı zira ne zaman son derece kırık bir İngilizceyle konuşmaya girişecek olsa heyecanlanıyor ve anadiline gerisingeri dönüveriyor ve sonrasında saatine bakıveriyordu. Atlar huzursuzlanıp havayı kokladılar. Bu durum dolayısıyla Johann'ın iyice beti benzi attı ve ürkek bir şekilde etrafa bakarak, aniden ileriye atılıp atları dizginlerinden yakalayarak, bir tanesini yirmi adım kadar peşinden sürükledi. Onu takip ettim ve niçin böyle bir şey yaptığını sordu-

ğumda ıstavroz çıkartarak ve diğer yola bakar hâlde bıraktığımız at arabasının oradaki dörtyol ağzını parmağıyla göstererek evvela Almanca sonra da İngilizce "Gömdüler onu! O kendisini cinayet işledi!" diye yanıtladı beni.

İntihar kurbanlarının yol ağızlarına gömülmesinin müsebbibi olan o eski geleneği anımsayıverdim. "Ah! Anladım! Bir intihar vakası. Ne kadar ilginç!" Ancak yine de şuradan şuraya gitmek bana nasip olmasın, atların niçin ürktüğünü anlayamıyordum.

Konuştuğumuz sırada ciyaklamayla havlama arası bir ses işittik. Çok uzaklardan geliyordu ancak atların huzuru iyiden iyiye kaçtı ve Johann onları sakinleştirmek için bayağı bir zaman harcadı. Beti benzi atık bir hâlde, "Kurt sesi sanki," dedi. "Artık burada kurt da kalmadı ki!"

Onu sorguya çekercesine, "Öyle mi?" dedim. "Kurtlar uzun zamandır şehre yakın civarlarda dolaşmıyorlar ya?"

"Uzun, uzun zaman evet!" diye yanıtladı. "Bahar ve yaz mevsiminde! Kar oldu mu uzun uzun kalıyorlar burada!"

Atları sakinleştirebilmek için okşadığı sırada, kara bulutlar göğü ivedilikle kaplar olmuştu. Günışığı ortadan kaybolmuş, soğuk bir rüzgârın soluğu etrafımızı sarıvermişti. Bu sadece bir soluktu ve kalıcılıktan ziyade uyarı teşkil ediyordu zira güneş tekrar parıldamaya başladı. Johann, ufuk çizgisine doğru kaldırdığı elinin altından bakarak "*Fırtınalı kar*!" dedi. "O buraya evvelden gelirdi!" Sonrasında tekrar saatine baktı ve olanca çevikliğiyle dizginlere sıkıca asıldı zira atlar hâlâ toprağı huzursuzca eşelemeye, başlarını bir o yana bir bu yana sallamaya devam ediyorlardı. Yolculuğumuza devam etmemizin vakti gelmişçesine arabacı koltuğuna tekrar tırmandı.

Birazcık inadım tuttuğundan arabaya binmek için acele etmedim.

"Söyle bana," dedim. "Bu yol, nereye gidiyor?" Elimle aşağıyı göstermiştim.

Johann bir kez daha ıstavroz çıkartıp bir dua mırıldandı. "Orası şeytani bir yer," dedi.

"Neymiş şeytani olan?" diye sordum.

"Köy."

"Yani orada bir köy mü var?"

"Hayır, hayır! Yüzyıllardır orada yaşayan yok!" Merakım artmıştı. "Ama orada bir köy olduğunu söyledin ya!"

"Vardı."

"E şimdi nerede?"

Bunun üzerine, Almanca-İngilizce karışık, uzun bir hikâye anlatmaya başladı. Diller birbirine o denli girmişti ki adamın ağzından çıkanları pek anlayamadım ancak kabaca, yüzlerce yıl önce, orada insanların öldüğünü, gömüldüğünü ve toprağın altında seslerin işitildiğini anlamıştım. Görünen o ki, mezarları açıldığında gömülen insanların yanakları yaşayanlara özgü bir pembelikteymiş ve ağızları kandan kıpkırmızıymış. Hâl böyleyken, köyün geri kalan sakinleri, hayatlarını (ve elbette ki ruhlarını – burada ıstavroz çıkardı) kurtarmak adına, yaşayanların sağ, ölülerin ise ölü olduğu ve başka bir şey olmadığı (Burada bir kelime daha kullanacaktı ancak görünen o ki o kelimeyi sarfetmek onu pek korkutuyordu) yerlere kaçmışlar. Hikâyesine devam ettikçe Johann'ın telaşı gitgide artıyordu; görünen o ki vehmi ona üstün gelmişti zira adam tastamam bir korku nöbetinin pençesine düşmüştü; benzi solmuştu, nefes nefeseydi, titriyor ve açık havayı sarmalayan parıltılı günışığının arasında insanı ürperten bir varlığın tezahür etmesini beklercesine etrafını kolaçan ediyordu.

Nihayet, çaresizlikten mustarip bir hâlde "Walpurgis gecesi!" diye bağırdı ve binmem için at arabasını parmağıyla işaret etti. İngiliz damarım tutmuştu işte. Ondan geri bir adım atarak "Korkuyorsun Johann, ürktün," dedim. "Evine git, ben tek başıma geri döneceğim, yürüyüş bana iyi gelecektir," dedim. Arabanın kapısı açıktı, tatillerimde her zaman yanımda taşıdığım kavak ağacından bastonumu aldıktan sonra kapıyı kapatıp bastonumla Münih'i işaret ederek, "Eve dön Johann," dedim. "Walpurgis Gecesi İngilizleri tasalandıramaz."

Atların huzuru evvelkine kıyasla iyiden iyiye kaçmıştı ve Johann onlara hâkim olmaya çalışırken, telaşlı telaşlı aptalca bir şey yap-

mamam için bana yalvarıyordu. Adamcağıza acımadan edemedim; son derece ciddi bir tavrı olmasına rağmen gülmeden edememiştim yine de. İngilizceye olan hâkimiyetini başlı başına kaybetmişti şimdi; kaygılı hâli, bu dilin benim onu anlamam için sahip olduğu yegâne araç olduğunu unutturmuştu ona, bu yüzden anadilinde vırvır edip duruyordu adam. Bu, biraz can sıkıcı bir hâl almaya başlamıştı doğrusu. Ona gideceği yeri gösterip "Evine!" dedikten sonra, vadiye doğru inen yol ağzına doğru ilerlemeye koyuldum.

Biçare bir jest yaptıktan sonra Johann, atları Münih yönüne doğru çevirdi. Bastonuma dayanarak onun arkasından baktım, bir süreliğine yavaş yavaş yolda ilerledikten sonra tepenin zirvesinde uzun boylu, ince yapılı bir adam beliriverdi. Aradaki mesafeden ancak bu kadarını seçebiliyordum. Silüet, atlara doğru yaklaştığında atlar önce sıçrayıp çifte atmaya sonra da korkuyla anırmaya başladılar. Johann, hayvanlara hâkim olamadı ve atlar yola fırlayıverip çıldırmışçasına dörtnala koştular. Gözden uzaklaşmalarını seyrettikten sonra yabancıya tekrar şöyle bir bakacak oldum ancak o da sanki yer yarılmıştı da içine girmişti.

Yüreğim ferahlamıştı. Johann'ın gitmemize karşı çıktığı o gitgide derinleşen vadi boyunca ilerleyen yanyola doğru döndüm. Adamın itirazını haklı çıkartabilecek en ufak bir şey göremiyordum ve açık konuşmak gerekirse, ne kadar süre boyunca ne kadar yolu yürüdüğümü umursamaz bir hâlde birkaç saat boyunca ilerledim, karşıma ise ne bir ev ne de bir âdemoğlu çıkmıştı. Doğrusu bu yer ıssızlığın ta kendisiydi yahu. Yine de bunun ayırdına, yoldaki bir kıvrıma doğru dönene ve rüzgârın savurduğu bir tahta parçasına rastlayana değin varamamış; ancak o zaman, geçtiğim bu arazinin ıssızlığının beni farkına varmadığım bir şekilde etkilediğine uyanmıştım.

Dinlenmek için oturdum ve etrafımı kolaçan etmeye başladım. Yürüyüşümün başlangıcına kıyasla havanın ziyadesiyle soğuduğunu fark ettim, iç çekmeye benzer bir ses işitiliyordu etrafımda ve ara sıra bu ses, başımın üzerinde, boğulmuş bir kükreme misali tınlıyordu. Başımı kaldırdığımda ise yükselmiş, katman katman bulutların, kuzeyden güneye doğru hızla ilerlediğini fark ettim. Bi-

razcık üşümüştüm. Bunun sebebinin bu denli yürüdükten sonra oturmak olduğuna kanaat getirerek, yolculuğuma devam etmeye koyuldum.

Yürüdüğüm yol işte şimdi kartpostallara layık bir hâle gelmişti! Gözün seçebileceği dikkat çeker herhangi bir nesne karşıma çıkmasa da, güzelliğin beraberinde getirdiği bir cazibe bütününe yayılmıştı. Gitgide beliriveren alacakaranlık bana eve nasıl geri döneceğimi düşündürtene değin ne denli zaman geçtiğini pek umursamamıştım. Günün ışıltısı kaybolmuş, hava soğumuştu. Başımın üzerindeki semada yüksek yüksek ilerleyen bulutlar kendilerini iyiden iyiye belli etmeye başlamışlardı. Uzaklardan gelen telaşeli bir ses eşlik ediyordu onlara, duyduğum kadarıyla bu ses, sürücümün bir kurttan geldiğini iddia ettiği o gizemli viyaklamalar gibi, aralıklı bir şekilde işitiliyordu. Bir anlığına olsa da tereddüde kapıldım. Terk edilmiş köyü göreceğim sözü ağzımdan bir kere çıkmıştı oysa. Hâl böyleyken, ilerlemeye devam ettim ve sonrasında tepelerin dört bir yanını sur gibi ördüğü kırlıkları gördüm. Yolda belde görülen oyuklara ve meyli nispeten az eğimlere serpiştirilmiş ağaçlar bu kırsalı iki yandan kuşatıyor ve ovaya doğru sıralanıyorlardı. Yolun dönemecine şöyle bir bakalak olduğumda bu serpintilerin en sık olduğu yere doğru uzanıp orada gözden kaybolduğunu gördüm.

Bakmaya devam ettiğim sırada soğuk bir rüzgâr esiverdi ve kar yağmaya başladı. Bu ıssız memleket boyunca kaç kilometre yürüdüğümü düşünmeye koyulduktan sonra hemen önümdeki koruluğa sığınmak için alelacele ilerlemeye başladım. Gökyüzü gitgide kararıyordu. Vaktaki ardımda bıraktığım ve çevremi sarmalayan tüm topraklar ucu sisli bir belirsizliğin içinde yitip giden beyaz bir örtüye büründü, kar tanelerinin hızını artırdıkça iyiden iyiye irileştiğini fark ettim. Buradaki yollar derme çatmaydı ve nerede başlayıp nerede bittikleri kertikler boyunca ilerledikleri sırada bir an olsun seçilmiyordu. Kısa sürede bu yollardan saptığımı fark ettim zira ayağımın altındaki katı zemini ıskalamış, çimenlerin ve bataklığın içerisine batar olmuştum. Ardından rüzgâr, ona karşı koşmayı bana göze aldıracak kadar sertleşmeye ve anbean artan bir kuvvetle es-

meye başladı. Hava buz kesmişti ve idmanlı olmama rağmen canım yanmaya başlamıştı; kar iri taneler hâlinde yağıyor ve o denli hızlı bir anafor hâlinde çevremde dönüp duruyordu ki gözlerimi güçbela açıyordum. Ara sıra gözün ayan beyan seçebildiği yıldırımlar göğü deliyordu ve o yıldırımların ışığında önümde çoğu üzerine karı bir kaftan misali giyivermiş porsuklardan ve servilerden mürekkep sık bir ağaçlığın uzandığını görebiliyordum.

Aradan çok zaman geçmeden ağaçların arasında emniyete kavuşmuştum; orada, nispi bir sükûnetin içerisinde, hemen tepemdeki gökyüzünde esen rüzgârın uğultusunu işitebiliyordum. O anda, fırtınanın zulmeti gecenin karanlığıyla birleşmişti. Arada sırada fırtına geçer gibi oluyordu. Haşin esintiler ve kükremelerle etrafı yokluyordu o vakit. İşbu vakitlerde kurdun tuhaf sesi, onunkine benzer birçok sesin eşliğinde etrafımda yankılanır gibi oluyordu.

Ara sıra, süzülen bulutların kara kütleleri arasından bir görünüp bir kaybolan ay ışığı belirliveriyor ve önümdeki geniş alanı aydınlatarak, servi ve porsuklardan mürekkep sık bir ağaçlığın ucunda olduğumu bana gösteriyordu. Kar dindiğinden sebep, sığınağımdan dışarıya çıkıp etrafı daha bir dikkatlice kolaçan etmeye başladım. Görünen o ki, yanından geçtiğim onca eski püskü yapının arasında harabeye dönmüş olmasına rağmen hâlâ ayakta duran bir ev vardı. Buraya sığınabilirdim. Koruluğun ucundan dışarıya yavaş yavaş ilerlediğim sırada, bu evin etrafının alçak bir duvarla çevrili olduğunu fark ettim ve bu duvarı izleyerek nihayet bir açıklık buldum. Bu açıklıkta servi ağaçları, kare biçimli bir çeşit binaya doğru ilerleyen bir cadde oluşturmaktaydılar ancak ben bunu görür görmez, ilerlemeye devam eden bulutlar ayın çehresini örttüler ve bu yolu karanlıkta el yordamıyla geçmek zorunda kaldım. Görünen o ki rüzgâr iyiden iyiye soğuk esmeye başlamıştı zira yürüdüğüm sırada titrediğimi hissediyordum. Yine de bir sığınak umudum vardı, bu yüzden kör-topal ilerlemeye devam ettim.

Durdum zira ani bir sessizlik peyda olmuştu. Fırtına dinmişti ve kalbim, doğanın sükûnetiyle duygudaşlık kurarcasına küt küt at-

mayı bırakmıştı. Ancak bu sadece anlık bir durumdu zira aniden ay ışığı bulutların arasından süzülüvererek bir mezarlıkta olduğumu ve gördüğüm kare biçimli bir binanın, onun üzerini ve etrafını çevreleyen kar kadar beyaz bir mermerden yapılma büyük bir mozole olduğunu ayan beyan etti. Ay ışığı, beraberinde fırtınanın haşin uğultusunu da getirmişti ve bu uğultu, köpekler kadar kurtların da arasına katıldığı bir uluma senfonisinin eşlikçiliğinde idi. Huşuya ve şaşkınlığa kapılıvermiştim; soğuğun, yüreğimi avuçlarının arasına alana değin keskinleştiğini hissediyordum. O sırada ayın çağlayan ışığı mezarın üzerine aksederken, fırtına yeniden başlayacağının sinyallerini, sanki çıktığı yola devam edecekmiş bir yolcu misali veriyordu. Büyülenmiş gibi olduğum yerde kalakaldıktan sonra, nasıl bir şey olduğunu ve niçin böylesine bir yapının burada tek başına durduğunu iyice anlamak için mozoleye yaklaştım. Mozolenin etrafında dolaştıktan sonra, Dorik üsluba sadık kalarak yapılmış kapının üzerinde Almanca yazılmış şu kelimeleri okudum:

GRATZ KONTESİ DOLİNGEN*
STYRIA'DA
ÖLÜMÜNÜ ARAYIP ONU BULDU
1801

Kaskatı mermer boyunca sokulduğunu düşündüren büyük, demir bir mızrak ya da kazık, mezarın üzerinden içeriye doğru girivermişti. Mozolenin arka tarafına geçtiğimde, kocaman, Kiril alfabesine ait harflerle şu yazının yazıldığını gördüm:

*"Zira ölüler dörtnala ilerler."***

* Söz konusu kontesin, *Dracula*'da Jonathan Harker'ın (İşbu öykünün kahramanı olduğu öykü boyunca sık sık ima edilmektedir), Dracula'nın şatosunda gördüğü sarışın vampir olduğu okurların pek el üstünde tuttuğu bir teoridir. –*çn*

** "*Denn die Toten Reiten Schnell*". Bkz. *Dracula*, bölüm I. –*çn*

Tüm bu olan bitenler o denli tuhaf ve tekinsizdi ki midem bir parça buruluverdi ve bayılacakmış gibi hissettim. İlk defa, Johann'ın bana verdiği tavsiyeye uymama yönelik bir "keşke" geçivermişti içimden. Tam da o sırada bir düşünce bu gizemli durumun ortasında kafamda şimşek gibi çakıverdi ve korkunç bir dehşete kapıldım. Walpurgis Gecesi idi bu!

Walpurgis Gecesi, milyonlarca insanın inancına göre şeytanın dışarıda özgürce dolandığı, mezarların açıldığı, ölülerin ayaklanarak yürümeye başladığı geceydi. Toprağı, havayı ve suyu mesken bellemiş tüm o korkunç şeyler bu geceyi felekten çalmışlardı. Sürücünün girmekten imtina ettiği, sakinlerinin yüzyıllar önce terk ettiği köy, bu yerden başkası değildi. İntihar kurbanı tam da burada gömülüydü ve ben işte böyle bir yerde bir başıma, silahsız, delimsirek bir fırtınanın başımda kılıç gibi sallandığı ve kardan bir kefenin arasında titrer bir hâlde kalakalmıştım! Bir korku nöbeti geçirip bayılmamamı bugüne değin bana öğretilen felsefi disiplinlerin ve dini vecibelerin bütünü sağlamıştı ancak.

Şimdi ise dört başı mamur bir kasırga çarpıvermişti yüzüme. Arz, binlerce atın nalları altında ezilircesine titriyor ve şimdi fırtına, buzdan kanatlarında kar değil, Balear Adaları'nın sapancılarının* silahlarından fırlamaya layık, servilerin gövdelerinin bana sunduğu sığınağı onlar sanki birer mısır fidesinden ibaretmişçesine etkisizleştiren dolu tanelerini taşıyordu. En yakınımdaki ağaca doğru alelacele ilerlesem de kısa bir süre sonra oradan ayrılarak, en olası sığınağıma yani mozolenin Dorik üslupta inşa edilmiş derin kapısına doğru gitmek durumunda kaldım. Orada, devasa, bronz kapıya sırtımı yasladıktan sonra, dolunun darbelerinden bir miktar korunabildim zira şimdi o taşlar ancak yerden ve mermerin köşesinden sektikleri zaman bana doğru yönelebiliyorlardı.

Yaslandığım sırada kapı, hafifçe hareket etti ve içeriye doğru açıldı. Bu acımasız fırtınanın arasında bir mozolenin bana sağ-

* En büyük adaları Mayorka, Menorka, İbiza ve Formentera olan İspanyol topraklarının, antik dönemden bu yana sapan kullanımında ustalaşmış nişancıları. *–çn*

layacağı sığınak dahi şükran duygusu uyandıracak bir şeydi; tam içeriye girmeye niyetlendiğimde çatallı bir yıldırım çakarak, semayı alabildiğince aydınlatıverdi. Tam o sırada, henüz yaşayan bir insan olduğumdan sebep, gözlerimi mezarın zifirine çevirdiğimde, güzel, yuvarlak yüzlü ve pespembe dudaklı bir kadının, teskerede –görünürde– uyur hâlde uzandığını gördüm. Tepemde fırtınanın sesi duyulduğu sırada, bir devin eli beni kavramışçasına fırtınanın içine fırlatılıverdim; o kadar ani bir olaydı ki bu, hissi etkisi bir kenara, ben fiziksel etkisini hissedemeden, dolu tanelerinin beni dövmeye başladıklarını hissettim. Tam o sırada, yalnız olmadığıma dair tuhaf, beni kündeye alan bir duyumsamanın pençesine düşmüştüm. Gözlerimi mezara doğru çevirdiğim sırada, kör edici bir ışık daha gözümü aldı ve görünen o ki, mezarın hemen üzerindeki demir kazığa çarpıvererek, arza doğru ilerledi ve alazı, mermeri parçalarına ayırıverdi. Ölü kadın, ıstırap içerisinde ayaklandığında alevlere dolanıverdi ve acılı çığlığı yıldırımın gümbürtüsü içerisinde boğuldu. Duyduğum son ses bu korkunç sadaların birbirine karışmasıydı zira o devcileyin ağuşun içerisinde tekrar sürüklenivermiştim; o sırada dolu taneleri bana darbe üzerine darbe indiriyor ve görünen o ki çevremdeki hava, kurtların ulumalarıyla dolup taşıveriyordu. Gördüğümü anımsadığım son şey, belli belirsiz, beyaz, hareket hâlindeki bir kütleydi, sanki beni çevreleyen tüm o mezarlar, kefenlenmiş mevtaların hayaletlerini dışarıya salıvermişti ve bu hayaletler, gitgide kuvvetlenen dolunun beyaz bulutsuluğu arasında bana yaklaşıyorlardı.

Kademe kademe, bilincimi belli belirsiz geri kazanır gibi oldum ancak sonrasında üzerime korkunç bir yorgunluk çöküverdi. Bir süreliğine hiçbir şey hatırlayamadım ancak yavaş yavaş akli melekelerimi geri kazanmaya başlamıştım. Ayaklarım, acıdan alabildiğine gerilmişti ancak onları milim kımıldatamıyordum, uyuşuktular anlaşılan. İnsana buz kestiren bir his, ense kökümden omurgama, kulaklarıma ve ayaklarıma kadar yayılıyordu ve her biri bana acı veriyor olsalar da bu azalarımdan hiçbirini oynatamıyordum. Göğsümde ise bunlara kıyasla insanı keyiflendiren bir ılıklık hissiyatı

vardı; bir kâbustan, daha doğrusu, bir karabasandan farksızdı bu zira göğsümdeki bir ağırlık, soluk almamı güçleştiriyordu.

Bu yarı-uyuşukluk hâli uzunca bir süre devam etti, tam biteceği sırada ise ya uyuyakaldım ya da bayıldım. Sonrasında, bir deniz tutmasının ilk safhasını andıran bir bulantı hissine eşlik eden, ne olduğunu bilmediğim bir şeyden özgürleşme arzusu beni kaplayıverdi. Sanki dünyanın tümü ölmüş ya da uyumuşçasına uçsuz bucaksız bir sessizlik beni sarmaladı; bu sessizliği sadece yakınlarımdaki bir hayvanın hırıltılı nefesi bölüyordu. Boğazımda ılık bir tahriş hissettim; sonrasında ise yüreğimi buz kestiren ve kanı beynime sıçratan o korkunç gerçeğin farkına vardım. Kocaman bir hayvan üzerime çöreklenmişti ve boğazımı yalıyordu. Kıpırdamaya korkuyordum zira ihtiyattan doğan bir insiyak beni uzanmaya devam etmeye sevk ediyordu ancak bu yaratık bende bir değişiklik olduğunu sezinlemiş olacak ki, başını kaldırdı. Kirpiklerimin arasından, hemen üzerimde kocaman bir kurdun alazlı gözlerinin olduğunu fark ettim. Hayvanın beyaz, parıldayan dişleri açık, pembe ağzının arasından ışıldamaktaydı ve sıcak soluğunun delici keskinliğini üzerimde hissediyordum.

Bir süreliğine daha hiçbir şey hatırlamadım. Sonrasında, kısık bir hırıltıyı takip eden, tekrar tekrar yeniden işitilen bir ciyaklamayı duydum. Bunların da ardından, hep bir ağızdan, "Merhaba! Merhaba!" diye bağıran bir sürü sesi işittim. Dikkatlice başımı kaldırıp sesin geldiği noktaya bakmaya çalıştım ancak mezarlık, görüşümü kısıtlıyordu. Kurt hâlâ tuhaf bir şekilde viyaklamaya devam ederken servilerin arasında kızıl bir parıltı, sanki bu sesi izliyormuşçasına hareketlenmeye başladı. Sesler yakınlaştıkça kurdun ciyaklaması hızlanıyor ve daha da gürültülü işitiliyordu. Hareket etmeyi bırak, ses çıkartmaya dahi korkuyordum. Kızıl parıltı, çevremdeki karanlığı sarmalayan o bembeyaz kefene doğru yaklaştı. Sonrasında birdenbire, ağaçların arasından tırıs tırıs ilerleyen bir dizi süvari, ellerinde meşalelerle beliriverdi. Kurt, göğsümden kalkarak mezarlığa doğru ilerledi. Uzun, ordu işi pelerinlerinden ve şapkalarından asker olduklarını anladığım süvarilerden birinin karabinasını çıkar-

tıp nişan aldığını gördüm. Bir yoldaşı adamın koluna vurduğunda kurşun başımın üzerinden ıslık çalarak geçmişti. Görünüşe göre süvari, gövdemi kurdun gövdesi sanmıştı. Bir diğeri, kaçmaya çalıştığı sırada hayvanı gördü ve bir kurşun sesi daha işitildi. Sonrasında bu kıta, dörtnala ilerlemeye başladı. Bazıları bana doğru, bazıları ise karla kaplı serviler arasında kaybolan kurda doğru gidiyorlardı.

Gitgide yaklaştıkları sırada hareket etmeye çalıştım ancak her ne kadar çevremde olan biteni görüp işitebiliyor olsam da, kudretimi yitirmiştim. Askerlerden iki ya da üç tanesi atlarından atlayıp yanımda diz çöktüler. Bir tanesi başımı kaldırıp elini kalbimin üzerine koyduktan sonra, "Devrelerim, gözümüz aydın!" diye bağırdı. "Nabzı var!"

Sonrasında bana içirilen brendi, gücümü kuvvetimi yerine getirmiş ve gözlerimi tamamıyla açmamı ve çevreme bakmamı sağlamıştı. Işıklar ve gölgeler ağaçların arasında hareket ettiği sırada askerlerin birbirlerine seslendiğini duydum. Yan yana geldiler, ürpermiş nidalar savurdular ve diğerleri, mezarlık tarafından cin çarpmış adamlar misali palas pandıras fırlayıverdiğinde meşalelerin alazı parıldayıverdi. Daha uzaktaki askerler bize yaklaştıkları sırada, çevremi saranlar onlara hevesle "Ee, buldunuz mu onu?" diye sordular.

Alelacele gelmişti cevap.

"Hayır, hayır! Çabuk, çabuk gelin hadi. Burası uzun uzun oyalanacak yer değil; hele bu gecede!"

"O da neydi be?" sorusu, farklı tınılarda işitiliverdi. Adamların tümü müşterek bir gevezelik insiyakına kapılmışçasına çeşitli cevaplar verdiler ancak bu cevapların müphemliği, sanki askerler düşüncelerini paylaşmaktan ürküyormuş gibi bir izlenim yaratıyordu.

Aklının dizginlerini bir anlığına yitirdiği ayan beyan ortada olan bir tanesi "O... O! Elbette!" diye sayıklamıştı.

Titreyerek, "O bir kurttu! Kurt olduğu kadar kurt değildi kuşkusuz!" diye ekledi başka bir tanesi.

"Kutsal kurşun olmadan onu avlamaya çalışmak beyhude olur," diyen bir üçüncüsü, bunu daha alelade bir eda ile söylemişti.

"Ee, bu gece dışarıya çıkınca layığını bulduk tabii! Vallahi o bin markı hak ettik derim ben!" diye haykırıyordu bir dördüncüsü de.

Başka bir tanesi kısa bir sessizliğin ardından, "Kırık mermerin üzerinde kan vardı," dedi. "Yıldırımdan olacak değil ya! Peki ya o? Emniyette mi? Boğazına bakın! Ya, devrelerim! Görüyorsunuz, kurt onun üzerinde uzanarak kanını sıcak tutmuş."

Bunları işiten subay, boğazıma şöyle bir bakıp, "Sıkıntı yok, tenini delmemiş hayvan," diye yanıtladı. "Ama bu da ne demek şimdi? Kurdun viyaklaması olmasa adamı sittin sene bulamazdık."

Titremeyen ellerine bakacak olursam, kıtanın en az ürpermiş üyesi olduğunu çıkarsayacağım adam, başımı tuttuğu sırada "Hayvana ne oldu?" diye sordu. Kolunda bir astsubayın rütbesi seçiliyordu.

Uzun biçimli yüzü solgunlaşmış, etrafına korkuyla baktığı sırada yoğun bir dehşet hasebiyle titreyen adam, "Evine gitti," diye yanıtladı. "Burada uyuyabileceği çok sayıda mezar bulabilir doğrusu," diye de ekledi. Hadi devrelerim, acele toparlanın hadi! Bu lanetli yerden defolup gidelim."

Subay, bir emir verdiği sırada beni oturur bir vaziyete getirdikten sonra birkaç adam beni bir atın üzerine yerleştirdi. Hemen arkamdaki eyere doğru fırlayan subay beni kollarının arasına alıp ilerleme emrini verdi ve yüzlerimizi servilerden beriye çevirerek, askeri düzende hızlıca ilerlemeye koyulduk.

Dilim uyuştuğu için katı bir sessizliğe bürünmüştüm. Herhalde uyumuş olacağım ki, hatırladığım son şey, ayakta durur hâlde, iki askerin koluma girmiş olduğuydu. Gün neredeyse tamamen ağarmıştı, kuzeyimde, kızıl bir günışığı, uçsuz bucaksız karın üzerinde kandan bir patika gibi ışıldıyordu. Subay, adamlarına şahit oldukları şeye dair, büyük bir köpeğin bekçilik ettiği bir İngiliz'e rastlamış olmaları dışında tek kelime etmemeleri hususunda tembih etti.

Korkmuş adamlardan biri "Köpek mi! Köpek falan değildi o be!" diye araya girdi. "Bir kurdu gördüğümde onu köpekten ayırt edebilirim herhalde!"

Genç subay, sakince "Ben bir köpek gördük diyorum sana," diye yanıtladı.

Diğeri, subayın söylediğini "Köpek ha!" diye müstehzice yineledi. Görünen o ki cesareti güneşle birlikte ışıldamaya başlamıştı.

Adam bana parmağıyla işaret ederek, "Boğazına bakın," dedi. "Bir köpek bunu yapabilir mi komutanım?"

İçgüdüsel olarak elimi boğazıma getirip ona dokunduğumda, acıyla çığlık attım. Adamlar, bakmak için etrafımı sardılar. Bazıları eyerlerinden aşağıya eğilmişlerdi. Genç subayın sesi bir kez daha duyuldu.

"Dediğim gibi, bir köpekti. Başka bir şey diyecek olursak bizi tefe koyarlar."

Sonra bir askerin arkasına bindirildim ve Münih'in sokaklarında at sürdük. Burada başıboş bir at arabası bulduk ve beni onun içine taşıdılar; araba, Quatre Saisons'a doğru ilerlediği sırada genç subay bana eşlik etti ve onu başka bir asker atıyla takip etmeye koyuldu. Diğerleri ise kışlalarına döndüler.

Vardığımızda, Herr Delbrück beni görmek için merdivenlerden o denli hızlı bir şekilde indi ki girişi gözetlediği aşikâr olmuştu. İki elimden tutarak beni tedirgin bir şekilde içeriye buyur etti. Subay bana selam durduktan sonra gitmek için arkasını döndü. Adamın görevini ayıktıktan sonra, odama gelmesi hususunda ısrar ettim. Bir bardak şarap eşliğinde ona ve cesur devrelerine, beni kurtardıkları için içten bir teşekkür ettim. Bana bundan kıvanç duyduğunu ve Herr Delbrück'ün, arama-kurtarma ekibinin gerekli gördüğü her türlü adımı uygulamaya koyduğunu söyledi. O sırada metrdotelimiz, bu belirsiz ima üzerine gülümsedi ve subay, vazifesinin olduğunu söyleyerek müsaade istedi.

"Ama Herr Delbrück," diye soracak oldum, "niçin ve nasıl askerler beni aramaya koyuldular, anlamadım?"

Adam, kendi çabasını küçümsercesine omuz silkerek, şu yanıtı verdi: "Zorunlu askerlik hizmetimi yaptığım alay komutanından gönüllüler rica edecek hatrı haiz olacak kadar şanslıydım sadece."

"Ama kaybolduğumu nereden bildiniz?" diye sordum.

"Sürücü, atlar kaçtığı sırada tersyüz olan arabasından artakalanlarla buraya döndü."

"Sadece buna dayanarak bir manga arama-kurtarma askerini peşime takacak değildiniz ya?"

Bunun üzerine "Yo, elbette ki hayır!" diye yanıtladı. "Ancak araba gelmeden evvel, sizi konuk edecek Boyar'dan şöyle bir telgraf aldım," diye yanıtladı ve cebinden çıkardığı bir telgrafı elime tutuşturdu. Şöyle diyordu:

Bistritz

Konuğuma dikkat edin. Onun güvenliği benim için çok önemlidir. Ola ki ona bir şey olursa ya da kaybolursa, onu bulmak ve emniyete ulaştırmak için elinizden geleni yapın. İngiliz olması hasebiyle maceraya düşkündür. Kar, gece ve kurtlar sık sık tehlike arz etmektedir. Başına bir şey geldiğinden şüphelenecek olursanız, bir an dahi kaybetmeyin. Bu hususta sergileyeceğiniz çabaları kişisel servetimle destekleyeceğim.

DRACULA

Telgrafı elimde tuttuğum sırada ya ben ya da oda dönmeye başlamıştı, öyle ya, dikkatli metrdotelimiz beni yakalamamış olsaydı, muhtemelen düşecektim. Tüm bu olaylarda tuhaf bir şeyler yok değildi doğrusu; o denli garip, havsalaya sığmayacak bir şeyler söz konusuydu ki, vehmimde, varoluşumun, zıt güçlerin elinde oyuncak olduğuna dair bir düşünce uyanıverdi ve bu belli belirsiz düşünce dahi beni felce uğramış hissettiriyordu. Şüphesiz ki gizemli bir güç korumuştu beni. Uzaklardaki bir memleketten tam da zamanında, beni karda donarak ölmekten ve bir kurdun çenelerinin arasında parçalanmaktan kurtaran bir mesaj gelmişti.

Yargıcın Evi

Sınav zamanı yaklaştıkça, Malcolm Malcolmson, bir başına bir şeyler okuma fikrine kapılmaya başlamıştı. Deniz kenarının cazibesinden korktuğu kadar kırda tamamıyla bir başına kalmaktan da korkuyordu zira eski zamanlardan beridir oranın da cazibesinden haberdardı. Hâl böyleyken, hiçbir şeyin onu rahatsız etmeyeceği sade bir kasaba bulmayı koydu kafasına. Arkadaşlarının herhangi birinden bir tavsiye almaktan kaçındı zira ona göre, her bir arkadaşı ona halihazırda malumat sahibi olduğu ve tanıdıklarının bulunduğu yerler önermekteydi. Malcolmson, arkadaşlarından uzak kalmayı istediği kadar arkadaşlarının arkadaşlarının dikkatini üzerine çekmeyi istemiyordu, hâliyle yalnız kalabileceği bir yer aramaya koyuldu. Lazım gelen kitapların tümünü ve bazı kıyafetleri koyduğu bir bavul hazırladıktan sonra, yerel tren güzergâhında adını bilmediği ilk yere giden bir bilet alıverdi.

Üç saatlik bir yolculuğun sonunda Benchurch'te indiğinde, çalışmalarına huzurla odaklanabileceği bir fırsat bulmasını sağlayacak kadar izini kaybettirdiğinden sebep gayet keyifliydi. Bu durgun yerdeki biricik hana dosdoğru gidip geceyi orada geçirdi. Benchurch bir pazar kasabasıydı, bundan sebep üç haftada bir tıklım tıklım dolu olurdu ancak kalan yirmi bir gün boyunca en az bir çöl kadar insanların ilgisinden münezzeh olurdu. Varışının hemen ertesi günü Malcolmson, "Hayırlı Yolcu" isimli hanın sunduğu sessizlikten dahi daha el değmemiş bir yer bulabilmek adına etrafı iyice kolaçan etti. İlgisini çeken bir tane yer olmuştu ve şüphesiz ki bu yer kafasındaki tüm sessizlik tasavvurlarının en akıl almazlarını doyurabilecek bir

yerdi; aslına bakacak olursak bu yere sessiz dahi denemezdi, yalıtılmışlığını ancak virane sözcüğü karşılayabiliyordu. I. James dönemine ait tarzda yapılmış, ağır kalkan duvarları ve gereğinden fazla küçük pencerelerinin bu gibi evlerin usul erkanı gereğince o duvarların yüksek noktalarına kurumlandığı, devasa bir kiremit duvarla çevrili eski püskü, kocaman, terk edilmiş bir evdi burası. Gerçekten de yakından incelendiğinde burası sıradan bir meskenden ziyade kaleye çevrilmiş bir evi andırıyordu. Bunların tümü Malcolmson'ı keyiflendirmişti yine de. "İşte burası," diye düşünmeye koyuldu. "İşte burası, tam da aradığım yer ve ola ki burada kalma fırsatı bulursam, çok mutlu olacağım". Şu anda bu evde kimsenin yaşamadığını fark ettiğinde duyduğu keyif ikiye katlanıvermişti.

Postaneden, bu eski evin bir kısmına kiralama başvurusu yapılmasının gayet şaşırttığı emlakçının ismini öğrendi. Eşraftaki avukatlık ve emlakçılık görevini yürüten Bay Carnford, ihtiyar, keyfi yerinde bir beyefendiydi. Bu evde yaşamak isteyen birini öğrendiğinde hissettiği mutluluğu dile getirmekten geri durmamıştı.

"Açık konuşmak gerekirse, ev sahipleri adına, sırf buradaki insanların onun terk edilmiş olmadığını görmesi için bu evi bir yıllığına kira karşılığı olmadan dahi vermekten keyif duyarım doğrusu. Ev o kadar uzun zamandır boş kaldı ki hakkında saçma bir batıl inanç peyda oldu. Bu batıl inanç, şüphesiz ki," dedi Malcolmson'a kurnazlıkla dolu bir bakış atarak, "sizin gibi mürekkep yalamış birinin sessizliğini arzuladığı bu evde ikamet etmesiyle dağılacaktır."

Malcolmson, emlakçıya bu "batıl inancın" ne olduğu sorusunu sormaya gerek görmemişti; ihtiyaç hâlinde başka kanallar ile bu konu hakkında bilgi edinebileceğinin farkındaydı. Üç aylık bir kira ödedikten sonra makbuzunu aldı ve onun "ev işlerini" halledecek yaşlı bir kadının ismi, cebine koyduğu anahtarlarla birlikte belleğine kazınıverdi. Daha sonra pürneşe ve son derece bir kibar olan han sahibesine giderek, ihtiyaç duyacağı azıklar ve erzak konusunda ondan akıl aldı. O evde oturacağını dile getirdiğinde kadın şayan-ı hayret içerisinde ellerini açıverdi.

"Yargıcın Evi'ne yerleşecek değilsiniz ya!" dediği sırada beti benzi atıvermişti. Malcolmson, evin nerede olduğunu aktardığı sırada, o eve verilen ismi bilmediğini dile getirdi. Sözünü bitirdiğinde kadın onu "Tabii ya! Kesinkes, kesinkes orası bahsettiğim yer!" diye yanıtladı. "Yargıcın Evi orası, şüphe yok!" Malcolmson kadından ona evden bahsetmesini isteyip niçin oraya bu adın verildiğini ve eve karşı olan önyargının sebebini sordu. Kadın, çevre eşrafının eve bu ismi verdiğini zira kendisinin de ne denli önce olduğunu bilmediği bir vakitte –öyle ya, han sahibesi aslen oralı değildi– ancak bir yüz yıl kadar evvel, buranın, Assizes'teki mahkûmlara gösterdiği düşmanca tavırla ve verdiği sert cezalarla dehşet salmış bir yargıcın evi olduğunu dile getiriverdi. Eve karşı olan önyargı dahilinde ise söyleyecek pek bir şeyi yoktu. Sık sık bunun sebebini başkalarına sormuş olsa da kimse ona gerekli malumatı verememişti, hoş yine de, evde *bir şey* olduğu konuşulup duruyordu ve ola ki kadına Drinkwater Bankası'ndaki paranın tümünü verseler, o evde bir saatçik geçirmeye razı olmazdı. Sonra bu rahatsız edici sohbet dolayısıyla Malcolmson'dan özür diledi.

"Yakışık almadı, beyim hem siz... hem siz de genç bir beyefendisiniz ya! Affınıza sığınırım, bu gençliğinizle orada bir başınıza yaşamaya gidiyorsunuz! Tekrar af buyrun, ola ki benim evladım olsaydınız, ben oraya gidip de çatıdaki imdat zilini çalmadığım sürece, orada bir gece uyumanıza dahi izin vermezdim! Kadının yüreğindeki iyilik o denli dürüstçe kendisini ortaya koymuştu ve niyetini belirtirken o denli kibardı ki, Malcolmson her ne kadar bir parça ona gülecek gibi olsa da, duygulanmadan edememişti. Ona gösterdiği ilgi alakayı ne kadar takdir ettiğini nazikçe dile getirdikten sonra, ekledi:

"Ama, sevgili Bayan Witham! Niçin bu denli endişeleniyorsunuz benim için! Matematiksel Tripos'un okumasını yapan birinin, bu gizemli 'şey'den korkma lüksünü haiz olmayacak kadar doludur zihni! Üzerinde çalıştığı şeyler, zihninde herhangi bir gizeme yer bırakmayacak kadar da yavan ve keskin çizgileri haizdir hem! Harmonik İlerleme, Permütasyonlar, Kombinasyonlar ve Eliptik Fonk-

siyonlar benim için yeterli gizemi ihtiva ediyor!" Bayan Witham, Malcolmson'ın ödediği komisyona göz kulak olma görevini kibarca üstlendi ve Malcolmson, ona tavsiye edilen yaşlı hizmetliyi aramaya çıktı. Yargıcın Evi'ne o kadını da alıp birkaç saat sonra döndükten sonra, Bayan Witham'ın, ellerinde koliler taşıyan birkaç adama ve gence eşlik eden, arabasında bir yatak taşıyan bir döşemeci ile evin orada beklediğini gördü. Bayan Witham bunun üzerine, her ne kadar evdeki masalar ve sandalyeler iyi durumda olsa da, elli yıldır hava görmemiş bir yatağın, genç kemiklere iyi gelmeyeceği kanaatinde olduğunu söyledi. Görünen o ki kadın içeride ne olup olmadığını görme merakına kapılmıştı, her ne kadar en ufak seste "bir şeylerden" ayan beyan korkup Malcolmson'a tutunsa da onun yanından bir an olsun ayrılmayarak, evin tümünü onunla birlikte arşınlamaya koyuldu.

Evi inceledikten sonra Malcolmson, her türlü ihtiyacını görebileceği kadar büyük yemek odasında kalacağına kanaat getirdi. Bayan Witham bunun üzerine hizmetçi Bayan Dempster'ın da yardımıyla, evin gereklerini ayarlamaya koyuldu. Çıkınlar getirilip içindekiler çıkartıldığında Malcolmson, incelikli bir ferasetle Bayan Witham'ın kendi mutfağından ona birkaç gün yetecek öteberiyi getirttiğini fark edivermişti. Gitmeden evvel kadın türlü iyi dileklerde bulundu ve kapının oradan dönerek ona, "Belki de genç beyefendi, bu oda fazlasıyla büyük ve cereyanlı olduğu için, gece vakti şu büyük siperliklerden koyarsanız iyi edersiniz! Gerçi, açık konuşacak olursam ben başlarını kenardan sokacak ya da tepeden bana bakacak bu... bu 'şeylerin' kimbilir hangi türlüsüyle aynı alanda kapalı kalmaktan ölesiye imtina ederdim doğrusu!" dedi. Aklına davet ettiği bu imge, kadının sinirlerini gereğinden fazla zorlamış olacak ki iradesi kırılıp kaçıverdi nihayetinde.

Bayan Dempster, han sahibesi uzaklaştığı sırada kibirlice burnunu çekti ve kendi açısından, krallıktaki tüm ucubelerden ve umacılardan korkmadığını dile getirdi.

"Beyefendi ben size söyleyeyim," dedi. "Bu umacılar, gerçek umacılar dışında aklınıza gelebilecek her şeydir doğrusu! Sıçanlar,

fareler, böcekler, gıcırtılı kapılar, gevşek tahtalar ve kırık camlarla birlikte, onları çektiğiniz zaman sıkışan ancak gecenin ortasında yere düşüveren sert çekmece kollarından ibaret hepsi! Şu odanın lambrisine bir bakın hele! Eski püskü bir şey! Yüzlerce yıllıktır! Orada bir sıçan ya da böcek olmadığını aklınız alıyor mu? Ve bunların hiçbirini göremeyeceğinizi mi düşünüyorsunuz beyim? Umacı dedikleri faredir, fare dedikleri de umacıdır! Başka bir şey geçmesin aklınızdan sakın!"

Malcolmson ciddi ciddi "Bayan Dempster," diyerek kadına kibarca reveransta bulundu. "Siz, bir üniversite hocasından bile bilgilisiniz! Sarsılmaz aklıseliminiz ve yürekliliğinize bir saygı göstergesi olarak, ben gittiğim zaman evi size emanet edeceğim ve burada kiracı olduğum vaktin son iki ayında burada kalmanıza izin vereceğim zira dört hafta burada bulunma amacım doğrultusunda benim için gayet yeterlidir."

"Çok teşekkürler beyim!" yanıtını verdi kadın. "Yine de, ben kendi ikametgâhımdan başka yerde bir gece kalamam! Greenhow'ın Fakirhanesi'ndeyim, ola ki bir gece kaldığım odalardan başka yerde kalacak olursam, yaşantımı sürdürmemi sağlayan her şeyi yitiririm. Öyle ya, oranın kuralları çok sıkı olmakla birlikte, herhangi bir odayı boşaltmamı bekleyen çok fazla kişi olduğundan, bu riski alamam. Şayet bu durum söz konusu olmayaydı elbette ki buraya gelip, kaldığınız süre boyunca size eşlik ederdim!"

Malcolmson alelacele "Çok iyi bir kadınsınız ancak ben buraya bir parça yalnızlığım olsun diye geldim ve inanın bana, rahmetli Greenhow'ın, bu takdire şayan hayır kuruluşunu– ya da her ne ise, düzene oturtma biçimine hayranım. Öyle ya, sizle vakit geçirmenin beni bu denli cezbetmesi ihtimali ortadan kalkmış bir kere! Aziz Anthony dahi böylesine bir sağlamlık göstermezdi doğrusu!"

Yaşlı kadın acı acı kıkırdadı. "Ah, siz genç bey'fendiler! Doğrusu hiçbir şeyden korkmuyorsunuz; muhtemelen aradığın yalnızlığı burada gani gani bulursun!" Kadın, temizliğe girişmeye koyuldu. Akşam gelip çatıp da Malcolmson yürüyüşünden döndüğünde (Bu yürüyüşlerde yanına her zaman kitaplarından birini alır, yürüdükçe

okurdu) odanın temizlenip düzenlendiğini, eski şöminede bir ateşin yandığını ve Bayan Witham'ın sağladığı kusursuz azıkların bir sofrayı donattığını gördü. "Gel keyfim gel!" dediği sırada ellerini ovuşturuyordu.

Akşam yemeğini bitirip de tepsisini o büyük, meşe masanın diğer ucuna kadar kaldırdıktan sonra tekrardan kitaplarını eline aldı ve ateşe taze odun attıktan sonra, lambasını açarak, yoğun bir çalışma faslına dalıverdi. Saat on bire kadar en ufak bir mola vermeden devam ettikten sonra işini bırakıp ateşi ve lambasını harlamaya, bir bardak çay koymaya girişiverdi. Kendisini bildi bileli çaydan hoşlanmıştı; üniversite yaşantısında da geç vakitlere değin oturur ve çayını o geç vakitlerde içiverirdi. Geri kalan şeyler ise onun için ziyadesiyle lükstü; onların tadını zevküsefaya düşkün bir rahatlıkla çıkartıverdi. Harlanan ateş alazlandı ve parıldayarak, o büyük, eski oda boyunca enteresan gölgeler aksettirdi. Sıcak çayını yudumlarken, kendi türdeşlerinden yalıtılmış olmanın ona yaşattığı duyumsamanın tadını çıkardı. Bunun sonrasında, farelerin ilk defa ne kadar çok ses çıkarttığını fark etti.

Kendi kendine "Kitap okuduğum müddet boyunca bu denli patırtı çıkartmadılar ya!" diye düşündü. "Öyle olsa, şüphesiz fark ederdim bunu!" O vakitte ses gitgide arttığında, bunun henüz vuku bulan bir şey olduğunu düşünerek kendisini rahatlattı. Farelerin, bir yabancının, şömine ateşinin ve lambanın varlığından irkiliverdiği ayan beyan ortadaydı; ancak zaman geçtikçe hayvanlar cesaretlerini kazanmışlar ve evvela âdet edindikleri üzre bir orada bir burada gürültü yapmaya başlamışlardı.

O seslere bir kulak verecek olan insan, onların bu işle ne denli meşgul olduğunu şıp diye anlayıverirdi. Eski püskü lambrinin arkasında bir yukarı bir aşağıya; tavanın arasında ve döşemelerin altında bir oraya bir buraya koşturuyor, bir şeyler kemiriyor ve etrafı tırmalıyorlardı. Malcolmson, Bayan Dempster'ın "Umacı dedikleri fare, fare dedikleri de umacıdır," dediğini anımsayarak kendi kendine gülümsedi. Çay, Malcolmson'ın zihninde ve sinirlerinde beklenen etkiyi yaratmaya başladığında adam; gece henüz sona ermeden

uzun soluklu bir çalışma maratonuna koyulacağını keyifle fark etti ve bunun ona sağladığı güven duygusuyla, odaya şöyle uzun uzun bir bakma şımarıklığında bulunmakla ödüllendirdi kendisini. Lambasını bir eline aldı ve etrafı şöyle bir kolaçan etmeye başladı; bu garip, güzel ve eski püskü evin niçin bu kadar uzun süreler gözardı edildiğini düşünüyordu o sıra. Lambrinin panellerindeki meşenin kakmaları pek gözalıcıydı, kapıyı ve pencereleri çevreleyenler de bir o kadar gözalıcı ve ender bulunan türdendi. Duvarda bir iki eski püskü resim vardı ancak bu resimleri toz ve pislik o denli kaplamıştı ki, lambasını başının üzerinde tutup bakmasına rağmen onların herhangi bir detayını ayırt etmeyi başaramamıştı Malcolmson. Etrafta gezdikçe şurada ya da buradaki bir çatlağın ya da deliğin, ışıkta gözleri parıldayan bir farenin suratınca örtüldüğünü gördü ancak hayvan göz açıp kapayıncaya kadar oradan uzaklaştı ve bunu bir viyaklama ve koşuşturma sesi izledi. Ancak onun dikkatini en çok çeken şey, çatıdaki büyük imdat zilinin ipiydi. Bu ip, şöminenin sağında kalan tarafa doğru odanın bir köşesinden uzanıveriyordu. Meşeden yapılma, güzelce oyulmuş, büyük ve yüksek arkalıklı bir koltuğu şömineden tarafa çekerek, son bir bardak çay içmek için oturdu. Çayını içtikten sonra ateşi harladı ve masanın köşesine, ateşin sağına doğru oturarak çalışmaya devam etti. Kısa bir süre boyunca fareler, bitmek tükenmek bilmeyen koşuşturmalarıyla onun keyfini kaçıracak gibi oldu ancak dalgalanan bir suyun kükremelerine ya da bir saatin tik-tak etmesine insan nasıl alışıyorsa o da bu sese öyle alıştı ve işine kendisini öyle bir kaptırdı ki; çözüme ulaştırmaya çalıştığı problem haricinde hiçbir şeyi görmez oldu.

Aniden kafasını kaldırdı. Problemi hâlâ çözememişti ve havanın, şafak sökmeden evvelki vakte has olan, şüpheci insanların ödünü patlatıveren o hissiyatla dolu olduğunu fark etti. Farelerin sesi kesilivermişti. Sesin kesildiği ayan beyan ortadaydı onun için. Yine de bunun aniden vuku bulması onu bir parça rahatsız etmemiş değildi. Ateş soluvermişti ancak yine de deruni, kızıl bir parıltıyı aksettiriyordu. Temaşa ettiği sırada, soğukkanlılığına rağmen irkilmeden edemedi.

Ateşin sağında kalan o meşeden yapılma, güzelce oyulmuş, büyük ve yüksek arkalıklı koltuğun hemen üzerinde, kocaman bir farenin oturduğunu ve parıltılı gözleriyle ona baktığını fark etti. Onu kovalayacakmış gibi bir hareket yapsa da yaratık yerinden kımıldamamıştı. Sonrasında, bir şey fırlatıyormuş gibi bir hareket yaptı. Hayvan yine yerinden kımıldamamıştı. Aksine, öfkeyle o büyük, beyaz dişlerini Malcolmson'a gösterivermişti; lambanın ışığında o zalimce bakışları, katmerlenen bir kindarlıkla parıldıyordu.

Malcolmson hayrete kapılıverdi; ocağın başından süngüye uzanarak hayvana doğru onu öldürmek gayesiyle koştu. Ancak ona bir darbe indirmeden evvel fare, bir nefret birikintisi gibi tınlayan bir viyaklamayla döşemeye doğru fırlayıverdi ve imdat zilinin halatına doğru koşarak, yeşil ışıklı lambanın aydınlatmadığı karanlığın içerisinde kayboldu. Gariptir ki bunun ardından lambrideki farelerin gürültülü koşuşturması kaldığı yerden devam etmeye başladı.

Vaktaki Malcolmson'ın aklı problemden kendisini tamamıyla azade kıldı, dışarıdan işitilen bir horozun tiz ötüşü, ona sabah vaktinin geldiğini haber etti ve Malcolmson, uykuya çekildi.

O denli derin uyudu ki onu odasını düzenlemeye gelen Bayan Dempster'ın çıkardığı patırtı dahi uyandırmadı. Ne zaman ki kadın Malcolmson'ın odasını toparlayıp onun kahvaltısını hazırladıktan sonra onun yatağını örten paravana şöyle bir tık-tık etti, o zaman Malcolmson uyandı. Dün gece boyunca harcadığı mesai hasebiyle hâlâ birazcık yorgundu ancak sert bir bardak çay onu kısa sürede kendisine getirdi. Kitabını alarak sabah yürüyüşünü yapmaya koyuldu ve yanına, ola ki akşam yemeği zamanına değin dönmezse diye birkaç sandviç aldı. Şehrin dışındaki uzunca karaağaçların arasında sessizce yürüyebileceği bir patika keşfetti ve günün büyük bölümünü bu patikada Laplace üzerine çalışarak geçirdi. Döndüğünde, içeriye şöyle bir baktı ve Bayan Witham'ı gördü; nezaketi için ona teşekkür etmeyi geçirdi aklından. Bayan Witham, meskeninin baklava biçimli, cumbalı penceresinden Malcolmson'ın geldiğini görünce, onu karşılamak için dışarıya fırladı ve adamı buyur etti. Meraklı gözlerle Malcolmson'ı incelemeye koyulduktan sonra,

"Gereğinden fazla çalışmamalısınız, Beyefendi," dedi. "Bu sabah çok solgun görünüyorsunuz doğrusu. Çok uzun vakitlere kadar bu kadar yoğun çalışmak kime iyi gelmiş! Ama şimdi bunlar bir kenara, geceyi nasıl geçirdiniz? İyiydi ya? Ah benim şu evhamlılığım yok mu! Bayan Dempster, daha bu sabah bana iyi olduğunuzu ve içeri girdiğinde mışıl mışıl uyuduğunuzu söylemişti ya."

Malcolmson mütebessimce "Ah, gayet iyiydim yahu!" dedi. "'Bir şeyler' beni pek rahatsız etmedi, henüz. Bir tek fareler canımı sıktı; evi at pazarına çevirmişler, inanır mısınız! Korkunç görünüşlü, yaşlı bir şeytanı andıran bir tanesi, şöminenin başındaki sandalyeme çıktı ve ben ona süngüyle dalana kadar yerinden milim oynamadı! Sonra, imdat zilinin halatına doğru koştu ve tavana ya da duvarın yukarılarına doğru bir yere tırmandı. Nereye gittiğini ortalık zifiri karanlık olduğu için göremedim."

Bayan Witham "Tanrı bizi korusun!" dedi. "Demek yaşlı bir şeytan, ateşin başındaki sandalyeye çöreklenmişti ha! Dikkat edin beyefendi, dikkat edin! Şaka maiyetinde edilen birçok söz, hakikati de barındırır içinde."

"Nasıl yani? Allah canımı alsın ki bir şey anlamadım dediğinizden!"

"Yaşlı bir şeytan! Belki de yaşlı şeytanın ta kendisi! Bak hele ya! Beyefendi, gülünecek bir şey demiyorum!" diye tamamladı sözlerini kadın zira Malcolmson, kahkahalarla gülmeye başlamıştı. "Siz gençler, biz kocamışları tiril tiril titreten şeyleri kolaycana alaya alıyorsunuz doğrusu! Boşverin beyefendi, boşverin! Allah gülüşünüzü soldurmasın, sizin için dileğim budur!" Bunu söyledikten sonra o iyi yürekli kadın, Malcolmson'ın keyfini yerine getiren bir sevecenlikle ışıldayıverdi; endişeleri bir anlığına da olsa kaybolmuştu.

Malcolmson birden "Ah, beni bağışlayınız!" dedi. "Kabalık ettiğimi düşünmeyin lütfen; sadece böylesine bir fikir aklımın ucundan geçmemişti... Düşünsenize, gerçekten de o yaşlı şeytan, sandalyedeki fare imiş!" Bunu tekrar tahayyül edince Malcolmson bir kez daha kahkahayı patlatmadan edemedi. Sonrasında ise akşam yemeği için eve döndü.

O akşam, farelerin koşturup durması yeniden işitilmişti; şüphesiz ki bu koşuşturmaca Malcolmson eve gelmeden evvel başlamış ve ne zaman adam eve girmiş, o zaman bu olayın yeniliğinden sebep kesilivermişti. Akşam yemeğinden hemen sonra kısa bir süre ateş başında oturup bir sigara içiverdi. Ardından masasını temizleyerek, yeniden işe koyuldu. Bu gece fareler, onu evvelki geceye kıyasla daha bir rahatsız ediyorlardı. Aşağıdan yukarıya, sağdan sola doğru nasıl da koşturup duruyorlardı! Nasıl da viyakliyor, etrafı tırmalayıp bir şeyleri kemiriyorlardı! Nasıl da gitgide cesaret kazanıyor, deliklerinin ağzına kadar gelip lambrinin yarıklarını, ayrıklıklarını ve kuytularını dolduruveriyorlardı! O sırada ise gözleri, ateşin ışığı kâh parıldayıp kâh sönüverdiğinde minik lambalar misali parıldıyordu. Ancak şüphesiz ki onlara iyiden iyiye alışmış olan Malcolmson, bu gözlerde maraz görmüyordu, hayvanların bakışlarındaki oyunbazlılık onun ruhunu okşuyordu hatta. Bazen aralarından en cesurları, lambrinin pervazları ya da zemin boyunca koşturmak için ileriye fırlayıveriyordu. Şu veya bu vakitte Malcolmson'a rahatsızlık vermeye çalıştıklarında o, hayvanları korkutmak için bir ses çıkartıyor; masaya eliyle vuruyor ya da haşin bir ses tonuyla, "Şşt! Şşt!" diyordu. Bunun üzerine hayvanlar gerisingeri oyuklarına çekiliveriyorlardı.

Gecenin erken saatleri bu şekilde geçmişti işte! Gürültüye rağmen Malcolmson kendisini işine iyiden iyiye kaptırıvermişti.

Aniden, evvelki gecede olduğu üzre aniden duraksayıverdi; ortalığı bıçak gibi yaran bir sessizlik onu kündeye alıvermişti. En ufak bir kemirti, tırmalama ya da viyaklama sesi duyulmuyordu. Oda, mezar sessizliğine bürünmüştü. Evvelki gecede yaşadığı garip olayı anımsadı ve insiyakî bir şekilde şöminenin başındaki sandalyeye şöyle bir bakıverdi. Bunun üzerine içi fevkalade garip bir hissiyatla çalkalanıverdi.

Ateşin sağında kalan o meşeden yapılma, güzelce oyulmuş, büyük ve yüksek arkalıklı koltuğun hemen üzerinde yine aynı devasa farenin oturup ona öfkeli gözlerle baktığını fark etti.

İnsiyakî bir şekilde en yakınındaki objeye, bir logaritma kitabına doğru uzanarak onu hayvana fırlattı. Kötü nişan aldığı için fare

yerinden milim kıpırdamayınca evvelki gecede olduğu gibi Malcolmson eline süngüyü bir kez daha alıverdi ve fare, ensesindeki nefes eşliğinde, imdat zilinin halatından yukarıya tekrar tırmanıverdi. Yine tuhaf bir şekilde, farenin kaçışını, evdeki fare nüfusunun çıkarttığı patırtı izleyivermişti. Tıpkı evvelki gecede olduğu gibi bu sefer de Malcolmson, hayvanın nereye kaçtığını görememişti, zira lambasının yeşil gölgeliği, odanın üst kısmının zifiri karanlık kalmasına sebep oluyordu; üstelik ateş de pek alazlıca yanmıyordu.

Saatine baktığında vaktin gece yarısına yaklaştığını fark etti ve *matinesini bölen eğlenceden* gram pişmanlık duymayarak, ateşi harladı ve o gece içeceği çayı demledi. Uzun uzadıya çalıştığı için bir sigara içmeye hak kazandığını düşünmüştü; eh, hâl böyle iken ateşin önündeki büyük, meşe sandalyeye oturdu ve sigarasını tüttürmeye koyuldu. Tüttürdüğü sırada, farenin nereye kaybolduğuna dair fikir yürütmeye de başlamıştı zira bir fare kapanıyla ilintili belli başlı düşünceler zihnine doluşuyordu. Bu fikre istinaden bir lamba daha yaktı ve onu, şöminenin hemen yanı başındaki duvarın sağ köşesini iyice aydınlatacağı bir yere koydu. Sonrasında, yanındaki tüm kitapları çıkartarak onları bu yaratığa atabileceği bir yere yerleştirdi. Nihayet, imdat zilinin halatını kaldırdı ve halatın ucunu masaya koyarak, onun diğer ucunu da lambanın altına yerleştirdi. İpi elinde tuttuğu sırada böylesine kalınca ve uzun süredir kullanılmayan bir halatın bu denli esnek olmasına dair bir şaşkınlık hissetmeden edemedi. "Bununla bir adamı bile asabilirsin doğrusu," dedi kendi kendine. Hazırlıklarını tamamladığında etrafına şöyle bir bakarak gönül rahatlığıyla, "İşte oldu! Sevgili dostum, senin neyin nesi kimin fesi olduğunu öğrenme vakti geldi artık!" dedi. Yeniden işe koyuldu ve her ne kadar ilk başta farelerin sesi onu rahatsız etmiş olsa da kısa bir süre sonra önermelerin ve problemlerin içinde kayboluverdi.

Bir kez daha, birdenbire etrafına bakma yükümlülüğü hissetti. Bu sefer onun dikkatini cezbeden tek şey aniden bastırıveren sessizlik değildi; halat hafifçe yerinden kımıldamış ve buna binaen lamba da hareketlenivermişti. İrkilmeden, kitap yığınının uzanabileceği bir yerde olup olmadığını kontrol ettikten sonra halata doğru şöyle bir

baktı. Baktığı sırada, o devasa farenin ipin üzerinden meşeden yapılma sandalyeye fırladığını gördü. Hayvan, sandalyeye oturup ona dik dik bakmaya başladı. Sağ eliyle bir kitabı kaldırdıktan sonra dikkatlice nişan alarak kitabı fareye fırlatıverdi. Fare, atik bir hareketle kenara çekilip ona doğru fırlatılan kurşundan sıyrılıverdi. Malcolmson eline bir kitap daha aldı, sonra bir tane daha ve onları tek tek fareye fırlattı ancak bir türlü muvaffak olamadı. Nihayet, fırlatmak amacıyla eline aldığı bir kitapla ayağa dikildiğinde fare viyakladı. Görünen o ki, hayvan korkmuştu. Bu hâli, Malcolmson'ı darbe indirmek hususunda iyiden iyiye cesaretlendirmişti ve Malcolmson, kitabı fareye fırlattığında darbenin yankısı dört bir yanda işitiliverdi. Fare ödü kopmuşçasına viyakladı ve ürpertici bir marazla avcısına şöyle bir bakarak, sandalyenin arkasına doğru fırlayıverdi ve imdat zilinin halatına doğru uzun bir sıçrama yaparak, bir yıldırım misali halatı tırmandı. Lamba, ani hareketlilikten sebep sarsıldı ancak ağır bir eşya olduğu için devrilmedi. Malcolmson gözlerini fareye çevirdi ve diğer lambanın ışığı sayesinde onun lambriye doğru atılarak, tozdan ve pislikten dolayı seçilemeyen o büyük resimlerden birinin deliğinden içeriye kıvrılıp gözden kaybolduğunu gördü.

Genç talebemiz, kitaplarını toplamaya giriştiği sırada "Dostumun nerede yaşadığıyla yarın sabah ilgileneceğim," dedi. "Şöminenin yanı başındaki üçüncü resimden içeri daldı. Bunu unutmayacağım." Kitaplarını teker teker topladığı sırada onların hakkında yorumlar yapmadan edemedi. "*Konik Bölümler* dikkatini pek çekmemişti. *Dairesel Titreşimler* ya da *Principia* da ha keza. *Dördeyler* ve *Termodinamik* de dikkate değer bir şeyi ihtiva etmiyordu. Sıra, hayvana isabet etmiş kitaba gelmişti! Malcolmson kitaba uzanarak onu yerden kaldırdı. Bunu yaptığı sırada aniden irkiliverdi ve beti benzi attı. Gergince etrafına bakıp hafifçe titredi. Kendi kendine "Annemin bana verdiği İncil bu!" dedi. "Ne garip bir tesadüf." Bir kez daha işinin başına oturdu ve lambrideki fareler kuru gürültülerine devam ettiler. Onu rahatsız etmiyorlardı doğrusu. Hatta, varlıkları ona yalnız olmadığını hissettiriyordu. Ancak işine devam edememişti bir türlü! Halletmek için çabalayıp durduktan sonra

umutsuzca pes etti ve doğu kanadındaki pencereden şafağın ilk ışıkları süzüldüğü sırada uykuya çekildi.

Ağır ancak rahattan uzak bir uyku çektiği sırada sıkça rüya da görmüştü; Bayan Dempster onu sabahın geç saatlerinde uyandırdığı sırada huzursuz bir hâli vardı. Kendisine gelmesi birkaç dakikasını aldı. Kadından istediği ilk şey onu bir parça şaşırtmıştı doğrusu.

"Bayan Dempster, ben bugün dışarıya çıktığım sırada merdivenleri alın ve şu resimlerdeki tozu silin ya da onları bir güzel yıkayın; özellikle de şöminenin yanındaki üçüncüsünü iyice çitileyin; neymiş bu resimler pek merak ettim!

Öğleden sonra gelip çattığında Malcolmson, ağaçların gölgelediği patikada kitaplarını okudu ve saatler geçtikçe evvelki günkü neşesi onu tekrar sarmaladığında Malcolmson, okumalarının iyiye gittiğini fark etti. O sıralar onun aklını karıştıran problemleri tatmin edici bir çözüme ulaştırdığında, Bayan Witham'ı "Hayırlı Yolcu"da görmeye gittiği sırada pürneşe bir hâle kapılıvermişti. Ferah oturma odasında, ev sahibesine bir yabancının eşlik ettiğini gördü. Kadın ona, yabancının Dr. Thornhill ismiyle bilindiğini söyledi. Görünen o ki Bayan Witham pek rahat hissetmiyordu; bu durum, Doktor'un ona soru üzerine soru sormasıyla birleşince Malcolmson, Doktor'un tesadüfen orada olmadığına kanaat getirdi. Hâl böyleyken lafı kısa kesti: "Dr. Thornhill, şayet evvela size soracağım bir soruyu cevaplayacak olursanız, bana soracağınız her türlü suali yanıtlamaya hazırım."

Bunun üzerine Doktor şaşırmadan edememişti ancak çabucak, "Pekâlâ!" yanıtını verdi. "Sorunuz nedir?"

"Buraya gelip benimle konuşmanızı size Bayan Witham mı salık verdi yoksa?"

Dr. Thornhill bu soruya hazırlıksız yakalanmıştı. Bayan Witham ise utançtan pancara dönen yüzünü öte yana çevirmişti. Yine de Doktor, açıksözlü bir adam olduğu için soruyu hemencecik yanıtladı.

"Doğrudur. Gerçi, sizin bunu fark etmeniz gayesinde değildi. Zannedersem sizi şüphelendiren şey benim beceriksizce telaşlan-

mamdı. O evde tek başınıza olduğunuz gerçeğinin onu huzursuz ettiğini ve çok fazla sert çay içtiğinizi düşündüğünü söyledi bana. Aslına bakacak olursak, benden ricası, size çayı ve geç saate kadar çalışmayı bırakmanızı önermem idi. Zamanında ben de çok hevesli bir öğrenciydim, halihazırda mürekkep yalamış bir adam olmama sığınarak, size vereceğim tavsiyeyi, yabancılığımdan sıyrılarak verebilirim."

Malcolmson, ışıltılı bir gülümsemeyle elini adama uzattı. "Amerika'da dedikleri üzre, 'el sıkışalım!'" dedi. "Size ayrıyeten, kibarlığınız için teşekkür ederim hakeza Bayan Witham'a da. Bu iyilikseverliğinizin benden bir karşılık görmesi gerektiği düşüncesindeyim. Bu yüzden size söz veriyorum, artık sert çaylar içmeyecek hatta siz bana izin verene değin çaya el sürmeyeceğim! Saat en geç gece bir olduğunda ise yatağa gideceğim. Bu münasip olur mu?"

Doktor, "Şüphesiz," dedi. "Şimdi, o eski evde gözünüze çarpan ne var ne yok dökün önümüze," dedi Doktor. Bunun üzerine Malcolmson, son iki gece boyunca başına gelenleri oracıkta anlatıverdi. Bayan Witham'ın ara sıra koyduğu nidalar sözlerini bölse de nihayet, İncil ile alakalı olan biteni anlattığında ev sahibesinin bastırıp durduğu duyguları bir çığlık eşliğinde berhava oldu. Bir kadeh sert brendi ve su içene kadar kadın kendisini doğru dürüst toparlayamadı doğrusu. Dr. Thornhill, ciddiyeti gitgide artan bir surat ifadesiyle genç adamı dinliyordu. Öyküsü nihayete erip de Bayan Witham tastamam kendisine gelince Doktor, "Fare sürekli o imdat zilinin halatına mı tırmanıyordu?" diye sordu.

"İstisnasız."

Doktor kısa bir süre duraksadıktan sonra, "Zannedersem o halatın ne olduğunu biliyorsunuz?" diye sordu.

"Hayır!"

Doktor tane tane, "O ip, celladın, malum yargıcın o hükmi kininin kurbanı olan kişilerin asılması için kullandığından başkası değil!" Bayan Witham bir çığlık daha atarak adamın sözünü kesince, kadının kendisine gelmesini sağlamak için gerekenler yapıldı. Malcolmson saatine baktı ve akşam yemeği vaktinin gelip çattığını

fark etti; kadın kendisini tamamıyla toparlayamadan eve giden yola revan oldu.

Bayan Witham tekrar kendisine gelince, zavallı genç adamın zihnini bunlarla doldurarak neyi amaçladığına dair öfkeli sorular sorduğu Doktor'a neredeyse saldıracak gibi oldu. "Canını sıkacak yeterince derdi var zaten!" diye de ekledi. Dr. Thornhill, "Sevgili hanımefendi, bunu belli bir amaç dahilinde yaptım herhalde! Onun dikkatini zile çekip orada sabitlemekti amacım. Son derece gergin bir ruh hâlinde, gereğinden fazla çalışıyor olabilirim ancak söylemem gerekir ki; hem zihnen hem de bedenen tahtaları tastamam, sağlıklı bir genç adam kendisi. Ancak fareler ve şeytan hakkında yaptığı şu ima..." diye cevap verdi ve başını iki yana sallayarak devam etti: "Gidip bu geceyi onunla geçirmeyi ona teklif edebilirdim elbette ancak bunun onu gücendireceğini düşünmeden edemedim. Tuhaf bir korkuya ya da varsanıya kapılabilir; öyle bir durum vuku bulursa ondan, halata asılmasını isteyeceğim. Her ne kadar yalnız olsa da bu bize yönelik bir sinyal işlevini görecektir. Böylece, vaktinde onun yanında olabiliriz. Ben bu gece geç saatlere kadar uyanık kalacak ve kulaklarımı dört açacağım. Şayet Benchurch sabaha bir sürprizle uyanırsa, şaşırmayın derim."

"Ah, Doktor... Ne demeye çalışıyorsunuz? Ne kastettiniz?"

"Kastettiğim şu; büyük ihtimalle... Hayır, neredeyse kesindir ki; Yargıcın Evi'ndeki o büyük imdat zilini bu gece işiteceğiz." Bunu söyledikten sonra Doktor, sözlerinin tesirini yansıtacak bir dramatiklikle mekândan ayrılıverdi.

Malcolmson eve vardığında, her zaman geldiği saatten biraz daha geç vardığını fark etti. Bayan Dempster ortalarda yoktu; Greenhow'ın Fakirhanesi'nin kuralları çok esnetilmeye gelmiyordu. Ortalığın derli toplu, ışıl ışıl olduğunu ve insanın keyfini yerine getiren bir ateşe, iyice süslenmiş bir lambanın eşlik ettiğini görünce bayağı memnun olmuştu Malcolmson. Bir nisan akşamına kıyasla hava ziyadesiyle soğuktu; sert bir rüzgâr, gitgide kuvvetini artırarak estiğinden sebep o gece bir fırtınanın kopacağını düşünmeden edemiyordu insan. Eve girişinin birkaç dakika sonrasında, farelerin sesi

yine kesildi ancak hayvanlar onun varlığını yeniden kanıksadığında, her zamanki patırtılarına devam ettiler. Malcolmson, farelerin sesini duyduğuna mutlu olmuştu; o patırtının onda uyandırdığı yalnız olmama hissini bir kez daha duyumsamıştı zira. Zihni bir kez daha bu gürültülerin o marazi bakışlı koca farenin varlığı hasebiyle kesildiği gerçeğine takılıverdi. Sadece okuma lambası yanıyordu ve bu lambanın yeşil gölgeliği tavanı ve odanın üst taraflarını zifiri karanlığa gömmekteydi; hâliyle, şömineden zemine doğru yayılıveren ve masanın ucuna serilmiş beyaz örtüye yansıyan o keyifli ışık, insanın içini ısıtıp neşesini yerine getiriyordu. Malcolmson, akşam yemeğini iştahı kabarık ve keyfi yerinde bir hâlle yemek için oturuverdi. Akşam yemeğini yiyip sigarasını içtikten sonra kesintisiz bir şekilde çalışmaya koyuldu; herhangi bir şeyin onun odağını dağıtmaması hususunda ziyadesiyle kararlıydı zira Doktor'a verdiği sözü unutmamıştı ve sahip olduğu zamanı olabildiğince iyi kullanacağında karar kılmıştı.

Birkaç saat boyunca kesintisiz çalışmaya devam ettikten sonra düşünceleri, kitaplarının dışına taşıverdi. Çevresini sarmalayan koşullar ve dikkatini cezbeden olgulara eşlik eden gergin tabiatına karşı duracak bir hâlde değildi. O sırada rüzgâr, beraberinde bir fırtınayı taşıyan bir borana dönüşmüştü. Her ne kadar sağlam duruyor olmasına rağmen eski ev, temellerine değin sarsılmaya başlamıştı ve fırtına evin çok sayıdaki bacası ve garip, eski püskü yan duvarları boyunca eserek, boş odalar ve koridorlar boyunca tuhaf ve neredeyse doğaüstü sesler çıkartmaya başladı. Çatıdaki o büyük imdat zili dahi rüzgârın kudretini hissetmiş olacak ki, ip bir aşağıya bir yukarıya hafifçe sanki zil arada sırada hareket ediyormuşçasına salınıyordu. Esnek halat, meşe zemine sert ve yankılı bir sesle düşüverdi.

Malcolmson bu sese kulak kesildiği sırada Doktor'un "O halat, celladın, malum yargıcın o hükmi kininin kurbanı olan kişilerin asılması için kullandığından başkası değil!" sözlerini hatırlamadan edemedi. Şöminenin köşesine doğru ilerleyerek şöyle bir bakmak için halatı eline aldı. Halata, memati bir ilgi duyuyor gibiydi zira orada

öylece durduğu sırada, o halata kurban düşenlerin kimler olduğunu ve yargıcın, böylesine rahatsız edici bir andacı niçin göreceği bir yerde istediğine dair düşünceler zihnini sarmalayıverdi. Orada durduğu sırada çatıdaki zilin sallanması yine halatı aşağı yukarıya hareket ettiriyordu ancak bu sefer, yeni bir şey eşlik ediyordu buna; ip, sanki üzerinde bir şey hareket ediyormuşçasına titriyordu.

İnsiyakî bir şekilde başını kaldıran Malcolmson, büyük farenin yavaş yavaş, gözlerini ayırmadan ona doğru geldiğini fark etti. Halatı elinden düşürüp geriye doğru sendeleyen Malcolmson küfrettiğinde fare bir kez daha ipi tırmanarak gözden kayboldu. O sırada Malcolmson diğer farelerin gürültülerine kaldıkları yerden devam ettiğini fark etti.

Tüm bunlar onun zihnini düşüncelerle doldurdu ve aniden, farenin girdiği deliği araştırmadığını ya da resimlere niyet ettiği üzre şöyle bir bakmadığını fark etti. Gölgeliği olmayan diğer lambayı yaktı ve onu başının üzerinde tutarak, şöminenin sağ tarafında gördüğü, farenin içinde kaybolduğu üçüncü resme doğru ilerleyerek o resmin karşısına dikiliverdi.

Bu resme ilk bakışında öylesine ani bir irkiltiye kapılıverdi ki lambayı elinden düşürecek gibi oldu ve beti benzi atıverdi. Dizleri titriyor, alnından koca koca ter damlaları akıyordu. Bir kavak gibi titremeye başladı. Ancak gençti ve cesareti yerindeydi; hâliyle kendisini toparladı ve birkaç saniye duraksadıktan sonra bir kez daha ileriye doğru bir adım attı, lambayı kaldırdı ve tozu alınmış, berrak bir şekilde seçilen resmi yakından inceledi.

Resimdeki kişi, kızıl ve kürklü bir cüppe giyen yargıçtan başkası değildi. Cevval, cabbar, marazi, kurnaz ve kindar bir yüzü olan bu adamın şehvetli dudaklarını, kırmızı, kancası yırtıcı bir kuşun gagasını andıran bir burun tamamlıyordu. Adamın yüzünün geri kalanı ise ölü beyazı bir renkteydi. Gözlerinde garip bir zekâ parıltısına eşlik eden kötücül bir bakış mevcuttu. O gözlere baktığı sırada Malcolmson buz kesti zira o gözlerin, o koca farenin gözlerinin birebir aynısı olduğunu fark etmişti. Lambayı elinden düşürecek gibi oldu, farenin korkunç bakışlarıyla resmin köşesindeki delikten

ona baktığını ve diğer farelerin seslerinin ise aniden kesiliverdiğini fark etti. Ancak kendisini toparladı ve resmi incelemeye koyuldu yeniden.

Yargıç, büyük, yüksek arkalıklı, oymalı ve meşe bir koltuğa oturmuştu, hemen sağında ise, köşesinde tavandan sarkan bir ipin sonunun yere değdiği büyük, taş bir şömine vardı. Korkuyu andıran bir hissiyata kapılan Malcolmson, buranın onun bulunduğu oda olduğunu fark etti ve huşu içerisinde, hemen arkasında garip bir varlığı bulacakmışçasına etrafına bakındı. Sonra şöminenin köşesine baktı ve gürültülü bir haykırışla lambayı elinden düşürüverdi.

Orada, aşağı doğru sarkan ipin eşlik ettiği yargıcın koltuğunda, yargıcın korkunç bakışlarını taşıyan o farenin oturduğunu ve o bakışların, şeytani bir kötücüllükle iyice alazlandığını fark etti. Fırtınanın uğultusu dışında etraf mezar sessizliğindeydi.

Lambayı düşürdüğü gerçeği Malcolmson'ı kendisine getirdi. Neyse ki bu lamba metalden yapılmaydı, hâliyle yağ etrafa dökülmemişti. Yine de, lambaya ihtimam göstermesi gerekliliği tüm gerginliğini yatıştırıvermişti. Lambayı kapattığında, terle sırılsıklam olmuş kaşını sildi ve bir süre tefekkür etti.

Kendi kendine "Böyle olmayacak," dedi. "Eğer böyle devam ederse bu hâl, aklını yitirmiş bir soytarıdan farkım kalmayacak. Yeter artık! Doktor'a çay içmeyeceğim sözünü vermiştim. Anam avradım olsun, adam haklıymış meğer! Sinirlerim iyiden iyiye laçkalaştı yahu. Ne tuhaf, bunu fark etmedim bile. Doğrusu hayatımda daha iyi hissetmemiştim. Neyse. Her şey yolunda şimdi. Bir daha böyle aptallıklar etmeyeceğim!"

Bunu söyledikten sonra, doluca, sert bir kadeh bir brendi ve su koydu kendisine ve kararlıca işinin başına geri döndü.

Aniden peyda olan sessizlikten huzursuzlanıp başını kitabından kaldırdığında aradan neredeyse bir saat geçmişti. Rüzgâr, daha önce olmadığı kadar gürültülü bir şekilde esiyor ve yağmur, dalgalar hâlinde cama çarptığı sırada onu dolu taneleri misali dövüyordu ancak içeride; büyük baca boyunca köpürdeyen rüzgârın ve arada sırada bacadan içeriye fırtınanın aralığında damlayan yağmurlar

dışında bir sesçik dahi işitilmiyordu. Ateş, alazını yitirmişti ve alevi dinmiş olsa da kızıl bir parıltıyı etrafına yayıyordu. Malcolmson dikkatle kulak kesildi ve ince, viyaklayan bir ses duydu. Çok boğuk bir sesti duyduğu. Halatın asılı olduğu odanın köşesinden gelmişti ses; kaynağının, çanın bir o bir bu yana sallanmasından sebep halatın gıcırdaması olduğunu düşünüvermişti. Ancak başını kaldırdığında, soluk ışıkta, o koca farenin ipe asılıp onu kemirdiğini fark etti. İp neredeyse tastamam kemirilmişti; açık renk tellerinin cısçıplak ortada kaldığını görebiliyordu Malcolmson. Baktığında iş tamamlanmıştı; ipin kopuk ucu, meşe zemine çarparak düştü ve bir anlığına o büyük fare, bir püskül ya da topuz gibi ipin ucunda asılı kalsa da, bir o yana bir bu yana sallanmaya başladı. Malcolmson, dış dünyadan yardım isteme aracının elinden alındığını fark ettiğinde bir anlığına dehşete düştü ancak yoğun bir öfke, bu dehşetin yerini aldı ve okuduğu kitabı kapan Malcolmson, onu fareye doğru fırlattı. İyi nişan almış olsa da attığı kurşun fareye ulaşmadan yaratık, düştü ve yumuşak bir sesle yere yapıştı. Malcolmson aceleyle fareye doğru koştu ancak yaratık ok gibi ileriye atıldı ve odanın gölgelerinin zifiri karanlığı arasında kayboldu. Malcolmson o gecelik işinin nihayete erdiğini hissetmişti ve orada, çalışmalarının tekdüzeliğini fareyi avlama girişimiyle bölme kararı aldı; lambanın yeşil siperini çıkartarak, ışığın etrafa iyice yayılmasını sağladı. Bunu yaptıktan sonra odanın üst taraflarının karanlığı birazcık hafifler gibi oldu ve evvelki karanlığa nazaran iyice göz alan bu yeni ışık seli, duvardaki resimlerin gözalıcı bir şekilde temaşa etmesine sebep oldu. Malcolmson, durduğu yerde, hemen karşısındaki, şöminenin sağında kalan o üçüncü resmi görebiliyordu. Şaşkınca gözlerini ovuşturduktan sonra büyük bir dehşete kapıldı.

Resmin tam ortasında, çerçevelendiği vakitteki kadar terutazeliğini muhafaza eden, kahverengi, sonradan eklenmiş bir tuval parçası vardı. Fon, olduğu gibiydi; sandalye, bacanın köşesi ve ip hâlâ oradaydı ancak yargıcın silüeti ortadan kaybolmuştu.

Malcolmson, neredeyse dehşete kapılarak yavaşça arkasını döndü ve inmenin tebelleş olduğu bir adam gibi tiril tiril titremeye

başladı. Gücünü yitirmiş gibiydi, hareket etme kabiliyeti bir kenara, güçbela düşünebiliyordu. Sadece görüp, işitebiliyordu.

Orada, o yüksek arkalıklı meşe, oyma sandalyede, kürklü kızıl cüppelerinin içinde oturuyordu yargıç. Alazlı gözleri, kindarca parıldılıyordu ve o kararlı, zalim dudakları, ellerindeki *siyah bir kukuletayı* gösterdiği sırada muzafferce gülümsüyordu. Malcolmson, biteviye bir gerginliğe kapılmış bir insanın başına geldiği üzre, kalbi patlayacakmış gibi hissetti. Kulakları çınlıyordu. Bu çınlama dışında boranın kükreyişini ve ulumalarını duyabiliyordu. Sonrasında fırtına, pazar yerindeki büyük çanların gece yarısını vurduğu vakitte bastırıverdi. Sonu gelmez görünen bir zaman aralığı boyunca Malcolmson gözleri korkudan pörtlemiş, nefesi kesik bir hâlde durdu. Saat çaldığında, yargıcın yüzündeki muzaffer gülümseme iyiden iyiye belirginleşti ve gece yarısı gelip çattığında yargıç, siyah kukuletayı taktı başına.

Yargıç aheste aheste iskemlesinden kalktı ve çanın hemen yanı başındaki zeminde bulunan halatı alarak, sanki dokunuşunun verdiği hissiyattan keyif alırcasına onu ellerinde gezdirdi ve ucunu, bir darağacı ilmiği şeklinde düğümlemeye başladı. Bu ilmiği sıkıp ayağıyla üzerine bastı ve yeterliliğinden emin olana değin onu çekeledikten sonra, onu avuçlarının içine aldı. Sonrasında, masaya, Malcolmson'ın karşısına doğru ilerlemeye başladı ve onun önünden geçene değin gözlerini Malcolmson'a dikti. Ardından seri bir hareketle kapının önüne dikiliverdi. Malcolmson bir tuzağa düştüğünü hissediyor, ne yapıp edeceğini düşünüyordu. Yargıcın onun üzerinden ayırmadığı bakışlarında tuhaf bir kendinden geçmişlik hâli seziliyordu; Malcolmson ona bakmaya zorlanıyormuş gibi hissetmeden edememişti. Yargıcın ona yaklaştığını ancak hâlâ kapıyla arasında durmaya devam ettiğini, ilmiği kaldırarak, onu yakalamak emeliyle fırlattığını gördü. Büyük bir çabayla Malcolmson, diğer yana doğru seri bir şekilde atıldı ve halatın hemen yanı başına düşüp meşe zemine çarptığını işitti. Bir kez daha yargıç halatı yerden alıp onu yakalamaya çalıştı. O sırada adam, öfkeden parıldayan gözlerini ondan ayırmıyor, öğrenci ise büyük bir çabayla her sefe-

rinde ipten kurtulmayı başarıyordu. Bu durum bir süre devam etti. Görünen o ki başarısızlık yargıcın ne cesaretini kırıyor ne de onu rahatsız ediyordu. Aksine, adam bir kedinin fareyle oynadığı gibi oynuyordu Malcolmson ile. Nihayet, umutsuzluğunun cenderesinin en derinine savrulduğunda Malcolmson etrafına alelacele bir bakış attı. Lambanın alazı artmıştı görünüşe göre. Oda, gayet iyi bir ışık alıyordu şimdi. Lambrinin çatlakları ve oyukları boyunca sıralanan çok sayıdaki fare deliğinden, diğer farelerin gözlerini gördü ve tamamıyla duyusal bir olgudan ibaret olan bir durum, onu biraz olsun ferahlattı. Etrafına baktığında, büyük imdat zilinin halatının farelerle dolu olduğunu gördü. Halatın her bir noktası farelerle doluydu ve ipin sarktığı tavandaki küçük, yuvarlak delikten daha da çok fare ortaya çıkıyordu; hâl böyleyken yaratıkların ağırlığı, çanı bir o yana bir bu yana hareket ettirir olmuştu.

Tokmak, ona değene değin sallanıp durmuştu çan. Çıkan ses evvela bir fısıltıdan farksız olsa da çan sallanmaya başlamıştı bir defa; hâliyle bu ses biteviye artacaktı.

Sesi işiten ve o âna değin gözlerini Malcolmson'dan ayırmayan yargıç, başını yukarıya kaldırdığında şeytani bir gaddarlıkla çatıverdi kaşlarını. Gözleri, sıcak kömürler misali parıldadığı sırada ayağıyla yere öyle bir vurdu ki ev, temellerinden sarsılacak gibi oldu. Halatı tekrar yerden aldığında ürpertici bir gökgürültüsü kopuverdi. Fareler ise, zamana karşı yarışıyormuşçasına halat boyunca bir aşağı bir yukarı koşturuyorlardı. Ancak bu sefer halatı fırlatmak yerine yargıç kurbanına yaklaştı ve halatın ucunu, yaklaştığı sırada gevşek tuttu. Yargıç yaklaştıkça Malcolmson, adamın varlığının dahi insanın azalarını felç eden bir etkisi olduğunu fark etti ve bir ceset misali hareketsizleşti. Halatı sıkılaştırdığı sırada yargıcın ölü soğuğu parmaklarının boğazında gezdiğini duyumsadı. Halat gerildi ve gerildi. Sonrasında, öğrencinin taş kesmiş bedenini kollarının arasına alan yargıç, onu taşıyarak meşe iskemlenin üzerine dikilir hâlde bıraktı ve hemen yanı başına çıkarak, imdat zilinin sallanan ucunu yukarı uzattığı eliyle yakalayıverdi. Ellerini kaldırdığı sırada fareler viyaklayarak kaçtılar ve tavandaki delikten içeriye dalarak kaybol-

dular. Malcolmson'ın boynuna geçirildiği taraftan ilmeğin ucunu yakalayan yargıç, ilmeği zilin ipinin ucuna bağladı ve aşağıya indiği sırada sandalyeye bir tekme koyuverdi.

Yargıcın Evi'ndeki imdat zili çaldığı zaman insanlar kısa sürede bir araya geliverdiler. Bir dizi meşale ve ışık da edinilince ağzını bıçak açmayan bir kalabalık kısa sürede o mekâna doğru alelacele ilerlemeye başladı. Gürültüyle kapıyı çaldılar ancak açan yoktu. Hâl böyleyken kapıyı kırarak açtılar ve başlarını Doktor'un çektiği bu kalabalık, büyük yemek salonuna doluşuverdi.

Orada, büyük imdat zilinin halatının ucunda, öğrencinin cansız bedeni asılı bir hâlde duruyordu ve resimdeki yargıcın çehresine ise marazî bir tebessüm yayılmıştı.

Kızılderili Kadın

O zamanlar Nüremberg, şimdi olduğu kadar eti kemiği sömürülmüş bir şehir değildi. Irving, *Faust*'u henüz sahnelememişti ve bu eski şehrin ismi, toplumun gezmeyi seven kısmının çoğunluğu için pek de bir şey ifade etmiyordu doğrusu. Karım ile balayımızın ikinci haftasında olduğumuz için doğal olarak bize eşlik edecek birilerini arıyorduk; hâl böyleyken, Nebraska'daki Kanayan Körfez tarafındaki Maple Tree İlçesi'nin nüfusuna kayıtlı o pürneşe yabancı Elias P. Hutcheson, Frankfurt istasyonunda aniden beliriverip de, Yurrup'taki bir şehirdeki son derece kocamış bir kişiyi görmek istediğini ve yalnız başına sürdürdüğü uzun yolculuğunun zeki ve atik bir insanı dahi bir çılgınlar evinin melankolikler için ayrılmış koğuşuna kapattıracak raddeye geldiğini söylediğinde bu bariz imayı havada yakalayarak, birlikte seyahat etmemiz önerisinde bulunduk. Daha sonra, notlarımızı karşılaştırdığımızda gereğinden fazla heveskâr görünmemek adına, konuşmak hususunda müteredditve çekingen davrandığımızı fark ettik. Bu, evlilik hayatımızın çok da iyi gitmediğini imliyor olsa da peyda olan bu etki, ikimizin de aynı anda konuşmaya başlaması, aynı anda konuşmayı kestikten sonra tekrar birlikte devam etmesiyle tamamen kırıldı. Artık nasıl olduysa olan olmuş ve Elias P. Hutcheson, aramıza katılıvermişti. Amelia ile ben bu durumdan hemencecik faydalanıverdik; o zamana değin süregelen didişmelerimizi bir kenara bıraktık ve üçüncü bir kişinin insanı ketleyen varlığı dolayısıyla şu veya bu köşede oynaşır olduk. Amelia, bu sayede ne zaman bir arkadaşıyla konuşacak olsa, balayına yanında birini daha getirmelerini öğütler olmuştu. Nüremberg'i birlikte "arşınladık" ve

Atlantik'in ötesinden gelen, enteresan bir konuşma tarzını haiz ve etkileyici maceraları dilinden bir an olsun düşürmeyen, bir roman kahramanından farksız yeni dostumuzun renkli üslubunun keyfini sürdük. Şehrin görülecek yerlerinden olan Nüremberg Kalesi'ni sona bıraktık ve bu ziyareti kararlaştırdığımız gün gelip çattığında, şehrin doğu tarafındaki dış surlar boyunca yürüdük.

Kale, şehre hâkim bir kayanın üzerine kurulmuştu ve kuzey tarafındaki bir hendek tarafından muhafaza ediliyordu. Nüremberg tarih boyunca yağmaya uğramadığından sebep gayet keyifli bir şehirdi; böylesine elim bir olay başından geçseydi şüphesiz ki şimdi muhafaza ettiği o şıkır şıkır gözalıcılığını koruyamazdı. Hendek, yüzyıllardır kullanılmıyordu, hâliyle zemini çay bahçeleriyle ve bostanlarla dolmuştu ki işbu bostanlardaki bazı ağaçlar hatrı sayılır bir uzunluğa ulaşmışlardı. Duvarın etrafında fır dönüp de temmuz ayının ısıtıcı güneşinin altında oyalandığımız sırada, önümüzde uzanan manzaraların, özellikle de Claude Lorrain'in elinden çıkmış manzara resimlerini andıran masmavi bir çizgide buluşan tepelerin etrafında kümelendiği köyler ve kasabalarla dolu ovanın keyfini sürebilmek adına sık sık duraksadık. Sonra, çok sayıda garip hane duvarıyla ve arazi büyüklüğündeki kızıl tuğlalı çatıları irili ufaklı dam pencereleriyle dolu şehre yenilenmiş bir heveskârlıkla bakar olduk. Hemen sağımızda ise kalenin kuleleri yükseliyordu ve onlardan da daha yakın bir mesafede, belki de şehirdeki en ilgi çekici yer olan İşkence Kulesi, olanca ürperticiliğiyle gözlerimizin önündeydi. Yüzyıllar boyunca, Nüremberg'in Demir Bakiresi, gelenekselleşerek insanın kâdir olduğu tüm o mezalimin dehşetinin bir örneği olaraktan nesilden nesle emanet edilmişti; uzun zamandır onu görmek peşindeydik. Nihayet bu emanet, yuvasına dönmüştü.

Verdiğimiz molalardan birinde hendeğin duvarının üzerinden eğilip aşağı baktık. Bahçe, bulunduğumuz yerin on beş - yirmi metre kadar aşağısındaydı ve güneş bu bahçenin üzerinde bir fırının yoğun, kımıltısız sıcaklığını anımsatırcasına parlıyordu. Bahçenin ötesinde ise burcun ve iç surların sağ ve sol taraflarında kaybolan gri, insanın içini karartan bir duvar yükselmekteydi. Ağaçlar

ve çalılıklar bir taç misali surların tepesinde duruyordu ve onların ötesinde ise, zamanın elinin hoşnutlukla damgaladığı o kurumlu evler yükselmekteydi. Hava çok sıcaktı ve biz ziyadesiyle tembel bir hâldeydik; zamanımız olduğu için oyalanıp duvara yaslandık. Hemen altımızda hoş bir manzara vardı; büyük, kara bir kedi, güneş boyunca uzanarak yatıyordu, hemen etrafında ise ufak tefek, siyah bir kedi yavrusu dertop olmuş yatıyordu. Anne, yavrusunun oynaması için kuyruğunu ya da ayaklarını kaldırıp, ufaklığı, daha fazla oynaması için itiyordu ara ara. Duvarın hemen ucundaydılar. Elias P. Hutcheson, oyunlarına yardım etmek için eğildi ve yoldan orta büyüklükte bir çakıl taşını aldı.

"Bakın şimdi!" dedi. "Bu taşı yavru kedinin yanına atacağım ve ikisi de nereden geldiğini merak edecekler!"

Karım, "Ah, dikkat et ama, o zavallıcığa isabet ettirebilirsin!" dedi.

Elias P. "Ben ettirmem han'fendi, Main'deki bir kiraz ağacı kadar hassas bir yapım vardır!" dedi. "Tanrı aşkına. O ufak, boklu yaratığa asla zarar vermem. Benim için bir bebeğin kafa derisini yüzmekten farksız olur! O alacalı çorapların üzerine bahse girebilirsin buna da ha! Bak şimdi, taşı uzağa doğru atacağım ki, yakınına düşmeyecek böylece!" Bunları dedikten sonra eğildi ve kolunu olabildiğince yukarı kaldırarak taşı bıraktı. Belki de daha küçük şeyleri daha büyüklerine çeken bir kuvvetin varlığından ya da duvarın yeterince düz değil de aşağı doğru eğimli olmasından sebep, yukarıdan taşın gideceği yönü kestiremedik ve taş insanın midesini bulandıran, sıcak hava boyunca yayılan bir sesle yavru kedinin kafasına düştü ve hayvancağızın beynini oracıkta parçaladı. Kara kedi aceleyle yukarıya baktığında, onun yeşil bir alevden farksız gözlerinin Elias P. Hutcheson'a kitlendiğini, sonra da dikkatini, ufak tefek azalarını titretmesi dışında hareketsiz duran, kanayan yarasından ince, kızıl bir akıntının süzüldüğü yavru kediye yönelttiğini fark ettik. Bir insandan çıksa kimseyi şaşırtmayacak boğuk bir inilti koyveren hayvan, yavrusunun üzerine eğilip onun yaralarını yaladığı sırada ağlayıp duruyordu. Aniden, yavrusunun öldüğünü fark etti ve bir kez daha

bakışlarını bize çevirdi. Bu görüntüyü asla unutmayacağım zira nefretin ete kemiğe bürünmüş hâlinden farksızdı. Yeşil gözleri korkunç bir ateşle yanarken, beyaz ve keskin dişleri, ağzını ve bıyıklarını ıslatan kanın arasından neredeyse parıldıyor gibiydi. Dişlerini gıcırdattı. Her patisindeki pençe, keskin ve tamamıyla açılmış bir hâldeydi. Sonrasında, bize ulaşmak istercesine duvar boyunca çılgınca koşturdu ancak hızını yitirdiğinde gerisingeriye düştü ve bu, kedi yavrusunun üzerine düşüp de kapkara kürkü yavrunun beyin parçaları ve kanıyla kaplandığında onun korkutucu görüntüsünü iyice dehşetli bir hâle getirdi. Amelia bayılacak gibi olduğunda onu duvarın ucundan tutmak zorunda kaldım. Yakınlarda boy vermiş bir çınar ağacının gölgesindeki bir oturağa onu kendisini toparlaması için oturttum. Sonra da hareketsiz hâlde, aşağıdaki öfkeli kediye bakan Hutcheson'a doğru gerisingeri döndüm.

Adamın yanına vardığımda bana şöyle dedi: "Eh, sanırım bu hayatımda gördüğüm en vahşi yaratık! Ha, bi' keresinde, bir Apaçi kadının bebeği bir baskında çalınmıştı, annesine ateşle edilen işkencenin karşılığını bu bebeğe verme şekli nedeniyle 'Kıymık' lakabı takılan bir melezin hakkından gelmişti bu Apaçi kadın! Suratına öylesine munis bir ifade yerleşmişti ki sanki bu onun çehresinin doğal hâliydi. Kadın, yiğit delikanlılar bulup da teslim edene değin, Kıymık'ın peşinden üç yıldan uzun bir süre koşuvermişti. İster beyaz olsun ister kızılderili, evvela başka bir insanın Apaçilerin işkencelerine bu denli katlanmadığını söylemişlerdi. Kadını ancak onu öldürdüğüm sırada tebessüm eder bir hâlde görmüştüm! Kıymık'ın da nalları diktiği vakitte kampa gelmiştim; gördüğüm kadarıyla ölüm onun keyfini pek kaçırmamıştı. Sağlam biriydi doğrusu, o kızılderili çocuk meselesinden sonra her ne kadar onunla aramı yapamamış olsam da, öyle ya, mesele ziyadesiyle sıkıntılıydı; ayrıca o bir beyaz adam olsa daha iyiydi, zira görünüşü ayan beyan öyleydi, ödemesinin tamamını aldığından emin oldum. İsterseniz benden nefret edin ama deri yüzme tahtalarından birinden onun derisinin bir parçasını alıp ondan bir cep defteri yaptırdım. Aha o defter de burada!" Bunu dediği sırada, ceketinin göğüs cebine pat pat vurdu.

Konuştuğu sırada kedi, duvara tırmanmak için gösterdiği korkunç çabayı sürdürmekteydi. Geriye çekildikten sonra tekrar ileriye atılıyor ve bazenleri, şaşırtıcı bir yüksekliğe kadar çıkıyordu. Her çıkışından sonraki sert düşüşü pek umursuyor gibi değildi; artan bir kuvvetle tekrar tırmanmaya başlıyordu ve her düştüğünde hayvanın görüntüsü iyice dehşet verici bir hâl alıyordu. Hutcheson iyi kalpli bir adamdı, onun hayvanlara olduğu kadar insanlara da iyi davrandığını ben de karım da fark etmiştik; kedinin büründüğü öfkeli hâlin onu rahatsız ettiği görülüyordu.

"Eh, pekâlâ!" dedi. "Gerçekten de bu zavallı hayvan çok sefil bir hâlde. Hadi, hadi... Zavallı şey! Kazaydı tüm olanlar. Biliyorum, bu yavrunu sana geri getirmeyecek ama... Bilesin! Bin defa bu durumu yaşasam, bir defa böyle bir şeyin olmasını istemezdim ya! Görüyorsun işte, insan, oyun oynamaya karar verdiğinde nasıl da sakar bir ahmağa dönüşüyor! Görünen o ki ben bir kediyle oynayamayacak kadar kıçıyla dağ deviren bir adamım. Paşam!" dedi. İnsanın hoşuna gider bir şekilde bu tarz unvanlar çıkıveriyordu ağzından. "Umarım bu tatsız olaydan sebep karınız bana garez duymaz ya? Böyle bir şeyin olmasına istemlice izin vermezdim hoş!"

Amelia'nın yanına yanaşıp özür üstüne özür diledi, o ise genelgeçer yüce gönüllülüğü ile, meselenin bir kazadan ibaret olduğunu anladığı hususunda adamı temin etti. Sonra hepimiz bir kez daha duvara doğru gidip şöyle bir baktık.

Hutcheson'ın yüzünü göremeyen kedi, hendeğin karşı tarafına doğru çekilmişti ancak ileriye atılacakmış gibi gerinmişti. Öyle ya, Hutcheson'ı görür görmez hayvan ileriye doğru müsamahasız, kör bir öfkeyle atıldı; bu öfke, gerçek olmayacak kadar ürpertici bir dehşet barındırıyordu içinde, ancak pekâlâ gerçekti. Duvardan yukarıya doğru tırmanmaktan ziyade, sahip olduğu tüm nefret ve öfke ona bir çift kanat bahşedecekmiş de aralarındaki o uzun mesafeyi katedecekmişçesine ileri atıldı. Amelia, kadınlara özgü bir endişeye kapılarak, Elias P.'ye uyarır bir tonda, "Ah! Çok dikkat edin!" dedi. "Şayet burada olsa o hayvan sizi öldürüverir, bir katilin bakışları var gözlerinde."

Adam, keyifle bezeli bir kahkaha attı. "Affedersiniz, han'fendi!" dedi. "Gülmeden edemedim doğrusu. Dağ ayıları ve Kızılderililerle göğüs göğüse çarpışmış bir adamı bir kedi tarafından öldürülebileceği hususunda uyarmanız komik!"

Kedi, adamın güldüğünü işittiği sırada, tüm hâli tavrı değişiverdi. Artık duvar boyunca atlayıp tırmanmaya çalışmıyordu. Ölü yavrusunun yanında oturarak, sanki o yavru hâlâ canlıymışçasına onu yalayıp okşamaya koyuldu.

"İşte, güçlü bir erkeğin etkisi böyle olur, bak!" deyiverdim ben de. "O hayvan kör bir öfkeye kapılmışken dahi, efendisinin sesini işiterek, ona boyun eğiveriyor!"

Şehrin hendeğine doğru yürüdüğümüz sırada Elias P. Hutcheson'ın bu cümleme yaptığı tek yorum, "Tıpkı kızılderili bir kadın gibi!" oldu. Arada sırada duvara baktığımız her vakitte kedinin bizi takip ettiğini görüyorduk. İlkin, ölü yavrusuna doğru dönüp durdu ancak aramızdaki fark arttıkça yavrusunu ağzıyla taşıyarak düşüverdi peşimize. Ancak aradan biraz zaman geçtikten sonra bunu yapmayı bıraktı, tek başına bizi takip ettiğini gördük. Görünen o ki cesedi bir yerlere saklamıştı.

Kedinin inadı, Amelia'nın endişesini artırdı ve yaptığı uyarıyı birkaç defa daha tekrarladı ancak Amerikalı, dalga geçercesine attığı kahkahalarla karşıladı bunları. Nihayet, kadının endişesi kendisini iyiden iyiye dışarıya vurduğunda "Han'fendi, bu kedinin canınızı sıkmasına müsaade etmeyin yahu!" dedi. "Üstüm boş gezmiyorum, bakın!" Belinin ardındaki tabanca cebine pat pat vurdu. "Endişelenmeye devam ederseniz bu hayvancağızı şuracıkta vuracak ve polisin, bir ABD vatandaşının işine, kanunlara aykırı bir şekilde silah taşıdığından sebep burnunu sokması sıkıntısına gireceğim!" Konuştuğu sırada duvara doğru baktı ancak kedi onu görür görmez, öfkeyle hırıldayarak, uzun çiçeklerin arasına dalıverip gözden kayboldu. "Hakikaten de, birçok iman edene kıyasla daha kendisi için neyin iyi neyin kötü olduğunu bildiğinden sebep, Tanrı bu kediyi kutsamış olmalı. Herhalde onu artık bir daha görmeyeceğiz! O ölü kediciğin başına dönüp, onun için sadece kendisinin iştirak

edeceği özel bir cenaze töreni düzenleyeceği konusunda bahse girebilirsiniz!"

Adam olur da ona kibarlık edeceğini düşünerek kediyi vurmasın diye Amelia'nın ağzından bir kelime daha çıkmadı. Durum böyleyken, Kale ve beş köşeli İşkence Kulesi arasındaki o dik, kaldırımlı yolun geçtiği kapı yoluna doğru ilerleyen o ufak, tahta köprüyü aştık. Köprüyü geçtiğimiz sırada kedinin bir kez daha aşağımızda olduğunu gördük. Bizi görür görmez hayvan bir kez daha öfkeye büründü ve o dik duvarı tırmanmak için delice çabalamaya girişti. Hutcheson yukarıdan hayvana bakarken kahkaha atarak "Hoşçakal, kızım! Duygularını incittiysem bağışla beni ama zamanla atlatırsın! Kendine iyi bak!" dedi. Sonrasında o uzun, loş ışıklı kemer takından geçerek, kalenin kapısına vardık.

Kırk yıl öncesinin Gotik restoratörlerinin iyi niyetli çabalarının dahi berbat edemediği –yine de restorasyonda, insanın gözünü alan bir beyaz renk kullandıklarını söylemeli– bu güzel, kadim yeri gezdikten sonra dışarıya tekrar çıktığımızda, sabah yaşadığımız o tatsız olayı bütünüyle unutmuş gibiydik. Yaklaşık dokuz yüz yıl yaşındaki budaklı bir gövdeyi haiz o yaşlı limon ağacı, eski zamanın esirlerinin çabalarıyla kayanın ta göbeğinden açılmış kuyu ve bizim de dikkatimizi pekâlâ çekmiş o şehir duvarının hoş manzarası, on beş dakika boyunca çalıp duran şehrin çanlarına eşlik ederek, can vermiş kedi yavrusu olayından zihinlerimizi bütünüyle uzaklaştırmamızı sağladı.

Yaşlı kapıcının ağzından çıkan söze güvenecek olursak, o sabah İşkence Kulesi'ni ziyaret eden yegâne kişilerdik. Hâl böyleyken, mekânda bizden başka kimse olmadığından sebep etrafımıza gözümü doyuracak bir şekilde bakmak için elimizden geleni yaptık. O günkü yegâne siftahı olduğumuzun bilinciyle bize bakan yaşlı kapıcı, her türlü isteğimize amade olacak gibiydi. İşkence Kulesi gerçekten de insanın içini karartan bir yerdi; her ne kadar binlerce ziyaretçi bu zamanlarda onu yaşamla ve yaşamın beraberinde getirdiği mutlulukla doldurmuş olsa da, bahsini açtığım vakit dahilinde en iç karartıcı ve korkunç çehresini giyivermişti mekân. Zamanın

tozu mekâna sinmiş gibiydi ve içinde barındırdığı tüm o anıların karanlığı ve korkunçluğu, Philo'nun ya da Spinoza'nın panteistik şuurunu okşayacak bir şekilde can bulmuştu sanki. İçine dalıverdiğimiz aşağı oda, halihazırda ete kemiğe bürünmüş bir zulmetçe sarılıvermiş gibiydi; kapıdan içeriye dalıveren sıcak günışığı dahi duvarların kalınlığı arasında kayboluyor ve sadece inşaatçının yapı iskelesi indirildiği vakitteki kadar kaba bir taş işçiliğini gözler önüne seriyordu; ancak bu taş işçiliği dahilinde dahi şu veya bu noktalarında kara lekelere bürünmüş ve tozlarla kaplanmış noktalar vardı ki duvarlar konuşabilseydi, korku ve ıstırapla dolu dehşetli anıları anlatıverirlerdi bizlere. Tozlu, ahşap merdiveni aştığımızdan sebep memnunduk, yaşlı bekçi, önümüze birazcık ışık olsun diye dış kapıyı açık bırakmıştı zira duvardaki bir şamdandaki uzun, habis kokulu bir mumun yaydığı ışık yeterli gelmiyordu bizlere. Odanın baş köşesindeki gizli kapıdan çıktığımızda Amelia bana o denli sıkı tutunmuştu ki kalp atışlarını duyabiliyordum. Kendi adıma konuşacak olursam onun ürperişi beni hiç şaşırtmamıştı zira bu oda, aşağıdakinden dahi daha korkunçtu. Burada daha fazla ışık vardı ancak bu ışık, odadaki korkunç eşyaları gözler önüne serecek kadardı sadece. Görünen o ki kuleyi inşa edenler, ışığın ve beraberinde getirdiği umudun keyfini sürecek yegâne kişilerin kendileri olacağına niyet etmişlerdi. Aşağıdan fark ettiğimiz üzre, orada da, ortaçağa özgü bir küçüklükte olmalarına rağmen bir dizi pencere vardı ancak kulenin diğer taraflarında, ortaçağ savunma taktiklerine özgü birkaç dar mazgal dışında pek bir şey yoktu. Bu mazgallardan birkaçı sayesinde oda aydınlanıyordu ve onlar da o duvarın o denli uç noktalarındaydı ki, söz konusu duvarların kalınlığından sebep gökyüzünden bir parça görünmez hâldeydi. Raflarda ve duvarlarda düzensiz bir şekilde dizili bir dizi cellat kılıcı vardı; bunlar, büyük, iki elle kullanılan, geniş bir bıçağı ve keskin köşeleri olan silahlardı. Kurbanların boyunlarının koyulduğu birkaç tahta ise bu kılıçların dibindeydi, bu tahtaların şu veya bu kısımlarında ise eti parçalayan çeliğin tahtaya saplanmasından sebep oluşan çentikler seçiliyordu. Odanın çevresine, görüntüsü dahi insanın yüreğini dağlayan çok

sayıda işkence aracı düzensiz bir şekilde yerleştirilmişti –çivilerle dolu, insanın canını ani ve derin bir şekilde yakan sandalyeler; görünürde daha az ıstırap veren ancak yavaş yavaş, aynı ıstırabı insana zerk eden körleşmiş şişkinliklerle dolu sandalyeler ve sofalar; işkencecinin keyfince azaları sıkıştırmak için kullandığı sehpalar, kemerler, çizmeler, eldivenler ve tasmalar; gerekirse, insanın kellesinin yavaş yavaş parçalara ayrılmasını sağlayacak çelik takımlar; insanın direncini parçalayan uzun tutacaklı ve uzun bıçaklı cellat kancaları– ki bu, Nüremberg polisinin uzmanlık alanıydı. Bunlarla beraber, insanın insana zarar vermesini sağlayan türlü şeyler seçiliyordu. Amelia'nın bu şeylerin dehşetinden sebep beti benzi atmış olsa da neyse ki bayılmamıştı ancak biraz olsun güçten düştüğünden sebep bir işkence sandalyesine oturacak oldu ve bir çığlık atarak yerinden fırlayıverdi. Bayılma dürtüsünden tamamıyla sıyrılmıştı şimdi. İkimiz de bunun sebebinin sandalyenin tozunun elbisesini pisletmesi ve canını sıkan paslı dikenler olduğu nümayişini sergilediğimizde Bay Hutcheson bu açıklamayı iyi niyetli bir kahkahayla kabul etti.

Mamafih bu dehşet odasının merkezi nesnesi, odanın orta yerinde bulunan ve Demir Bakire namıyla bilinen gereçti. Kilise görevlisi bir kadının kabaca yapılmış bir tasviriydi bu nesne. Daha da yakınca bir benzetme yapacak olursak, Nuh'un, gemideki karısını andırıyordu ancak o kadının ince belinden ve Nuh familyasının göze hoş görünürlüğünün alameti olan *yuvarlak kalçalarından* yoksundu. Yüz kısmına bir kadının çehresini andıran kaba bir tasvir işlenememiş olsaydı bunun bir insan suretini dışavurduğunu anlamak mümkün değildi doğrusu. Aygıt baştan başa pasla kaplanmış ve toza bulanmıştı, hemen önündeki belinin ve karnının olması gereken noktada bir halkaya ise bir ip sabitlenmişti ve bu ip bir kasnak yardımıyla çekilerek, tepemizdeki tavanı ayakta tutan tahta bir sütuna bağlanmıştı. İpi çeken yaşlı bekçi ön taraftaki bir kısmın bir taraftan bir kapı gibi menteşeli olduğunu bize gösterdikten sonra makinenin içten ziyadesiyle kalın olduğunu ve içine bir kişinin güç bela sığabileceğini ayırt ettik. Kapısı da bir o denli kalınca ve ziyadesiyle ağırdı zira açılması için yaşlı bekçinin, kasnağın meka-

nizmasından destek almak amacıyla tüm gücünü sarf etmesi gerekti. Bu ağırlığın kısmen sebebi kapının ağırlığını aşağı verecek şekilde dikilmiş olmasıydı, böylelikle kapı mekanizma elden bırakıldığında kendi kendine kapanabiliyordu. İçerisi pasla kaplanmıştı ancak zamanın sebep olduğu pas bu gerecin demirlerini bir yere kadar kaplayabilirdi; aslolan, insan mezaliminin sebep olduğu kan lekeleriydi burada! Ancak kapının içerisinden şöyle bir baktığımız zaman bu gerecin ardında yatan şeytani niyeti olduğu gibi sezebildik. İçeride, kare biçimli uzun ve devasa sivri uçlar vardı ve dizilimleri, şayet kapı kapanacak olursa üst taraftakilerin kurbanın gözüne ve alt taraftaki ise kalbine ve diğer hayati organlarına saplanacak şekilde ayarlanıvermişti. Tüm bunlar zavallı Amelia'ya fazla gelmiş olacak ki bu sefer olduğu gibi bayılıverdi ve onu kendisine gelmesi için merdivenlerden aşağıya taşıyıp bir oturağa oturtmak zorunda kaldım. Daha sonra en büyük oğlumun göğsünde taşıdığı çirkin bir doğum lekesinin, ailenin ortak kararı dahilinde Nüremberg Bakiresi'ni temsil ettiği mutabakatına varıldığını şıp diye hatırlayıverdi.

Döndüğümüzde Hutcheson'ın hâlâ Demir Bakire ile yüz yüze olduğunu gördük, görünen o ki derin düşüncelere dalmıştı. Ardından bir tür içini dökme biçiminde bize düşüncelerini açıverdi.

"Eh, han'fendi ayıldığı sırada görünen o ki ben bir şeyler öğrendim. Görünen o ki bizler, Atlantik'in ötesinde sizden çağ açısından pek gerideyiz. Ovalarda, kızılderililerin eline insanın rahatını kaçırmak konusunda kimseciklerin su dökemeyeceğini düşünürdük ancak anlıyorum ki sizin şu ortaçağ hukukunuz onu mafiş ediverir! Kıymık, kızılderili kadına karşı giriştiği blöfte iyi olmasına iyiydi ancak buradaki genç bakire onun karşısına bir floş royalle çıkıverirdi. Buradaki şu çuvaldızların ucu her ne kadar battığı kişilerce köreltilmiş olsa da ziyadesiyle keskinmiş ha! Kızılderililerimizin eline genç delikanlıların ve kadınlarının kibrini biraz olsun törpülemeleri için bu oyuncaktan birkaç tane geçmesi iyi olurdu; onlara bu sayede medeniyetin nasıl üstün geliverdiğini gösteriverirlerdi doğrusu. Sanırım bir dakika kadar olsa bile nasıl hissettirdiğini görmek için kutuya girivereceğim!"

Amelia "Ah hayır, hayır, hayır!" dedi. "Çok korkunç!"

"Han'fendi, hiçbir şey meraklı bir zihni korkutamaz. Hayatım boyunca bazı tuhaf yerlerde bulundum doğrusu. Bir çayır ateşi Montana Bölgesi'nde etrafımı sarmaladığı vakit ölü bir atın içinde uyumuş, başka bir vakitte ise Komançiler savaşa çıktıklarında ve uşağımı onların eline bırakmaktan gocunmadığımda ölü bir öküzün derisine sarmalanarak rüyalara dalmıştım. İki gün boyunca New Mexico'daki Billy Broncho altın madenindeki oyuk bir tünelde kaldım ve Buffalo Köprüsü'nün temellerini attığımız sırada cephane sandığının içinde sekiz saat boyunca kalan o dört kişinin arasındaydım. Henüz tuhaf bir deneyimden kaçınmadım ve kaçınacağım gün bugün değil."

Deneyini kafasına koyduğunu fark ettiğimizde ona "Eh, acele et ihtiyar delikanlı, çabucak hallediver işini!" dedim.

O da bana "Peki paşam!" dedi. "Ancak görünen o ki şu an tam olarak hazır değiliz. Benim öncülüm olan bey'fendiler, hani şu kutunun içerisine girenler bunu gönüllü bir şekilde yapmadı ya! Şu kapı gümbürtüyle kapanmadan onlar bağlanıyordu diye tahmin ediyorum. Bu şeye hakkaniyetiyle girmek istiyorum; o hâlde düzgünce bağlanmam gerekir. Zannedersem bu yaşlı herifçioğlu bir halatla beni usulüne göre bağlayabilir ya?"

Bunu, yaşlı bekçiye sorgularcasına sormuştu ancak bekçi her ne kadar adamın diyalektini anlamasa da konuşmasının muhteviyatını kavradığından sebep kafasını hayır anlamında iki yana salladı. Ancak adamın bu itirazı ziyadesiyle resmiydi ve karşı çıkılmasını beklercesine yapılmıştı. Amerikalı, adamın eline altın bir sikke tutuşturarak; "Al ortak!" dedi. "Bu senin payın! Korkma sakın!" dedi. "Bu, celladı olacağın bir idam cezası değil sonuçta!" Yaşlı bekçi, ince, yıpranmış bir ip çıkardı ve amacın gerektirdiği sıkılıkta bağlayıverdi yol arkadaşımızı. Gövdesi bağlanır bağlanmaz Hutcheson, "Bir dakika yargıç!" dedi. "Görünen o ki bu kutuya sokamayacağın kadar cüsseliyim ben. Bırak da ben içeriye gireyim, sonrasında sen ayaklarımı da bağlarsın!"

Konuştuğu sırada içine zor bela sığabildiği açıklıktan içeriye

girdi. Cuk diye oturuvermişti doğrusu içine. Amelia, gözlerinde bir korkuyla ona baksa da görünen o ki ağzını bıçak açmayacaktı. Sonrasında, bekçi Amerikalının ayaklarını birbirine bağlayarak vazifesini yerine getirince adam gönüllü bir şekilde içine girdiği çilehanesinde kıskıvrak kalıverdi. Bundan keyif alıyor gibi bir hâli vardı doğrusu, bir alışkanlık misali suratına yayılmış tebessüm daha samimi bir hâl aldı ve dedi ki: "Herhalde sizin oralarda Havva bir cücenin kaburgasından çıkıvermiş! Yetişkin bir Amerika vatandaşının buraya sığması pek güç doğrusu! Idaho'da, tabutlarımız dahi bundan daha geniş ya. Şimdi yargıç, senden ricam şu kapıyı yavaşça üzerime kapaman. Dikenler gözlerine yanaştığı vakit burada hapsedilmiş zavallıların hissettiği zevki tatmak isterim!"

Amelia, isterik bir şekilde "Ah, hayır, hayır, hayır!" diye araya girdi. "Bu çok korkunç! Bakamayacağım, bakamayacağım! Hayır!" Ancak Amerikalı dikkafalının tekiydi. "Yahu paşam!" dedi. "Han'fendiyi niçin ufak bir yürüyüşe çıkartmıyorsun? Onun hislerini incitmeyi hiç istemem doğrusu; ancak artık sekiz bin mili geçip de bu kutunun içine giriverdiğime göre, uğruna çocuk gibi heyecanlandığım bu deneyimden de vazcayacak değilim! İnsan ömründe kaç defa sardalye gibi hissetme fırsatını bulur ki? Ben ve yargıç şıp diye bu meseleyi halledeceğiz, sonra da siz geri döneceksiniz ve hep birlikte güleceğiz olan bitene!"

Bir kez daha, merakın doğurduğu kararlılık galip gelmişti ve Amelia, titrer hâlde koluma yapıştığı sırada bekçi, demir kapıyı açık tutan halatı yavaş yavaş elinden bırakmaya başlamıştı. Gözleriyle sivri uçların ona yaklaştığını ilk defa seyrettiğinde, Hutcheson'ın yüzünde güller açıyordu.

"Eh!" dedi. "Sanırım, New York'tan ayrıldığımdan bu yana böylesine eğlenmemiştim. Wapping'de bir Fransız denizciyle kavga ettiğim zaman ancak böylesine heyecanlanmıştım; inanın bana çocuk oyuncağı değildi o da! Bu kahrolası kıtada pek eğlenemedim doğrusu; ne düzgün bir bar ne de Kızılderililer var; insan kafayı da düzgün bulamıyor ya! Acele etme yargıç! Aceleye getirme şu meseleyi e mi? Bunun hakkını vermek istiyorum, gerçekten!"

Görünen o ki, bekçi o korkunç kulede çalışmış olan atalarının kanını hâlâ damarlarında taşıyordu zira mekanizmayı o denli ıstıraplı ve kasti bir yavaşlıkla çalıştırmaya başlamıştı ki beş dakika geçtikten sonra kapının dış kapısı ancak birkaç santim hareket etmişti. Yine de bu, Amelia'ya biraz fazla geldi. Dudaklarının beyazladığını, koluma tutunan elinin gevşediğini fark ettim. Onu üzerine yatırabileceğim bir yer aramaya aceleyle koyulduğumda, gözünün, Bakire Meryem tasvirinin köşesine takıldığını fark ediverdim. O tarafa doğru gittiğimde, kara kedinin gözden uzak bir yere pustuğunu fark ediverdim. Yeşil gözleri, mekânın kasvetini aydınlatıveren imdat ışıkları gibi parıldıyordu ve bu gözlerin rengi, hayvanın kürkünde lekeleri hâlâ seçilen ve ağzını kızıla boyayan kandan sebep iyice göze batar olmuştu. Haykırıverdim: "Kedi! Kediye dikkat edin!" Tam o sırada hayvan, mekanizmanın önüne atılıvermişti. Muzaffer bir iblisi andırıyordu. Vahşetle parıldayan gözlerine, boyutunu iki katına çıkartan, dikelmiş tüyleri eşlik ederken hayvan, avını önünde görüvermiş bir kaplan gibi sallayıveriyordu kuyruğunu.

Onu gören Elias P. Hutcheson ise keyiflenmişti, gözleri sevinçinden ışıl ışıl parıldadığı sırada "Kahrolası kızılderili savaş boyalarını da sürmüş! Bana karşı bir numara deneyecek olursa onu şöyle bir itiverin, zira patron beni kıskıvrak bağladı! Gözlerime saldıracak falan olursa kendimi koruyamam ha! Aman yargıç! İpi gevşetme sakın, kıymaya dönüveririm ha burada!" dedi.

Tam o sırada Amelia bayılıverdi. Ola ki belinden yakalamayı beceremeseydim, külçe gibi yere düşecekti doğrusu. Onunla ilgilenirken, kara kedinin ileriye atılmak için çömeldiğini gördüm ve yaratığı uzaklaştırmak için fırlayıverdim.

Ancak tam da o sırada, cehennemî bir çığlıkla yaratık, beklediğimizin aksine Hutcheson'a değil, bekçinin yüzüne doğru sıçrayıvermişti! Pençeleri, bir Çin minyatüründeki ejderhayı andırırcasına vahşice adamı tırmalıyordu, baktığımda ise ne göreyim! O pençelerden biri zavallı adamcağızın gözüne inivermiş ve gözünü yırtarak, yanağını parçalayıvermişti. Kan, adamın gözündeki ve yanağındaki her damardan oluk oluk fışkırıyordu.

Acı hissini dahi önceleyen bir dehşetin doğurduğu feryat ile adam geriye sıçrayıverdi ve demir kapıyı açık bırakan ipi de tam o sırada elinden kaçırdı. Halatı yakalamak için ileri atıldım ancak çok geçti zira kordon, kasnak tahtası boyunca bir yıldırım gibi süzülüverdi ve o kallavi kütle, kendi ağırlığından sebep ileriye doğru kapanıvermeye başladı.

Kapı kapandığı sırada, zavallı yol arkadaşımızın yüzünü şöyle bir seçebilmiştim. Dehşetten donakalmış bir hâli vardı. Ağzından bir fısıltıcık dahi çıkmaz iken, baygınlık geçirivermişçesine bir ıstırapla bakıyordu gözleri.

Sonrasında ise çiviler vazifelerini yerine getiriverdi. Neyse ki tüm bunların hepsi çabucak sona erdi zira kapıyı açıverdiğimde çiviler o denli derine girivermişti ki parçaladıkları kafatasının kemikleri arasında sıkışmışlar, adam bağlı olmasına rağmen vücudu tüm süratiyle yere mide bulandırıcı bir ses eşliğinde düşene değin onu demirden hapishanesinin içerisinde lime lime etmişlerdi. Sırtüstü düşüvermişti.

Karıma doğru koştum, onu ayağa kaldırıp dışarıya doğru taşıdım zira ayıldığında böyle bir sahneyle karşılaşması onun aklını yitirmesine sebebiyet verebilirdi. Onu dışarıdaki banka yatırdım ve gerisingeri koştum. Bekçi, ahşap sütunlardan birine dayanmış, acı içerisinde inildediği sırada, kandan kıpkırmızı olan mendilini gözlerinden tarafa tutuyordu. Kara kedi ise zavallı Amerikalının başının üzerine tünemiş, adamın gözlerinin boş deliklerinden akan kanı yaladığı sırada gürültülü bir şekilde mırlıyordu.

Eski cellatlardan birinin kılıcına davranıp da bu yaratığı ikiye böldüğüm için zalim biri olduğumu düşünmezsiniz diye umuyorum.

Serpilen Altının Sırrı

Margaret Delandre, Brent'in Kayası'nı mesken tuttuğu vakit, mahallelinin tümü yeni bir skandalın kopmasından sebep duyulabilecek bir hâl-i pürneşe ile başlamıştı güne. Delandre ailesi ya da Brent'in Kayası'nın sakinleri Brentler'le ilgili skandallar az buz değildi; şayet ilçenin gizlenen tarihi kaleme alınmış olsaydı, bu iki isim de o sayfalarda kendilerine bolca yer bulurdu. İki ailenin de sosyal statüsünün birbirinden farklı olduğu pek doğruydu; öyle ya, farklı kıtaların ya da pekâlâ farklı dünyaların insanları olabilirlerdi, yörüngeleri birbiriyle bir an olsun kesişmemişti. Brentler, ilçenin tüm fertlerince eşsiz bir sosyal üstünlüğe kavuşturulmuşlardı ve Margaret Delandre'nin üyesi olduğu Yeoman sınıfının pek üstünde görürlerdi kendilerini; bu açıdan, köylü kiracılarının sınıfsal olarak pek üstünde bulunan İspanyol Hidalgoları'ndan çok da farklı değildiler.

Delandreler'in de köklü bir geçmişi vardı ve en az Brentler kadar onlar da bu geçmişle gurur duyuyorlardı. Ancak sülale Yeoman sınıfının üstüne hiç çıkmamıştı ve yabancı ülkelerle harp hâlinde bulunulduğu ve gözetildikleri zamanlarda hâlleri vakitleri pek yerinde olsa da, serbest ticaret güneşinin yakıcı alazı ve "barış zamanlarının huzuru", servetlerini kavuruvermişti. Yaşlı üyelerinin de söylediği üzre, "toprağa yapışmışlardı" ve bunun sonucu olarak hem ruhen hem de bedenen, toprakta kök salıvermişlerdi. Hatta, sebzemsi bir yaşam tarzını benimsediklerinden sebep, sebzelere özgü bir şekilde gelişmeye başlamışlardı, uygun mevsimlerde serpilir ve kötü zamanlarda berhava oluvermişlerdi. Meskenleri olan Dander Çiftliği, tıpkı onu iskân eden bu aile misali, emek üstüne emek konularak geliş-

miş bir yerdi. Aile, nesilden nesile nüfuzunu yitirir olmuştu ve kâh şu kâh bu zamanlarda, doyuma ulaşmamış erkelerinin bir tezahürü olarak bir üyelerini bir denizci ya da bir asker kılığında dışarıya salıverirlerdi ve o üye, sunduğu hizmetin ufak tefek makamlarına gelene değin didinir ve çatışma sırasında gereksiz bir cesaret gösterisine kapılarak ya da edepsiz, gençlere özgü dikkatsizlikle hareket ederek kendi yok oluşuna imza atardı ve aile, yüklenemeyecekleri bir sorumluluğu ihtiva ettiğini hissettikleri bir konumu fark ediverirdi. Hâl böyleyken aile peyderpey gözden düşüverdi; erkekler düşünceli ve hoşnutsuz bir hâle bürünerek ölümlerini şişelerin dibinde bulurken, kadınlar ise evlerinde pinekleidiler ya da kendilerinden soyca alt kişilerle, ya da daha da kötüleriyle evlendiler. Zaman içerisinde hepsi yitip gitti ve Çiftlik'te sadece iki kişi; Wykham Delandre ve kız kardeşi Margaret kaldı. Bu adam ve kadın, sülalelerinin marazi eğilimlerinin eril ve dişil tezahürlerini tamamıyla tevarüs etmiş gibiydiler, merdümgiriz bir tutkuyu, şehvetperestliği ve pervasızlığı yani soylarının ortak prensiplerini başka başka tezahürler dahilinde aralarında pay edivermişlerdi.

Brentler'in öyküsü de buna benziyordu doğrusu ancak aşağılıklarının alametlerini alt tabakaya değil de soylulara has bir şekilde sergilemekteydiler. Onlar da evlatlarını savaşa göndermişlerdi ancak bu evlatların bulunduğu konumlar, rakiplerine kıyasla daha farklıydı ve sık sık şerefli noktalara gelmeyi başarmışlardı zira Brentler'in evlatları eksiksiz bir cesarete sahiplerdi ve bencil yapıları onların yaşam ateşini küllendirmeden evvel pek çok yiğitliğe imza atıvermiştiler.

Ailenin şimdiki reisi, şayet ana dalından tek bir kişinin kaldığı bir topluluğa aile denebilirse, Geoffrey Brent idi. Nesli tükenmiş bir türden gibiydi ve o türün en gözalıcı özelliklerini bir şekilde ortaya koyarken, en iğrenç niteliklerini de başka bir şekilde temaşa ettiriyordu. Cesaretlerinin, rafine şehvetlerinin, mezalimlerinin ve ahlaksızlıklarının bize ressamlarca aktarıldığı, şeytani bir potansiyel kadar zevküsefaya alenî bir düşkünlüğü haiz o eski zaman İtalyan soylularını pekâlâ andırıyordu. Yakışıklı olduğu su götürmezdi; ka-

dınların sık sık tesiri altında kaldığı karanlık, kartallara özgü ve etkili bir gözalıcılığa sahipti. Kendi hemcinslerine karşı soğuk ve sert bir fıtratı haiz olsa da böylesine bir tabiat kadınları asla ürkütmezdi. Cinselliğin o akıl sır ermez yasaları öyle bir nizama sahipti ki çekingen bir kadın dahi sert ve kibirli bir adamdan korkmazdı. Hâl böyleyken Brent'in Kayası'nın yakınlarını mesken tutmuş her türden ve sınıftan kadın, bu müsrif mirasyediye yönelik bir çeşit gizli hayranlık beslemeden edemiyordu. İşbu kategori ise ziyadesiyle genişti zira Brent'in Kayası düz bir bölgenin ortasından, dik bir şekilde yükselirdi ve iki yüz metre kadar bir alandan, yüksek kuleleriyle ve ormanları, mezraların düz yapılarını kesen dik çatılarıyla ve dört bir yana dağılmış kaşaneleriyle ufuk çizgisinde görülürdü.

Geoffrey Brent çapkınlıklarını Londra, Paris ve Viyana üçgeni arasında kısıtlı tuttuğu yani evinden uzak yerlerde sürttüğü sürece, kimsecikler ona karışmazdı. Uzaklardaki eylemlerin yankılarını herhangi bir rahatsızlıktan yoksun bir şekilde işitmek kolaydır. Zira böylesi eylemlere inançtan yoksun, küçümser ve aşağılar bir şekilde, mesafe koymak adına işimize nasıl geliyorsa öyle bakabiliriz. Ancak skandal hane çevresinde işitilmeye başlanırsa işler başka bir boyut alırdı; her topluluktan insanın içinde bulunan namus ve bağımsızlık hissiyatı tamamıyla çürümeye tabi olmadığından sebep, aniden beliriverir ve bir cezanın kesilmesi gerekliliğinden dem vururdu. Yine de herkes bariz bir sessizliğe kapılıvermişti ve mevzubahis hakikatler dahilinde aşırı bir farkındalığın peyda olduğu söylenemezdi. Margaret Delandre o kadar korkusuz ve cüretkâr davranmış, Geoffrey Brent ile münasip bir dost hayatı yaşadığını o kadar açıkça kabul etmişti ki insanlar onların gizliden gizliye evlendiğini düşünür olmuşlardı. Zaman onu haklı çıkartır da kadın ahaliye düşman kesilir diye herkes dilini tutuvermişti.

Araya girmesi oluşan tüm bu şüpheleri ortadan kaldırabilecek yegâne kişi ise koşullar dolayısıyla bu meseleye dahil olamaz bir hâldeydi. Wykham Delandre, kız kardeşiyle kavgalıydı ya da belki de kız kardeşiydi onunla kavgalı olan. Silahlı bir tarafsızlık durumundan ziyade keskin bir nefret dahilinde şekillenmişti ilişkileri. Kavga,

Margaret Brent'in Kayası'na gitmeden evvel çıkmıştı. Wykham ile neredeyse boğaz boğaza gelmişlerdi. Tarafların birbirlerini tehdit ettiği su götürmezdi; nihayetinde Wykham duygularına yenik düşmüş ve hemşiresine evi terk etmesini buyurmuştu. Dosdoğru ayağa kalkmış ve kişisel eşyalarını dahi toparlamadan evden dışarıya atıvermişti kendisini. Kapının eşiğinde, Wykham'a, yaşamının son ânında, o gün yaptıklarından utanç ve pişmanlık duyacağına dair bir tehdit savurmak için bir anlığına duraksamayı ise ihmal etmemişti. Aradan birkaç hafta geçmişti ve eşrafta, Margaret'ın Londra'ya gittiği aşikâr olmuştu ve o, bu şehirden Geoffrey Brent ile birlikte geri dönerken görülmüştü sonrasında. Eşrafın tümü, gece yarısından evvel kadının Brent'in Kayası'na yerleştiğinden haberdar olmuştu. Brent'in habersiz bir şekilde geri döndüğü pek de şaşırtıcı değildi, bunu âdet hâline getirmişti doğrusu. Hizmetkârları dahi onun ne zaman geleceğini bilmez idi; zira anahtarı sadece onun ellerinde olan gizli bir kapı mevcuttu ve bazenleri o, evdeki kimseyi gelişinden haberdar etmeden o kapıdan içeriye gizlice sıvışıverirdi. Uzun bir aradan sonra ortaya çıkacağı geldiğinde sık sık bu yönteme başvururdu.

Haberleri işiten Wykham Delandre küplere binmişti. İntikam yemini etti ve yüreğinin ateşiyle zihnini bir kılabilmek adına daha önce olmadığı kadar doluca içti. Birkaç defa kız kardeşini görmeye çabalasa da kadın onu küçümser bir şekilde reddetti. Brent ile de bir görüşme ayarlamaya çalışsa da sonuç yine aynıydı. Adamın yolunu kesmeye kalktı ancak fayda yoktu zira Geoffrey, rızası dışında duracak bir adam olmamıştı hiçbir zaman. İki adam arasında birden fazla yüzleşme oldu, daha fazlası için tehditler savuruldu ancak bundan nihayetinde kaçınmasını bildiler. Nihayet Wykham Delandre, somurtkan ve kindar bir tavırla olan biteni kabul etmek durumunda kaldı.

Ne Margaret ne de Geoffrey edilgen bir mizaca sahipti. Hâliyle kısa bir süre sonra aralarında kavga çıkmaya başladı. Bir kavga diğerinin fitilini ateşliyordu ve Brent'in Kayası'nda şarap, su gibi akıyordu. Kâh şu kâh bu zamanda aradaki kavgalar iyiden iyiye çekilmez bir hâl alırdı ve kulak kabartan hizmetçilere küçük dillerini yuttura-

cak tehditler geri adım atmaz bir üslupla savruluverirdi. Ancak çoğu ev içi çatışma gibi bu kavgalar da barışla ve iki tarafın da birbirinin savaşma gücüne karşı duyumsadığı bir saygı hissiyatıyla nihayete eriverirdi. Dünyadaki bazı sınıflardan insanlar, kavgayı araç kadar amaç kılmayı da fevkalade ilgi çekici bulurlar ve ev içi durumların işbu koşulların gücünü kırdığına yönelik bir inanç beslememizi sağlayacak bir sebep yoktur. Geoffrey ve Margaret arada sırada Brent'in Kayası'ndan ayrılırlardı ve bu ayrılıklar dahilinde Wykham Delandre de ortalarda gözükmezdi ancak yokluğunun herhangi bir şeye sebep olmadığından haberdar oluyordu ki eve ne zaman dönse zihni daha bir huzursuz ve daha bir ıstıraplı bir hâle bürünürdü.

Nihayet, çiftin Brent'in Kayası'ndan ayrıldıkları bir vakit, evvelkilere kıyasla daha bir uzun soluklu oldu. Birkaç gün evvelinde bir kavga çıkmıştı ve bu kavga daha öncekilerden çok daha sert bir hâl almıştı. Ancak yine de barışmışlar ve uşakların da bildiği üzre, bir Avrupa seyahatine çıkıvermişlerdi. Birkaç gün sonra Wykham Delandre de ortadan kayboldu ve geri dönene değin aradan birkaç hafta geçti. Evvela sahip olmadığı bir tumturaklılığa, tatminkârlığa ve mutluluğa büründüğü fark edilivermişti; bu duyguya ne diyeceklerini onlar da bilememişti doğrusu. Dosdoğru Brent'in Kayası'na gitti ve Geoffrey Brent'i görmeyi talep etti. Adamın henüz geri dönmediğini işittikten sonra ise uşakların fark ettiği ciddi bir kararlılıkla, "Tekrar geleceğim. Havadisler sağlam, bekleyebilirim," deyip gerisingeri döndü.

Haftalar haftaları, aylar ayları kovaladı ve sonunda Zermatt Vadisi'nde bir kazanın olduğuna dair bir dedikodu yayıldı ve bu dedikodu doğrulanıverdi. Tehlikeli bir geçitten geçtikleri sırada, İngiliz bir hanımefendinin ve sürücünün içinde bulunduğu at arabası bir uçurumdan düşmüştü. Bu kafilenin içindeki beyefendi, Geoffrey Brent, atları sakinleştirmek için tepe boyunca yürüdüğü sırada kurtuluvermişti. Adam gereken bilgileri sağlayınca bir arama başlatıldı. Dilden dile dolaşan hüzünlü öyküye göre, korkuluklar kırılmış ve harap olmuş yol boyunca akıntıya doğru düşmeden evvel atlar büyük bir çaba göstermişti ve bu çabanın izleri o yolda seçilmekteydi.

Yağışlı bir mevsimdi ve o kış çok fazla kar yağmıştı; bu yüzden nehir her zamanki hacminin ötesindeydi ve akıntının burgaçları buzlarla kaplı bir hâldeydi. Yapılabilecek tüm aramalar yapıldıktan sonra nihayet at arabasının enkazı ve bir atın cesedi nehrin burgaçlarından birinde bulunuverdi. Ardından, sürücünün cansız bedeni, Täsch yakınlarındaki kumlu, sularla kaplı bir ıssızlıkta bulundu ancak hanımefendinin cesedi, tıpkı diğer atınki gibi buhar olup uçmuştu; artık onlardan geriye ne kaldıysa muhtemelen Rhone'un burgaçları arasında dönüp dururken, Cenevre Gölü'ne doğru süzülüyordu.

Wykham Delandre elinden gelen her türlü soruşturmayı yapsa da kayıp kadına dair en ufak bir iz bulamadı. Ancak, belli başlı otellerin kayıt defterlerinde "Bay ve Bayan Brent" adı altında kayıtlara rastladı. Bunun üzerine, Zermatt'ta kız kardeşinin hatırasına bir taş diktirdi ve bu taşa onun evliyken kullandığı soyadını yazdırdıktan sonra, Brent'in Kayası ve Dander Çiftliği'nin bağlı bulunduğu Bretten'deki kiliseye bir levha yerleştirtti.

Aradan neredeyse bir yıl geçmişti, olayın dumanı yitip gittikten sonra eşrafın tümü her zamanki işlerine odaklanır olmuşlardı yeniden. Brent hâlâ ortalarda yoktu ve Delandre daha sarhoş, daha somurtkan ve daha kindar bir adam olmuştu.

Sonrasında, yeni bir heyecan peyda oldu. Brent'in Kayası, yeni bir ev sahibesi için hazırlık yapıyordu. Geoffrey'nin bizzat kendisi tarafından, papaza yazdığı bir mektupta birkaç ay evvel İtalyan bir hanımefendiyle evlendiği ve eve dönüş yolunda olduğu resmi bir şekilde duyurulmuştu. Sonrasında, küçük bir işçi ordusu evi işgal etti, çekiç ve planya sesleri işitilmeye başlandı ve tutkalın, boyanın kokusu havayı sarıp sarmaladı. Eski evin güney kanadı tamamıyla yeniden inşa edildikten sonra işçilerin büyük bir kısmı mekândan ayrıldı ve arkalarında sadece Geoffrey Brent geri döndükten sonra eski salonun restorasyonu için kullanacakları malzemeleri bıraktılar zira beyefendi bu restorasyonun kendi gözetimi altında yapılmasını buyurmuştu. Gelinin babasının evindeki bir salonun gayet isabetli çizimlerini beraberinde getirmişti zira kadının, alışmış olduğu bir yerde yaşamayı sürdürmesini arzuluyordu. Tüm kalıplamaların ye-

niden yapılması gerekti, birkaç yapı iskelesi direği ve tahtalar içeriye sokuldu ve büyük salonun bir köşesine yaslandılar. Bununla birlikte, hemen yandaki poşetlerin içindeki harcın karıştırılması için büyücek bir ahşap tank ya da kutu benzeri bir şey getirilmişti.

Brent'in Kayası'nın yeni hanımı geldiğinde kilisenin çanları çalmaya başladı ve mutluluk, oradaki herkesi sarmalayıverdi. Kadın, Güney'in tüm şaireneliğini, ateşini ve tutkusunu kendisinde toplamış güzel bir yaratıktı doğrusu; ağzından çıkan, yeni öğrendiği birkaç İngilizce kelime o kadar tatlı bir kırıklıkla dilinden dökülüyordu ki, kara gözlerinin insanı eriten güzelliği kadar, sesindeki ahenkle de kazanıverdi insanların kalbini.

Geoffrey Brent, ortaya çıktığında daha evvel olmadığı kadar mutlu gözükse de onu daha öncesinden tanıyanların çehresinde hiç görmediği karanlık, kaygılı bir bakışla doluydu gözleri. Zaman zaman, başkalarının işitmediği bir sesten sebep irkilir gibi oluyordu.

Aradan aylar geçtikten sonra nihayet Brent'in Kayası'nın bir varisinin olacağı dedikoduları yayılmaya başladı. Geoffrey karısına karşı çok şefkatliydi ve görünen o ki aralarındaki bağ onu yumuşatmıştı. Kiracıları ve onların ihtiyaçlarıyla daha evvel ilgilenmediği kadar ilgilenmeye ve hayır işleri yapmaya başladı; genç karısı da bu hayır işlerinde ondan aşağı kalır gibi değildi doğrusu. Tüm umutlarını doğumu yaklaşmakta olan çocuğuna bağlamıştı ve geleceğini daha da derin bir şekilde ele aldığında, çehresine oturan o kara gölge zaman içerisinde silinir olmuştu.

Bu sırada Wykham Delandre intikam planları yapıyordu. Kalbinin derinliklerinde, cisimleşmek ve belirgin bir şekil almak için doğru ânı bekleyen bir intikam arzusu serpilmeye başlamıştı. Zihnindeki belli belirsiz fikirlerin odağı Brent'in karısıydı zira adama en çok sevdikleri aracılığıyla zarar verebileceğini iyi biliyordu; zaman, aradığı fırsata gebeydi. Bir gece, evinin oturma odasında tek başına oturdu. Bir zamanlar kendi çapında hoş bir odaydı ancak zaman ve ilgiden yoksunluk vazifelerini yerine getirmişti ve oda şimdilerde herhangi bir izzetten ya da canlılıktan yoksun bir harabeye dönüvermişti. Wykham bir süredir bol bol içiyordu ve küfelik ola-

cak kıvama gelmiş sayılırdı. Kapıda birinin olduğunu düşündüren bir ses duyunca başını kaldırdı. Bir vahşiyi aratmayacak bir şekilde içeri girilmesini söyledi ancak bir cevap alamadı. Bunun üzerine muhatabının allahına küfrederek yeniden doldurdu kadehini. O an çevresinde ne varsa unutmuş, sersemliğe kapılmıştı ancak birdenbire karşısında kız kardeşinin hırpalanmış, hayaletimsi bir hâlini görünce kendisine geliverdi. Birkaç dakika boyunca yüreği bir çeşit korkuyla doldu. Önündeki kadın, çarpık yüz hatları ve alazlı gözleri dolayısıyla insana pek benzemiyordu, ona dair kız kardeşini anımsatan yegâne şey ise, her ne kadar kısmen kırlaşmış olsa da gür, sarı saçlarıydı. Kardeşini uzun, buz gibi bir bakışla süzdü ve o sırada adam da onun sahiden de burada olduğunun farkına varmaya başlayınca, içinde ona karşı hissettiği nefretin yüreğinde yeniden canlandığını hissetti. Bir önceki yıl boyunca onun peşini bırakmayan o karamsar tutku, kadına "Niçin buradasın, sen öldün ve gömüldün," dediğinde sesini yeniden buluvermişti işte!

"Wykham Delandre, senin yüzü suyun hürmetine burada değilim! Burada olmamın sebebi, senden bile çok tiksindiğim bir başkasıdır!" Gözleri korkunç bir tutkuyla alazlanıvermişti kadının.

Wykham "O'nun için mi buradasın?" diye fısıldadığında bu fısıltı öylesine yırtıcı bir tonda işitilmişti ki kadın dahi kendisini toparlayana değin bir süre ürperivermişti.

"Evet, O'nun için buradayım!" diye yanıtladı. "Ancak bilesin ki, intikamım bana, sadece bana aittir ve seni sadece o intikama ulaşmak için kullanmak niyetindeyim." Wykham aniden "Seninle evlendi mi?" diye sordu.

Kadının buruşuk sureti, ürpertici bir tebessüm girişiminde bulunurcasına genişledi. Bu, bir gülücüğün marazlı bir taklidiydi. Zira kadının tarumar olmuş hatları ve yaraları, tuhaf şekillere ve renklere bürünüvermişti ve gerilen kaslar yara kabuklarına baskı uyguladığında, tuhaf, beyaz çizgiler görünüyordu.

"Demek bunu bilmek istiyorsun ha! Elbet, kız kardeşinin gerçekten de evlendiği senin gururunu okşayacaktır. Eh, asla bilmeyeceksin! Bu da benim senden alacağım intikam olsun ki bundan da asla

geri basacak değilim. Bu geceki sebeb-i ziyaretim, sağ olduğumu sana bildirmektir ki gideceğim yerde başıma bir iş gelirse varlığımın bir tanığı olsun en azından."

Erkek kardeşi "Nereye gidiyorsun?" diye ısrarla sordu.

"O seni hiç alakadar etmez! İnan bana, bilmen niyetinde de değilim doğrusu!" Wykham ayaklandı ancak epey sarhoş olduğu için kayıp düşüverdi. Yere yapıştıktan hemen sonra, tuhaf bir ruh hâline bürünerek kız kardeşine onu, saçının ışıltısının ve güzelliğinin peşine takılarak en karanlık yerlere kadar takip edeceğini söyleyecek oldu. Bunun üzerine kız kardeşi ona dönüp onun güzelliğinin ve saçının cefasını Wykham haricinde de çekecek kişilerin olduğunu söyledi. "En çok da o," dedi. "Saçım başımda kaldı kalmasına da güzelliğim tuzla buz oldu! Kilidi açıp da ikimizi de o uçurumdan sulara doğru sürüklediği vakit, o benim güzelliğimi bir an olsun dahi düşünmemişti hoş. Belki onun gözalıcılığı da tıpkı benimki gibi Visp'in kayalıkları arasında, nehrin akıntısındaki buzların arasında yitip gidecekti şayet o da benim sürüklendiğim gibi sürüklense idi. Ama duysun şimdi beni! Çanlar artık onun için çalıyor!" Bunları söyledikten sonra kapıyı sert bir hareketle açıverdi ve gecenin karanlığında kayboldu.

***

O gecenin ilerleyen saatlerinde yarı uyuklar hâldeki Bayan Brent aniden gözlerini faltaşı gibi açıverdi ve kocasıyla konuşmaya başladı: "Geoffrey, şu ses bizim pencerelerden birinin altındaki kilidin sesi değil mi?"

Kadın, Geoffrey'nin de sesten rahatsız olduğunu düşünse de adam görünen o ki horul horul uyumaya ve yavaş yavaş nefes almaya devam ediyordu. Bayan Brent bunun üzerine tekrar uykuya daldı ancak tekrar uyandı ve kocasının üzerine başına bir şeyler giydiğini ve ayaklandığını fark etti. Adamın yüzü tebeşir beyazıydı ve elinde tuttuğu fenerin yüzüne düşen ışığı yüzünden Bayan Brent, kocasının bakışlarından ürperivermişti.

"Ne oldu Geoffrey? Ne yapıyorsun?" diye soruverdi.

Adam tuhaf, kısık bir ses tonuyla, "Sessiz ol küçüğüm!" dedi. "Uyumaya devam et. Tadım kaçtı. Yarıda bıraktığım bir işi tamamlamam gerekiyor."

Kadın "Kocacığım, işini odamızda yap!" dedi. "Tek başıma, sensiz kalınca korkuyorum."

Buna cevaben adam kadına sadece bir öpücük verdi ve odanın dışına çıkarak kapıyı arkasından kapattı. Kadın bir süre uyanık kalsa da doğa, vazifesini yerine getirdi ve Bayan Brent kendisini kısa sürede uykunun kollarının arasında buldu.

Kadın, çok da uzak olmayan bir yerden işitilen boğuk bir çığlığın yankısı kulaklarına doluverdiğinde aniden uyanıverdi. Yataktan fırlayıp kapıya doğru koşup dinlese de başka bir ses işitmedi. Kocası için endişelenmeye ve "Geoffrey! Geoffrey!" diye bağırmaya başladı.

Birkaç dakika sonra büyük salonun kapısı açılmıştı ve Geoffrey o kapının önünde belirivermişti ancak lambası elinde yoktu.

Fısıldarcasına "Şşşş!" dedi. Sesi sert ve buyurgancaydı. "Sessiz ol! Yatağa dön! Çalışıyorum ve rahatsız edilmek istemiyorum! Uyu ve ortalığı ayağa kaldırayım deme sakın!"

Kocasının sesinde böylesine bir sertliği evvela işitmediğinden sebep kadın, kalbi kırık bir şekilde yatağa gerisingeri döndü ve titreyerek uzanıverdi; ağlayamayacak kadar ürkmüştü ve çıkan her çıta kulak kesilivermişti. Uzun bir sesi demir bir çubuğun boğuk vuruşları bölmüştü! Sonrasında ise ağır bir taşın düşme sesi duyuldu ve bunu boğuk bir küfür izledi. Sonrasında bir sürükleme sesi işitilmiş ve bunu takiben, taşın taş üzerine konulma sesi tekrarlanmıştı. Tüm bunlar olurken Bayan Brent korkunun pençesinde uzanır hâldeydi ve kalbi küt küt atıyordu. Garip bir kazıma sesi duydu ve sonrasında nihayet her şey sessizliğe gömülüverdi. Kapı nazikçe açıldı ve Geoffrey beliriverdi. Karısı uyuyormuş rolü yapsa da, kirpiklerinin arasından ellerini kireci andıran beyaz bir şeyi temizlemek için yıkadığını gördü.

Sabah olduğunda gece yaşananlara dair herhangi bir imada bulunmadı. Soru sormaya dahi korkuyordu.

O günden sonra, Geoffrey Brent'in üzerine bir gölge düşüver-

mişti sanki. Ne yemek yiyor ne de eskisi gibi uyuyordu. Bunlarla birlikte, sanki ardında konuşan biri varmış gibi dönme alışkanlığı tekrar nüksetmişti. Eski salon onun için bir hayranlık nesnesi hâlini almıştı. Günde birden fazla kez oraya gider olmuştu ancak bu ziyaretlerini karısı da dahil olmak üzre bir başkası böldüğünde çok sinirleniyordu. İnşaatın ustabaşı işine devam etmek için birkaç soru sormaya geldiğinde Geoffrey dışarıya çıkmış, at arabası sürüyordu; adam eski salona dalıvermişti ve Geoffrey döndüğünde uşağı adama ustabaşının geldiğini ve nerede olduğunu söyledi. Geoffrey sunturlu bir küfür savurup uşağı bir kenara itiverdi ve alelacele eski salona koşuverdi. İşçiyle neredeyse kapının önünde göz göze geldiler ve Geoffrey odaya girerken adama doğru koşuverdi. Adam özür dileyerek "Afedersiniz, bey'fendi! Sadece bi' kaç sorum olacaktı da," dedi. "Buraya on iki çuval kireç getirilmesini istediydim de bakınca şimdi on tane görüyorum burda."

Buna karşılık aldığı sert ve ne idüğü belirsiz yanıt ise: "Başlarım on çuvala da, on iki çuvala da!" şeklindeydi.

İşçi şaşkınlığa sürüklenerek konuyu değiştirmeye çalıştı.

"Peki bey'fendi!" dedi. "İşçilerin ilgilenmesi gereken bir mesele var da elbette ki ev sahibi olarak siz bunun verdiğiniz para karşılığında doğru şekilde yapılmasını gözlemlemek istersiniz."

"Ne demek istiyorsun?"

"Şuradaki ocaktaşından söz ediyorum bey'fendi: Görünen o ki salağın biri onun üzerine bir iskele direği koyup onu ortadan ikiye yarmış. O kadar da kalınca bir şey ki üzerine hemen hemen her şeyi de koyabileceğinizi düşünürsünüz!" Geoffrey gözle görülür bir müddet sessiz kaldıktan sonra kontrollü bir sesle ve çok daha nazik bir şekilde, "Adamlarına şimdilik salondaki işe devam edilmesini istemediğimi söyle," dedi. "Bir süre daha böyle kalsın istiyorum."

"Peki bey'fendi. Çocuklardan birkaç tanesini şu direkleri ve kireç çuvallarını alıp ortalığı biraz toparlamaları için göndereceğim."

Geoffrey, "Hayır! Hayır!" dedi. "Bırak oldukları yerde kalsınlar. Ben işe devam edeceğiniz zaman size haber gönderteceğim." Ustabaşı bunları işitince gitmeye yeltendi. Efendisine söylediği son söz-

ler şuydu: "Bey'fendi, halihazırda yaptığımız işin faturasını size göndereceğim. Görünen o ki bu civarda insanın para kazanması zor."

Bir ya da iki defa Delandre, Brent'in yolunu kesmeye çalıştı ve nihayetinde istediğini alamayınca adamın at arabasının ardından at sürdü ve bağırarak "Kız kardeşime, karına ne oldu?" diye sordu. Geoffrey atlarını dörtnala kaldırdı ve adamın tebeşir beyazı suratını, karısının ise neredeyse bayıldığını gören diğeri, amacına ulaştığını anlayınca kaşlarını çatıp kahkahalar atarak uzaklaştı.

O gece Geoffrey salona gittiğinde büyük şöminenin yanından geçti ve tam da o sırada boğuk bir ağlamayı işiterek irkiliverdi. Ardından kendisini toparladı ve salondan ayrılarak elinde bir fenerle geri döndü. Katlı pencereden sızan ay ışığının ona oyun oynayıp oynamadığını anlamak için kırık şömine taşının üzerine doğru eğildi. Sonra acı bir iniltiyle dizlerinin üzerine çöktü.

Tam da şöminedeki kırık taştaki çatlağın ortasından arasına gri tellerin karıştığı altın sarısı saçlar fışkırıveriyordu!

Kapıdaki bir sesten sebep irkilerek etrafına baktı ve karısının eşikte durduğunu gördü. Ânın beraberinde getirdiği çaresizlik hissiyle ne yaptığının faş olmaması için harekete geçti ve lambanın fitilini yakarak eğildi ve kırık taşın içinden dışarıya taşan saçları ateşe verdi. Sonrasında, umursamazca ayaklandı ve karısını yanında gördüğünde şaşırmış gibi yaptı.

Bir sonraki haftayı ıstırap içerisinde geçirdi çünkü uzun bir vakit boyunca, ister kazaen ister tasarlayarak olsun, kendisini salona atamamıştı. Her ziyaretinde saçlar çatlaktan yeniden fışkırır olmuştu. Korkunç sırrı faş edilmesin diye bu çatlağı dikkatlice gözlemek durumunda kalmıştı. Ölü kadının cesedini saklayabilmek için evin dışında bir hazne aramaya girişse de her denemesinde biri onun arayışını yarıda kesti; bir defasında, gizli kapısından dışarıya çıkarken karısı onun yoluna çıkıp onu sorgulamaya başladı. Geoffrey'nin müteredditçe gösterdiği anahtarı gördüğünde ise kadın, şaşırmaktan kendisini alamadı. Geoffrey karısını tutkulu ve yoğun bir şekilde seviyordu. Hâl böyleyken, onun korkunç sırlarını keşfetmesi ya da ondan şüphe duyması Geoffrey'yi ıstıraba sürüklüyordu; aradan

birkaç gün geçtikten sonra adam artık kendisini kadının bir şeylerden şüphelendiği çıkarımından alamaz olmuştu.

Tam o akşam kadın, araba gezisine çıktıktan sonra salona gelmiş ve kocasını o izbe şöminenin yanı başında huysuzca otururken bulmuştu. Lafı dolandırmadan konuşmaya başladı.

"Geoffrey, şu Delandre denen adam benimle konuştu ve çok korkunç şeyler söyledi. Bana kız kardeşinin bir hafta kadar önce eve döndüğünden ve eski hâline kıyasla ahı gitmiş vahı kalmış göründüğünden söz etti; geriye sadece altın saçları kalmıştı ve söylediğine göre kadın kötü bir niyetinden dem vurmuştu. Bana kadının nerede olduğunu sordu. Ah, Geoffrey! Ölmüş o kadın meğer, ölmüş! Madem öyle, nasıl geri dönmüş olabilir! Ah! Dehşet içindeyim, kime koşacağımı kestiremiyorum!"

Bu sözlere yanıt olarak Geoffrey, kadını tiril tiril titreten bir küfür silsilesine kapılıverdi. Delandre'ye, kız kardeşine ve onların soyuna sopuna ağza alınmayacak küfürler etmiş, özellikle de kadının altın saçlarına sövgü üzerine sövgü dizivermişti.

Kadın "Ah, sus! Sus!" dedikten sonra ağzını bıçak açmaz oldu zira kocasının sinirli hâline tanıklık etmiş ve bunun marazi etkilerini gördükten sonra ondan korkar olmuştu. Öfke seline kapılan Geoffrey ayaklanıp şömineden uzaklaştı ancak karısının gözünde daha önce eşine rastlamadığı bir dehşeti görünce aniden duraksadı. Kadının bakışlarını takip eden Geoffrey de kendisini titremekten alıkoyamamıştı zira kırık şöminenin üzerinde altın rengi saçlar çatlaktan sızar olmuştu.

Kadın "Bak! Bak!" diye çığlık attı. "Bu bir çeşit hayalet mi? Uzaklaş, uzaklaş oradan!" dedi ve kocasının bileğini bir çılgınlık nöbeti içinde yakalayarak, onu odadan dışarıya sürükledi.

Kadın o gece fevkalade ateşlenmişti. Mahallenin doktoru alelacele kadının başına gelmiş ve Londra'ya kadın için özel bir yardım hazırlanması için telgraf çekilmişti. Geoffrey umutsuzluk içindeydi. Genç karısının hayatının girdiği tehlikeden dolayı duyumsadığı ıstırap hasebiyle kendi cürmünü de onun olası sonuçlarını da unutuvermişti. Akşam olduğunda doktor diğer hastalarına bakmak için

ayrılmak zorunda kalmış ancak kadını Geoffrey'ye emanet etmişti. Ayrılmadan önce doktor şu sözleri etmişti: "Unutma, ben sabah geri dönene ya da başka bir doktor bu vakayı ele alana değin onun moralini yüksek tutmak zorundasın. Yoğun bir duygu seline kapılmaması için elinden geleni yap. Hastanın sıcak tutulduğundan da emin ol. Elden daha da bir şey gelmez şu an."

O akşamın geç vakitlerinde, ev ahalisinin geri kalanı uykuya çekildiği sırada Geoffrey'nin karısı yatağından kalkarak kocasına seslendi.

"Gel!" dedi. "Eski salona gel! Altının nereden geldiğini biliyorum! Onun serpilmesini izlemek istiyorum!"

Geoffrey onu durdurmak istese de hem kadının hayatını ya da akli melekelerini kaybedebileceğinden hem de bir duygu patlamasının pençesine düşerek o korkunç şüphesini haykıracağından korktu. Onun önüne geçmenin beyhude olduğunu anlayınca, kadını sıcak bir battaniyeye sardı ve onunla eski salona doğru gitti. İçeriye girdiklerinde kadın arkasını döndü, kapıyı kapatıp kilitledi.

Solgun bir gülümsemeyle "Bu gece üçümüzün arasına bir yabancının girmesini istemeyiz!" dedi.

Geoffrey titreyerek, "Üç mü? Burada iki kişiyiz!" dediyse de ağzından daha fazla sözün çıkmasından ürküyordu artık.

Karısı "Buraya otur," dedikten sonra ışığı söndürmeye gitti. "Şöminenin başına otur ve altının serpilmesini seyret. Gümüş ay ışığı onu nasıl da kıskanıyor! Bak, altına, altınımıza doğru yerleri süpürerek ilerliyor!" Geoffrey peyderpey artan bir korkuyla baktığında aradan geçen vakit boyunca altın rengi saçların kırık şömine taşı arasından daha da bir sızıverdiğini gördü. Ayağını kırık taraftan yana koyarak saçları saklamaya çalıştı; karısı iskemlesini onun yamacına çekip eğilerek, başını adamın omzuna yasladı.

"Kıpırdama canım," dedi. "Kıpırdamadan oturalım ve seyre dalalım. Serpilen altının sırrını öğreneceğiz!" Geoffrey karısının koluna girerek sessizce oturdu ve ay ışığı zemini kaplamaya başladığı sırada kadın uykuya daldı.

Adam, karısını uyandırmaya çekinmişti. Hâl böyleyken saatler birbirini kovaladığı sırada sessiz ve yeis içinde oturmaya devam etti.

Korkudan faltaşı gibi açılmış gözlerinin önünde kırık taştan dışarıya sızan altın rengi saçlar serpildi de serpildi ve saçlar serpildikçe Geoffrey'nin yüreği soğudu da soğudu. Nihayet, hareket edecek dermanı kalmamıştı ve dehşet dolu bakışlarla kendi felaketini izlemeye koyuldu.

Sabah vakti Londra'dan doktor geldiğinde ne Geoffrey'den ne de karısından bir iz vardı. Her oda karış karış aransa da hiçbir şeye rastlanmamıştı. Son bir çare olarak eski salonun büyük kapısı kırılarak açıldı ve içeriye dalıverenler üzücü ve korkunç bir manzarayla karşılaştı.

İşte, terk edilmiş şöminenin başında Geoffrey Brent ve genç karısı soğuk, bembeyaz ve ölü bir hâlde oturuyordu. Kadının yüzü huzurluydu ve gözleri sanki uyurcasına kapalıydı ancak adamın çehresi onu gören herkesi dehşete düşürmüştü; tarifsiz bir dehşetle dolu bir bakış, izini bırakmıştı o çehrede. Adamın gözleri açıktı ve camsı bir hâlde, gri tellerle bezeli, altın rengi saçlarla çevrili ayaklarına doğru bakıyordu. Saçlar, kırık şömineden dışarıya doğru sızıvermişti.

Çingene Kehaneti

Doktor, "Gerçekten de düşünüyorum da," diye söze girdi, "meselenin bir sahtekârlık olup olmadığını öğrenebilmemiz için hiç olmazsa aramızdan birinin oraya gitmesi gerekir."

Considine, "Pekâlâ!" dedi. "Akşam yemeğinden sonra puralarımızı alırız ve kampa doğru ufak bir yürüyüş yaparız."

Buna müteakiben akşam yemeği bitip de *La Tour** sona erdiğinde, Joshua Considine ve dostu Dr. Burleigh, fundalığın doğusuna, çingene kampının bulunduğu yere doğru gittiler. Ayrıldıkları sırada, bahçenin yola doğru açılan ucuna kadar yürümüş olan Mary Considine, kocasının arkasından seslendi: "Joshua, dikkatli ol! Onlara adil bir şans ver ancak fal için en ufak bir ipucu verme! O çingene bakireleriyle aşna-fişne de etmeyesin ve Gerald'ın başına bir şey gelmesinden de sakın."

Buna yanıt olarak Considine, yemin edercesine elini kaldırdıktan sonra "Çingene Kontes" adlı eski şarkının melodisini ıslıkla çalmaya başladı. Gerald da bu ıslığa katıldı ve sonra, iki adam şen kahkahalar atarak bahçe yolundan ana yolu doğru çıktılar, arada sırada, bu alacakaranlık vaktinde onları izlemek için kapıdan sarkan Mary'ye el sallamak için arkalarını döndüler.

Ziyadesiyle hoş bir yaz akşamıydı; hava fevkalade dinlendiriciydi ve sessiz bir mutlulukla doluydu, sanki yeni evli çiftlerin samanlığını seyran eden, dış dünyaya özgü bir huzur ve şenlik basıvermişti ortalığı. Considine'ın çok da heyecanlı bir yaşantısı olduğu söylenemezdi. Yaşamının rahatsız edici tek dönemi, Mary Winston'a kur

* (Fr.) Serbest gezinti. *–çn*

yaptığı ve kızın haris ana-babasının biricik kızları için fevkalade bir kısmet aradıklarından sebep uzun süreli itirazlarına maruz kaldığı dönemdi. Bay ve Bayan Winston genç avukatın kızlarına ilgi duyduğunu fark edince, kızlarını uzun soluklu bir dizi ziyarete göndererek ve bu ziyaretler süresince âşığıyla iletişime geçmesini ona yasaklayarak iki genci birbirinden uzaklaştırmaya çalışmışlardı. Ancak aşkları bu sınavı geçmişti. Ne kızın yokluğu ne de umursanmayışı genç adamın tutkularını bastıracak gibiydi ve kıskançlık, onun neşeli tabiatının ne olduğunu bilmediği bir şey gibiydi doğrusu. İş böyleyken kızın ana-babası uzun süre bekledikten sonra nihayet razı olmuştu ve gençler evlenivermişti.

Birkaç aydır kır evinde yaşıyorlardı ve nihayet yuvalarında hissetmeye başlamışlardı. Joshua'nın üniversiteden eski dostu olan Gerard Burleigh, ki kendisi de zaman zaman Mary'nin güzelliğinin bir kurbanı olmadan edememişti, bir hafta evvel yanlarına gelmiş ve Londra'daki işi izin verdiği sürece onların yanında kalma kararı almıştı.

Kocası kelimenin tam anlamıyla gözden kaybolduktan sonra Mary eve geri döndü ve piyanonun başına oturarak bir saatini Mendelssohn'a ayırdı.

Ana yolda kısa süre yürümüşlerdi ve purolarının tekrar yanması lazım gelmeden evvel iki adam çingene kampına varmıştı bile. Mekân, işler iyiyken ve köylerdeyken çingene kamplarının hep olduğu gibi tablodan çıkmıştı âdeta. Ateşin başına üşüşmüş birkaç kişi paralarını kehanetlere harcıyordu ve onlardan daha fakir veyahut cimri olan çok sayıda başkası, ateşin dışında ancak olan biten her şeyi seyredebilecekleri yakın bir mesafede bekliyorlardı.

İki beyefendi yaklaştığı sırada Joshua'yı tanıyan köylüler ufaktan yolu açtılar ve ufak tefek, güzel ve keskin bakışlı bir çingene kızı karşılarına çıkarak onlara fal bakmayı teklif ediverdi. Joshua elini uzatsa da kız onun elini görmemişti ve tuhaf bakışlarla adamın yüzünü süzdü. Gerald, Joshua'yı dürterek, "Eline bir gümüş koymalısın," dedi. "Bu gizemlerin en önemli kısmı budur." Joshua cebinden yarım kron çıkardı ve kıza doğru uzattı ancak kız sikkeye bir an

olsun dahi bakmadan ona, "Bu çingenenin eline gümüş değil, altın tutuşturman gerekir," dedi.

Gerald güldü. "Sen de fena çapanoğlu çıktın ha!" dedi. Joshua, güzel bir kızın onu seyretmesine katlanabilen bir erkekti, yani anlayacağınız, dünyadaki erkeklerin tümünden bir farkı yoktu. İş böyleyken biraz oyalanarak şöyle dedi: "Pekâlâ, al bakalım güzel kız ancak bilesin ki bu para karşılığında bana iyi bir fal bakman gerekecek!" On şilin değerinde bir parayı kızın eline tutuşturdu ve kız parayı kaparak, "A be! Falının iyi mi kötü mü olacağını ne bilicem ben!" dedi. "Ben sadece yıldızların fısıldadıklarını söyleyiveririm sana." Adamın sağ elini tutarak avcunu gökyüzüne doğru çevirdi ancak Joshua'nın avcunun içine şöyle bir bakar bakmaz elini kızgın bir demiri tutmuşçasına aniden bıraktı ve ürpermiş bakışlarla geriye çekiliverdi. Kampın merkezindeki genişçe çadırın örtüsünü kaldıran genç çingene kızı, çadırın içinde kayboldu.

Şüpheciliğiyle tanınan Gerald, "Seni yine öptüler!" dedi. Joshua şaşkoloza dönmüş bir hâlde duruyordu. Pek de tatmin olduğu söylenemezdi. İkisi de gözlerini büyük çadıra dikiverdiler. Birkaç dakika sonra çadırdan dışarı genç kız değil ancak orta yaşlı ve buyurgan tavırlı, heybetli bir kadın çıkıverdi.

Bu kadın çadırdan dışarı çıkar çıkmaz tüm kampta çıt duyulmaz olmuştu. Tüm o velveleler, kahkahalar ve bitmek bilmeyen işlerin gürültüsü, bir veyahut iki saniyeliğine sanki havadan silinip atılıvermişti ve ayakta dikilen ve oturan kişilerin tümü ya dönerek ya da ayaklanarak bu kraliçe edalı çingeneye bakıverdiler.

Gerald, "Kraliçe, tabii ya!" dedi. "Bu gece ballıyız ortak!" Çingenelerin Kraliçesi, kampın etrafına birini arıyormuş gibi baktı ve sonrasında bir an olsun tereddüt etmeden dümdüz ilerleyerek Joshua'nın karşısına geçti.

Buyurgan bir ses tonuyla, "Elini uzat," dedi.

Gerald tekrar söze girerek, *sotto voce* bir sesle: "Öğrenciliğimden bu yana kimse benimle bu tonda konuşmamıştı," dedi.

"Elin bir altın vermeli."

Gerald, "Eh, mevzu bu kadar büyümüşken ona şüphe yok!" diye fısıldadığı sırada Joshua kadının eline bir on şilin daha koydu.

Çingene, çatık kaşlarıyla eline baktı ve aniden başını kaldırarak Joshua'nın yüzüne bakıp konuştu: "İraden güçlü mü? Sevdiğin uğruna gözünü budaktan sakınmayacak bir yüreğin var mı?"

"Umuyorum ki vardır. Ancak demem o ki bu soruya 'evet' diyecek kibri haiz değilim."

"O hâlde ben senin adına cevap vereceğim. Yüzüne baktığında dirayeti görüyorum, umutsuz ve gerektiğinde seni kararlılıkla donatacak bir dirayeti. Âşık olduğun bir karın var, değil mi?"

Joshua, üstüne basa basa "Evet," dedi.

"O hâlde onu bir an önce terk et ve yüzüne bir daha asla bakma! Aşkınız henüz taze ve kalbin kötü niyetlerden azadeyken, onu terk et! Çabucak ona sırtını dön, uzaklara git ve bir daha onun yüzüne bakma bile!"

Joshua aceleyle elini geri çekti ve sert ancak müstehzi bir ifadeyle "Teşekkürler!" dedikten sonra kadından uzaklaşmaya başladı.

Gerald, "Eski dostum, demem odur ki yıldızlara ve onların kâhinesine, en azından on şilinine nankörlük etmemelisin yahu! En azından meseleyi iyice bir dinle."

Kraliçe, "Kes sesini, yüzsüz herif!" diye bağırdı. "Ne yaptığını bilmiyorsun. Bırak gitsin, hiçbir şeyi bilmeden gitsin şayet bana kulak asmayacaksa!"

Joshua aniden geriye döndü. "Ne olursa olsun, bu meseleyi öğreneceğim," dedi. "Şimdi, han'fendi. Bana bir tavsiyede bulundunuz ama ben size fal için ödeme yaptım."

Çingene "Sakın kendini!" dedi. "Yıldızlar uzun süredir sessizdi, bırakalım da bu gizemin etrafına sarmalansınlar."

"Sevgili han'fendi, insan her gün bir gizemin içinde bulmuyor kendini. Ayrıca, paramın karşılığı olarak cehalettense irfanı yeğlerim. Cehaleti arzulayacak olursam ona bedavaya da sahip olurum hoş."

Gerald da aynı fikirdeydi. "Bana gelince, elimde büyük ve satılamayacak bir muhteviyat mevcut."

Çingenelerin Kraliçesi iki adama da sert bir bakış attıktan sonra "Nasıl isterseniz," dedi. "Seçiminizi yaptınız ve uyarıma alayla, ricama düşüncesizlikle karşılık verdiniz. Azabınızdan siz sorumlusunuz!"

Gerald, "Amin!" dedi.

Kraliçe, otoriter bir el hareketiyle Joshua'nın elini tekrar avcunun içerisine alıp ona fal bakmaya başladı.

"Kanın aktığını görüyorum, kısa süre sonra kanlar akacak. Kan, gözümün önünde akıyor. Parçalanmış bir yüzüğün kırık halkasından akıyor."

Joshua gülümseyerek, "Devam et!" dedi. Gerald'ın ise çıtı çıkmıyordu.

"İlla açık açık söylemem mi gerek?"

"Elbette ki. Biz sıradan ölümlüler daha kat'i şeyleri arzularız. Yıldızlar bize çok uzak ve sözleri onların aracısının ağzından çıkarken anlamını yitiriyor."

Çingene titredi ve belagatle konuşmaya başladı. "Bu bir katilin eli... Bu, karısını katleden adamın eli!" Joshua'nın elini bırakıp arkasını döndü.

Joshua gülmeye başladı. "Farkında mısınız bilmem ama yerinizde olsam birazcık içtihat öğrenirdim doğrusu. Örneğin siz, 'bu bir katilin eli' dediğinizde, gelecekte böyle olup olmayacağından bağımsız olarak şu an bu el bir katile ait değil ya! Kehanetinizi 'Bu bir katilin eli olacak!' ya da 'Bu el, karısını katledecek adamın eli!' olarak dile getirmeniz gerekir. Doğrusu yıldızlar teknik meselelerin âlimi sayılmazmış."

Çingene herhangi bir cevap vermedi ancak solgun bir yüzle ve umutsuz bir havayla çadırına doğru yavaş yavaş yürüdü ve örtüyü kaldırarak ortadan kayboldu.

İki adam tek kelime dahi etmeden evin yolunu tutup fundalıktan geçtiler. O sırada, ufak bir tereddütten sonra Gerald lafa girdi.

"Eski dostum, elbette ki tüm bunlar bir şaka; korkunç bir şaka evet ama yine de şaka. Yine de tüm bunlar aramızda kalsa bence daha evla."

"Nasıl yani?"

"Eh, karına söyleme işte. Onu korkutabilir."

"Korkutmak mı? Eh be Gerald, aklından ne geçiyor senin? Bohemya'dan hiç ayrılmamış çingenelerin topu bir olup da onu göz

açıp kapayıncaya kadar öldüreceğimi, hatta ona karşı kötü bir düşüncecik dahi besleyeceğimi söyleseler o benden korkar, ürker mi hiç?"

Gerald itiraz etti. "Ahbap, kadınlar biz erkeklere kıyasla çok daha batıl inançlı yaratıklardır ve bizim hakkında hiçbir fikrimizin olmadığı bir sinir sistemi onlara bahşedilmiş... daha doğrusu sırtlarına yük edilmiştir. Bunu işim dolayısıyla o denli sık görüyorum ki dikkatimi çekmemesi elde değil. Sen tavsiyeme uy ve bunu ona söyleme. Aksi takdirde onu korkutursun."

Joshua'nın dudakları, "Birader, ben karımdan sır falan saklayamam," dediği sırada istemsizce kuruyuvermişti. "Böyle bir şeye girmem aramızdaki ilişkinin boyutunu değiştirir doğrusu. Biz birbirimizden sır saklamayız. Ola ki bir gün bunu yaparsak bil ki aramızda tuhaf bir şeyler olmuştur."

Gerald, "Yine de," diye devam etti, "her ne kadar haddimi aşacak olsam da, dikkat etmeni salık veririm."

Joshua, "Çingene de böyle demişti," dedi. "Bayağı aynı fikirdesiniz ha! Söyle bana ahbap, tezgâh mı kurdunuz bana? Çingene Kampı'ndan bana sen bahsetmiştin. Bu tufayı Majesteleri ile birlikte mi ayarladınız?" Joshua bunu şakayla karışık bir ciddiyetle söylemişti. Gerald, kampın bahsini henüz o sabah duyduğu hususunda Joshua'yı teskin etse de arkadaşının ona verdiği her cevapla alay etmeden geri durmadı ve bu şakalaşma sürdüğü sırada anlar birbirini kovaladı ve kır evinden içeri giriverdiler.

Mary piyanonun başında oturuyor fakat hiçbir şey çalmıyordu. Alacakaranlığın loşluğu, kadının içinde birtakım duyguları uyandırmıştı ve gözleri narin yaşlarla doluvermişti. Adamlar içeri girdiği sırada kadın, kocasından yana giderek onu öpüverdi. Joshua üzgün bir tavra bürünmüştü.

Deruni bir ses tonuyla "Mary," dedi. "Beni kucaklamadan, geleceğe dair şu sözleri dinle," dedi. "Yıldızlar konuştu ve kaderimiz mühürlendi."

"Ne oldu, sevgilim? Bana gelecekte neler olduğunu anlat ama korkutma beni n'olursun!"

"Elbette ki korkutmayacağım canım ancak bilmen gereken bir hakikat var. Bunu bilmen gerekli zira lazım gelen her türlü ayarlamayla ilgilenmeli ve her şeyin usul-erkâna göre yapıldığından emin olmalısın."

"Devam et sevgilim, dinliyorum."

"Mary Considine, bil ki Madame Tussaud Müzesi'nde doldurulmuş bedenin sergilenebilir. İçtihat bilmez yıldızlar bu kötü haberi duyurdular! Söylediklerine göre bu el, benim elim, senin kanına boyanacakmış. Mary! Mary! Aman Tanrım!" İleriye atıldı ancak kadın zemine bayılarak düştü. Geç kalmıştı.

Gerald, "Demedim mi?" dedi. "Sen onları benim bildiğim gibi bilmezsin."

Kısa bir süre sonra Mary ayıldı ancak ayılır ayılmaz güçlü bir isteri krizine kapılıvermişti; gülüyor, çığlık atıyor ve ağlıyordu. "Joshua'yı, kocamı benden uzak tutun! Uzak tutun!" diyordu ve bu sözcüklere yalvarışla ve korkuyla dolu pek çok öbek eşlik ediyordu.

Joshua Considine ıstırapın sınırlarında dolanan bir ruh hâline bürünüvermişti. Nihayet Mary sakinleştiğinde kadının önünde diz çökerek onun ayaklarını, ellerini ve saçlarını öptükten sonra ağzına gelen en tatlı ve sevecen sözleri söyledi ona. Gece boyunca Considine kadının yanında oturup onun elini tuttu. Gecenin ilerleyen saatlerinden kuşluk vaktinin ilk ışıklarına kadar Mary uykusundan uyanıp ağlama nöbetleri geçirmeye devam etti ancak kocasının yanında olduğunu fark ettikçe sakinleyiveriyordu işte.

Ertesi sabah geç bir vakitte kahvaltı ettiler ve kahvaltı sırasında Joshua, yaklaşık otuz kilometre uzaklıktaki Withering'e gitmesini bildiren bir telgraf aldı. Gitmeyi pek istemese de Mary onun kalmasına pek razı değildi. Hâl böyleyken öğle vaktinden önce at arabasına atlayıp bir başına yola koyuldu.

Gittiğinde, Mary odasına çekildi. Öğle yemeği vaktinde dışarı çıkmadı ancak salkımsöğüdün altında beş çayı servis edildiğinde, konuğuna katılmak için odadan çıktı. Bir evvelki akşam geçirdiği hastalıktan yakayı pekâlâ sıyırmış gibiydi. Havadan sudan bir-iki laf sonrasında Mary, Gerald'a "Dün gece gerçekten de aptalca davran-

dım ancak korkmadan edemedim doğrusu," dedi. "Söylediklerini aklıma getirsem yine korkarım kuşkusuz. Ancak nihayetinde bu insanlar hayal satıcılığı ediyor olabilirler ve bu tahminin yanlış olduğu hususunda yanılması çok zor bir imtihanım var," deyip, "şayet yanlışsa," diye ekledi.

Gerald, "Planın nedir?" diye sordu.

"Çingene Kampı'na bizatihi ben gideceğim ve Kraliçe'ye fal baktıracağım," dedi.

"Harika. Seninle geleyim mi?"

"Hayır tabii ki! Öyle olursa faka basarız. Seni hatırlarsa benim kim olduğumu tahmin edebilir ve ona göre bir şeyler uydurabilir. Bu öğleden sonra tek başıma gideceğim."

Öğleden sonra gelip çattığında Mary Considine Çingene Kampı'na doğru yola çıktı. Gerald da onunla ana yola kadar yürüdükten sonra tek başına geri döndü.

Mary oturma odasına girip de Gerald'ı bir şilteye uzanmış kitap okurken gördüğünde aradan yarım saat geçmişti. Beti benzi atmıştı ve yoğun bir telaş içerisindeydi. Düşüp de halının üzerinde hüngür hüngür ağlamaya başladığında eşiği henüz geçivermişti. Gerald imdadına koşmak için fırladı ancak Mary büyük bir çaba sarf ederek kendisine hâkim oldu ve ona sessiz olmasını söyledi. Gerald beklemeye koyuldu. Dikkatlice ona yardım etmeye hazır ve nazır hâlde olması elinden gelenin en iyisi idi zira birkaç dakika sonra Mary bir nebze toparlanmış ve ona neler olup bittiğini anlatmaya koyulmuştu.

"Kampa vardığımda," diye söze girdi, "ortalıkta henüz kimsecikler yoktu. Kampın merkezine ilerledim ve orada beklemeye koyuldum. Aniden uzun boyluca bir kadın yanımda bitiverdi. 'Bir şeyler bana burada olmam gerektiğini söyledi,' dedi. Elimi uzattım ve kadının eline bir gümüş sikke koydum. Boynundaki küçük, altın bir kolyeye uzandı ve onu da kendi avucuna koyduktan sonra ikisini de kampın hemen yanı başındaki akıntıya fırlatıverdi. Sonrasında avcumu avcuna aldı ve konuştu: 'Bu günah dolu mekânda kandan gayrı bir şey yok,' dedi ve arkasını döndü. Onu yakaladım ve bana

daha fazlasını anlatmasını söyledim. Biraz tereddüt ettikten sonra 'Vah! Vah!' dedi. 'Seni kocanın ayaklarının ucunda yatarken görüyorum, elleri senin kanına boyanmış!'"

Bunu duyan Gerald iyiden iyiye gerilse de gülüp geçmeye çalıştı. "Şüphesiz bu kadın kafayı cinayete takmış," dedi.

Mary "Gülme, kaldıramıyorum," dedikten sonra aniden şahlanan bir dürtüye kapılmışçasına odayı terk etti.

Kısa bir süre sonra Joshua geri döndü. Neşeli ve hareketli olmakla birlikte, uzun sürüşü onu bir kurt gibi acıktırmıştı. Varlığı, karısının neşesini yerine getirmişti. Kadın çok daha keyifli gibiydi şimdi ancak yine de Çingene Kampı'na yaptığı ziyaretten bahsetmemişti. Gerald da bunun üzerine tek bir kelime etmedi. Sessiz bir ikrar vermişçesine konuyu akşam boyunca açmadılar. Ancak Mary'nin yüzünde tuhaf, durgun bir ifade vardı ve Gerald bu ifadeyi fark edivermişti.

Sabah vakti Joshua kahvaltı sofrasına her zamankinden biraz daha geç oturdu. Mary sabahın erken saatlerinde evin etrafında fır dönmeye başlamıştı ancak vakit geçtikçe kaygılanıyor ve arada sırada etrafına gergin bakışlar atmadan edemiyordu.

Gerald kahvaltı sofrasına oturanların yemeklerinden hiç de keyif almadığını fark etmişti. Mesele sadece pirzolanın sert olması değildi, bıçaklar da ziyadesiyle kördü. Evde misafir olduğundan dolayı bu konuya dair bir imada bulunmadı ancak Joshua'nın parmağını bıçağının ucunda bilinçsizce gezdiriverdiğini de gördü. Bunu gören Mary'nin beti benzi atıverdi, neredeyse bayılacaktı.

Kahvaltıdan sonra topluca bahçeye çıktılar. Mary, bir buket hazırlamaya koyuldu ve kocasına "Sevgilim, bana şu çay güllerinden birkaç tane getirir misin?" diye sordu.

Joshua evin önünden bir demet çiçeği kopartmaya girişti. Çiçeklerin sapı bükülse de onları tamamen kopartmak hayli güçtü. Bıçağına uzanmak için elini cebine atsa da bu beyhude bir çabaydı. "Bana bıçağını ödünç versene, Gerald," dedi. Ancak Gerald'ın da üstünde bir bıçak yoktu. Hâl böyleyken, kahvaltı odasına dalıverdi ve masadan bir bıçak aldı. Bıçağın ucuna dokunup homurdanarak

çıktı dışarı. "Bıçaklara ne oldu be? Hepsinin ucu körleştirilmiş sanki!" Mary alelacele dönüp evden içeri daldı.

Joshua, tavukların boyunlarını kesen köy kasapları ve sicimleri kesen okul çocukları misali sapları kesmeye girişiverdi. Ufak bir çaba harcayarak bunu başardı. Güller sayıca iyice arttığından sebep daha büyük bir demet toplamayı kafasına koydu.

Çatal bıçak takımının bulunduğu çekmecede keskin bir bıçak dahi bulamayınca Mary'ye seslendi ve karısı içeriye girince ona bu durumdan bahsetti. Kadın o denli gergin ve üzgün görünüyordu ki Joshua olan biteni şıp diye anladı; şaşırmış ve canı yanmıştı. Karısına "*Senin* başının altından mı çıktı tüm bunlar?" diye sordu.

Kadın "Ah Joshua! Çok korkmuştum," dedi.

Adam duraksadı ve bembeyaz yüzüne durgun bir bakış tüneyiverdi. "Mary!" dedi. "Bana bu kadar mı itimat ediyorsun? Duysam inanmazdım."

"Ah, Joshua! Joshua!" diye yalvarırcasına haykıran kadın, "Affet beni!" dedi ve acı acı ağlamaya başladı.

Joshua kısa bir süre düşündükten sonra, "Eh, pekâlâ madem," dedi. "Bu meseleyi nihayete ulaştırmazsak hepimiz kafayı yiyeceğiz."

Salona doğru bir ok gibi atıldı.

Mary, "Nereye gidiyorsun?" diye sorduğunda sesi çığlık atıyormuş gibiydi.

Gerald, Joshua'nın ne kastettiğini anlamıştı, adam batıl inancın ona ket vurmasına izin vermeyecekti. Hâl böyleyken, Fransız penceresinden elinde kardeşinin ona Kuzey Hindistan'dan gönderdiği ve genellikle orta masanın üzerinde duran bir Gurka hançerinin olduğunu gördüğünde neredeyse hiç şaşırmamıştı. Bu hançer, ağır tahribat yaratma etkisi olan şu kocaman av bıçaklarındandı ve sadık Gurka'lar onu isyanlar sırasında yakın mesafe dövüşünde kullanmışlardı. Hançer ziyadesiyle ağırdı ancak ele öyle bir oturuyordu ki çok hafif olduğu izlenimini yaratıyordu. Bunun yanı sıra bir jilet kadar keskindi de. Bu hançerlerden biriyle bir Gurka bir koyunu kolaylıkla ikiye bölebilirdi.

Mary, kocasının elinde hançerle odanın dışına çıktığını gördüğünde ıstırap dolu bir çığlık attı ve dün gece geçirdiği isteri krizi onu bir kez daha tasallutu altına alıverdi.

Joshua ona doğru koştu ve kadının yere kapaklandığını görünce hançeri yere fırlatarak onu yakalamaya çalıştı.

Ancak bir saniyeliğine de olsa, geç kalmıştı ve iki adam, kadının kınından çıkmış hançerin üzerine düştüğünü gördüğünde bir dehşet çığlığı koyuverdiler.

Gerald ileriye atıldığında düşerken kadının sol elinin, çimenin üzerinde kısmen yukarıya bakar hâlde duran hançere batıverdiğini fark etti. Kadının elindeki ufak damarlardan bazıları kesilmişti ve yaradan dışarıya kan sızıyordu. Gerald yaraya pansuman yapmaya giriştiği sırada Joshua'ya, hançerin kadının evlilik yüzüğünü ikiye böldüğünü söyledi.

Baygın kadını eve taşıdılar. Kısa bir süre sonra kadın kendisine geldiğinde kolu sargılı bir hâldeydi ancak zihni huzur içerisindeydi ve gayet neşeli bir tavırdaydı. Kocasına dedi ki:

"Çingene hakikate ne kadar da yaklaşmış! Öylesine yaklaşmış ki, bahsettiği şeyin vuku bulacağını hiç sanmıyorum, sevgilim."

Joshua eğildi ve karısının yaralı elini öptü.

Abel Behenna'nın Gelişi

Pencastle namlı ufak tefek Kernevek limanı, uzun ve ıstıraplı bir kıştan sonra güneşin varlığını nispeten kalıcılaştırıldığı nisan başında ziyadesiyle ışıltılıydı. Kaya, soluk bir maviliğin önünde kapkara ve görünür bir şekilde uzanırken gökyüzü sislerin içerisinde kaybolarak ufuk çizgisiyle buluşuyordu. Deniz gerçekten de Kernevek coğrafyasına has bir tondaydı, tepelerin hemen altında, fok mağaralarının içini karartan ağızlarının beliriverdiği uçsuz bucaksız derinliklerinin zümrüdi yeşilliği dışında safir mavisiydi. Yamaçlardaki çim kavruk bir kahverengiydi. Karaçalıların dikenleri kül grisiydi ancak çiçeklerinin altın sarısı rengi tepe tarafı boyunca uzanıyor ve kaya yükseldikçe çizgiler hâlinde gözden uzaklaşıyor ve denizden esen rüzgârlar çıkıntılı tepelerin etrafını sararken havayı kaplayan kesintisiz makas darbeleri misali yeşilliği bölüverdiği yerde nihayet ortadan kayboluveriyorlardı. Yamaç, kahverengi gövdesi ve sarı ışıltısıyla devasa, sapsarı bir çekici andırıyordu.

Küçük liman, denizden yükselen kayalıkların ve yalnız, çokça mağaranın ve fırtına vakti denizin gümbürtüsünü haykırdığı ve bir köpük çeşmesini içine boşaltıverdiği, rüzgârla delik deşik olmuş bir kayalığın arasından uzatıveriyordu başını. Hâl böyleyken, sağa ve sola kıvrılan iki küçük, kıvrımlı iskele limanın batıya doğru uzanan yılankavi giriş yolunu muhafaza etmekteydi. Uçlara kabaca yerleştirilmiş ve demir kayışlarla birbirlerine bağlanmış büyük kirişlerin bir arada tuttuğu koyu renk arduvazlardan yapılmışlardı. Oradan, kış taşkınlarının fi tarihinde tepelerin arasında bir akıntı oluşturduğu nehrin kayalıklarla bezeli yatağına doğru akıyordu. Akıntı evvela

derindi ve şurada burada genişliyor, sığ yerlerinde kırık dökük, irili ufaklı kayalar seçilebiliyordu ve bu kayalara dalgaların çekildiği vakitlerde yengeçlerin ve ıstakozların saklandığı seçiliyordu. Kayaların arasından limanı sık sık ziyaret eden takaların palamarı için kullanılan sağlam direkler yükseliyordu. Mesafe yükseldikçe akıntı derinleşerek akmaya devam ediyordu zira dalgalar iç kısımların derinliklerine kadar ilerliyor ancak aşağıdaki vahşi fırtınanın gücü azaldığı için bunu sakince yapıyordu. İç kısımların beş yüz metre kadar ötesinde akıntının suları yükseliyor ve derinleşiyordu ancak dip dalgalarda tıpkı aşağıdaki kırık kayaların benzerleri, dalgalar sakinleyince doğal akıntının tatlı suyunun süzgün ve çağıltılı şırıldamalarının arasında seçiliveriyordu. Burada da balıkçı tekneleri için ayrılmış direkler vardı. Nehrin iki yanında da yüksekten akan dalgalarla hemen hemen aynı seviyede bir dizi kulübe yükseliyordu. Bunlar, sağlam ve ferahfeza yapılmış güzel kulübelerdi; önlerinde budanmış, dar bahçeler vardı ve bu bahçeler eski moda bitkilerle, tomurcuklanmış frenküzümleriyle, rengârenk çuhaçiçekleriyle, sarışebboylarla ve saksıgüzelleriyle doluydu. Çoğu evin cephesini meryemasmaları ve morsalkımlar sarmalamıştı. Evlerin tümünün pencere kenarları ve kapıları kar beyazıydı ve her kapıya giden ufak patika açık renkli taşlarla döşenmişti. Bazı kapılardan içre küçük verandalar varken, bazılarında eski fıçılardan ya da ağaç gövdelerinden oyulmuş kaba iskemleler vardı; hemen hemen her hanede pencerelerin çıkıntıları kutularla, çiçekli saksılarla ya da süs bitkileriyle çevriliydi.

İki adam da akıntının ortasından geçtiği iki evde yaşıyordu, birbirlerine komşu idiler. İki adam da gençti, yakışıklıydı ve müreffeh idiler. İkisi de çocukluklarından beri birbirlerinin hem yoldaşı hem de rakibi idi. Abel Behenna, Finikeli madenci gezginlerin artlarında andaç diye bırakıverdiği çingenelere has esmerliğe sahipken, bölgedeki kütüphanecinin, soyadının Sagamanson'ın bozulmuş bir hâli olduğunu iddia ettiği Eric Sanson sapsarıydı ve vahşi bir Viking'in kanının damarlarında dolaştığını imleyen kıpkırmızı bir ten rengine sahipti. Birlikte çalışıp didinmeye başladıkları ilk andan beridir öne

çıkan bu iki kişi, birbirleri için mücadele etmiş ve her girişimlerinde sırt sırta durmayı başarmışlardı. Dostluk tapınaklarının son taşını tam koyacaklardı ki aynı kıza âşık oluverdiler. Sarah Trefusis'in Pencastle'daki en güzel kız olduğu su götürmezdi ve pek çok genç adam onunla bir şanslarının olması için dişlerini kırardı şayet o dişler, birbirleri dışında daha güçlü ve kararlı bir adamın koca limanda bulunmadığı bu ikisi tarafından evvela kırılmayacak olsaydı. Ortalama bir genç adam yakasını böyle bir talihsizliğe kaptırmak istemezdi doğrusu ve hâl böyleyken bu üçüne karşı iyi bir niyet besleyebileceğini de söylemezdi. Ortalama bir genç kız ise başına daha kötüsü gelmesin diye sevdiğinin homurtularına katlanmak ve ikinci seçenek olacağının hissine kapılmasına karşın, Sarah'ya dostça bir gözle baktığından emin olmak durumundaydı. Bir yıl kadar bir süre sonra –öyle ya, kasabada kur yapmak yavaş ilerleyen bir süreçti– iki adam ve kadın kendilerini aynı ateş çemberinin içerisinde buldular. Üçünün de keyfine diyecek olmadığından ortada pek bir mesele yoktu. Sarah da biraz kibirli ve hercai olduğundan sebep, kasabadaki adamlar ve kadınlardan bu yolla sessizce intikam almaya girişmişti. Genç bir kadın "yürüyüşe çıktığında" yanında hâlinden pek de memnun olmayan tek bir erkek varken eşlikçisinin, fevkalade sadık iki âşığıyla birlikte fink atan daha güzel bir kadına melül melül baktığını görmesi ona hiç de keyif vermezdi doğrusu!

Nihayet Sarah'nın uykularını kaçıran ve elinden geldiğince itelemeye çalıştığı o vakit geldi; iki adamın arasından birisini seçmek zorundaydı artık. Kız ikisinden de hoşlanıyordu ve iki adam da daha kararlıca bir kızın ideal erkeği olabilirdi pekâlâ. Ancak kızın zihni o denli dağınıktı ki neyi kazanacağından ziyade neyi kaybedeceğini daha bir düşünür olmuştu ve ne zaman kararını verdiğini düşünecek olsa yaptığı seçimin akıllıcalığı hakkında şüphelere kapılmadan edemiyordu. Kaybettiğini öngöreceği adam, onu benimseyecek olmasına kıyasla aniden daha yeni ve bereketli menfaatler sunar gibi görünüyordu ona. İki adama da doğumgününde seçimini yapacağı sözünü vermişti ve şimdi o gün gelip çatmıştı. Takvimler 11 Nisan'ı gösteriyordu. Sarah sözünü iki adama da ayrı ayrı ve gizli tutma-

ları koşuluyla vermişti ancak söz verdiği adamlar da böyle şeyleri unutacak türden kişiler değillerdi. Sabahın erken saatlerinde iki adamın da kapısının önünde fırdöndüğünü gördü. İkisi de sırrını birbirlerine faş etmemişlerdi ve ikisi de bir çeşit yanıt almanın ve bu yanıta göre flörtlerini bir sonraki adıma taşımanın fırsatını kolluyorlardı. Herhangi bir teklifte bulunacağı sırada Damon, prensip olarak Pythias'ı yanında götürmezdi ve iki adamın yüreği de şimdi dostlukla kıyas edildiğinde çok daha yüce bir amaçla doluydu. Hâl böyleyken gün boyunca iki adam da birbirlerine kapının önünde eşlik ettiler. Böyle bir durum şüphesiz ki Sarah için utanç vericiydi, her ne kadar gururu böylesine bir sevgiden dolayı okşanmış olsa da iki adamın inatçılığının onun canını pekâlâ sıktığı anlar da yok değildi doğrusu. Böylesi anlardaki tek tesellisi, diğer kızların yüreklerine, tumturaklı gülücükler arasında kapısının önünde iki adamın olduğunu fark ettikten sonra doluveren kıskançlık oluyordu. Sarah'nın annesi basit ve hin fikirlere sahip bir kadındı. Vaziyetin ne olduğunu anladığında kadın olabilecek en açık şekilde kızına iki adamdan da alabileceğinin en fazlasını almasının onun yegâne niyeti olduğunu inatçı bir edayla öğütlemişti. Bu amaçla, alabildiğine kurnaz bir şekilde kendisini kızının gönül işlerinin arkaplanında tutarak meseleyi sessizce izlemeye koyuluverdi. İlk başta Sarah, cin fikirliliğinden sebep annesine her ne kadar öfkelenmiş olsa da zayıf tabiatı inada her zamanki gibi dayanamamış ve annesinin fikirlerini kabul etme aşamasına gelmişti. Annesinin evin bahçesinde ona şu sözleri fısıldaması Sarah'yı hiç şaşırtmamıştı doğrusu: "Sen birazcık tepeye doğru yürüyüşe çık bakayım! Şu ikisiyle bir konuşacağım. İkisi de senin için deli oluyor, meseleyi nihayete erdirmenin vakti geldi çattı artık!" Sarah belli belirsiz bir pişmanlığa kapılır gibi olduysa da annesi lafını kesiverdi.

"Kızım, kararımı verdim bile! Bu iki adam da seni istiyor ancak bir tanesi sana sahip olabilir, sen seçimini yapmadan evvel onları öyle bir punduna getireceğim ki sahip oldukları her şeyi alacaksın ikisinden de. Tartışma çocuğum! Tepeye git! Geri döndüğünde ben her şeyi halletmiş olacağım, tüm bunların kolay bir çözümü var! Bu-

nun üzerine Sarah, altın rengiyle bezeli karaçalıların arasındaki dar yollardan tepeye doğru çıktı ve Bayan Trefusis, küçük evin oturma odasındaki iki adamın yanına gitti.

Her ne kadar marazi düşünceler kafasında dönüp dursa da çocuklarının iyiliğini düşünen annelere özgü o umutsuz cesaretle saldırıya geçti.

"Siz iki herifçioğlu! İkiniz de benim Sarah'ma âşıksınız!"

Adamların büründüğü utangaç sükûnetin ikrardan geldiğine şüphe yoktu. Devam etti.

"İkinizin de çok bir malı mülkü yok." Bir kez daha iki adam bu yumuşak ithamı sessizce göğüsleyiverdiler.

"Bir kadına sahip çıkıp çıkmayacağınız bilinmez doğrusu!" İki adam da bunun üzerine tek bir kelime etmese de tavırları ve bakışlarından hemfikir olmadıkları belli oluyordu. Bayan Trefusis devam etti: "Amma ola ki ikiniz de malınızı mülkünüzü bir araya getirirseniz, aranızdan biri ve Sarah için mesut bir yuva kurabilirsiniz!" Konuştuğu sırada, hinlikle dolu gözleri yarı kapalı bir hâlde iki adama da zekâ dolu bakışlar atıyordu; ortaya attığı fikrin kabul edildiğini ortaya koyan irdeleyiciliğinden tatmin olmuş bir şekilde olası bir tartışmanın önüne geçercesine devam etti:

"Kız ikinizden de pek hoşlanıyor, belki de seçim yapmakta zorluk çekiyordur. Onun için yazı tura atsanıza aranızda! Evvela, varınızı yoğunuzu bir araya getirin, ikiniz de kirli çıkısınız, biliyorum! Aranızdan hangisinin şansı yaver giderse o elde ettiğiyle tüccarlığa girişsin ve sonrasında eve dönüp kızla evlensin. Korkmuyorsunuz ya? İkiniz de sevdiğinizi iddia ettiğiniz bu kız için bu kadarına katlanırsınız!"

Abel sessizliği böldü: "Kız için yazı tura atmak adil değil sanki! Onun da hoşuna gitmez bu! Hem bu... Bu ona saygısızlık etmek gibi biraz..." Eric araya giriverdi. Ola ki Sarah ikisi arasında seçim yapacak olsa şansının Abel kadar yüksek olmadığının gayet farkındaydı: "Korkuyor musun yoksa?"

Abel, cesur bir tavırla "Hayır, korkmuyorum!" dedi. Ortaya attığı fikrin işlemeye başladığını fark eden Bayan Trefusis, fırsattan istifa-

de ederek şöyle sordu: "O hâlde, ister yazı tura atın, ister seçimi ona bırakın, ikinizin de kenara ayırdığı parayla ona bir yuva kuracağınız konusunda anlaştık değil mi?

Eric aceleyle "Evet," dedi ve Abel da onunkine denk bir kararlılıkla rıza gösterdi. Bayan Trefusis'in küçük, hinlikle dolu gözleri parıldıyordu şimdi. Sarah'nın adımlarının bahçede yankılandığını işitince "Eh, işte geliyor. Seçimi ona bırakacağım," dedi ve dışarıya çıktı.

Tepeye doğru yaptığı kısa yürüyüşte Sarah kararını vermeye çalışmıştı. İçinde bulunduğu çetrefilli durumun müsebbibleri olduğu için iki adama da öfkelenecek gibiydi. Odaya geldiğinde söyleyeceklerini fevkalade kısa keserek "İkinizle de biraz konuşmak istiyorum. Bayrakdireği Kayalığı'na gelin, orada yalnız kalabiliriz," dedi. Şapkasını aldı ve bir zamanlar enkaz toplayıcıların ateşlerinin yakıldığı, yüksek bir bayrak direğinin tepe noktasında bulunduğu o sarp kayaya doğru giden kıvrımlı yola doğru ilerledi. Bu kaya küçük limanın kuzey yönündeki ağzını meydana getiren kayaydı. Yol sadece iki kişinin birlikte geçebileceği kadar dardı ve üstü kapalı bir anlaşmayla Sarah önden gidip iki adam göğüs göğüse, adımlarına dikkat ederek onu takip ettiğinde oluşan görüntü olayların iyi bir özeti gibiydi. Hissettikleri kıskançlık hasebiyle iki adamın yüreği de bir kazan gibi kaynıyordu. Kayanın tepesine çıktıklarında Sarah bayrak direğinin hemen karşısında dururken iki adam da onun karşısına geçiverdiler. Durduğu yeri bilgece bir isteklilikle seçtiği, bir başkasının onun yanı başında durabileceği kadar aralık olmamasından anlaşılıyordu. Bir süreliğine üçünün de ağzını bıçak açmadı. Sonrasında, Sarah bir kahkaha koyvererek söze girdi: "İkinize de bugün bir yanıt vereceğimin sözünü verdim. Beni böylesine bezdirdiğiniz için ikinize de kızana kadar düşündüm de durdum ancak buna rağmen şu anda dahi kararımı vermeye evvelki vakitlere kıyasla bir adım dahi yaklaşabilmiş değilim." Eric aniden "Yazı tura atalım öyleyse hatun!" dedi. Sarah bu teklife hiç öfkelenmiş sayılmazdı; annesinin biteviye devam eden telkinleri bu tarz bir şeyi kabul etmesini sağlayacak bir kıvama getirmişti onu. Bunun üzerine zayıf doğası da eklendiğinde içinde bulunduğu çetrefilli durumdan kurtulabilmek adına

herhangi bir şeye sarılabilecek bir hâle bürünmüştü. Bakışlarını yere dikerek elbisesinin eteklerini boş boş çekiştirmeye başladığında, bu teklifi sükûnetle kabul etmiş gibi görünüyordu. İki adam da bu durumu sezerek ceplerinden bir bozuk para çıkarıp onu havaya attılar ve meteliği boştaki elleriyle yakalayarak diğer elleriyle onun üzerini örtüverdiler. Birkaç saniye boyunca böyle, sessizce kalakaldılar ve Eric'ten düşünceli olan Abel, söze daldı: "Sarah, iyi mi böyle?" Konuştuğu sırada üstteki elini meteliğin üzerinden çekmiş ve diğer eliyle onu cebine indirivermişti. Sarah sinirlenmişti.

"Ha iyi ha kötü, ben kabul ettikten sonra ne çıkar! İster buna göre hareket et, ister cehennem ol!" dedi. Abel vakit kaybetmeden yanıtladı: "Hayır hatun! Seninle alakadar olan her şey benim için iyidir. Ben sadece sonradan üzülüp hayal kırıklığına uğramamanı istiyorum. Eğer Eric'i benden çok seviyorsan, Allah'ın adını veriyorum söyle! Böyle bi' durumda kenara çekilecek erkeklik onurum var sonuçta. Aynı şekilde, sevdiğin kişi bensem, Eric'i de beni de ömür boyu sürecek bir ıstıraba mahkûm etme!" Böyle bir güçlükle karşı karşıya kalan Sarah'nın zayıf tabiatı kendisini açık ediverdi; kız elleriyle yüzünü örterek ağlamaya başladı ve "Annem yüzünden!" dedi. "Annem beni dolduruşa getiriyor!" Eric sessizliği bozarak ters bir tavırla Abel'a "Hatunu rahat bırak be!" dedi. "Bırak da istediği gibi yapsın seçimini. Ben buna razıyım, sen de razı olmalısın! Söyleyeceğini söyledi ve söylediğine uymak zorunda!" Bunun üzerine Sarah aniden parıldayan bir öfkeyle ona doğru dönüp bağırdı: "Dilini tut! Hem Abel'dan sana ne ki!" dedi ve ağlamaya devam etti. Bunu duyan Eric öylesine şaşkına dönüvermişti ki dili lal olmuştu, ağzı açık ve meteliği ellerinin arasında tutar hâliyle gerçekten de bir avanağı andırıyordu. Sarah ellerini yüzünden çekip de isterikçe kıkırdayarak söze girene kadar kimsenin ağzını bıçak açmadı.

"Eh, görünen o ki sizler de karar veremiyorsunuz! Ben eve gidiyorum!" dedi ve yola koyulacak oldu.

Abel, emreder bir tonda "Dur!" dedi. "Eric, sen meteliği havaya at, ben hangi yüzünü seçtiğimi söyleyeceğim. Bu meseleyi çözüme ulaştırmadan önce kafamızda bir karışıklık olmasın. Kazanan, iki-

mizin de kenara ayırdığı paranın da sahibi olacak ve onu Bristol'e getirip bir gemi yolculuğuna çıkıp tüccarlık edecek. Sonrasında gelip Sarah ile evlenecek ve ticareti hasebiyle onunla mülkümüzün tümünün, artık ne kadar varsa, sahibi olacak. Durum bu mudur?"

Eric, "Evet," dedi.

Sarah, "Bir sonraki yaş günümde o kişiyle evleneceğim," dedi. Bunu söyledikten sonra bu söylemin arkasında yatan o paragöz ve hoşgörüsüz ruh kadını rahatsız etmiş olacak ki, içgüdüsel olarak arkasını dönerek yüzündeki kızarıklığı saklamaya girişiverdi. İki adamın gözlerinde de kor alevler yanıyordu sanki. Eric "Bir yıl, tamam!" dedi. "Kazanan adamın bir yıllık bir vakti olacak!"

Abel "Hadi, at meteliği!" diye bağırdı ve metelik havada fırdöndü. Eric meteliği yakaladı ve ileriye doğru uzattığı avuçlarının arasına gizleyiverdi onu.

Abel "Tura!" diye bağırdığı sırada beti benzi atıvermişti. Bakmak için ileriye doğru eğildiğinde Sarah da ileriye eğilivermişti ve neredeyse baş başa gelmişlerdi. Abel, Sarah'nın saçlarının yanaklarına doğru uçuştuğunu duyumsadıkça içinde ateşler yanıyordu. Eric üstteki elini kaldırdı. Tura gelmişti. Abel bir adım atarak Sarah'yı kollarının arasına aldı. Eric küfrederek meteliği denize atıverdi. Bayrak direğine yaslandı ve ellerini ceplerinin derinlerine sokarak Sarah ve Abel'a pis pis baktı. Abel, Sarah'nın kulaklarına tutku ve keyifle nakşedilmiş sözler söylüyordu ve Sarah bu sözleri dinlediği sırada, kaderin yüreğindeki gizli arzuyu doğru bir şekilde faş ettiğine ve Abel'ı daha çok sevdiğine kanaat getirdi.

Abel kafasını kaldırdı ve batan güneşin yansıttığı son huzmelerin onun yüzüne değdiğini gördü. Kızıl huzmeler, adamın yüzünün al allığını iyice gözler önüne serdiğinde Eric'in çehresi sanki üzerine kan sıçramış gibi görünüyordu. Abel, onun pis bakışlarını pek umursamadı. Artık yüreği rahatlamıştı ve içi dostuna karşı hissettiği saf bir merhametle doluvermişti. Onu teskin etmek adına bir adım attı ve elini uzatarak şöyle dedi: "Şans benden yana çıktı, eski dost. Lütfen kızma bana. Sarah'yı mutlu etmeye çalışacağım ve sen ikimizin de kardeşi gibi olacaksın!"

Eric'in verdiği yegâne yanıt "Başlatmayın kardeşliğinize!" oldu ve arkasını döndü. Kayalıklı yol boyunca birkaç adım ilerledikten sonra geri döndü. Birbirlerine sarmaş dolaş sarılan Abel ve Sarah'nın karşısına geçerek "Bir yılın var," dedi. "Vaktini iyi kullan! Karınla evlenmek için zamanında dönmeye çalış! Nikahını duyurmak ve evlenmek için 11 Nisan'da burada ol! Eğer ki olmazsan bil ki ben kendi nikahımı duyuracağım ve sen şansını kaybetmiş olacaksın."

"Ne demeye çalışıyorsun Eric? Aklını mı kaçırdın?"

"En az senin kadar, Abel Behenna. Git, şansını kullan. Ben kalacağım ve fırsatını bulursam, kendi şansımı kullanacağım. Yalıkazığı gibi burada dikilecek hâlim yok! Sarah beş dakika önce bana verdiği değerden fazlasını vermiyordu sana, unutma ki sen gittiğinde tekrar eşitlenebiliriz! Sen şans eseri kazandın... Oyunun kuralları değişebilir."

Abel aniden "Oyunun kuralları değişmeyecek!" dedi. "Sarah, bana sadık kalacaksın değil mi? Ben dönene kadar evlenmeyeceksin değil mi?"

Eric "Bir yılın var!" diye ekledi. "Anlaşma bu şekilde."

Sarah, "Söz veriyorum, evlenmeyeceğim," dedi. "Bir yıl boyunca." Abel'ın yüzüne üzüntülü bir ifade yerleşiverdi. Konuşacak gibi olsa da kendisine hâkim olmayı becerdi ve gülümsedi.

"Bugün haşince davranmayacak, kızmayacağım!" dedi. "Hadi Eric, birlikte oyunlar oynadık, birlikte kavgalara girdik! Gayet adilane bir şekilde kazandım. Kur oyunumuzu kurallarına göre oynadım. Bunu sen de en az benim kadar iyi biliyorsun. Artık gitme vakti geliyor benim için ve gittiğimde eski dostumun bana yardımcı olacağını umarım ancak!"

Eric, "Tanrı yardımcım olsun ki sana yardımcı olmayacağım!" dedi.

Abel kısa ve öz bir şekilde "Tanrı, bana yardımcı oldu," dedi.

Eric öfkelenerek "O hâlde sana yardımcı olmaya devam etsin!" dedi. "Şeytan bana yeter!" dedi ve tek bir kelime daha etmeden dik yoldan aşağıya inerek, kayalıkların ardında kayboldu.

Gittiğinde Abel, Sarah ile hoşça vakit geçirmeyi umuyordu ancak kızın ağzından çıkan sözler hasebiyle birdenbire buz kesiverdi.

"Eric olmadan nasıl da yalnız hissediyorum!" Bu sözler, Abel Sarah'yı eve bıraktığında ve bunun ertesinde onun kulaklarında yankılanmaya devam etti.

Ertesi sabah Abel kapı tarafından bir ses işitti ve dışarı çıkar çıkmaz Eric'in hızlıca ilerlediğini gördü, eşikte ise içi gümüş ve altınla dolu keten bezinden bir çanta, üzerine küçük bir kâğıt parçası iliştirilmiş bir şekilde duruyordu. Şöyle yazıyordu kâğıtta:

"Parayı al ve git! Ben burada kalacağım. Tanrı yardımcın olsun! Şeytan ise benim yardımcım olacak! 11 Nisan'ı unutma!" – ERIC SANSON." O günün öğleden sonrasında Abel, Bristol'a gitti ve bir hafta sonra Pahang'a doğru yola çıkacak "*Deniz Yıldızı*"nın güvertesine çıkarak denize açıldı. Parası –Eric'inkiyle birlikte– ucuz oyuncaklara harcanmış ve onunla birlikte güverteye çıkıvermişti. Bristol'den tanıdığı, yarımadalıların usul erkanına pek hâkim kurt, yaşlı bir denizciden tavsiye almıştı. Denizci, bu oyuncaklara yatıracağı her peninin ona bir şilin olarak döneceği öngörüsünde bulunmuştu.

Sarah'nın zihni ise zaman geçtikçe daha da bulanmaya başlamıştı. Eric kendi incelikli ve ısrarcı yöntemleriyle ona kur yapmak için hazır ve nazır bir şekilde bekliyordu. Sarah'nın buna karşı çıkacağı da yoktu doğrusu. Abel'dan sadece tek bir mektup gelmişti ve bu mektupta ticaret girişiminin başarılı olduğundan, Bristol'deki bankaya 200 pound gönderdiğinden, elinde kalan 50 pound ile *Deniz Yıldızı*'nın rotasını çevirdiği ve Bristol'e geri dönüşünü yapacağı Çin'de mal alıp satmaya devam ettiğinden dem vuruyordu. Eric'in ticaret girişimine olan katkısının ettiği kârla birlikte ona geri gönderilmesini istediğini yazıyordu. Bu teklif Eric'i öfkelendirmişti. Sarah'nın annesi ise bu fikri ziyadesiyle çocukça bulmuştu.

Bu mektuptan sonra aradan altı ay geçse de ikinci bir mektup gelmemişti ve Eric'in, Pahang'dan gelen mektubun kırdığı umutları tekrar yeşerir olmuştu. Sarah'ya "Eğer," diye başlayan sorular sormaya ısrarlıca girişivermişti. Eğer Abel dönmeyecek olursa, Eric ile

evlenecek miydi Sarah? Eğer 11 Nisan tarihi gelip çattığında Abel limana varmamış olursa, Sarah ondan yüz çevirecek miydi? Eğer Abel servetini elinde tutup da başka bir kızla evlenmeye karar verirse, bu gerçek ortaya çıkar çıkmaz Sarah Eric ile evlenir miydi? Sonsuz sayıdaki ihtimalleri imleyen sorular sormaya devam etti. Güçlü bir iradenin ve kararlılığın kudreti bir kadının daha zayıf tabiatı üzerindeki hâkimiyetini zaman içerisinde ilan etmeye başlamıştı. Sarah, Abel'a olan inancını yitirmeye ve Eric'i bir koca adayı olarak görmeye başlamıştı ve bir koca adayı, bir kadının gözünde diğer tüm erkeklerden daha farklı bir insan olurdu. Eric'e dair hissetmeye başladığı yeni duygular Sarah'nın göğsünde büyümeye başlamıştı ve rıza gösterdiği kur döneminin günlük ilerleyişi, bu yeni duyguların baş vermesini hızlandırmıştı. Sarah, Abel'ı daha çok hayat yolunda önüne çıkmış bir engel gibi görmeye başlamıştı, ona göre annesi ona Bristol Bankası'nda yatan meblağı hatırlatıp durmasaydı, Abel'ın varlığını tamamıyla unutmaya dahi girişebilirdi kuşkusuz.

11 Nisan, bir cumartesi gününe denk geliyordu ve dolayısıyla evliliğin o günde yapılabilmesi için nikah duyurusunun 22 Mart, pazar günü yapılması şarttı. O ayın başlangıcından itibaren Eric, Abel'ın yokluğu konusunu açıp duruvermişti ve Abel'ın öldüğü ya da başka biriyle evlendiğine dair fikrini açık açık söylemesi, bu fikrin kadının zihninde çoktan gerçekleşmiş bir olay misali kök salmasına yol açtı. O ayın ilk yarısı geçtiğinde Eric'in keyfine diyecek yoktu doğrusu, 15'inde kiliseden çıktıklarında Sarah'yı Bayrakdireği Tepesi'nde bir yürüyüşe çıkarttı. Orada düşüncelerini kararlıca duyuruvermeye girişti:

"Sana da, Abel'a da, eğer ayın on biri için nikahı duyurmayacak olursa on ikisi için kendi nikahımı duyuracağımı söyledim. Vakit geldi çattı işte! O sözünü tutmadı." Burada Sarah, zayıflığının ve kararsızlığının pençesine düşerek "Henüz sözünü tutmamış değil!" dedi. Eric öfkeyle dişlerini gıcırdattı.

"Eğer ondan taraf olacaksan..." diye söze başladığı sırada elleriyle bayrak diğerine haşince vurmaya başladı. "Pekâlâ! Payıma düşen sorumluluğu yerine getireceğim. Pazar günü nikah duyurusunu ya-

pacağım. Karşı çıkacak olursan kiliseye gidip bu isteğimi reddedebilirsin. On birinde ola ki Abel Pencastle'a gelirse, o da duyuruyu iptal ettirip kendi duyurusunu yaptırabilir ancak o vakte kadar ben yapmam gerekeni yapacağım, aklı olan beni engellemeye çalışmaz!" Bunu söyledikten sonra kayalık patikadan aşağı inmeye koyuldu ve Sarah, tepeyi aşarak Bude tarafına doğru ilerleyen bu adamın Vikinglere has kuvvetine ve ruhuna hayran olmadan edemedi.

Hafta boyunca Abel'dan bir tanecik olsun haber çıkmadı ve cumartesi günü gelip çattığında Eric, kendisi ve Sarah Trefusis arasında gerçekleşecek nikahın duyurusunu yaptı. Papaz, her ne kadar Abel'ın ayrılışından bu yana konu komşuya kendisinin Sarah için evlenmek adına geri döneceğine dair bir şey denilmemiş olsa da Eric ile tartışacak gibi oldu ancak Eric ona kulak dahi asmamıştı.

Son derece genç bir adam olan papazın karşı koyamayacağı bir kararlılıkla "Bu ıstırap verici bir mesele, efendim," dedi. "Sarah ile mürüvvetimizi engelleyecek bir şey yok. O hâlde bu meseleyi niçin büyütelim?" Papaz bunun üzerine tek bir kelime daha etmedi ve ertesi gün nikah duyurusunu yaptığında cemaat bunu büyük bir sevinçle karşıladı. Geleneklerin aksine, Sarah da oradaydı ve her ne kadar öfkeden yüzü kızarsa da henüz nikah duyurusu yapılmamış kızlara karşı kazandığı zaferin keyfini sürmeden edemedi. Hafta bitmeden gelinliğini dikmeye başlamıştı. Eric o dikiş dikerken onu izlemeye gelir ve bu görüntü onu fevkalade heyecanlandırırdı. O aralıklarda Eric'in ağzından bal damlardı ve ikisi de tatlı tatlı, âşıkane anlara dalardı.

29'unda duyuru ikinci kez yapıldı ve arada sırada mutluluğun kadehinin tam onu yudumlayacağı vakitte ağzından çekilip alınacağına dair ani bir korku duysa da Eric'in umudu peyderpey artıyordu. O ani korkuyu yaşadığı anlarda Eric duygudan duyguya sürüklenir, ümitsiz ve vicdansız bir kişiye dönüşür, dişlerini sıkardı. Ellerini dizginsizce kenetlediğinde ise her biri vahşi savaşçılar olan atalarına has o öfke damarlarında akmaya başlayıverirdi. O haftanın perşembesinde Sarah'yı aramış ve onu günışığının ağuşu içerisinde, gelinliğinin son rötuşlarını atarken bulmuştu. Yüreği mutlulukla dolup

taşıyordu ve yakında ona ait olacak bu kadını gelinliğiyle uğraşırken görmek onu tarifsiz bir keyfe sürüklüyor, onu kendinden geçiren bir hâlin pençesinde bayılacak gibi oluyordu. Eğildi ve Sarah'yı dudaklarından öptükten sonra onun al al olmuş kulaklarına "Gelinliğin, Sarah! Benim için dikiyorsun o gelinliği!" dedi. Kızdan, onu hayran hayran izlemek için uzaklaştığında Sarah, şımarık bir bakış atıp ona "Belki de senin için dikmiyorum, nereden biliyorsun? Abel'ın daha bir haftası var!" dedi ve bunun üzerine Eric'in vahşice bir hareket ve sert bir küfürle evden dışarıya çıkıp kapıyı ardından haşince kapatması üzerine dehşet dolu bir çığlık attı. Bu olay Sarah'yı düşündüğünden çok daha rahatsız etmişti zira tüm korkuları, şüpheleri ve kararsızlığı yeniden hortlayıvermişti. Bir süre ağladıktan sonra gelinliğini saklayıverdi ve kendisini sakinleştirmek için Bayrakdireği Kayası'nın zirvesinde bir süre oturmaya gitti. Vardığında oradaki bir grup insanın kaygılı bir tavırla havanın gidişatından konuştuğunu gördü. Deniz sakindi ve güneş ışıldıyordu ancak denizin öte noktalarında karanlığın ve ışığın birbirine karıştığı çizgiler peyda olmuştu, sahile yakın yerlerdeki kayalar ise köpüklerle bezenmişti ve bu köpükler, akıntı ilerledikçe büyük, beyaz kavislerin ve helezonların şeklini alarak uzaklaşıyorlardı. Rüzgâr sertti ve soğuk, keskin esintilerle gürlüyordu. Flagstaff Kayası'nın altından geçen ve kayalıklı körfezin dışından içerideki limana doğru esen rüzgâr deliği aralıklı bir şekilde uğulduyor ve limanın girişinde uçuşup duran martılar biteviye çığlık atıyordu.

Yaşlı bir balıkçının sahil koruma görevlisine "Bu hayra alamet değil," dediğini işitti. "Doğu Hindistan Şirketi'ne ait *Coromandel*'in Dizzard Körfezi açıklarında paramparça olduğu vakitte de bunun tıpkısı bir havayla karşı karşıya gelmiştim!" Sarah tek bir kelime daha işitmek istemiyordu. Tehlike söz konusu olduğunda kırılgan bir doğaya sahipti ve enkazlar, felaketler hakkında edilen sözleri duymaya tahammülü yoktu. Eve gidip gelinliğini dikmeyi bitirmeye girişti ve Eric ile buluştuğu vakit tatlı bir özürle adamın gönlünü almayı ve evlenecekleri vakitten sonra eline geçecek ilk fırsatta bu zamanların acısını çıkarmayı gizlice kafasına koydu. Yaşlı balıkçının hava

hakkındaki öngörüsü doğru çıkmıştı. Gece çöktüğünde korkunç bir fırtına kopuverdi. Deniz ayaklanarak Skye'dan Scilly'ye kadar batı sahillerini kırbaçladı ve bundan sebep herkes bir felaket tellalına dönüşüverdi. Pencastle'ın denizcilerinin ve balıkçılarının tümü kayalara ve tepelere çıkıp fırtınayı hevesle izlemeye koyuldu. Tam o sırada bir yıldırımın ışığı, bir keçin limanın yaklaşık yarım deniz mili dışında, sadece tek bir yelkeni açık hâlde sürüklendiğini gözler önüne seriverdi. Tüm gözler ve dürbünler bu keçe dikilivermiş ve bir sonraki yıldırımı beklemeye koyulmuştu, yıldırım çakıverdiğinde keçin, Bristol ve Penzance arasında ticaret yapan ve bu aralıktaki irili ufaklı tüm limanlara uğrayan *Tatlı Alice* olduğunu söyleyen bir uğultu yükseldi. Liman reisi "Tanrı yardımcıları olsun!" dedi ve "Rüzgâr sahile kadar varmışken ve onlar Bude ve Tintagel arasında kaldığı sırada onlara Tanrı'dan gayrı ne yardım edebilir ki?" diye ekledi. Sahil koruma görevlileri gayretkeşlikle işlerini yapmaya giriştiler ve cesur yüreklerin ve istekli ellerin yardımıyla, roket aparatını* Bayrakdireği Kayası'nın zirvesine çıkardılar. Sonrasında mavi ışıkları yaktılar, böylelikle güvertedekiler limanın girişini oraya doğru ilerlemek için çaba sarfedecek oldukları takdirde görebilirlerdi. Güvertede yiğitçe çabalıyorlardı ancak ne yeteneklerinin ne de kuvvetlerinin bir faydası dokunuyordu. Birkaç dakika geçmeden *Tatlı Alice*, limanın ağzının girişindeki büyük ada kayasına doğru ilerlerken felaketiyle yüzleşmeye hazırlanıyordu. Hayatta kalmak için ellerindeki son şansı kullanıp da denize atlayan güvertedekilerin çığlıkları fırtınanın arasında belli belirsiz işitiliyordu. Mavi ışıklar yanmaya devam ederken gayretkeş gözler, ola ki bir insan yüzü görürler diye derinleri arşınlıyor ve halatlar yardımseverlikle ellerde hazır bekletiliyordu. Ancak bir çehre olsun görülmemiş ve heveskâr kollar hareketsiz kalmıştı. Eric de orada, arkadaşlarının arasındaydı. İzlanda'ya dayanan kadim kökenleri bu alaboralı dakikalarda kendilerini daha önce olmadığı kadar belli etmişti. Eline bir halat alarak liman reisinin kulağının dibinde "Fok mağarasının üstündeki kayaya gideceğim! Gelgit yükseliyor, biri pekâlâ oraya doğru sürüklenebilir!" dedi.

* Bir çeşit cankurtarma edevatı. – *çn*

Liman Reisi "Geri bas yiğidim!" dedi. "Kafayı mı yedin? O kayanın üzerinde bir yanlış adam atarsan kendini öldü bil! Böyle bi' fırtına varken bir Tanrı'nın kulu bu karanlıkta dik duramaz o kayanın üzerinde!"

"Ben Tanrı'nın kulu değilim!" diye yanıtladı Eric. "Teknem Martı Kayası'nda alabora olduğu zaman böylesine bir gecede Abel Behenna'nın beni nasıl kurtardığını anımsıyor musun?" Beni fok mağarasındaki derin sudan yukarıya doğru sürükledi ve tıpkı o zaman benim başıma geldiği gibi başkası da şimdi oraya doğru sürüklenebilir," dedi ve karanlıkta kayboldu. Araya çıkıntı yapan kaya Bayrakdireği Kayası'ndaki ışığı örtse de Eric, kaybolmayacak kadar iyi biliyordu yolunu. Adımlarındaki cesaret ve kararlılık sayesinde kısa sürede içindeki suların dibinin görünmediği fok mağarasının girişindeki dalgaların hareketinin neredeyse tamamen örttüğü o büyük, yuvarlak tepeli kayanın üzerine ulaşıverdi. Orada nispeten güvendeydi zira kayanın içbükey biçimi dalgaları kendi kudretiyle geri püskürtmeyi başarıyordu ve kayanın altındaki sular her ne kadar kaynar bir kazanın suları gibi fokurdasa da o noktada neredeyse sakin bir atmosfer hüküm sürmekteydi. Bu noktada kaya fırtınanın sesini de pekâlâ susturuyor gibiydi, hâl böyleyken Eric hem dinlemeye hem de izlemeye koyuldu. Elindeki halatı fırlatmaya hazır bir şekilde tutarak orada hazır ve nazır beklediği sırada hemen aşağısında, suyun girdabının ötesinde zayıf, ümitsiz bir çığlık işittiğini düşündü. Bu çığlığa karşılık geceyi ikiye yaran bir haykırış koyverdi. Orada yıldırımın ışığını beklemeye koyuldu ve bu ışık cereyan ettiğinde köpüklerin kıvrımları arasından beliren bir yüzü gördüğü karanlığa doğru atıverdi halatını. Halatını biri yakalamıştı zira Eric bir ağırlık hissetmişti. Gür sesiyle tekrar bağırdı:

"Halatı beline bağla, ben de seni yukarı çekeceğim!" Halatın sabitlendiğini sezer sezmez deniz mağarasının öte tarafındaki kaya boyunca ilerleyerek suyun nispeten daha hareketsiz olduğu ve kurtardığı adamı kayaya doğru sürükleyebilecek kuvveti sergileyecek kadar güvenli adımlar atacağı tarafa gitti. Çekmeye başladı ve halat gitgide kısaldıkça kurtardığı adamın yakında kayanın tepesine çıkı-

vereceğini fark etti. Bir anlığına kendisini tuttu ve derin bir nefes aldı; böylelikle bir sonraki asılışında kurtarma girişimini nihayete erdirebilirdi. Tam işe koyulmuştu ki düşen bir yıldırımın ışığı biri kurtarıcı, diğeri kurtarılan olan iki adamın kim olduklarını birbirlerine faş ediverdi.

Eric Sanson ve Abel Behenna yüz yüzeydiler; bu buluşmanın birbirleri ve Tanrı dışında başka bir şahidi yoktu.

O sırada Eric'in yüreği yoğun bir ihtirasla çalkalanmaya başladı. Tüm hayalleri yıkılmıştı ve gözleri Kâbil'i aratmayan bir nefretle bakıyordu. Abel'ın yüzünde onu kurtaracak elin Eric'e ait olduğunu fark ettiğinden dolayı doğuveren mutluluğu birdenbire görüverince nefreti iyice körüklendi. İhtiraslarının pençesindeyken geriye doğru bir adım attı ve halat avuçlarından kayıverdi. Hissettiği anlık nefret daha mertçe bir duyguya yerini bıraksa da artık çok geçti.

Kendisini toparlayamadan evvel, ona yardım etmek için uzatılan halatın hantallaştırdığı Abel umutsuz bir çığlıkla yıkıcı denizin karanlığına doğru sürükleniverdi.

Kabil'in yazgısını ve çılgınlığını iliklerine kadar hisseden Eric bunun üzerine kayalara doğru alelacele yürüdüğü sırada içinde bulunduğu tehlikeyi bir parça olsun umursamıyordu ve heves ettiği tek şey, hâlâ kulaklarında çınlayan o son çığlığı bastıracak sohbetler eden diğer insanların arasına karışmaktı. Bayrakdireği Kayası'na tekrar çıktığında insanlar etrafını sardılar ve fırtınanın tüm şiddetine rağmen Eric, liman reisinin "Çığlık işitince denize düştüğünü sandık! Nasıl da betin benzin atmış! Halatın nerede? Sürüklenen birini gördün mü?" dediğini işitiverdi.

Eric buna yanıt olarak "Kimse yoktu!" diye bağırdı zira eski dostunun, Eric'in hayatını kurtardığı yerde ve koşullarda denize düşmesine seyirci kaldığının açıklamasını asla yapamayacağını sezmişti. Meseleyi çözüme kavuşturmak için cesurca bir palavra sıkmaya karar verdi. Tanıklık edecek kimse yoktu; ola ki Eric o beti benzi atmış yüzüyle sonsuza dek gezip kulaklarında o umutsuz çığlığı sonsuza dek taşıyacak olsa dahi kimsecikler bunu bilmeyecekti. "Kimseler yoktu!" diye daha bir sesli bağırdı. "Kayadayken ayağım kaydı

ve halat denize düştü!" Bunu dedikten sonra oradakilerin yanından ayrılıp dik patikadan aşağıya doğru koşarak kulübesinden içeriye girip kapıyı üzerine kitledi.

O gecenin geri kalanında üzerinde hâlâ aynı elbiselerle, hareketsiz bir şekilde yatağında uzanarak tavanı izlediğinde yıldırımın ışığında su damlacıklarıyla parıldayan bir çehrenin yüzündeki memnun tanıdıklık ifadesinin korkunç bir umutsuzluğa dönüştüğünü görüyor ve yankısı ruhunda asla dinmeyen bir çığlığı işitiyordu.

Sabah gelip çattığında fırtına bitmişti ve her şey yine güllük gülistanlık olmuştu; sadece deniz, bitmek tükenmek bilmeyen öfkesiyle hâlâ uğuldayıp duruyordu. Limana büyük enkaz parçaları sürüklenmişti ve adadaki kayanın etrafındaki denizde de başka enkaz parçaları görülüyordu. Bunlarla beraber limana iki ceset de sürüklenmişti; biri o zavallı keçin kaptanına, diğeri de kimsenin tanımadığı bir denizciye aitti.

Sarah Eric'i akşam vaktine dair bir kez olsun görmedi. Sonrasında Eric, bir dakikalığına da olsa yüzünü gösteriverdi. Eve gelmemiş, sadece başını açık pencereden içeriye sokmuştu.

Yüksek bir sesle "Eh, Sarah!" demişse de sesi Sarah'ya içten gelmiyordu. "Gelinliğini bitirdin mi? Pazarın haftası geldi bak! Pazarın haftası!"

Sarah, bu denli kolay bir şekilde barıştıklarını fark edince sevindi ancak fırtınanın bittiğini ve korkularının beyhude olduğunu görünce kadınlara özgü bir edayla aralarının bozulmasına sebep olan cümleyi tekrarladı.

Başını kaldırıp Eric'e bakmadan, "Pazar, evet!" dedi. "Şayet Abel cumartesi günü gelecek olmaz ise!" Sonrasında, her ne kadar tezcanlı sevgilisinin bir öfke nöbeti geçirmesinden bir parça ürkse de başını kaldırıp Eric'e şımarık bir edayla baktı. Ancak pencerede kimse yoktu; Eric gitmişti. Bunun üzerine Sarah suratını asıp işine devam etti. Pazar öğleden sonrasına, üçüncü nikah duyurusunun yapıldığı vakte kadar Eric'i bir kez daha görmedi. Eric yanına maliklere özgü bir tavırla gelip herkesin karşısına dikildiğinde bu edası Sarah'yı hem memnun etmiş hem de sinirlenmişti.

"Daha sahibim değilsin, beyefendi!" diyerek onu ittiğinde bunu gören diğer kızlar kıkırdamıştı. "Haşmetmeapları uygun görürse bir sonraki pazara değin bekleyecekler... hani şu cumartesinden sonraki gün olan pazara değin!" diye ekleyip şımarık bir tavırla Eric'e baktı. Kızlar bir kez daha kıkırdamış, delikanlılar ise kahkahalara boğulmuştu. Arkasını dönüp giden Eric'in betini benzini attıranın Sarah'nın hakaretamiz tavrı olduğuna kanaat getirmişlerdi. Ancak Sarah, onlardan daha fazlasını bildiği için kahkaha atmaya devam etmişti zira Eric'in yüzüne yayılan ıstırap dolu ifadenin ardındaki muzafferliği görebiliyordu.

Hafta olaysız geçmişti ancak cumartesi günü yaklaştıkça Sarah arada bir kaygılanır olmuştu; Eric ise o geceyi içine şeytan girmişçesine geçirivermişti. Diğer insanların yanındayken kendine olabildiğince hâkim oldu ancak şimdi kayalıklardan ve mağaralardan tarafa volta atıp duruyor ve yüksek sesle bağırıyordu. Bu onu biraz rahatlatmış gibiydi zira ertesinde kendine hâkim olmayı daha iyi becermişti. Cumartesi günü ise evine kapandı ve bir adım olsun dışarıya atmadı. Ertesi sabah evleneceği için komşuları onun utangaçlaştığını düşünüp onu bir kez olsun rahatsız etmediler. Sadece bir kez birisi onu rahatsız etmişti. Gelen, baş marineldi. İçeriye girip oturdu ve bir süre bekledikten sonra "Eric, dün Bristol tarafındaydım," dedi. "Fırtına gecesi kaybettiğin halatı ikame etmek için halatçıya gitmiştim ve orada Michael Heavens namlı, aslen buralı olan ve Bristol'de satıcılık yapan bir adamla karşılaştım. Orada bana Abel Behenna'nın geçen hafta Çin'den *Deniz Yıldızı* ile geldiğini ve Bristol Bankası'na Sarah Behenna'nın adına bir miktar para yatırdığını söyledi. Michael'a göre bunu ona söyleyen bizzat kendisiymiş ve sonra, Pencastle'a giden *Tatlı Alice*'e binmiş. Kendine hâkim ol be adam!" diye kendi lafını bölmüştü marinel zira Eric, bir inilti koyvererek dizlerinin üzerine çökmüş ve yüzünü ellerinin arasına almıştı. "Eski dostundu, biliyorum ancak ona yardım edemedin işte. O gece muhtemelen diğerleriyle birlikte boğuldu o da. Havadis başka bir şekilde yayılıp da Sarah Trefusis'i ürküteceğine bunu gelip sana kendim söyleyeyim dedim ben de. Bir zamanlar iyi dosttu onlar da;

kadınlar böyle şeyleri kolay kolay kaldıramaz. Düğün gününde onu böylesine üzmek yakışık almazdı doğrusu." Sonra ayaklanıp çıktı ve Eric'i başını dizlerine doğru gömmüş, üzgün bir hâlde oturmaya bıraktı.

Marinel, "Zavallı adam!" dedi kendi kendine. "Yüreğine ağır geldi bu olanlar. Eh, normal tabii! Bir zamanlar sıkı dosttular ve Abel onun hayatını kurtarmıştı!"

Okula gittikleri o günün ikindisinde çocuklar, öğle tatillerinde sık sık yaptıkları gibi rıhtım tarafı ve tepedeki yollar boyunca yürümüşlerdi. Tam o sırada birkaçı büyük bir heyecan içerisinde koşarak limana vardıklarında birkaç adam kömür taşıyan bir keçi boşaltırken çoğunluğu ise olan biteni seyre dalmışlardı. Çocuklardan biri, "Limanın ağzında bir yunus gördük!" dedi. "Rüzgâr deliğinden geldiğini gördük! Uzunca bir kuyruğu vardı ve suyun bayağı bir derininden yüzüyordu!"

Bir başka çocuk "Yunus falan değildi o!" dedi. "Fok balığıydı ama kuyruğu çok, çok uzundu! Fok mağarasından çıktı kesin!" dedi. Diğer çocuklar da birbirinden farklı ifadeler verdiler ancak iki noktada tamamıyla uzlaşmışlardı, bu yaratık, artık her neyse, suyun derinliklerindeki rüzgâr deliği boyunca ilerlemişti ve uzun, ince bir kuyruğu vardı, bu kuyruk öylesine uzundu ki nerede bittiğini kestirememişlerdi. Bunu işiten adamlar çocuklara acımasızca takılmadan edemediler ancak çocukların bir şey gördükleri ziyadesiyle açık olduğundan sebep genci yaşlısı, erkeği kadını çok sayıda insan liman ağzının iki tarafındaki yüksek yollar boyunca yürüyüp deniz hayvanatının arasına yeni katılan bu uzun kuyruklu deniz yunusunu ya da fokbalığını görmek için yola koyuldular. Gelgit hareketlenmişti. Hafif bir esinti vardı ve suyun yüzeyi öyle bir dalgalanıyordu ki insanlar sadece arada sırada derinliklerde neyin olduğunu görebiliyorlardı. Bu temaşa bir süre devam ettikten sonra bir kadın, bulunduğu yerin hemen altında, kanalın üzerinde bir şeyin hareketlendiğini söyledi. O noktaya doğru ilerleyenler bir izdiham yaratmıştı ancak insanlar toplanana değin esinti tekrar başlamış ve bundan sebep su yüzeyinin altını görebilmek imkânsız bir hâl almıştı. Kendisine ne gördü-

ğünün sorulması üzerine kadın ne gördüğünü tarif etti ancak bunu o denli tutarsızca anlattı ki tüm bu olup bitenlere bir hayal mahsulü muamelesi yapıldı; öyle ya, çocukların söyledikleri olmasaydı onu bir kişi dahi ciddiye almazdı. İsterinin sınırlarındayken "Bağırsakları çıkmış bir domuz gibi bir şey gördüm," demesi ancak ve ancak başını yukarı aşağıya sallayan ve herhangi bir şey demeyen eski bir sahil görevlisi tarafından ciddiye alınmıştı. Günün geri kalanında bu adam her daim kıyıda, suyu izler bir hâlde olduğu yerde kaldı ancak yüzünden hayal kırıklığından başka hiçbir şey okunmuyordu.

Ertesi sabah Eric erkenden kalkıverdi, çok çok az uyumuştu. Günışığının altında hareket edecek olmak onu biraz olsun rahatlatmış gibiydi. Titremekten uzak bir elle tıraş oldu ve damatlığını giyiniverdi. Yüzünde bitkin bir ifade vardı. Öyle ya, son birkaç gün içerisinde birkaç yıl birden yaşlanmış gibi görünüyordu. Yine de gözlerinde cavcaklı, taşkın bir muzafferliğin ışığı vardı ve kendi kendisine şu sözleri fısıldayıp duruyordu: "Bu benim düğün günüm! Abel artık onun üzerinde ister ölü olsun ister diri, hak iddia edemez! İster ölü, ister diri! İster ölü, ister diri!" Koltuğunda oturdu ve tekinsiz bir sessizlik içerisinde kilisenin toplanma vaktini beklemeye koyuldu. Çanlar çalmaya başladığında ayaklandı ve evinden dışarıya çıkarak kapıyı arkasından kapattı. Nehre baktı ve akıntının tersine döndüğünü fark etti. Kilisede Sarah ve annesiyle otururken Sarah'nın elini kendi elinin arasında sıkıca tuttu, sanki onu kaybetmekten korkuyor gibiydi. Ayin sona erdiğinde birlikte ayağa kalktılar ve tüm cemaatin gözü önünde evlendiler zira herkes hâlâ kilisede oturur hâldeydi. İkisi de evlilik yeminlerini gayet sarih bir şekilde etmişlerdi ancak Eric bunu daha bir meydan okurcasına yapmıştı. Nikah kıyıldıktan sonra Sarah kocasının koluna girdi ve birlikte dışarıya çıktılar; delikanlılar ve genç kızlar, yaşlılar tarafından münasip bir şekilde davranmaya zorlanmışlardı. Şayet böyle olmasa, evli çifti bir gölge gibi takip ederlerdi.

Kilisenin dışındaki yol, Eric'in kulübesine doğru gidiyordu ve bu kulübeyle komşusununki arasında daracık bir geçit vardı. Evli çift bu yoldan ilerledikleri sırada onları kısa bir aralıkla takip eden ce-

maatin geri kalanı, gelinin uzun, tiz bir çığlığından sebep irkiliverdi. Geçide doğru ilerlediler ve gelinin kendinden geçmiş bakışlarla nehir kıyısında oturarak, parmağıyla Eric Sanson'ın kapısının hemen karşısındaki nehir yatağını gösterdiğini gördüler.

Alçalan gelgit, Abel Behenna'nın cansız bedenini kırık kayaların üzerine sürüklemişti. Adamın beline bağlanmış ip, akıntıca gemi direğinin etrafına sarılıvermişti ve cesedi geriye çekilen dalgaların alıp götürmesine ket vuruyordu. Adamın sağ dirseği kayadaki bir yarığa girivermişti ve böylece eli, Sarah'ya doğru uzanıyordu ve bu elin açık avcu, sanki Sarah'nın elini uzatması için yukarıya doğru çevrilmişti, adamın solgun, sarkık parmakları bir el tarafından tutulmayı bekler gibiydi.

Sarah Sanson, bu görüntüden sonra ne olup bittiğini asla tam olarak kavrayamadı. Ne zaman olanları hatırlamaya kalksa, kulaklarında bir uğultu işitiyor ve gözleri kararıyor, sonra bunların hepsi aniden geçiveriyordu. Tüm bu olup bitenlerden hatırladığı ve asla unutmadığı yegâne şey, Eric'in derin derin aldığı nefesler arasında, beti benzi atmış, ölü adamınkinden dahi soluklaşmış yüzündeki ağzından çıkan şu sözlerdi:

"Şeytan'ın eli! Şeytan'a imanım! Ve Şeytan'a ödeyeceğim bedel!"

Sıçanların Cenazesi

Orleans yolundan Paris'i terk edip de *enceinte*yi* geçerek sağ dönerseniz, kendinizi biraz vahşi ve hiç de hoş olmayan bir bölgede bulursunuz. Sağda, solda, önünüzde ve arkanızda yani her tarafınızda zaman içerisinde gitgide birikmiş büyük bir toz ve çöp yığını görürsünüz.

Paris gündüz olduğu kadar gece de yaşayan bir şehirdi ve Rivoli ya da Aziz Honore Caddesi'ndeki oteline gece geç saatte giren ya da sabahın erken vakitlerinde otelinden çıkan bir gezgin, Montrouge'a yaklaştıkça geçtiği her yerde istop eden ve tekerlekli kazanlara benzeyen arabaların ne amaçla kullanıldığını şıp diye tahmin edebilirdi.

Her şehrin kendine özgü ihtiyaçlarından doğan garip kurum ve kuruluşları vardır ve Paris'te bu kurum ve kuruluşların en dikkate değeri paçavra ve toz toplayanlardır. Sabahın erken saatlerinde –öyle ya, Paris'te gün erken başlar– evlerin arasındaki her türlü avlunun ve sokağın karşısındaki yollarda, tıpkı bazı Amerikan şehirlerinde, hatta New York'ta dahi zaman zaman olduğu gibi, mülk sahiplerinin ya da hizmetkârların gün boyunca biriken tozu boşalttığı büyük, tahta kutular mevcuttur. İşleri bittiğinde bu kutuların etrafında toplanan ve etrafından geçerek yeni iş yerlerine ve tarlalara doğru ilerleyen, iş malzemeleri omuzlarından asılan kaba görünümlü bir heybeden ve bir tırmıktan oluşan genç, bakımsız ve aç görünümlü erkekler ve kadınlar tırmıklarını bu toz ve çöp kutularındaki en ufak kıymetli şeyi kurcalamak ve bulmak için kullanırlar.

---

* Bir şatoyu, katedrali ya da kuvvetlendirilmiş bir şehri çevreleyen duvarlar için kullanılan Fransızca terim. –*yhn*

Artık ne bulurlarsa tırmıklarının yardımıyla heybelerine doldururlar ve bunu yaparken yemek çubuklarını kullanan bir Çinliyi andırırlar doğrusu.

Paris bir merkeziyet kentidir ve merkeziyet ile sınıflandırma et ile tırnak gibidir. Eski zamanlarda merkeziyet yaşamın bir parçası hâline geldiğine sınıflandırma onun hemen ardından belirivermişti. Benzer ya da birbirinin ikamesi olan her şey bir araya getirilir ve bu bir araya getirilişin sınıflandırılmasından bütünsel ya da merkezi bir nokta oluşturulurdu. Sayısız dokunaca sahip çok sayıda uzun kolun her şeyi sarmaladığını ve bunun merkezinde algıları açık bir zihni ve her yeri görebilecek keskin gözleri olan bir başın, duymak için kullandığı hassas kulakları ve iştahlı bir ağzıyla beliriverdiğini görürüz.

Diğer şehirler, iştahı ve sindirimi alelade olan tüm o kuşları ve hayvanları andırırlar. Şehirler arasında bir tek Paris, bir ahtapotun tanrılaşmış bir örneksemesine karşılık gelir. *Abesle iştigal* bir dereceye kadar sürdürülen merkeziyeti ile gerçekten de o şeytan balığını andırır ve bu benzerlik en çok da sindirme organı söz konusu olduğunda arş-ı âlâya çıkıverir.

Bireyselliklerini Messrs. Cook ve Gaze'e* teslim etmiş ve Paris'i üç günde "arşınlamayı" becermiş zeki turistler çoğunlukla Londra'da altı şiline patlayan bir akşam yemeğinin Palais Royal'deki bir kafede üç franka yenilebildiğini öğrendiğinde şaşkoloza dönüverirler. Paris'teki yaşamın kuramsal bir uzmanlık alanı niteliğinde olan ve adına "paçavracı" dediğimiz şeyin varlığını borçlu olduğu sınıflandırma tutkusunu düşünecek olurlarsa şaşkoloza dönecekleri bir şey kalmaz oysa ki.

1850'li yılların Paris'iyle günümüzün Paris'i birbirine hiç benzemiyordu doğrusu. Napolyon'un Paris'i ile Baron Hausseman'ın Paris'ini görenler, şehrin kırk beş yıl önceki hâli ve vakti hakkında pek az fikir sahibi olabilirdi.

---

* Thomas Cook (1808-1892) on dokuzuncu yüzyılın ortalarında seyahat şirketi kurdu. Henry Gaze'in şirketi de kendisinin en büyük rakibiydi. Henry Gaze & Sons şirketi 1903'te battı fakat Thomas Cook'un şirketi günümüzde de varlığını sürdürüyor. *–yhn*

Yine de, çöplerin bir araya getirildiği sokaklar değişmeyen şeyler arasında kendilerine yer bulmuştu. Toz dünyanın her yerinde tozdu, doğal olarak toz ve çöp yığınlarının benzerliği her yerde birebirdi. Hâl böyleyken, Montrouge çevresini ziyaret eden bir gezgin herhangi bir güçlük çekmeden 1850 yılının Paris'inde gezdiğini hayal edebilirdi.

Ben bu yıl Paris'te biraz uzunca kalacaktım. Her ne kadar duygularıma karşılık verse de şimdilik ailesinin benimle bir yıl görüşmemesi ve iletişime geçmemesi yönündeki dileğine boyun eğmiş genç bir hanımefendiye abayı yakmıştım. Ben de kızın ebeveynlerinin onayını almaya yönelik belli belirsiz bir umutla bu koşullara katlanmak zorunda hissetmiştim kendimi. "Şartlı tahliye"m boyunca memleketin ücra yerlerinde kalmayı ve sevgilime yıl bitene kadar yazmamayı kabul etmiştim.

Hâl böyleyken zaman fevkalade yavaş akıyordu. Arkadaşlarım ya da ailemin arasında bana Alice'ten havadis ulaştırabilecek tek bir kişi yoktu ve onun ailesinden tek bir kişi dahi, bunu söylediğim için pek üzgünüm ama, onun sağlığı ve sıhhati hususunda içimi rahatlatacak bir sözcük etmekten geri durmuştu. Altı yıl boyunca Avrupa'da o yer senin bu yer benim dolanıp durdum ancak seyahatlerimden hiçbiri dikkatimi istediğim ölçütte dağıtmadığı için nihayet Paris'e gelmeye karar verdim. Böylelikle belirlenen vakitten evvel talihimin yaver gitmesi durumunda Londra'ya çok da uzak olmayacaktım. "Umudun işkenceyi uzatması" hâli içinde bulunduğum durum dahilinde kendisine layık bir örnek bulmuştu zira sevdiğim kişinin yüzünü görmeye dair biteviye bir özlemle dolmama ek olarak, herhangi bir istenmeyen durumun lazım gelen zamanda Alice'i görmeme engel olması ve uzun süreli "şartlı tahliye"m dahilinde onun güvenine ve aşkına sadık kalmamı engellemesine dair acı verici bir endişe hissediyordum. Hâl böyleyken girişiverdiğim her macera şiddetli bir haz teşkil ediyordu zira her biri normalde doğurabileceklerinden daha ciddi sonuçların ihtimaliyle bezeliydi.

Her gezgin gibi şehirde bulunduğum ilk ay boyunca ilgimi çekebilecek yerlerin tümünü gezmiştim ve ikinci ayımda beni eğ-

lendirebilecek herhangi bir şey arar olmuştum. Şehrin iyi bilinen kısımlarına doğru muhtelif geziler düzenledikten sonra kent rehberi kitapçığı dahilinde bu ilgi çekici yerlerin arasındaki toplumsal eldeğmemişliğin *terra incognita*'sı olarak nitelenebilecek yerlerin bulunduğunu keşfettim. Hâl böyleyken tüm araştırmalarımı tasnif etmeye başladım ve her gün keşiflerimin ipliğini önceki gün bıraktığım yerden tutarak ilerlemeye devam ettim.

Zaman içerisinde bu avareliklerim beni Montrouge'un yakınlarına getirdi ve toplumsal keşfin Kaşıkçı Elması kıvamındaki bir şeyin buralarda bulunduğunu fark ettim; Nil Nehri'nin kaynağının çevresi kadar az bilinen ve el değmemiş bir yerdi burası. Böylece paçavracıları ve onların alışkanlıklarını, yaşam üslubunu ve ekmeğini nereden çıkardığını felsefi bir şekilde ele almaya karar verdim.

Tatsız, altından kalkması zor ve nihayetinde verdiği ıstıraba değer bir mükafata kavuşma umudunun seyrek olduğu bir girişimdi bu. Ancak inat, mantığa galip geldi ve beni kayda değer ve değerli bir sonuca ulaştırabilecek bir araştırmaya kıyasla çok daha yoğun bir erke ile bu yeni keşfe doğru atılıverdim.

Bir gün, hoş bir öğleden sonrasının geç vakitlerinde, eylül ayının sonlarına doğru, tozun ve pisliğin yüceler yücesi kentine dalıverdim. Görünen o ki bu yer pek çok sayıdaki paçavracının herkese malum olmuş yurdu idi zira yolun kenarındaki toz ve çerçöpün garip bir düzenliliği mevcuttu. Nizamî bekçiler misali dikilmiş bu yığınların arasından geçtiğim sırada onların nihai varış noktasını bulmak ve bunun derinine işlemek hususunda pek kararlıydım.

Yürüdüğüm sırada çöp yığınlarının arasında kâh oraya kâh buraya volta atan ve görünüşe göre bu mekâna yabancı olan bir kişinin orada bulunmasından doğan merakla olan biteni izleyen kişilere rastladım. Bölge küçük bir İsviçre'yi andırıyordu. Ben ilerledikçe ıstırap ve pislik dolu güzergahım arkamdaki yolu geri dönülmez bir hâle getirdi.

Görünen o ki kendimi bir çöp toplayıcılar şehrinin ya da topluluğunun arasında bulmuştum. Allan Bataklığı'nın ücra köşelerinde görülebilecek birkaç derme çatma kulübe ve gecekondu mevcuttu;

bunlar çamurla sıvanmış, kaba yerlerdi ve eciş bücüş, ahır artığı samanlar ve sazlardan yapılma çatıları vardı. Böyle yerlere insanın etraflıca düşünmeden girmesi budalalık olurdu zira bir yağlıboya tablosunda dahi estetik bir değer teşkil edebilmeleri için kılı kırk yararcasına incelenmeleri gerekirdi. Bu kulübelerin arasında şimdiye değin gördüğüm en elemterefiş barınaklardan –ev demeye bin şahit isterdi– birini gördüm. Yedinci Charles'ın ya da İkinci Henry'nin, artık her neyse, yatak odalarından birinin devasa enkazındaki büyük, kocaman bir gardırop bir kulübeye dönüştürülmüştü. İkiz kapılar açık durduğundan sebep içeride ne olup bittiği gözler önüne seriliyordu. Gardırobun açık yarısında dörde altılık ölçütteki oturma odasından bozma bir yerde kömür mangalının etrafında pipolarını tüttüren, İlk Cumhuriyet zamanında görev yapmış altı kadar asker, yırtık pırtık üniformalarıyla oturmaktaydılar. Görünen o ki *mauvais sujet** sınıfına aitlerdi: kızarmış gözleri ve gevşemiş çeneleri absente kendilerini iyice alıştırdıkları izlenimini veriyordu ve akşamdan kalmalığın kaçınılmazlığıyla gözlerinde bitkin, yıpranmış bir vahşeti ima eden yorgun bakışlar vardı. Dolabın diğer tarafı olduğu gibi, rafları mafları yerinde duruyordu ancak bu raflar yarısına kadar kesilmişti ve altı adet kadar olan her birinde paçavralar ve samanlarla yapılmış yataktan bozma döşekler vardı. Bu yapıyı işgal etmiş yarım düzine kadar değersiz herif geçtiğim sırada bana garip garip baktılar ve biraz ilerledikten sonra kendi aralarında bir şeyler fısıldaşmaya başladıklarını fark ettim. Bu manzara hiç hoşuma gitmedi zira fevkalade ıssız bir mekândaydım ve bu herifçioğulları insanın başına ancak maraz getirirdi. Ancak korkacak bir şey olduğunu düşünmedim ve bu çölün derinine, daha da derinine ilerlemeye devam etmeye koyuldum. Bir miktar meşakkatli bir yoldu ve buz pateninde bir Hollanda Manevrası yaparcasına yarım daireler çizip durduktan sonra pusulamın nereyi işaret ettiği hususunda kafam bir miktar karışıvermişti.

Gördüğüm ufak bir patikaya dalıp da yarısı toplanmış bir yığının köşesinden giriverdikten sonra bir saman balyasının üzerinde yırtık pırtık redingotuyla oturan yaşlı bir askeri gördüm.

---

* (Fr.) Ayaktakımı. –*yhn*

Kendi kendime, "Hey!" dedim. "İlk Cumhuriyet'in askerleri layığını bulmuş nihayet."

Yanından geçtiğim sırada yaşlı adam kafasını kaldırıp bana şöyle bir bakmasa da, gözlerini yere dikmeye devam etti. Yine kendi kendime "Savaşla harcanan bir ömür insanı böyle yapıyor demek," dedim. "Bu yaşlı adam geçmişinden dolayı bir garibana dönüşüvermiş."

Ancak birkaç adım daha attıktan sonra aniden arkamı döndüğümde adamın bu garip hâlinin geçmediğini gördüm zira bu savaş gazisi şimdi başını kaldırmıştı ve şaşırtıcı bir ifadeyle yüzüme bakıyordu. O sıkış tepiş yerdeki yarım düzine değersiz herifi andıran bir hâli vardı. Ona baktığımı gördüğünde ise başını öne eğdiğinde kafamı daha fazla yormadan yoluma devam ettim, bu yaşlı savaşçıların birbirine benzediğinin farkındalığı beni yatıştırmıştı.

Tam o sırada benzer bir hâli tavrı olan başka bir eski askerle karşılaştım. O da geçtiğim sırada farkıma varmamıştı.

Öğleden sonrasının son demlerine geldiğimizden sebep geri dönmeyi düşünmeye başlamıştım. Hâl böyleyken geri dönmek için arkamı döndüm ancak farklı yığınlara doğru giden bir dizi yol gördüm ve onlardan hangi birisine dalacağımı seçemedim. Şaşkınlığım hasebiyle yolu soracak birilerini arasam da kimseleri göremiyordum. Birkaç yığını daha geçmeyi kafama koydum, böylelikle savaş gazisi olmayan biriyle karşılaşabilirdim.

Amacıma ulaştım zira birkaç yüz metre ilerledikten sonra daha önce gördüklerimi andıran –ancak bu içinde yaşanılabilecek gibi değildi, önündeki üç duvarda açıklıklar vardı ve başını bir çatı örtüyordu– bir gecekonduyu gördüm. Mahalle boyunca gözlemlediklerimden bunun çer çöpün tasnif edildiği bir yer olduğuna kanaat getirdim. Bu gecekondunun içinde yaşlılığın belini büktüğü ve yüzünü kırıştırdığı bir kadınla karşılaşınca yolu, izi sormak için ona yanaştım.

Ona yaklaştığım sırada kadın ayaklandı, nereden gitmem gerektiğini sordum. Hemen konuşmaya başladı ve fark ettim ki bu Toz Krallığının merkezinde, Paris çöp toplayıcılığının tüm tarihçesine

dair detayları burada toplayabilirdim; bu izlenimim, buranın en yaşlı sakini olduğunu düşündüğüm kişiyle karşılaştığımdan sebep kuvvetlenmişti.

Soru sormaya başladığımda yaşlı kadın bana çok ilginç yanıtlar verdi; gün aşırı giyotinin başında oturarak örgü ören ve devrim zamanında faal rol almış, bu dönem boyunca şiddetperestlikleriyle öne çıkan kadınlardan biriydi. Konuştuğumuz sırada aniden: "Mösyö, ayakta durmaktan yorulmuş olmalısınız," diye lafa girerek oturmam için ahı gitmiş vahı kalmış bir taburenin tozunu almaya girişti. Pek çok nedenden dolayı oturmaya pek istekli olmasam da kadın o denli nazikti ki hayır yanıtıyla onu gücendirmek istemedim, dahası, Bastille'in alınışında rol oynamış bu kişinin muhabbeti o denli ilgi çekiciydi ki ânında oturuverdim ve sohbetimiz devam etti.

Konuştuğumuz sırada, bu kadından da yaşlı ve yüzü daha da kırış kırış bir adam gecekondunun arkasından beliriverdi. Kadın, "Bu Pierre'dir," dedi. "Mösyö şimdi istediği hikâyeyi dinleyebilir zira Pierre, Bastille'den Waterloo'ya kadar her bi' yerde bulunmuştur." Yaşlı adam, isteğim üzerine bir sandalye daha çekiverdi ve devrimcilikle bezenmiş anıların denizine dalıverdik onunla. Her ne kadar kılık kıyafetli bir korkuluğunkini andırsa da yaşlı adam, diğer altı gaziden çok da farklı değildi.

Alçak tavanlı kulübenin ortasında oturuyordum. Kadın sol, adam ise sağ yanımdaydı ve ikisi de biraz olsun önümde durmaktaydılar. Kulübe, envai çeşit garip görünüşlü keresteyle ve yakınımda görmek istemeyeceğim şeylerle doluydu. Bir köşede, barındırdığı haşerat yığını hasebiyle sanki hareket ediyormuş gibi görünen bir paçavra yığını vardı ve başka bir köşede ise kokusu insanın midesini ağzına getiren bir kemik yığını mevcuttu. Arada sırada bu yığınlara göz ucuyla baktığımda, kulübede cirit atan sıçanların ışıltılı gözlerini görüyordum. Bu tiksinç nesneler alabildiğine nahoş olsalar da nahoşlukta onları solda sıfır bırakan demir saplı, kan pıhtılarıyla lekelenmiş eski bir kasap satırı sağ taraftaki duvara yaslanmıştı. Yine de tüm bunlar beni pek endişelendirmemişti. İki ihtiyarın muhabbeti o kadar ilgi çekiciydi ki akşam olup da toz

yığınları etrafını sarmaladıkları yeşillikleri kara gölgelerle örtene değin kulübede kaldım.

Ancak bir süre sonra beni bir huzursuzluk sardı, nedenini nasılını bilmesem de keyifsiz hissediyordum. Gerginliğin bir dürtü olduğu ve uyarı anlamına tekabül ettiğini unutmamalı. İnsanın sezgisel azaları sıklıkla onun zihine bekçilik ederler ve alarm verdiklerinde, her ne kadar bilinçli bir şekilde olmasa da, mantık devreye girer.

Ben de bu kurala bir istisna teşkil etmiyordum. Nerede olduğumu ve çevremi nelerin sardığını düşünmeye, saldırıya uğramam durumunda nasıl hareket etmem gerektiğine kafa yormaya başladığım sırada aniden, ortada herhangi bir belirgin sebep olmasa da tehlikede olduğumu hissetmeye başladım. İhtiyatlılığım, "Kımıltısız dur ve herhangi bir hareket yapma," diye fısıldadığında ona uydum zira iki çift kurnaz gözün beni izlediğinin farkındaydım. "İki çift... Belki de daha da fazlası." Aman Tanrım! Ne de korkunç bir düşünceydi bu! Tüm gecekondu, üç taraftan kötü niyetli insanlarca kuşatılmış olabilirdi. Elli yıllık kesintili devrimler sürecinin müsebbibi olduğu bir eşkıyalar grubunun etrafımı sarma ihtimali göz ardı edilemezdi.

Bir tehlikenin sezgisine kapıldığımdan zekâm ve gözlem yeteneğim keskinleşiverdi ve her zamankinden daha dikkatli bir hâle büründüm. Yaşlı kadının ellerime bakıp durduğunu fark ettim. Ben de gözümü oradan yana çevirince kadının neden bakıp durduğunu anlayıverdim. Yüzüklerime bakıyordu. Sol serçe parmağımda büyükçe bir mühür yüzüğü, sağ serçe parmağımda ise kaliteli bir elmas yüzük vardı.

Bir tehlike durumu dahilinde yapmam gereken ilk şeyin şüphe çekecek tavırları gizlemek olduğunu düşündüm. Hâl böyleyken sohbeti paçavra toplayıcılığından kanalizasyonlara ve orada bulunabilecek şeylere doğru yönlendirdikten sonra, mevzuyu mücevherata getiriverdim. Sonra, uygun bir fırsat yakalar yakalamaz yaşlı kadına böyle şeylerden anlayıp anlamadığını sordum. Bir parça olsun anladığı yanıtını verdi bana. Sağ elimi uzatıp elması ona göstererek "Bu parça hakkındaki fikrin nedir?" diye sordum. Kadın bana gözlerinin bozuk olduğunu söyleyip elimin üzerine doğru eğildi. En umursa-

maz tavrımla; "A çok pardon! Böyle daha iyi bakarsınız!" diyerek yüzüğü parmağımdan çıkardım ve kadına uzattım. Yüzüğe dokunduğunda kadının kırış kırış yüzünde şeytani bir parıltı beliriverdi. Bir yıldırımın hızıyla bana fırlatıverdiği bakış fevkalade keskindi.

Bir süreliğine yüzüğün üzerine eğildiğinde yüzü sanki yüzüğü dikkatlice inceliyormuşçasına ifadesizdi. Yaşlı adam ise direkt önündeki gecekondunun girişine bakıyor ve o sırada ceplerini karıştırıyordu. Cebindeki bir bezden bir parça tütün ve bir pipo çıkardı ve piposunu doldurmaya koyuldu. Bu duraksama ânından faydalanarak didik didik eden bakışlarla etrafımı dikkatlice kolaçan etmeye koyuldum; alacakaranlık vakti hasebiyle ortalık kasvetli ve karanlık bir hâle bürünüvermişti. Ufunetli, muhtelif tiksinçliklerle dolu pejmürdelikler yığın hâlinde idi. O korkunç, kan lekeli balta, duvarın sağ tarafına doğru yaslanmıştı ve tüm bu karanlığa rağmen sıçanların gözleri kulübenin her yerinde dehşetli bir parıltı saçıveriyordu. Arkadaki yere yakın, aşağı doğru yaslanmış tahtaların yarıklarının arasından dahi birkaçını seçebiliyordum. Amanın! Bu son gördüğüm gözler normalden çok daha büyük, parlak ve dehşetli idiler!

Aniden kalbim duracakmış gibi oldu. İnsanın ruhani bir vecde kapılıverdiği, zihnin sürekli dönüp durduğu, bedenin bayılmasıyla ayılması arasında küçücük bir zaman olması hasebiyle bayılamadığı bir iştigal içerisinde buluvermiştim kendimi. Hemen sonrasında ise ölümcül bir sakinlik varlığımı sarmaladı; kudretimin tümü toparlanmıştı ve eksiksizliğini duyumsadığım bir özdenetim hâline kapılıvermiştim. Hislerimin ve içgüdülerimin tümü bir teyakkuz hâlindeydi.

İçinde bulunduğum tehlikenin tüm hatlarının ayırdına şimdi varmıştım: bir dizi serdengeçti etrafımı sarmış, her hareketimi izliyordu! Gecekondunun arkasındaki zeminde kaç tanesinin daha yere uzanmış hâlde, saldırı ânını bekler olduğunu kestiremiyordum. İri kıyım bir adam olduğumun en az onlar kadar ayırdındaydım. Bir İngiliz olduğumun, hâliyle de dövüşmeden pes etmeyeceğimin de farkındaydılar; hâl böyleyken beklemeye koyulduk. Son birkaç saniyede bir üstünlük elde ettiğimi hissettim; bunun sebebi durumun idrakine varmam ve içinde bulunduğum tehlikeyi fark etmemdi.

Kendi kendime "İşte şimdi cesaretim ve dayanıklılığım sınanacak!" dedim. "Bunun sonrasında ise kuvvetim sınanabilir!"

Yaşlı kadın başını kaldırdı ve bana mutmain bir sesle, "Ne güzel bir yüzük yahu! Gerçekten de çok hoş! Ay, anacım! Bir zamanlar benim de böyle bir dizi yüzüğüm vardı! Bileziklerim ve küpelerim de! Ay! O güzel günlerde köyün tümünü danslarda peşimden sürüklerdim! Ama şimdilerde beni unuttular! Beni unuttular! Gerçi onlar... Beni unuttuğunu düşündüklerim nereden bilsin ki beni! Belki de onların birkaçının dedeleri hatırlıyordur beni!" dedi ve sert, hırıltılı bir kahkaha koyverdi. Kadının bunun ardından yaptığı hareketin beni ziyadesiyle şaşırttığını söylemeden edemeyeceğim zira acuze, eski usul, duygulu bir nezaketi haiz bir reveransla yüzüğü bana geri uzatıverdi.

Yaşlı adam birden palazlanıveren bir saldırganlıkla ona baktı ve taburesinden kalkacak gibi olup bana aniden, kısık bir sesle, "Ben de bakayım şuna!" dedi.

Tam ona da yüzüğü uzatacaktım ki yaşlı kadın, "Aman! Pierre'e verme sakın yüzüğü!" dedi. "Pierre bir tuhaftır. Eşyaları sık sık kaybeder. Bu yüzük de çok güzel!"

Yaşlı adam sertçe "Şirret karı!" dedi. Aniden yaşlı kadın, olması gerekenden daha yüksek bir sesle "Dur hele!" dedi. "Sana başka bir yüzük hakkında bir şeyler anlatacağım." Kadının sesinde beni irkiltiveren bir şey vardı. Belki de içinde bulunduğum gergin heyecanlılık hâlinin tetiklediği aşırı duyarlılığa kapılıvermiştim ancak kadının benle değil de bir başkasıyla konuştuğunu düşünmeden edemedim işte. Etrafıma şöyle bir bakış attığımda kemik yığınlarındaki sıçanların gözlerini seçebilsem de arka taraftakileri görememiştim. Ancak bakmaya devam ettiğim sırada onlar da beliriverdiler. Yaşlı kadının "Dur hele!" demesi beni teyakkuz hâlinden birazcık çıkarıvermişti, adamlar da dinlenir bir hâlde oturmaya koyulmuşlardı.

"Bir zamanlar bir yüzüğü, bir kraliçeye ait çok güzel bir elmas yüzüğü kaybetmiştim; bana bir vergi müfettişi vermişti bu yüzüğü! Sonrasında nişanı attığım için adam kendi boğazını keserek intihar etmişti. Yüzüğün çalındığını düşündüm ve çevremdeki herkesi

sorup soruşturdum ancak izine rastlayamadım. Polis gelip yüzüğün kanalizasyona düşmüş olduğu ihtimalini öne sürdü. Birlikte kanalizasyona indik; hem de üzerimde çalımlı elbiselerim varken! Ne yapayım, onlara o güzel yüzüğü emanet edemedim işte! O gün bugündür kanalizasyonlar ve sıçanlar hakkında çok şey öğrendim ancak o yerin bende uyandırdığı dehşeti asla uyandırmayacağım! Gözü parıldayan bir dizi sıçan, bir duvarı kaplar hâlde meşalelerimizin alevinin hemen ardında bekliyordu. Neyse, evimin altına indik. Kanalizasyonun çıkışını kolaçan ettik ve o pisliğin içerisinde yüzüğümü bulup dışarı çıktık.

"Ancak çıkmadan evvel başka bir şeye daha rastlayıverdik. Çıkışa vardığımız sırada bir dizi kanalizasyon sıçanı –buraları mekân bellemiş insancıkları diyorum– bize doğru geldi. Polise onlardan birinin kanalizasyonun derinlerine indiğini ancak geri dönmediğini söylediler. Bizden biraz evvel inmiş kanalizasyona. Hâl böyleyken kaybolduysa da çok da uzaklara gitmiş olamazdı. Bizden yardım istediklerinde, geri dönmeden edemedik. Benim de eşlik etmemi engellemeye çalışsalar da ısrar ettim. Yüzüğümü bulmuştum ve karşıma yepyeni bir heyecan çıkmıştı sonuçta. Kısa bir müddet sonra bir şeye rastladık. Kanalizasyonda pek az su vardı ve dip, tuğla, çöp ve buna benzer bir sürü zerzevatla kaplanmıştı. Adam meşalesi söndüğünde dahi canı için mücadele etmişti. Ancak rakipleri sayıca çoktu. Kısa sürede işi bitirivermişlerdi. Adamın kemikleri hâlâ sıcaktı ancak üzerlerinde bir parça et yoktu. Kendi ölülerini dahi yedikleri için, insan kemikleri kadar sıçan kemiği de seçiliyordu ortalıkta. Diğer sıçanlar, yani insan olanları ise durumu gayet rahat karşıladılar. Yaşadığı sırada kendisine pek yardımcı oldukları yoldaşlarını ölü bulduklarında aralarında şakalaşmadan edemediler. Aman! Yaşammış, ölümmüş... Ne fark eder!"

Ona, "Sen hiç korkmadın mı?" diye sordum.

Kahkaha atarak "Korkmak mı!" dedi. "Ben? Korkacakmışım ha! Pierre'e sor bakalım korkar mıymışım! Ancak o sıralar genceciktim ve muhteris gözlerle çevrili duvarları haiz o kanalizasyondan dışarı çıktığım sırada etrafım meşalelerin ışığıyla çevrili bir hâlde yürüdü-

ğümde rahat hissettiğimi de söyleyemem! Yine de erkeklerin önünden yürüdüm. Huyum budur. Erkeklerin önümden yürümesine izin vermem. Keşke bana bir şans ve uygun araçlar verseler... Neyse, adamı sıçanlar yiyip bitirdi, kemikler harici her şeyi unufak ettiler ve kimse olan biteni fark etmemiş, adamın sesi hiç işitilmemişti!" Bu sözleri söylerken yaşlı kadın duyup duyabileceğim en ürpertici kahkaha nöbetine kapılıverdi. Büyük bir şair, kaleme aldığı kahramanın şarkı söyleyişini "Ah! Onun şarkı söylemesini görmek ya da işitmek / Hangisi daha tanrısaldır bilemem doğrusu!"* diye tanımlar.

Bunun aynısını ben de acuze için söyleyebilirdim ancak burada tanrısallığın yerini şeytanilik alıyordu ve o sert, marazi, mutmain ve zalim kahkahanın mı yoksa kadının bir tiyatro maskesinin ağzı misali açılan ağzının arasından seçilen biçimsiz diş etlerinden sarkan az sayıdaki dişin sarı parıltısının mı daha şeytani olduğunu kestiremiyordum. O kahkahanın, sırıtışın ve kıkırdamadan okunan mutluluğun arasında ölüm fermanımın çıktığını ve katillerin bu emri yerine getirmek için uygun vakti kolladıklarını pekâlâ fark etmiştim. Kadının korkunç hikâyesinin satır aralarında suç ortaklarına verdiği emirleri okuyabiliyordum. "Bekleyin," der gibiydi. "Acele etmeyin. İlk darbeyi ben vuracağım. Uygun bir silah bulun, elime geçen fırsattı kullanacağım. Kaçamayacak. Ses çıkarmamasını sağlarsanız kimsenin haberi olmaz. Bir yaygara kopmadıktan sonra sıçanlar vazifelerini yerine getireceklerdir."

Hava gitgide kararıyor; gece yaklaşıyordu. Gecekondunun etrafını bir kez daha kolaçan ettim; her şey aynıydı. Köşedeki kanlı satır, pislik yığınları ve zemindeki yarıkların ve kemiklerin arasındaki gözler...

Pierre hâlâ piposunu doldurmaktaydı. Bir kibrit çaktı ve piposunu içmeye koyuldu. Yaşlı kadın, "Aman yarabbi! Hava nasıl da karanlık! Pierre, iyi bir delikanlı ol da kalkıp lambayı yakıver!" dedi.

Pierre ayaklandı ve elindeki yanan kibritle gecekondunun girişinden tarafa asılı, içinde ışığı kulübenin dört bir yanına dağıtan bir

---

* Elizabeth Barrett Browning (1806-1861), "Lady Geraldine's Courtship: A Romance of the Age". *–yhn*

ayna olan lambanın fitiline dokunuverdi. Görünen o ki bu lambayı gece vakti giriştikleri tasnifleme işinde kullanıyorlardı.

"O lamba değil, alık herif! Onu değil, diğer lambayı yak!" diye bağırdı kadın.

Pierre hemencecik lambayı söndürdükten sonra: "Peki anne, onu bulacağım," dedi ve odanın sol köşesine doğru koşturdu. Yaşlı kadın, karanlıkta, "Lamba! Lamba! Ah! Biz fakirlere lazım gelen ışığı saçar o lamba! Lamba, devrimin yoldaşıydı! Paçavracıların ahbabıydı! Çaresiz kaldığımızda lambadan faydalanırız!" dedi.

Bunları söylediği sırada gecekondunun dört bir yanı gıcırdadı ve çatı tarafından bir şeyler sürüklenmeye başladı.

Kendimi bir kez daha kadının sözlerinin satır aralarını okurken buluverdim. Lambanın ne için kullanıldığını biliyordum.

"Biriniz elinizde bir ilmekle çatıya çıkın ve burada başarısız olduğumuz takdirde çıkacağı sırada onu boğuverin!"

Çıkıştan tarafa baktığım sırada uğursuz semanın altında sallanan siyah bir ilmeği görüverdim. Hakikaten de dört bir yanım kuşatılmıştı.

Pierre'in lambayı bulması çok sürmedi. Karanlıkta faltaşı gibi açılan gözlerimi yaşlı kadına dikivermiştim. Pierre kibritini çakıverdi ve kibritin ışığında ayaklanan yaşlı kadının hemen yanı başında nereden geldiği belli olmayan, kadının elbisesinin arasına sıkıştırdığı uzun, keskin bir bıçağı ya da hançeri seçiverdim. Alabildiğine keskinleştirilmiş demirden bir kasap bileyini andırıyordu.

Lamba yanmaktaydı.

Kadın, "Getir onu, Pierre!" dedi. "Kapıdan tarafa, görebileceğimiz bir yere koy. Bak, nasıl da hoş! Bizi karanlıktan muhafaza ediyor, olması gerektiği gibi!"

Onun için ve planladığı şeyler için ne kadar münasipti bu! Tüm ışığı yüzüme vuruyor, Pierre'in ve kadının suratlarını karanlıkta bırakıyordu. İkisi de benim iki yanımda oturmaktaydı.

Hareket vaktinin yaklaştığını hissetsem de ilk işaretin ve hareketlenmenin kadından geleceğini bildiğim için onu izlemeye koyuluverdim.

Silahsızdım ancak ne yapacağımı kafamda kurmuştum. İlk harekette hemen sağ köşedeki kasap satırına davranacak ve dövüşerek buradan çıkacaktım. Savaşarak ölmek de vardı. Satırın yerini tam olarak tespit etmek için etrafıma şöyle bir bakıverdim zira vakit gelip çattığında zaman ve isabetlilik pek mühim olacaktı.

Aman Tanrım! Satır ortalarda yoktu! İçinde bulunduğum durumun tüm dehşeti üzerime çöküverdi ancak zihnime doluşan düşüncelerin en acı vericisi, içinde bulunduğum korkunç durumun nihayetinin Alice'i de etkileyecek olmasıydı. Ya benim onu gerçekten sevmediğimi düşünecekti ki bu bir âşığın, hayatında âşık olmuş herhangi birinin ne denli ıstıraplı olacağını bileceği bir düşünce, ya da beni kaybettikten sonra uzun bir süre daha sevmeye devam edecek, hayatı böylelikle hayal kırıklığının ve umutsuzluğun parçaladığı bir acılar silsilesine dönüşüverecekti. Bu ıstırabın yoğunluğu sinirlerimi çelik gibi keskinleştirince karşımdaki entrikacıların ürpertici bakışlarına katlanabilecek iradeyi buldum.

Kendimi ele vermemiştim galiba. Yaşlı kadın bir kedinin bir fareyi izlediği gibi beni izliyordu, sağ elini elbisesinin içerisine sokmuştu. O uzun, gaddar görünüşlü hançeri kavramakta olduğunun farkındaydım. Yüzümde herhangi bir kırgınlık seçmiş olsaydı, vaktin geldiğini anlayacağını ve beni hazırlıksız yakalamak için üzerime dişi bir kaplan misali atılıvereceğini biliyordum.

Gece karanlığına şöyle bir baktığımda yeni bir tehlikeyi sezinledim. Kulübenin önüne ve çevresine ziyadesiyle yakın birkaç silüeti seçiverdim; hareketsiz gözüküyorlardı ancak her birinin teyakkuz hâlinde, tetikte beklediklerinin farkındaydım. O taraftan kaçma şansım artık pek azdı.

Bir kez daha etrafımı şöyle bir kolaçan ettim. İnsanın heyecanının katmerlendiği ve içinde bulunduğu tehlikenin arttığı anlarda zihin çok hızlı bir şekilde çalışmaya başlar ve zihnin faaliyeti sayesinde keskinleşen duyular da bu hızla orantılı bir şekilde kuvvetlenir. Böyle bir durumda olduğumu hissediyordum. Hemencecik durumun kontrolünü elime aldım. Satırın çürük tahtalardan birinde açılmış bir deliğin içine saklandığını gördüm. Böylesine

bir işin sessizce halledilebilmesi için tahtaların fevkalade çürük olması şarttı.

İçinde bulunduğum kulübe kelimenin tam anlamıyla bir ölüm tuzağıydı ve dört bir yandan gözlenmekteydi. Acuzenin hançerinin ısırığından kendimi sıyırdığım takdirde çatı arasında bekleyen bir cellat, boynuma kemendini atıverecekti. Ön kapının kaç gözcü tarafından kollandığını ise kestiremiyordum. Arka tarafta ise bir dizi gözü dönmüş herif vardı, yüzlerindeki bakışları duvardaki tahtalardaki çatlaklardan, harekete geçmek için işareti bekledikleri sırada görmüştüm. Vakit gelip çatmıştı artık.

Olabildiğince renk vermez bir tavırla, sağ ayağımı altıma alabilmek için taburemde dönüverdim. Sonra aniden yerimden sıçradım ve başımı çevirerek onu darbelerden korumak için ellerimin arasına aldıktan sonra eski zaman şövalyelerinin savaşa girmeden önce yaptığı üzre, leydimin adını haykırdım ve kendimi kulübenin arkasındaki duvara doğru savurdum.

Her ne kadar dikkatli olsalar da bu ani hareketim Pierre'i de yaşlı kadını da gafil avlamıştı. Çürük tahtalara çarptığım sırada yaşlı kadının bir kaplan gibi yerinden fırladığını gördüm ve şaşkınlıkla bezeli öfkesinden sebep çıkardığı hırıltıyı duydum. Ayağım hareket hâlindeki bir şeye çarptı ve ürpererek sıçradığım sırada kulübenin dışında yüzüstü uzanan adamlardan birinin sırtına bastığımı fark ettim. Kıymıklar ve çiviler tenimi sıyırsa da bunun dışında gayet iyiydim. Soluk soluğa önümdeki höyüğe doğru koştuğumda gecekondu tarafından sanki bina çökmüşçesine ağır bir ses duydum.

Tırmanışım bir cehennemden farksızdı. Höyük alçak olmasına rağmen pek dikti ve attığım her adımda üstüm başım toza bulandı ve adımlarımla beraber aşağı dökülen cüruf ayağımın altına dolmaya başladı. Toz kalktıkça nefes almamı engelliyordu; hasta edici, iğrenç, mide bulandırıcı ve korkunçtu! Ancak tırmanışımın bir ölüm-kalım meselesi olduğunu fark ettiğimden, devam ettim. Saniyeler saatler gibi gelse de; başta elime geçen birkaç saniyelik zaman, gençliğim ve kuvvetimle bir araya gelince bana büyük bir avantaj olarak geri döndü ve herhangi bir sesten çok daha ürpertici

olan ölümcül bir sessizlik içerisinde birkaç siluet beni takip etmeye devam etse de, kolayca tepeye tırmanıverdim. O zamandan bu yana Vezüv Yanardağı'nın zirvesine dahi tırmandım. Bu tırmanış sırasında dağın kasvetli yamaçlarını arşınlar ve kükürtlü dumanları solurken, Montrouge'daki bu dehşet dolu gecenin anıları zihnimi öylesine işgal etti ki neredeyse bayılacak gibi oldum.

Höyük, tozla dolu bu bölgenin en yüksek yerlerinden biriydi ve zirvesine çıkmak için canhıraş mücadele ettiğim ve kalbim küt küt atarken güç bela nefes aldığım sırada hemen sol tarafında göğün o boğuk kızıllığını gördüm. O kızıllığın önünde ise ışıklar parıldıyordu. Tanrı'ya şükür! Nihayet şimdi nerede olduğumu ve Paris'e giden yolun nerede kaldığını biliyordum.

Birkaç saniyeliğine duraksayıp arkama baktım. Peşime düşenler hâlâ arkamdaydılar ancak kararlı bir sessizlikle devam etseler de zorlandıkları belliydi. Berimdeki gecekondu harabeye dönmüş bir kereste ve hareketli siluetler yığınıydı. Onu pek iyi görebiliyordum zira alevler peyda olmuştu bile, görünen o ki tüm o paçavralar ve samanlar fener yüzünden tutuşuvermişti. Tek bir çıt çıkmıyordu kulübeden! En ufacık ses yoktu. Oradaki sefillerin gebermesi için yangına gerek yoktu hoş.

Etrafıma şöyle ufak bir bakış atacak kadar vaktim vardı sadece. Çünkü, höyüğün etrafına şöyle bir bakış atıp inmeye hazırlandığım sırada birkaç karanlık siluetin dört bir tarafa doğru yolumu kesmek için ilerlediğini gördüm. Artık hayatım için koşuyordum. Paris'e gideceğim sırada yolumu kesmeye çalışıyorlardı; o âna mahsus dürtülerimi kullanarak sağ taraftan iniverdim. Ancak zamanlamam yanlıştı çünkü höyüğün dik tarafının birkaç adım altında, beni gözetleyen o uyanık, yaşlıca adamlar arkalarını döndüler ve ben öndeki iki höyüğün arasındaki bir açıklığa indiğim sırada aralarından bir tanesi o korkunç kasap satırıyla bana bir darbe indirmeyi neredeyse başarıyordu. Bunun o satır olduğuna şüphe yoktu, onun tıpatıpı başka bir şey yoktu sonuçta!

Sonrasında, korkunç bir kovalamaca başladı. Yaşlı adamları kolayca ardımda bıraktım, onlara birkaç genç adam ve kadın katılsa da

kısa sürede hepsinden uzaklaşıverdim. Ancak yolu bilmiyordum ve gökyüzündeki ışıltıyla dahi, o ışıltıdan kaçtığımdan sebep yolumu bulabilecek değildim. Bilinçli bir harekete girişmedikleri sürece kovalanan kişilerin sürekli sola döndüğünü duymuştum. Şimdi bunu tasdik etme fırsatı geçmişti elime; biliyordum ki insandan çok hayvanı andıran ve beni kovalayan o kişiler, kurnazlık ya da insiyak sayesinde bu gibi esrarları iyice bellemişlerdi. Seri bir gayretten sonra bir anlığına dinlenmeye giriştiğimde, sağ taraftaki höyüğün arkasına hızlıca geçen iki ya da üç tane siluetin önümü kestiğini gördüm.

Ketenpereye gelmiştim! Ancak bu yeni tehlikenin varlığı zihnimi tekrar keskinleştirmişti. İlk sağdan içeriye giriverdim. Bir yüz metre kadar bu yönde devam ettikten sonra sola döndüğümde etrafımın sarılması tehlikesini artık her halükârda atlattığımı biliyordum.

Peşime düşülmesi tehlikesi ise hâlâ devam ediyordu zira kalabalık, durağan, inatçı, acımasız hatta ürpertici bir sessizlik içerisinde peşimden gelmeye devam ediyordu.

Karanlık arttıkça höyükler eskisinden biraz daha küçük görünüyordu ancak gece gitgide yaklaştığından sebep hacimleri artmış gibiydi. Peşimdekilerin hayli bir önüne geçtiğimden sebep önümdeki yığından içeri şöyle bir dalıverdim.

Ah ne mutluluk! Bu toz yığını cehenneminin çıkışına varmak üzereydim. Hemen ardımda Paris'in kızıl ışıkları göğü dolduruyordu ve o ışıkların ardında ise Montmartre'ın yükseklikleri seçiliyordu; soluk bir ışığın şu ya da bu köşesinde parıldayan ışıklar, yıldızları andırmaktaydı.

Aniden canlanıverdikten sonra hacmen gitgide küçülen yığınların arasından geçerek kendimi onların ötesindeki düz arazide buldum. Ancak böyle bir zamanda dahi bu durum beni pek mutlu kılmamıştı. Önümde zulmet ve kasvet dışında uzanan bir şeycik olsun yoktu, görünen o ki büyük şehirlerin mahallelerinin şu ya da bu kısmında görülen o kokuşmuş, düz bir şekilde yığılmış atıkların arasına düşüvermiştim. Buralar, her türlü iğrençliğin topyekûn yığılabilmesi adına ziyadesiyle yerin gerektiği ve zeminin, en soysuz gecekonducunun dahi oturmayı arzu etmeyeceği kadar tekinsiz ol-

duğu yerlerdi. O korkunç toz yığınlarının gölgesinden uzaklaştığımdan, akşamın karanlığına alışmış gözlerimle az evvelkine kıyasla çok daha iyi görüyordum. Bunun sebebi elbette ki Paris'in ışıklarının, şehir her ne kadar birkaç kilometre daha uzakta olsa da buraya yansımasıydı. Neyse neydi! Önümdeki bazı şeyleri seçebilecek raddeye gelmiştim.

Önümde, neredeyse yerle aynı seviyede düz, iç karartıcı bir atık yığını vardı ve bu yığının şu ya da bu tarafında durgun birikintilerin parıltısı seçiliyordu. Sağ tarafımın ucunda, ışıklardan oluşan küçük bir kümenin arasında ise adına Montrouge Kalesi denen o kara yığın uzanıyordu. Sol tarafımda, gözle seçmesi güç bir uzaklıkta ise evlerin pencerelerinden sızan ve gökyüzüne değen ışık, Bicêtre civarını gözler önüne seriyordu. Anlık bir düşünceyle sağa sapıp Montrouge tarafına gitmeye karar verdim. Orada nispeten güvende olurdum ve muhtemelen oraya varmadan dahi izini bilip, tanıdığım yol ayrımlarını bulabilirdim. Uzaklarda ancak çok da Fizan'da sayılamayacak bir yerde, şehrin etrafını saran kaleler zincirini birbirine bağlayan o stratejik yolun bulunması gerekti.

Sonra arkamı döndüm. Höyüklerin üzerinden geçtikleri ve Paris'in ufkunun ışığının altında zifiri bir renkte ilerledikleri sırada birkaç siluet görmeme ek olarak benimle varış noktamın arasına girmeye çalışan beş-altı tanesini daha seçtim. Bu şekilde yolumu kesmeye çalıştıkları gayet aşikârdı, hâliyle seçeneklerim daralmıştı; ya dümdüz ilerleyecek ya da sola dönecektim. Ufku bir gözlem hattı olarak kullanmak için yere doğru eğilerek o taraflara baktığımda düşmanlarımdan bir tanesinin dahi orada olmadığını gördüm. Buraları tutmadıklarını ya da tutmayı düşünmediklerini kafamda muhakeme ettim zira halihazırda orası benim için yeterince tehlikeliydi. Hâl böyleyken dümdüz ilerlemek konusunda karar kıldım.

Bunun çok da davetkâr bir seçenek olduğu söylenemezdi ancak ilerlediğim müddetçe olaylar daha da sarpa sardı. Önümdeki toprak iyice yumuşak ve kokulu bir hâl aldı ve tiksindirici bir şekilde ayaklarımın altına dolmaya başladı. Görünen o ki bir şekilde aşağıya iniyordum zira çevremi saran yerler bulunduğum yere kıyasla gitgide

daha da yükseliyordu. İşin tuhafı, bu neredeyse hemzemin bir yerde cereyan etmekteydi. Etrafıma baktım ancak peşime düşenlerin bir tanesini dahi göremedim. Bu tuhaf bir hâldi zira bu gece kuşları, zulmet sanki günışığıymışçasına beni gittiğim her yerde takip etmekten geri durmamışlardı. Turistlere özgü açık renkli bir kıyafet giydiğim için kendimi ne denli suçladığıma inanamazdınız. Beni izlediklerini hissettiğim düşmanlarımı göremiyor olduğum gerçeği ile birleştiğinde sessizlik gitgide daha da korkutucu bir hâl almaya başladı; karşımdaki ürpertici topluluktan olmayan birinin beni duyması ümidiyle sesimi yükseltip birkaç defa bağırdım. En ufak bir yanıt almadım, kendi sesimin yankısını dahi duymuyordum. Bir süreliğine kıpırtısız bekledim ve gözlerimle tek bir yöne baktım. Etrafımdaki yüksek yerlerden birinde karanlık bir siluet gördüm. Bu silueti bir başkası takip etti, onu da bir başkası. Sol tarafımdalardı ve görünen o ki bana doğru ilerliyorlardı.

Koşuculuk becerilerim sayesinde düşmanlarımı atlatacağımı düşündüm ve son hızla ileriye atıldım.

Derken suyun sıçramasını işittim.

Ayaklarım yapışkan bir çöp yığınına girdi ve yüzüstü bir şekilde kokuşmuş, durgun bir su birikintisine kapaklanıverdim. Kollarımdan dirseklerime kadar içine giriverdiğim su ve çamur tarif edilemeyecek ölçütte pis ve mide bulandırıcıydı, düşüşümün aniliği yüzünden bu pis sıvının birazını yuttum. Neredeyse boğuluyordum, nefes nefese kalmıştım. Etrafını sarmalayan beyaz sisin bir heyula misali yükseldiği bu pis su birikintisinin iğrenç kokusundan bayılacak gibi olduğum sırada kendime gelmek için çaba sarfettiğim anları asla unutmayacaktım. Onu kovalayan sürünün yaklaştığını hisseden, avlanan bir hayvanın hissettiği keskin umutsuzlukla hemhal bir şekilde çaresiz durduğum sırada, peşime düşen kişilerin karanlık siluetleri etrafımı hızlıca sararken hareketsizce bekliyordum.

Düşünce gücümüz yoğun ve acil bir ihtiyaca odaklandığı sırada dahi aklımızın garip gurup şeylerle meşgul olmaya devam etmesi gerçekten ilgi uyandırıcı bir şeydi. Hayatım tehlikedeydi; salahiyetim hareketlerime bağlıydı ve attığım her adımda alternatiflerim azalı-

yordu yine de bu yaşlı adamların garip, inatçı ısrarlılığının sebebini düşünmeden edemiyordum doğrusu. Böyle bir durumun içinde olmama karşın bu adamların sessiz sebatkârlıkları, kararlı, acımasız ısrarları korku uyandırdığı kadar bir parça saygı da uyandırıyordu insanda. Gençliklerinde kimbilir nasıllardı! Arcola Köprüsü'ndeki o kasırgamsı hareketliliğin ve Vieille Garde'ın* Waterloo'daki küçümseyici nidalarının sebebini şimdi çok daha iyi anlıyordum. Bilinçsiz bir düşüncelilik hâlinin kendisine has bir keyfi böylesine anlarda dahi yok değildi; neyse ki bu hâl, eyleme dökülen düşünceler ile bir çatışmaya girmiyordu.

Bir bakışta amacıma ulaşmak konusunda başarısız olduğumu ve düşmanlarımın galip geldiğini şıp diye anladım. Üç yanımı çevrelemeyi becermişlerdi ve beni halihazırda benim için bir tehlike arz eden sol tarafa doğru gitmeye zorlamakta kararlıydılar zira o tarafı tutan bir kişi dahi yoktu. Elimdeki alternatifle ilerleyecektim. Bir seçeneksizliğin, tertium non datur'un** içerisindeydim. Takipçilerim benden yüksek yerlerde olduğu için aşağıda kalmak zorundaydım. Her ne kadar kokulu ve çamurlu zemin beni engellese de gençliğimin verdiği güç ve idmanlılığım sayesinde bu engelleri aştım ve diyagonal bir şekilde ilerleyerek onların bana yaklaşmasını engellediğim kadar onlarla aramdaki mesafeyi de açmaya başladım. İşbu durum gücümü ve cesaretimi katmerlemişti; alışkanlığım hâline getirdiğim idmanlılık hâli sayesinde yeniden enerjiyle dolduğumu anlayabiliyordum. Önümdeki zemin bir parça da olsa yükselmekteydi. Yamacı tırmanarak koşmaya başladım ve önümde, siyahi ve kasvetli sığ bir kanal ya da dereyle birlikte ıslak bir balçığın uzandığını gördüm. Bu kanala güvenli bir şekilde varabilecek olursam, ayağımın altında sağlam bir zemin ve bana birazcık olsun nereye gideceğimi kestirtecek bir yol bulabilirdim; bu da sıkıntılarımı bir nebze olsun hafifletirdi. Sağıma ve soluma bakıp etrafımda kimsenin olmadığını fark ettiğimde bataklığı geçeceğim sırada ayaklarımı çeşitli belalardan korumak için gözlerimle önümü kurcalamaya koyuldum. Zor,

---

* Vieille Garde: Napolyon'un ordusunun en elit birliği. *–yhn*

** Üçüncü hâlin imkânsızlığı. *–yhn*

çetin bir işti ancak artık tehlikede değildim. Sadece, gereksiz zahmet ediyordum ve kısa sürede kanala ulaştım. Eğilerek yokuşa doğru koştum ancak burada da yine şaşkınlıklardan şaşkınlık beğendim. İki tarafımda da eğilir hâlde bir dizi siluet gördüm. Sağdan ve soldan bana doğru geliyorlardı. Her biri bir ip tutuyordu.

Kordonu tamamlamak üzerelerdi. İki taraftan da geçemiyordum; sonum gelmişti!

Tek bir şansım vardı... Ben de onu kullandım. Kanal ya da dere, artık her neyse ona kendimi fırlatıverdim ve düşmanlarımın ellerinden sıyrılarak kendimi akıntıya bıraktım.

Başka bir durumun içinde olsaydım suyun pis ve iğrenç olduğunu düşünürdüm ancak bu su şu an güneşten kavrulmuş bir gezginin karşılaştığı berrak bir akıntıdan farksızdı benim için. Kurtuluşumdu!

Peşimdekiler arkamdan gelmeye devam ettiler. Ola ki bir tanesi iple beni yakalayabilseydi bu benim sonum anlamına gelirdi zira böylesi bir durumda ben daha bir kulaç dahi atamadan kıskıvrak yakalanıverirdim ancak urgan birden fazla kişi tuttuğundan sebep adamları geciktirdi ve onlara mani oldu. Urganın suya düştüğünü işittiğimde çoktan uzaklaşmıştım. Birkaç dakika boyunca aralıksız yüzerek akıntının karşısına geçtim. Pis de olsa su beni ferahlatmıştı ve kaçışım beni cesaretlendirmişti. Hâl böyleyken son derece mutlu mesut bir hâlde kanalın dışına tırmandım.

Bulunduğum yerin tepe noktasından ardıma baktım. Karanlık boyunca peşime düşen insanların kanalın etrafında aşağıya ve yukarıya gruplar hâlinde dağıldığını gördüm. Görünen o ki kovalamaca bitmemişti ve tekrar bir yol belirlemek zorundaydım. Kanalın ötesinde, benim olduğum yerde az evvel geçtiğime çokça benzeyen vahşi, bataklığımsı bir alan vardı. Böylesine bir yerden tekrar geçmemeyi kafama koymuştum; kanaldan yukarı doğru mu yoksa aşağıya doğru mu gideceğimi düşünüyordum. Bir ses duyduğumu, küreklerin boğuk sesini işittiğimi düşündüm. Kulak kesildikten sonra bağırıverdim.

Cevap gelmemişti ancak ses de kesilmişti. Görünen o ki hasım-

larım ellerine sandal benzeri bir şey geçirmişlerdi. Benden yüksekte oldukları sırada aşağı doğru inen yolda karar kılarak koşmaya başladım. Suya girdiğim tarafın solundan geçtiğim sırada birkaç yumuşak, kaçamak kulaç işittim; akıntıya giren bir farenin çıkardığı sesi anımsatıyorlardı ancak bundan çok daha gürültülüydüler. Kafamı çevirip de o tarafa baktığım sırada suyun karanlık parıltısının birkaç ilerleyen kişinin başlarının yarattığı dalgalanmadan sebep kesintiye uğradığını fark ettim. Düşmanlarımın bazıları da görünen o ki akıntı boyunca yüzüyordu.

Şimdi ise akıntının yukarısında yani hemen arkamda, sessizlik küreklerin seri bir şekilde çekilip gıcırdamaları hasebiyle kesilmişti. Düşmanlarım peşimdeydi. Daha kuvvetli bacağımı bir adım öne çıkararak koşmaya başladım. Birkaç dakika mola verdikten sonra arkama baktığımda kargacık burgacık bulutların arasından sızıveren bir ışık parıltısı sayesinde arkamda kalan kanalın oradan tırmanan birkaç silueti seçtim. Rüzgâr artmaya başlamıştı. Hemen yanı başımdaki su kıpırdanmaya ve küçük dalgalar hâlinde kanala doğru çarpmaya başlamıştı. Bakışlarımı yere sabitlemek zorundaydım zira aksi hâlde düşmem söz konusuydu ve düşüşün ölüm anlamına geldiğini iyi biliyordum. Birkaç dakika sonra ardıma baktım. Kanalın orada sadece birkaç karanlık siluet mevcuttu ancak çok daha fazlası atıklarla dolu, bataklıklı zemini geçmekteydi. Bu yeni tehlikenin ne olduğunu bilemiyordum; ancak tahminde bulunabilirdim. Sonrasında, koşmaya devam ettiğimde yönümün sağa doğru kaydığını sezdim. Önüme baktım ve nehrin evvelkinden çok daha geniş olduğunu, üstüne çıktığım kanalın çok daha uzakta kaldığını ve onun ötesinde, yakınlardaki yakasında bataklık boyunca ilerleyen karanlık figürleri gördüm. Ada gibi bir yerdeydim.

Durumum şimdi gerçekten de çok korkunçtu zira hasımlarım dört bir yanımı sarmıştı. Hemen ardımda gitgide hızlanan kürekleri görüyordum, sanki peşimdekiler sonumun yaklaştığını anlamıştı. Etrafım alabildiğine ıssızdı; ne bir çatı ne de bir ışık görebiliyordum. Sağ tarafımda karanlık bir kütle olsa da onun ne olduğunu seçemiyordum. Bir anlığına duraksayarak ne yapmam gerektiğini

düşündüm, bu çok da uzun sürmedi zira hasımlarım yaklaşıyordu. Kararımı vermiştim. Akıntının sahilinden aşağı kayarak suya vardım. Adanın durgun sularını aşarak akıntıya ulaşmak için dümdüz ilerledim. Doğrusu, en azından akıntıya vardığımda yaptığım şeyin bu olduğunu düşünüyordum. Bir bulut ayın şavkını kapatarak her şeyi karanlığa gömene değin bekledim. Sonra şapkamı çıkardım ve yumuşak bir hareketle onu suyun üzerine bıraktım ve akıntıyla uzaklaşmasını seyrettim, ardından sağ taraftan suya daldım ve tüm kuvvetimle suyun altına yüzdüm. Zannedersem bir buçuk dakika kadar suyun altında kaldım. Sudan çıktığımda olabilecek en sessiz şekilde ilerledim ve arkama baktım. İşte, açık kahverengi şapkam uzaklaşıyordu. Şapkamı bir çift küreğine hırsla asılınan, kırılgan, eski bir tekne takip etmekteydi. Ay, hareket hâlindeki bulutlar tarafından nispeten gizlenmiş bir hâldeydi ancak aradan sızan bir parça ışıkta, elinde evvela darbesinden kurtulduğum o korkunç baltayı tutan bir adamın pruvada durduğunu gördüm. Baktığım sırada tekne yaklaştı, yaklaştı ve adam vahşice bir darbe indiriverdi nihayet. Şapkam ortadan kayboldu. Adam öne doğru yalpaladı, neredeyse tekneden düşecekti. Yoldaşları onu gerisingeri güverteye sürükleseler de adam satırı elinden düşürmüştü, sahile doğru tüm kuvvetimle ilerlediğim sırada kafası karışık hasımlarımın öfkesini belli eden şiddetli bir Fransızca küfür işittim.

Bu tüyler ürpertici kovalamaca boyunca duyduğum ilk kelimeydi bu. Her ne kadar tehlike ve tehdit arz ediyor olsa da etrafımı sarmalayan ve beni dehşete düşüren o sessizliği nihayete erdirdiği için bu küfrü dahi memnuniyetle karşılamadan edememiştim. Sanki bu, rakiplerimin hayaletler değil de etten kemikten insanlar olduğuna dair açık bir nişane gibiydi, hâl böyleyken de çoğuna karşı bir kişi olsam da, bir insanın, insana karşı sahip olduğu şansa sahiptim.

Sessizliğin büyüsü bozulduğu için sesler seri ve tok bir şekilde duyuluyordu artık. Tekneden sahile ve sahneden tekneye bir dizi seri soru ve cevap alışverişi yapıldı ve tüm bunlar sert fısıldamalar şeklinde cereyan etti. Ardıma baktım, bu ölümcül bir hataydı zira aniden biri kapkara suda bembeyaz parlayan çehremi seçivermiş ve

bağırmıştı. İnsanlar elleriyle bana işaret etti ve kısa bir süre sonra teknenin kürekleri çekilmeye başlandı. Takip ediliyordum. Az bir yolum kalmasına rağmen tekne arkamdan gitgide hızlanarak geliyordu. Birkaç kulaç daha atsam karadaydım ancak teknenin yaklaştığını hissediyor, her an kafama bir küreğin ya da başka bir silahın inebileceğini hissediyordum. O tüyler ürpertici satırın suda kaybolduğunu görmeseydim sahile varabileceğimi düşünmüyordum doğrusu. Kürek çekmeyenlerin fısıltılı küfürlerini ve kürekçilerin yorgun argın nefes alışlarını duyabiliyordum. Hayatım ya da hürriyetim için sarfetmeye giriştiğim insanüstü bir çaba sayesinde sahile ulaştım ve ona doğru fırlayıverdim. Kaybedecek bir saniye dahi yoktu zira hemen ardımdaki tekne de karaya çıkmıştı, içinden kara renkli birkaç siluetin indiği görünüyordu. Bendin üzerine çıktım ve sol tarafa doğru yönelerek koşmaya devam ettim. Tekne tekrar suya açıldı ve akıntıyı takip etti. Bunu görür görmez o taraftan gelebilecek bir tehlikeden korkarak çabucak döndüm ve diğer taraftaki bende doğru koşmaya başladım, bataklığımsı bir zemini olan kısa bir mesafeyi aştıktan sonra el değmemiş düzlüklere ulaştım ve süratimi artırdım.

Azimli takipçilerim ise hemen ardımdalardı. Uzaklarda, aşağımda, aynı kara kütleyi görüyordum ancak yakınlaşmış ve büyümüştü. Yüreğim büyük bir keyif dalgasıyla kaplanmıştı zira bu kütlenin Bicêtre Kalesi olduğunu biliyordum; yenilenmiş bir cesaret ile koşmaya devam ettim. Paris'i muhafaza eden kalelerin arasında stratejik yolların bulunduğunu işitmiştim; bu derin yollarda yürüyen askerler düşmana karşı korunaklı bir alana ulaşabiliyorlardı. Eğer bu yollardan birine çıkarsam emniyete ulaşacağımı biliyordum ancak karanlıkta bu yollara dair herhangi bir izlek göremediğimden, tesadüfi bir rastlaşma umuduyla koşmaya devam ettim.

Derin bir yarığın ucuna geldiğimi fark ettim ve hemen altımda düz, uzun surların çevirdiği bir su hendeğinin muhafaza ettiği bir yolun ilerlediğini gördüm.

Yorgun ve neredeyse bayılacak bir hâlde koşmaya devam ettim, yol daha da engebeli bir hâle geliyordu; o sırada sendeleyip düştüm ve kalkınca, takip edilen kişilere özgü o kör ıstırapla koşmaya

devam ettim. Bir kez daha Alice aklıma gelmişti; gerildim. Yitip giderek onun hayatını mahvetmeyecek; yaşamım için acı bir nihayete değin savaşacaktım. Büyük bir çabayla surun tepesine zıpladım. Bir vaşak gibi çırpınarak kendimi yukarıya çekerken bir elin topuğuma değdiğini hissetmiştim! Şimdi bir çeşit geçidin önüne gelmiştim, önümde loş bir ışık görüyordum. Kör-topal, başı dönmüş bir hâlde koşmaya devam ettim, tökezliyor, düşüyor, ayağa kalkıyordum. Toz ve kan içindeydim.

"Dur!"

Bu ses bana bir Cennet musikisi gibi gelmişti. Sanki bir ışık seli beni sarmalıyordu; neşeyle haykırdım.

"Qui va la?"* Tıkırdayan Fusil-Gras'lar ve ışıyan çelik gözümü almıştı. İçgüdüsel olarak durdum ancak takipçilerim hemen ardımdaydı.

Birkaç kelime daha işittikten sonra kapıdan dışarı kırmızı ve mavi renklerle bezeli bir sel taşıverdi; askerler dışarı çıkıyorlardı. Etrafımdaki her şey ışıyordu, çeliklerin parıltısını görüyor, silahların tıkırtısını ve yağdırılan gürültülü, sert emirleri işitiyordum. Bitmiş tükenmiş bir hâlde ileri doğru yalpaladığımda bir asker beni yakalayıverdi. Korku dolu bir bekleyişle ardıma baktığımda kara siluetlerin gecenin içerisinde kaybolduğunu gördüm. Sonrasında bayılmışım. Kendime geldiğimde ise yatakhanedeydim. Bana brendi ikram ettiler ve aradan kısa bir süre geçtikten sonra başıma neler geldiğini anlattım. Polis komiseri geldi, sanki bir hayalet gibi birdenbire belirivermişti ki bu Parisli bir polis memurunun alametifarikasıydı. Beni dikkatlice dinledikten sonra yetkili subayla bir görüşme yaptı. Görünüşe göre hemfikirdiler zira bana onlarla gelmeye hazır olup olmadığımı sormuşlardı.

"Nereye?" diye sordum. Onlara eşlik etmek için ayaklanmıştım.

"Toz yığınlarına geri döneceğiz. Belki onları hâlâ yakalayabiliriz!"

"Deneyeceğim," dedim.

Adam bir saniyeliğine beni süzdükten sonra aniden konuştu:

"Bir süre daha, hatta yarına değin beklemeyi mi tercih ederdin,

* (Fr.) Kim var orada? *–yhn*

İngiliz Delikanlısı?" Bu, belki de onun niyet ettiği etkiyi yarattı ve aniden ayaklandım.

"Şimdi gidelim!" dedim. "Şimdi, şimdi! Bir İngiliz her zaman göreve hazırdır!"

Komiser iyi bir adamdı ve bu ölçütte zekiydi de; kibarca omzuma vurdu. "Cesur çocuk!" dedi. "Kusura bakma, sana neyin iyi geleceğini biliyordum. Askerler hazır. Haydi!"

Hâl böyleyken, yatakhaneden çıktık ve uzun, tonozlu bir geçit boyunca ilerleyerek geceyle hemhal oluverdik. Önümüzde ilerleyen adamlardan birkaçı yoğun bir ışık saçan fenerler taşıyorlardı. Avlular boyunca ve eğimli bir yoldan aşağı ilerleyerek, alçak bir kemeraltını ve çökmüş bir yolu geçtik; bu, kaçışım sırasında gördüğüm yolun aynıydı. Uygunadımın iki kat hızlandırılmasına yönelik bir emir verildi ve yarı koşar, yarı yürür bir hâlde askerler seri, sıçrar adımlarla ilerlemeye başladılar. Gücümün yenilendiğini hissediyordum. "Av ile avcı arasındaki fark nedir?" diye soracak olursanız, budur işte. Kısa bir mesafe sonrasında akıntı boyunca döşenmiş alçak, mavnadan bozma bir köprüye ulaştık. Görünen o ki benim geçtiğimden biraz daha yüksekteydi bu köprü. Belli ki bu köprüye zarar vermek için bir miktar çaba harcanmıştı zira halatların tümü kesilmiş ve zincirlerden biri kırılmıştı. Subayın, komisere "Tam da vaktinde geldik! Birkaç dakika daha gecikseydik köprüyü tarumar ederlerdi! İleri, daha hızlı!" dediğini duydum. İlerlemeye devam ettik. Yine, dolambaçlı bir derenin üzerindeki bir mavnaya ulaştık. İlerlediğimiz sırada köprüyü yok etme çabalarına yeniden girişildiğinden, metal varillerin içi boş seslerini işitmeye başladık. Bir emir verildi ve birkaç adam tüfeklerini atış pozisyonuna aldılar.

"Ateş!" Bir kurşun salvosu patlayıverdi. Boğuk bir çığlık koptu, gece karanlığındaki siluetler dağılıverdi. Ancak muzipliklerini tamamlamışlardı; mavnanın uzaktaki ucunun akıntıya doğru savrulduğunu gördük. Bu, göz ardı edilemeyecek bir gecikmeye sebep olmuştu, ipleri yenileyip köprüyü geçmemize müsaade edecek ölçütte tamir edene değin bir saat geçti.

Takibimize kaldığımız yerden devam ettik. Toz yığınlarına doğru gitgide artan bir hızda ilerliyorduk.

Bir süre sonra yakından tanıdığım bir yere vardık. Burada bir yangından artakalanlar vardı, birkaç akkor hâlindeki odun külü hâlâ kızıl kızıl parıldıyordu ancak küllerin çoğu soğumuştu. Aceleyle koştuğum tepenin ve onun önündeki kulübenin yerini iyi bellemiştim; sıçanların gözlerindeki parıltı hâlâ fosforumsu bir ışıltıyı haizdi. Komiser, subaya bir şey söyledikten sonra bağırdı: "Kıt'a dur!"

Askerlere etrafı çevrelemeleri ve gözlemeleri emredildikten sonra harabeleri incelemeye koyulduk. Komiser bizzat yanmış odun parçalarını ve çöpleri bir kenara ayırmaya başladı. Ayırdıklarını askerler toplayıp bir yığın hâline getirdiler. Sonra geriye çekildi, eğildi ve doğrularak beni çağırdı.

"Bak!" dedi.

Gördüğüm, dehşet verici bir manzaraydı. Yüzüstü yatan, hatlarından bir kadın olduğu, kemik iliğinden ise yaşlı bir kadın olduğu anlaşılan bir iskelet uzanıyordu. Kaburgaların arasındaysa keskin tarafı omurgalara gömülmüş, bir kasap satırından bozma sivri uçlu bir hançer seçiliyordu.

Komiser, cebinden defterini çıkardığı sırada bana ve subaya, "Kadının hançerinin üzerine düştüğünü fark edersiniz herhalde," dedi. "Burada çok fazla sıçan var, bakın, gözleri kemik yığının arasında parıldıyor! Ayrıca göreceksiniz ki..." Komiser, elini iskeletin üzerine yasladığında titredim, "Sıçanlar pek az vakit kaybetmişler doğrusu! Bu kemikler yeni soğumuş!"

Bunun dışında yakınlarda ölü ya da diri başka birinin olduğuna dair bir emare yoktu. Hâl böyleyken esas duruşa geçen askerler ilerlemeye devam ettiler. Eski gardıroptan bozma kulübeye gelmiştik. Yaklaştık. Altı bölmenin beşinde yaşlı adamlar uyumaktaydı. Uykuları o denli derindi ki lambaların ışıltısı dahi onları uyandırmadı. Bitkin, buruşuk, bronz renkli suratları ve beyaz bıyıkları hasebiyle yaşlı, yavuz ve kocamış bir görünümleri vardı.

Subay sert ve gürültülü bir sesle bir emir verdi ve göz açıp kapa-

yıncaya kadar yaşlı adamların her biri ayaklandı, esas duruş hâlinde karşımızdaydılar.

"Ne yapıyorsunuz burada?"

"Uyuyoruz."

"Diğer paçavracılar nerede?" diye sordu Komiser.

"İşe gittiler."

"Ya siz?"

"Nöbet tutuyoruz!"

Subay, "Hassiktir!" dedikten sonra acı acı kahkaha attı. Yaşlı adamların her birinin suratına baktı ve soğuk, bilinçli bir elezerlikle: "Nöbet başında uyuyorsunuz ha! Vieille Garde'ın usulü böyle midir? Waterloo'ya şaşmamak lazım o hâlde!"

Lambanın ışığı sayesinde o yavuz, yaşlı çehrelerin ölü beyazına döndüğünü görebiliyordum; subayın acımasız esprisine karşılık askerler kahkaha atarken yaşlı adamların gözlerindeki bakışlardan sebep titreyecek gibi oldum.

İntikamımın bir nebze olsun alındığını hissettirdi bu.

Bir an, onlarla dalga geçen subayın üzerine atılacak gibi görünseler de, yaşam tecrübeleri onları disipline etmişti. Oldukları yerde durmaya devam ettiler.

"Siz beş kişisiniz," dedi komiser; "Altıncınız nerede?" Ürkütücü bir kıkırdamayla birlikte şu cevap işitildi: "Orada!" dedi. Adam, gardırobun altını işaret ediyordu. "Dün gece öldü. Ondan geriye çok bir şeyin kaldığını sanmıyorum. Sıçanlar, cenazelerini çarçabuk defneder!"

Kumandan eğildi ve içeri doğru baktı. Sonra da emir subayına dönerek, sakince:

"Eh, artık geri dönsek de olur ha! Burada herhangi bir iz ya da bu adamın senin askerlerinden birinin kurşunları hasebiyle öldüğüne dair bir delil yok. Muhtemelen kendi izlerini örtbas etmek için öldürdüler onu," dedi ve "Bak!" diye ekledikten sonra tekrar eğildi ve elleriyle iskelete dokundu. "Sıçanlar işlerini çabucak gördükleri gibi, sayıca da fazlalar. Bu kemikler hâlâ ılık!"

Titremeden edemedim; yalnız değildim. Çevremdekiler de titriyordu.

Subay "Esas duruş!" komutunu verir vermez kelepçeli gazileri aralarına almış, lambalarını önlerinde sallayan grubun arasında, uygun adım bir şekilde çöp yığınlarından sıyrılarak Bicêtre kalesine gerisingeri dönüverdim.

Şartlı tahliyem sona ereli çok oluyor, Alice ile evlendik. Ancak o zorlayıcı, bir yıllık döneme şöyle bir dönüp baktığımda ziyaretimde en çok öne çıkan ve hafızamda en derin izi bırakanın Çöpler Şehri'ne yaptığım gezi olduğundan şüpheniz olmasın.

Kızıl Ellerin Düşü

Jacob Settle'a dair bana aktarılan ilk izlenim, basit ve tarif etmeye yönelikti: "O herifin yüzünden düşen bin parçadır." Mamafih ben bu izlenimin onun mesai arkadaşı olan tüm işçiler için geçerli olduğunu öğrenmiştim. Bu izlenimin ifadesinde, tastamam bir fikirden ziyade rahat bir müsamahakârlıkla karışan herhangi bir olumlu hissiyatın yokluğu da seçilmekteydi, hâl böyleyken adamın toplum nazarındaki konumu faş oluveriyordu. Yine de bu izlenimle adamın dış görünüşü arasında beni bilinçsizce düşünmeye sevk eden bir tutarsızlık vardı. Zaman içerisinde, adamın mesai arkadaşları ve çalıştığı yeri iyice bellediğimde, ona dair hususi bir ilgi sahibi olmuştum. Gözlemlediğim kadarıyla adam herkese iyilikle yaklaşıyordu, cebinde beş kuruş olmadığından sebep bu iyilikler maddi yardımı içermiyordu ancak içlerine, hayatın asli cömertliklerinden olan sayısız ince düşünceli öngörü, hoşgörü ve içe atma hâli nakşedilmişti. Kadınlar ve çocuklar ise ona eksiksizce güveniyordu ancak ne hikmetse Settle, kadınlardan ve çocuklardan, biri hasta olmadığı sürece uzak dururdu. Hastalık durumunda ise ortaya çıkar ve çekingen, garip bir tavırla elinden gelen yardımı sunardı. Ziyadesiyle yalnız bir hayat sürüyor, iskelenin ucundaki küçük bir kır evinde, daha doğrusu tek odalık bir kulübede yaşıyordu. Yaşantısı bana o denli üzücü ve yalnız gelmişti ki onu neşelendirmek istedim ve bunun için, kazaen yaraladığım bir çocukla birlikte üçümüz oturduğumuz sırada ona kitap ödünç vermeyi teklif ettim. Bu teklifimi memnuniyetle kabul etti; şafağın gri havasında ayrıldığımız sırada, karşılıklı bir güven duygusunun aramızda tesis edildiğini hissettim.

Ona ödünç verdiğim kitaplar istisnasız bir şekilde vaktinde ve iyi kondisyonda bana iade edilirdi. Gel zaman git zaman Jacob Settle'la arkadaş oldum. İskeleyi arşınladığım bir iki sefer ona uğrar olmuştum; ancak böylesi ziyaretlerimde fevkalade rahatsız ve çekingen bir tavra bürünüyordu. Hâl böyleyken, onla buluşmak konusunda mütereddidleştim. Asla ama asla benim evimi ziyaret etmiyordu.

Bir pazar günü, ikindi vaktinde, iskele boyunca yaptığım uzun bir yürüyüşten döndüğüm sırada Settle'ın kulübesinin oradan geçtiğimde, hâlini hatrını sormak için kapıda duraksadım. Kapı kapalı olduğundan sebep adamın dışarıda olduğunu düşündüm ancak adab-ı muaşeret ya da alışkanlık gereği olsa da kapıyı bir cevap ümidiyle tıklattım. Hayret-i muciptir ki söylenenleri pek duyamasam da içeriden zayıf bir sesin geldiğini işittim. Bunun üzerine çabucak içeriye dalıverdim ve Jacob'ı yarı çıplak bir hâlde yatağında buldum. Ölü beyazı bir hâldeydi ve suratından terler akıyordu. Avuçlarını bilinçsiz bir şekilde yatak örtüsüne kenetlemişti, tutunacak bir dal arayan boğulmakta bir adam gibiydi. İçeri girdiğimde ayaklanmaya çalıştı. Ardına kadar açık gözlerinde vahşi, avlanan bir hayvanı andıran bakışlar vardı, sanki dehşete düşürücü bir şeyle karşılaşmıştı. Kim olduğumu ayırt ettiğinde ise boğuk bir rahatlama nidasıyla kendisini kanepeye atıverdi ve gözlerini kapadı. Adam nefes nefese bir hâldeyken birkaç dakika boyunca başında bekledim. Sonra gözlerini açtı ve bana baktı ancak bakışları o denli ümitsiz ve kederliydi ki onun yerine canım pahasına korkunun soğuk bakışını görmeyi yeğlerdim doğrusu. Kendisinin yanına oturuverdim ve sağlığının nasıl olduğunu sordum. Bir süreliğine bana hasta olmadığı dışında hiçbir şey söylemese de beni bakışlarıyla şöyle bir inceledikten sonra dirseklerinin üzerinde doğrulacak gibi oldu ve:

"Size çok teşekkür ederim, beyefendi, ancak biliniz ki gerçeği söylüyorum," dedi. "Hasta değilim, en azından insanların hastalık olarak kabul edeceği bir şey değil bu. Ancak Tanrı biliyor ya, bir hastalık dahi bu hâlimden kötü olamazdı. Kibarlığınızdan sebep size ne olduğunu anlatacağım, ancak umuyorum ki bundan kimseye bahsetmezsiniz zira bahsederseniz hâlim iyice harap olacak ve

daha derin bir kedere sürükleneceğim. Bir kâbus gördüğüm için bu hâldeyim."

"Bir kâbus demek!" diye lafa girdim. Onu neşelendirebileceğimi umarak ekledim: "Ama kâbusların ömrü günışığı kadar değil midir? Biz uyanana değin değil midir?" Bunu söyler söylemez duraksadım. Daracık hanesinin üzerinde geziveren ümitsiz bakışları yanıtlamıştı beni.

"Hayır! Hayır! Bu söylediğin huzur içinde yaşayan ve çevresi sevdiklerince sarılmış insanlar için geçerlidir. Durum, yalnız yaşayan ve başka seçeneği olmayan kişiler için çok daha kötüdür! Gecenin ıssızlığı içerisinde uykusundan uyanan, etrafını sarmalayan geniş bozkırları işgal eden yüzlerin ve seslerin, uyanıklığını uykusundakinden de kötü bir kâbus hâline getiren benim için mutluluk söz konusu olabilir mi? Ah, genç efendi! Karanlık ve boşluk boyunca ordugâhını yayan bir geçmişe sahip değilsiniz! Tanrı tealadan duam şudur ki umarım böyle bir geçmişe asla sahip olmazsınız! Konuştuğu sırada, tavırlarındaki ciddiyetten o denli heybetli bir kararlılık seziliyordu ki adamın bir başına yaşantısının bana çektirdiği vicdan azabından şıp diye sıyrılıverdim. Ne olduğunu anlayamadığım gizli bir tesirin hükmü altında olduğumu seziyordum. Neyse ki devam etti zira ne diyeceğimi bilmiyordum:

"İki gecedir bu kâbusu görüyordum. İlk gecem ziyadesiyle güçtü ancak atlatmayı başardım. Dün gece ise kâbusu beklemek neredeyse kâbusun kendisinden de daha korkunçtu... Ta ki kâbusum başlayana kadar. Başladı ve onun verdiğine kıyasla daha hafif kalacak her türlü ıstırabı sildi süpürdü. Şafak sökmesine yakın vakte kadar uyanık kalsam da sonrasında tekrar kâbusun pençesine düşüverdim. Bu gece beni neyin beklediğini de işin içine katarsak, o zamandan bu zamana öyle bir dehşet içindeyim ki böyle bir dehşetin sadece ölüm döşeğindekilere özgü olduğunu düşünüyorum." Adam cümlesini bitirmeden evvel kararımı vermiştim; onunla daha neşeli bir tonda konuşabileceğime kanaat getirdim.

"Bugün erkenden uyumaya, hatta akşam bitmeden uykuya dalmaya çalış. Böylesine bir uyku seni kendine getirecektir ve sana söz

veriyorum bu geceden sonra kâbus görmeyeceksin." Umutsuzca başını sallaması üzerine onun yanında bir müddet daha kaldıktan sonra ayrıldım.

Eve döndüğümde gece için gereken ayarlamaları yaptım zira Jacob Settle'ın kırsaldaki kulübesindeki yalnızlığını paylaşmaya karar vermiştim. Günbatımından önce uyursa gece yarısı olmadan uyanacağını düşünmüştüm. Eh, hâl böyleyken de şehrin çanları saat on birde çalmaya başladığı sırada, içinde akşam yemeğimin, büyükçe bir şişenin, birkaç mumun ve bir kitabın bulunduğu bir çıkınla kapısının önünde beliriverdim. Ay ışığı parlaktı ve tüm kırsalı sanki gün doğuyormuşçasına ışığına boğuverdi; ancak biteviye zifiri bulutlar gökyüzünü kaplayıverdi ve neredeyse o ışığa denk bir karanlığı doğuruverdiler. Kapıyı yavaşça açtım ve bembeyaz yüzü tavana dönük hâlde uyuyan Jacob'ı uyandırmadan içeri giriverdim. Hareketsizdi, kan ter içindeydi. Kapalı gözlerinin önünden kimbilir ne gibi görüntüler geçiyordu ki çehresinde böyle bir keder ve ıstırap yaratıyorlardı! Hayal gücüm beni hayal kırıklığına uğratmıştı, hâl böyleyken adamın uyanmasını bekledim. Aniden, adamın bembeyaz olmuş dudaklarından bir inilti duyuldu ki bu inilti beni çabucak irkiltiverdi; adam, aklından çıkıvermiş bir düşüncenin farkındalığı ya da nihayetiyle kalkar gibi olmuş ve sonradan tekrar yatağına geri gömülüvermişti.

Kendi kendime, "Eğer bu bir rüya ise, altında yatan gerçeklik korkunç olmalı," dedim. "İma ettiği o kederli geçmiş neyin nesiydi acaba?"

Bunları düşündüğüm sırada adam, yanında olduğumu fark ediverdi. Genellikle uyanmakta olan insanların çevresindekilerin bir rüya mı yoksa gerçekliğin ta kendisi mi olduğunu sorguladıkları aşamadan geçmediği için, durumunu tuhaf karşılamıştım. Adam bir sevinç çığlığıyla elimden yakaladı ve elimi terli, titreyen avuçlarının içerisinde, korkak bir çocuk sevdiği birinin elini tutarcasına, tuttu. Onu sakinleştirmeye çalıştım:

"Tamam, tamam! Geçti! Bu gece seninle kalmaya geldim, bu korkunç kâbusla birlikte yüzleşmeyi deneyeceğiz." Aniden elimi bırakıp yatağına geri gömüldü ve gözlerini elleriyle kapattı.

"Yüzleşmek mi? Bu korkunç kâbusla mı? Ah, beyefendi! Hayır! Hayır! Hiçbir ölümlünün kudreti bu kâbusla yüzleşmeye yetmez, zira bu kâbus Tanrı'dan gelmektedir ve damgası şuradadır!" Bunu söylerken alnına vuruyordu. Sonra sözlerine devam etti:

"Aynı kâbus! Aynı! Buna rağmen, bana çektirdiği azap anbean artıyor!"

"Ne görüyorsun bu kâbusta?" diye soruverdim; düşündüm ki bu kâbustan söz etmek onu birazcık olsun rahatlatırdı. Ancak adam benden uzaklaştı ve uzunca bekledikten sonra "Hayır, anlatmasam daha iyi. Belki onu bir daha görmem," dedi.

Açıkça fark ediliyordu ki benden gizlemeye çalıştığı, kâbusun ardında yatan bir şey vardı. Hâl böyleyken onu yanıtladım:

"Pekâlâ. Umarım bu kâbusu bir daha görmezsin. Ancak tekrar görecek olursan, bana anlatacaksın, değil mi? Meraktan sormuyorum inan. Sualimin sebebi, kâbusun hakkında konuşmanın seni rahatlatacağını düşünmemdir." Gereksiz bir ciddiyet ihtiva ettiğini düşündüğüm bir şekilde yanıtladı: "Ola ki bu kâbusu tekrar görürsem, sana her şeyi eksiksiz anlatacağım."

Sonra adamın aklını daha dünyevi şeylerle meşgul etmeye çalıştığım için akşam yemeğimi çıkından çıkararak, yanımdaki şişeyle birlikte onunla paylaştım. Biraz sonra toparlandı ve ben puromu yakıp ona da bir tane uzattım. Bir saat boyunca içtik ve pek çok şey hakkında sohbet ettik. Yavaş yavaş vücudu gevşedikçe bu zihnine de etki ettiğinden uykunun, göz kapaklarını narin ellerle örttüğünü görebiliyordum. O da bunu hissetmiş ve şimdi daha iyice olduğunu, onu tek başına bırakabileceğimi söyledi. Ancak buna rağmen ona, onunla birlikte günü doğuracağımı söyledim. Bunun üzerine diğer mumumu yaktım ve o uykuya dalmaya başlarken kitabımı okumaya giriştim.

Kitap gitgide ilgimi daha da çeker olmuştu, kendimi o kadar kaptırmıştım ki elimden düşürdüğümü fark edince irkilmeden edemedim. Etrafıma baktığımda Jacob'ın hâlâ uyuduğunu ve yüzünde belli belirsiz bir memnuniyetin olduğunu gördüğümde ben de mutlu oldum, o sırada dudakları hareket etmekteydi; sessizce bir

şeyler söylüyordu. Sonra tekrar kitabımı okumaya giriştim ve kısa süre sonra bir kez daha dikkatim dağıldı; bu sefer yanı başımdaki yataktan duyduğum ses tüylerimi diken diken etmişti: "Bu kıpkızıl ellerle olmaz! Asla! Asla!" Ona baktığımda hâlâ uyuduğunu gördüm. Uyandı ancak bu çok ani bir şekilde gelişti. Beni gördüğüne şaşırmış gibi değildi; bir kez daha çevresindeki şeylere karşı fevkalade ilgisiz gözükmüştü. Sonra ona, "Sakinleş. Bana rüyanı anlat. Gönlünün istediğince konuşabilirsin, söylediklerin aramızda kalacak. İkimiz de sağ olduğumuz sürece bana anlatmayı seçeceğin şeyleri başka kimselere anlatmayacağım," dedim.

Bana şu yanıtı verdi:

"Anlatacağımı söyledim evet ancak evvela size rüyadan evvel neler olduğunu anlatayım, böylesi kafanıza daha iyi oturur. Çok genç bir adamken bir okul müdürüydüm, Güneybatı İngiltere'deki küçük bir köyünün bir kilise okulunda idim. Okulun ismi lazım değil. Bahsetmesek daha iyi. Çok sevdiğim, neredeyse tapındığım bir genç kızla nişanlıydım, evlenecektik. Her zamanki mesele işte. Birlikte bir ev alacak kadar paramızın olduğu vakti bekleyeduralım, sahneye başka bir adam çıkıverdi. En azından benim kadar genç olmakla birlikte, yakışıklı bir beyzade idi ve beyzadelerin, bizim sınıfımızdan kadınlara çekici gelen tavırlarına pek hâkimdi. Sık sık balığa giderdi ve ben okulda çalıştığım sırada nişanlım onunla buluşurdu. Nişanlımla konuştum ve adamın peşinden ayrılması için ona yalvardım. Ona, bir an önce evlenmeyi ve yabancı bir ülkede hayatımıza başlamayı teklif ettim ancak ağzımdan çıkan bir lafı dahi dinlemedi; adamın onun ayaklarını yerden kestiğini görebiliyordum. Sonra adamla buluşmayı ve ona kıza iyi bakmasını söylemeyi kafama koydum; hoş, bir art niyeti yoktu belki de. Hâl böyleyken meselenin başkalarının diline dolanmasını da engelleyebilirdim. Onun dışında birini göremeyeceğim bir yere gittim ve buluştuk!" Jacob Settle burada kendisini duraksamak zorunda hissetti zira bir şey boğazını tıkıyor gibiydi. Nefesini toplamak için uğraştı. Sonra, sözlerine devam etti:

"Beyefendi, Tanrı şahidimdir ki o gün yüreğimde bencilce bir tanecik dahi düşünce yoktu; güzel Mabel'ımı, onu tek taraflı severek

de mutlu olacak kadar seviyordum ve onun başına ne gelirse gelsin, elimde umut kalmadığını bilmeyecek kadar kendi mutsuzluğumla meşguldüm. O beyefendi bana çok hadsizce davrandı. Siz de bir beyefendi olduğunuz için, sizden daha üst bir sınıftan bir kişinin sizi aşağılamasının nasıl incitici olduğunu bilemezsiniz. Yine de ben bu hadsizliğe katlandım. Ona kıza iyi davranması için yalvardım; adam için boş bir saatini geçireceği bir meşgale, Mabel'ın kalbinin kırılması anlamına gelebilirdi. Onun yüreğindeki hakikati ya da onun başına gelebilecek en kötü şeyi düşünemedim, tek korktuğum kızın kalbinin kırılabileceği ihtimaliydi. Mabel ile evlenip evlenmeyeceğini ona sorduğumda koyverdiği kahkaha beni öylesine sinirlendirmişti ki; kontrolümü kaybettim ve ona onu üzmesine göz yummayacağımı söyledim. Bunun üzerine o da sinirlendi ve öfkesiyle Mabel hakkında o denli zalimce şeyler söyledi ki, ona zarar vereceği takdirde onu yaşatmayacağıma oracıkta yemin ettim. Meselenin bu raddeye nasıl vardığını sadece Tanrı bilir zira duyguların delice akıverdiği böyle anlarda bir kelimenin bir darbeye dönüşüvermesine sebep olan adımları anımsamak zordur ancak nihayetinde, onun parçalanmış boğazından akan kanla kızıla dönmüş ellerimle cansız bedeninin başında durduğumu hatırlıyorum. Bir başımızaydık ve onun peşine düşecek bir akrabasının etrafta olmadığı bir yabancıydı o. Cinayet denilen şey de her zaman duyulmaz, en azından birdenbire işitilmez. Belki de kemikleri, onu içinde bıraktığım kan birikintisinin üzerinde hâlâ beyazlıyordur. Zavallı Mabel'ım hariç, kimse adamın yokluğundan ya da niçin ortada olmadığından şüphe duymuyordu. Onun da soracak cesareti yoktu. Ancak yaptıklarım beyhudeydi. Orada artık yaşayamadığımdan vuku bulan, aylar boyu süren bir ortadan kaybolmadan sonra geri döndüğümde, Mabel'ın utancından öldüğünü öğrendim. O zamana değin işlediğim günahın onun geleceğini kurtaracağını düşünüyordum ancak çok geç kaldığımı ve aşkımın, o adamın pisliğiyle kirletildiğini öğrenmiştim. Taşıyamayacağım kadar ağır olan, hiçbir amaca hizmet etmemiş suçluluğumu da sırtlanarak kaçıverdim. Ah, beyefendi! Böylesine bir cürüm işlemediğiniz için onu sırtınızda taşımanın ne demek oldu-

ğunu bilemezsiniz. Buna alışmanın hafifletici olacağını düşünseniz de kazın ayağı öyle değil. Her geçen saatte içinizde taşıdığınız suçluluk duygusu, siz ona katlanamayacağınız kadar büyür ve bununla birlikte cennetin kapısından içeri asla adım atamayacağınız hissiyatı da artar. Bunun ne demek olduğunu bilemezsiniz; Tanrı'dan dileğim asla da bilmemenizdir. Her şeyi yapabilecek durumdaki sıradan insanlar Cennet hakkında pek sık düşünmezler. Onlar için Cennet bir isimden başka bir şey değildir, onlar beklemekten ve her şeyin akışında ilerlemesini izlemekten memnundurlar ancak sonsuza değin Cennet'in dışında kalacaklar için bu durumun ne manaya geldiğini, kapılar açıldığında içinizde büyüyen o korkunç, bitmek bilmeyen özlemi ve içerideki beyaz siluetlere katılamayacak olmayı bilemezsiniz.

"Şimdi ise rüyama geliyoruz. Rüyamda, önümde bir geçidin açıldığını, bir gemi direği kalınlığındaki çelikten parmaklıkları olan kapının, bulutlara kadar yükseldiğini ve o kapıların arasından, parıltılı duvarlarının arasından, suratları neşe saçan, beyazlara bürünmüş pek çok suretin kristal bir mağaranın duvarlarında belirdiğini görüyordum. Kapının önünde durduğum vakit yüreğim ve ruhun öylesine unuttuğum bir vecd ve özlemle dolmuştu ki! Kapının başında ise kanatlarını çırpan, sert çehreli iki melek duruyordu. İkisinin de bir elinde alevli bir kılıç, diğer ellerinde ise en ufak hareketlerinde ileri-geri sallanan bir zincir vardı. Benim daha da yakınımdaysa siyah renge bürünmüş, başları sadece yüzlerinin görüneceği şekilde örtülmüş siluetler vardı ve gelenlere, meleklerin giydiğine benzeyen beyaz cüppeler dağıtıyorlardı. Herkesin kendi cüppesini lekelerinden arınmış bir şekilde giymesini buyuran, aksi takdirde meleklerin onları içeriye almayacağını, yanan kılıçlarıyla onlara saldıracağını söyleyen bir mırıltı işitildi. Kendi esvabımı giymeye can atıyordum ve aceleyle onu üzerime geçirdikten sonra hızlı adımlarla kapıya varsam da kapı açılmadı, ellerindeki zinciri gevşeten melekler esvabımı işaret ettiler. Aşağı baktığımda korkuyla doluverdim zira cüppem bütünüyle kanla kaplıydı! Ellerim kıpkırmızıydı, o gün nehir yatağında olduğu gibi üzerlerinden kan

damlıyordu. Sonra melekler bana saldırmak için kılıçlarını kaldırdığında dehşet nihayetine erdi... Uyanıvermiştim. Ve bu korkunç rüyayı tekrar tekrar görüyorum. Asla yaşadıklarımdan öğrenmiyor, bir türlü başıma geleni hatırlamıyordum rüyamda. Aksine, başlangıçtaki umudum her zaman bu kâbusun sonunu daha da ürpertici bir hâle getirmek için hazır ve nazır oluyordu; rüyaların genel meskeni olan o basit, karanlık diyardan değil de, Tanrı'nın katından bunun bir ceza olarak bana gönderildiğini de biliyorum! Asla, asla kapıyı geçemeyeceğim zira meleklere özgü o esvaplardaki lekenin müsebbibi bu kanlı ellerim!"

Jacob Settle konuştuğu sırada onu büyülenmişçesine dinliyordum. Ses tonunda uzak diyarlara ait bir şeyler vardı, gözleri hülyalarla ve uhrevilikle doluydu; bakışları sanki ben uzaklara ait bir ruh gibiymişim gibi kilitlenmişti üzerime. Diksiyonunda öylesine yüce bir şey vardı ve bu tumturaklılık, işinden sebep eskimiş kıyafetleriyle ve ahı gitmiş vahı kalmış eşyalarıyla karşılaştırıldığına öylesine bir tezat yaratıyordu ki ben de bir rüyanın içinde olduğumu düşünmeden edemedim.

İkimiz de uzun bir süre sessizliği bozmadık. Gitgide büyüyen bir şaşkınlıkla karşımdaki adama bakmaya devam ettim. Adam "günahını çıkardığından" sebep, arzın esfeline itilmiş ruhu direngen bir kuvvetle bir kez daha eşrefe değin sıçramış gibiydi. Adamın bana anlattıklarından ödümün kompası gerekirdi oysa gariptir ki bir parça dahi ürkmemiştim. Bir katilin sırdaşlığını yapmış olmak pek nahoş bir durum olsa da bu zavallı adamcağız kan dökmesine sebep olan eylem nazarında öylesine kışkırtılmış ve bunu öylesine bencillikten uzak bir emelle yapmıştı ki kendimde onu yargılamaya yönelik bir arzu bulamadım. Amacım onu rahatlatmaktı. Hâl böyleyken alabildiğine sakince onunla konuşmaya çalıştım, kalbim pek hızlı ve güçlü bir şekilde atıyordu:

"Umutsuzluğa kapılma, Jacob Settle. Tanrı çok iyidir ve onun rahmeti uçsuz bucaksızdır. Bir gün geçmişinin kefaretini ödeyebileceğin umuduyla yaşamaya ve çalışmaya devam et." Burada durakladım zira o derin, doğal uykunun onu avcunun içine almaya baş-

ladığını sezinliyordum. "Hadi uyu," dedim. "Burada başında nöbet tutacağım ve bu gece başka bir kâbus daha görmeyeceğiz."

Kendisini toparlamak için çabaladı ve bana, "Sana bu gece yaptığın iyilikten dolayı nasıl teşekkür edeceğimi bilmesem de beni artık yalnız bırakmalısın," yanıtını verdi. "Bu kâbusumu atlatmaya çalışacağım; sana her şeyi anlattığım için üzerimden bir yük kalktığını hissediyorum. Eğer olduğum adamdan bir parça olsun içimde kaldıysa, sonsuz yaşam için tek başına mücadele etmeyi denemeliyim."

"İstediğin buysa, bu gece yanından ayrılacağım," dedim ve ekledim: "Ancak tavsiyemi dinle, böyle yalnız yaşanmaz. Biraz insan içine karış. Onların hüznünü ve mutluluğunu paylaş, unutmana yardımcı olacaktır. Yalnızlığın sana yeisten kafayı yedirtecek yoksa."

"Bunu yapacağım!" yanıtını verdiyse de bilincini kaybetmiş gibiydi zira uyku onu pençesine almak üzereydi.

Gitmek için arkamı döndüm ve o da beni yolcu etti. Kapının koluna asıldığımda düşmesine sebep oldum ve yatağa kadar gelerek onu Jacob'a uzattım. Oturmak için doğrulacakmışçasına onu iki eliyle tuttu ve ona iyi geceler diledikten sonra, onu neşelendirmeye çalışarak, "Cesur ol adamım!" dedim. "Bu dünyada daha yapacak işin var, Jacob Settle! O beyaz cüppeleri giyip o çelik kapıdan geçmek için hâlâ vaktin var!"

Bunları söyledikten sonra yanından ayrıldım.

Bir hafta sonra kulübesini terk edilmiş bir hâlde bulduğumda, işyerini soruşturdum. Bana "kuzeye gittiği" söylense de kimse tam olarak nereye gittiğini bilmiyordu.

Aradan iki yıl geçti. Birkaç günlüğüne Glasgow'da, arkadaşım Dr. Munro'yu ziyaret etmekteydim. Ziyadesiyle meşgul bir adam olduğundan benimle dolaşmak için çok vakit ayıramamıştı. Hâl böyleyken ben de günlerimi Trossach, Loch Katrine ve Clyde tarafında gezmekle geçirdim. Gidişimden iki akşam önce, eve tahmin ettiğimden daha geç kalmıştım ancak ev sahibimin de geç kaldığını öğrendim. Hizmetçi onun hastaneye gitmek zorunda olduğunu, gazhanelerin birinde bir kaza meydana geldiğini ve akşam yemeğinin bir saat ertelendiğini söyledi. Ben de ona efendisini bulmak

için dışarı çıkıp onunla geri geleceğimi söyleyerek, ayrıldım. Onu hastanede bulduğumda eve dönmek üzre ellerini yıkıyordu. Ona nasıl bir vakayla uğraştığını sordum.

"Ah, her zamanki şeyler! Çürümüş bir ip ve insan hayatının değersiz görülmesi. İskeleyi tutan ip koptuğu sırada iki adam gazölçerle meşgulmüş. Akşam yemeğinden hemen evvel meydana gelmiş olmalı olay zira işbaşı yapılana kadar kimse adamların ortada olduğunu sezmemiş. Gazölçerde yaklaşık iki buçuk metre derinliğinde su varmış; hâl böyleyken zavallılar çok can çekişmişler. Ancak aralarından biri sağ çıkmayı başardı. Biz onu çıkarmaya çalışırken bayağı bir zorlandık doğrusu. Görünen o ki arkadaşına hayatını borçluymuş zira daha evvel böylesine bir kahramanlık işitmemiştim. Güçleri yettiğince beraber yüzmüşler ancak nihayetinde takatlerini o denli yitirmişler ki yukarıdan onlara doğru tutulan ışıklar ve aşağı doğru onlara yardım etmek için iplerle inen adamlar onları yukarı çıkaramamış. Ancak bir tanesi arkadaşını başının üzerinde tutmuş ve aradaki birkaç nefeslik o an, arkadaşının canını kurtarıvermiş. Dışarı çıkarıldıklarında karşılaştığımız manzara şok ediciydi zira o su, gazdan ve katrandan sebep mor bir boyaya benzer. Üstteki adam kanla yıkanmış gibi görünüyordu. Öf be!"

"Ya diğeri?"

"Ah, onun durumu besbeterdi. Ancak çok soylu bir adam olduğuna şüphe yok. Suyun altındaki o cendere korkunçtu kesin! Adamın ellerinden ve ayaklarından çekilen kana bakınca bu gayet anlaşılıyor. Ona bakınca insanın aklına *Stigmata* geliyor doğrusu. Onun sergilediği türden kararlılığın dünyada başaramayacağı bir şey pek azdır. Aman! Cennetin kapılarını dahi açardı o kararlılık! Bak eski dostum, çok da hoş bir manzara olduğunu söyleyemem... Özellikle akşam yemeğini yememize bu kadar az kalmışken. Ancak sen bir yazarsın ve bu çok ilginç bir durum. Burada kaçırmak istemeyeceğin bir şey var bence zira insan, hayatında bir daha böyle bir şeyi göremez doğrusu." Konuştuğu sırada beni hastanenin morguna götürüverdi.

Teneşirin üzerinde beyaz bir örtüye sıkıca sarılmış bir ceset vardı.

"Bir koza gibi, değil mi? Diyorum ki Jack, eski efsanelerde ruhun bir kelebek olarak tasvir edilmesinde birazcık olsun pay varsa, bu kozanın içinden göklere yükselenin son derece asil biri olduğu ve günışığının tümünü kanatlarıyla soğurduğu söylenebilir! Bak!" Örtüyü kaldırdı. Gerçekten de cesedin yüzü kanla lekelenmişçesine ürperticiydi. Ancak onu şıp diye tanıdım, Jacob Settle'dı bu! Arkadaşım örtüyü iyice aşağı çekti.

Müteveffanın elleri, iyi yürekli bir insanca saygılı bir şekilde birleştirilmişçesine mor göğsünün üzerinde duruyordu. Bu elleri gördüğümde kalbim büyük bir sevinçle çarpar oldu zira Settle'ın acı verici kâbusunu hatırlayıverdim. O zavallı, cesur ellerde artık bir leke yoktu; kar gibi beyazlamış hâldeydiler.

Baktığım sırada o korkunç kâbusun tamamıyla sona erdiğini hissetmeden edemedim. O asil ruh nihayet Cennet'in Kapıları'ndan içeri girmeye hak kazanmıştı. Beyaz cüppeyi giyecek ellerde artık bir lekecik dahi kalmamıştı.

Crooken Köyü

Crooken Köyü'nün hemen yukarısında "Kırmızı Ev" olarak bilinen mekâna yerleşen Bay Arthur Fernlee Markam, Londralı bir tüccardı. Özbeöz Cockney olduğu için, yaz tatillerinde İskoçya'ya gittiği vakit kromolitograflarda ve müzik performanslarında tasvir edilen türden İskoç Yayla reisleri gibi giyinmeyi gerekli görürdü. Bir aralar Empire isimli müzikholde "Büyük Prens"i, "Kaba Kral"ı izlemiş, onun "MacSloganlar'ın Reisi" performansıyla salonu alkışlarla inlettiğini ve "İnsanı Haggis kadar susatacak bir şey daha yoktur!" şeklindeki meşhur İskoç şarkısını söylediğini duymuştu. O gün bugündür, adamın o kartpostallardan fırlamış, kana susamış görüntüsünü hafızasından silmemişti. Bay Markam'ın Aberdeenshire'ı bir yazlık olarak seçmesinin ne gibi bir iç tefekkürün sonucu olduğu gerçekten bilinseydi söz gelimi bu yerel tatil mekânında adamcağızın MacSloganlar'ın Reisi'nin, hayal gücünde tasvir ettiği o alacalı siluetini sık sık arayacağı sonucuna da ulaşılırdı. Böyle bir duruma rağmen son derece müşfik bir talihin sonucunda –İşbu talihin müşfikliği mekânın dış güzelliğine dairdir– Markam kendisini Crooken Körfezi'nde buldu. Körfez, Aberdeen ve Peterhead arasında, Mahmuzlar ismiyle bilinen uzun, tehlikeli resiflerin Kuzey Denizi'ne doğru silkelendiği kayalıklı bir burnun hemen altında kalan son derece cazibeli bir yerdi. Burası ve kuzeydeki tepelerin gölgelediği Crooken Köyü isimli bir köyün arasında üzerinde çimenlerin serpildiği ve tavşanların sayısının binlerce olduğu tepelerin önünde yatıyordu derin körfez. Böylece körfezin her iki ucunda da kayalıklı bir burun peyda oluyordu ve şafak ya da günbatımı

kızıla çalan siyenit kayaların üzerine vurduğunda ortaya çıkan görüntü hayranlık uyandırıcıydı. Körfezin zemini eğimsiz kumlarla kaplıydı ve dalgalar uzun uzadıya ilerlerken beraberlerinde, şuraya ve buraya serpilen, somon balıkçılarının kazıklı ağlarına ve torba ağlarına yapışan düz, sert kumlardan artakalanları sürüklüyorlardı. Körfezin bir ucunda, fırtınalı havalarda dalgaların onları yeşillendirdiği zamanın haricinde başlarını bir nebze olsun yükselmiş suların da ötesine uzatan bir dizi kaya birikintisi vardı. Dalgalar alçaktan vururken kum seviyesine iniyorlardı ve doğu sahilinin bu tarafında tehlike arz eden az miktardaki kum belki de sadece burada mevcuttu. Aralarında yaklaşık yetmiş metre olan kayaların arasında, Goodwins'te olduğu gibi, sadece gelen dalga sebebiyle tehlike arz eden ufak bir bataklık vardı. Denizde kaybolana değin dış tarafa doğru ve kumsalın üst tarafının sert kumları arasında yitip gidene değin iç tarafa doğru uzanıyordu. Kum tepelerinin ötesinde yükselen tepenin yamacında, Mahmuzlar'ın ve Crooken Limanı'nın arasında, Kırmızı Ev konuşlanmıştı. Onu üç tarafından çevreleyen ve deniz tarafını açıkta bırakan bir köknar ağacı kümesinin arasından yükseliyordu bu yapı. Süslü-püskü, eski moda bir bahçe yol tarafına doğru uzanıyor ve hafif araçların geçebileceği, çimenli bir yolla kesiştikten sonra sahile doğru ilerleyerek kum tepelerinin arasına doğru süzülüyordu.

Markam ailesi, *Ban Righ* namlı, Blackwall'dan kalkan Aberdeen gemisiyle yaptıkları 36 saatlik yolculuktan sonra Yellon'a giden trene binip Yellon'dan birkaç kilometre süren bir araba yolculuğuyla Kırmızı Ev'e vardıklarında, daha önce bu denli güzel bir yer görmedikleri konusunda hemfikirdiler. Aileden bir kişi dahi muhtelif sebeplerden dolayı İskoç sınırının ötesinde dişe dokunur bir şey bulabilecekleri kanısında olmadığından memnuniyetleri iyice perçinlenmişti. Markamlar her ne kadar geniş bir aile olsalar da işlerinin hâli vakti onların her türlü kişisel lüksü karşılamasını sağlıyordu ki bu lükslerden biri geniş bir kıyafet paletiydi. Markam kızlarının yeni elbiselerinin bolluğu, en yakın arkadaşlarını kıskandırırken onları gururlandırıyordu.

Arthur Fernlee Markam yeni esvabı hakkında ailesinden bir kişinin dahi fikrini almamıştı. Alay edilip edilmeyeceğinden, en azından müstehzi tavırlarla karşılanmayacağından emin olmamakla birlikte bu konu hakkında ziyadesiyle hassastı, hâl böyleyken esvabının ihtişamının ailesinin gözlerinin önüne serilmesinden evvel, o esvaba münasip bir yere gelmeyi kafasına koymuştu. Yaylalı esvabının tastamam hazır olduğundan emin olmak için birazcık uğraşmıştı. Bu emel uğruna, "İskoç Yününden Tartan Elbise Dükkânı" isimli, kısa zaman önce Copthall-Court'ta Bay MacCallum More ve Roderic MacDhu tarafından açılan dükkâna sık sık ziyarette bulunmuştu. Dükkânın sahibi olan ve "Bay" ya da "Beyefendi" gibi hitaplardan hiç hoşlanmayan, MacCallum namlı adamla gergince fikir alışverişlerinde bulunmuştu. Tokaların, düğmelerin, kayışların, broşların ve her türlü incik cincik süs eşyasının hazırda bulunan stoku kılı kırk yarar bir tavırla incelendikten sonra nihayet kocaman bir kartal tüyü bulunmuş ve esvabın aksesuarları tamamlanmıştı. Ancak tartanın alacalı tonlarının birden fazla gümüş parçayla nispeten daha ciddi bir tavra büründürüldüğünü, cairngorm broşlarını, kilti, kilt çantasını ve hançeri gördüğünde yaptığı seçim onun içine tastamam sinivermişti. İlk başta, Stuart Hanesi'nin tartan tasarımı kafasına yatmış gibi olsa da MacCallum, komşu mahallesi olan Balmoral'da o kılıkla görülmesi hâlinde sıkıntı çıkabileceğini söylediğinde bu fikirden cayıvermişti. Son derece dikkat çekici bir Cockney aksanıyla konuşan MacCallum birkaç farklı desen daha önermeden edemedi ancak isabetliliğe dair evvelki soru halihazırda ağızdan çıkıverdiği için Bay Markam, renklerini arakladığı oymağın meskeninde kendisini bulduğunda ne gibi şeylerin başına gelebileceğini düşünmeden edemiyordu. MacCallum nihayet, Markam'ın masraflarını karşılayacağı üzre, onların özelliklerini haiz olsa da daha evvel dokunmuş hiçbir tartana tam olarak benzemeyen özel bir desen üretmeye girişivermişti. Stuart Kraliyet Ailesi'nden ilham almasına rağmen sadeliği konusunda Macalister ve Ogilvie oymaklarında öykünen ve renginin mutedilliği Buchanan, Macbeth, Ana Macintosh ve Macleod oymaklarını anımsatan bir desendi bu. Desenin örneği Markam'a

gösterildiğinde ev ahalisinin bu deseni fazlaca gösterişli bulacağından biraz olsun irkilse de Roderick MacDhu'nun bu desenin güzelliği hasebiyle kendisinden geçtiğini görünce en ufak bir itirazda bulunmamıştı. MacDhu gibi hasbehas bir İskoç bu deseni beğendiyse, bunun esaslı bir desen olduğunu düşündü. Dükkânın küçük ortağı olan MacDhu'nun kendi topluluğunun insanlarına çok benzediği de göz önüne alındığında bu düşünce iyice ağırlık kazanmıştı. Ziyadesiyle kabarık ücretini aldığı sırada MacCallum, şöyle dedi: "Olur da siz veya arkadaşlarınız bu desenden birazcık daha ister diye daha da fazlasını dokudum." Markam ziyadesiyle memnundu ve kendi aralarında oluşturdukları bu güzel desen ola ki insanların gözdesi hâline gelirse zevkten dört köşe olacağını söylemeden edemedi ve üç vakte kadar bunun olacağından emin olduğunu da ekledi. Böylece MacCallum bu desenden yapabileceği kadar yapıp satabilecekti.

Markam, kâtiplerinin hepsi evine gittikten hemen sonra bu esvabı ofisinde denemeye koyuldu. Sonuç onu memnun etse de bir parça ürkütmüştü. MacCallum işini kılı kırk yararcasına yapmıştı ve esvabı giyen kişinin askerlere özgü onurunu katmerleyecek en ufak bir detay atlanmamıştı.

Markam esvabı üzerinden çıkardığı sırada kendi kendine: "Günübirlik gezintilerimde elbet İskoç kılıcını ve piştovları yanımda götürmeyeceğim," dedi. İskoçya'ya ayak bastığı ilk sabahta elbisesini giyeceği ve buna müteakiben *Ban Righ*, Girdle Ness fenerinden sarkar olduğu vakitte dalgaların Aberdeen Limanı'na vurmasını beklerken yeni esvabının gösteriş dolu gözalıcılığı ile kabininden çıkacağı konusunda karar kılmıştı. Esvabına yönelik ilk yorum, onu ilk görüşte tanımayan oğullarından birinin ağzından çıktı: "Burada bir adam var! Yüce bir İskoçyalı! Vali falan galiba!" Çocuk bunları söyledikten sonra ayıkıp ileri atılıverdi ve kahkahalarını salondaki bir yastığın altında gizlemeye çalıştı. Markam iyi bir denizciydi ve teknenin sarsılmasını atlatıvermişti, yanakları doğuştan al al yüzü, kendini ona alaycı alaycı bakan gözlerin arasında bulduğu bu vakitte iyiden iyiye kızarıvermişti doğrusu. Böylesine cesur olmamış olmayı dileyebilirdi zira keyifli keyifli başına geçirdiği Glengarry

şapkasının bir tarafının altında büyükçe bir lekenin olduğunun farkındaydı. Ancak bu bir dizi yabancının karşısına cesurca geçiverdi. Adamların ağzından çıkan bazı sözcükleri duyduğunda üzüntüsünü dışa yansıtmamıştı bile.

Abartılı, ekose bir takım elbise giymiş Cockney'nin biri "Aklını peynir ekmekle yemiş bu!" dedi.

Uzun, ince yapılı, deniz tutmasından sararıp solmuş, Balmoral kapılarına ulaşabileceği bir süreye kadar kendine kalacak bir yer arayan bir Yanki ise "Safın teki bu!" dedi.

"İyi dedin! Şöyle bir düşünelim, işte fırsat!" dedi, Inverness'teki evine doğru yola koyulan genç bir Oxford'lu. Ancak Bay Markham sadece en büyük kızına kulak kesilivermişti.

"Nerede o? Nerede o?" diye bağıra bağıra güverteyi arşınlayan kızın şapkası uçuşuyordu. Kızın yüzünde üzüntü emareleri vardı zira anası ona henüz babasının durumundan bahsetmişti ancak, babasını gördüğünde kız öyle şiddetli bir kahkaha tufanına kapıldı ki neredeyse bir isteri krizi geçirecekti. Diğer çocuklarının başına da buna benzer hâller geliverdi. Her biri sıra sıra güldükten sonra Bay Markam kamarasına döndü ve karısının hizmetçisine ailesinin tüm üyelerini görmek istediğini söyledi. Aile üyeleri, mevcut durumlarını ellerinden geldiğince bastırarak ortaya çıkıverdiler. Bay Markam onlara, "Canlarım, sizin hepinize yeterince harçlık vermiyor muyum?" diye sordu.

Hepsi ciddi bir tavırla "Evet babamız!" dedi. "Senin kadar cömert adam daha anasının karnından doğmadı!"

"İstediğiniz gibi giyinmenize karışıyor muyum?"

Bu sefer biraz uysal bir tavırla, "Hayır babamız!" dediler.

"O hâlde, canlarım, gitmek üzre olduğumuz ülkede her ne kadar yaygın olsa da sizin gözünüzde gülünç görünen bir elbise giydiğim için beni rahatsız etmemek adına daha bana karşı daha hoş ve nazik davranmanız gerekmez mi?" Başlarını evet anlamında sallamak dışında bir cevap vermediler. O iyi bir babaydı ve hepsi bunun ayırdındaydı. Hâlinden gayet memnun bir şekilde devam etti: "Aferin! Hadi şimdi gidin ve keyfinize bakın. Bu konu hakkında tek bir keli-

me daha etmeyeceğiz." Sonra güverteye tekrar çıktı ve çevresini sarmalayan aşağılamalar salvosuna cesurca karşı dursa da artık kimse o ortadayken tek kelime etmiyordu.

Ancak *Ban Righ*'e inişinde yaşanan şaşkınlık ve yapılan gırgır, Aberdeen'de olan bitene kıyasla hiçbir şeydi doğrusu. Markam Ailesi tren istasyonuna doğru indiği sırada iniş kulübesinin orada bekleyen çocuklar, serseriler ve çocuklu kadınlar *topyekûn* bir hâlde onların peşine takılıverdiler; sürme iskelenin ucunda gezginleri ellerinde eski moda sepetler ve janti el arabalarıyla bekleyen hamallar dahi şaşkınca bir keyifle onları takip etti. Neyse ki Peterhead treni neredeyse kalkmak üzereydi, hâl böyleyken adamın içinde bulunduğu mağduriyet gereksiz uzamadı. Vagonda o janjanlı İskoç yayla elbisesi pek göze batmadı zira Yellon'daki istasyonda birkaç kişi haricinde kimse yoktu; işler yolunda gitmişti. Ancak araba Crooken Köyü'ne yanaşıp da balıkçılar geçenin kim olduğunu görmek için kapılarından şöyle bir göz attığında heyecan kallavi bir boyuta ulaşmıştı. Çocuklar dürtülerine yenik düşüp şapkalarını sallayıp haykırarak at arabasının arkasından koştular; erkekler ağlarını ve yemlerini bırakarak takip ettiler; kadınlar ise bebeklerini sıkı sıkı tutup kervana katıldılar. Atlar Yellon'a yapılan gidiş-dönüşlü, uzun yolculuktan sebep yorulmuşlardı ve tepe ziyadesiyle dikti. Hâl böyleyken kalabalığın toplanması hatta arabanın önüne geçmesi için ziyadesiyle vakit mevcuttu.

Bayan Markham ve kızların büyükleri, insanların yüzünden okudukları alaycılıktan sebep hissettikleri üzüntüyü dışavurmak, bir şeyler yapmak istiyorlardı ancak yaylalı kılığına girmiş adamın yüzündeki sarsılmaz kararlılık ifadesi onları bir huşuya sürüklemiş, seslerini kesivermişti. Adamın kel kafasının üzerinde durmasına rağmen o kartal tüyü, şişman omuzlarının üzerinde durmasına rağmen o Caingorm broşu ve koca göbeğinin etrafına sarılmış olmalarına ve geniş kalçasının etrafından çıkıntılık yapmasına rağmen o İskoç kılıcı, hançer ve piştov, korkutucu ve savaşa hazır emareler olarak görevlerini yerine getiriyordu anlaşılan. Aile, Kırmızı Ev'in kapısına geldiğinde, Crooken'ın sakinlerinden oluşan

bir topluluk onları orada şapkasız ve saygıdeğer bir suskunluğa kapılmış hâlde beklemekteydi. Ahalinin geri kalanı ise ıstırap içinde tepeyi tırmanmaya çalışıyordu. Sessizlik ancak davudi sesli bir adamın sesiyle ortadan ikiye yarılıverdi. "Oğlum! Gaydasını getirmemiş yanında bu!"

Uşaklar birkaç gün evvel geldiğinden sebep her şey hazır ve nazırdı. Zorlu bir yolculuktan sonra yenilen iyi bir öğle yemeğinin bünyelerde yarattığı parıltı hasebiyle yol boyunca süregelen anlaşmazlıkların ve o meşum kostümün giyilmesinden doğan hüsranların tümü unutuluvermişti.

O öğleden sonra hâlâ iki dirhem bir çekirdek gezen Markam, Crooken Köyü'nü arşınlamaya koyuldu. Bir başınaydı; ne tuhaftır ki karısı ve iki kızı da korkunç bir baş ağrısına tutuluvermişler ve ona söylendiği üzre yolculuğun yorgunluğunu atmak için uzanıvermişlerdi. Delikanlılık iddiasında olan en büyük oğlu ise köyün çevresini kolaçan etmek adına dışarı çıkmıştı. Oğlanlardan bir diğeri ise ortalarda yoktu. Babasının onunla yürüyüşe çıkmak istediğini işiten diğer oğlan ise kazayla su fıçısına düşüvermişti. Hâl böyleyken kurutulup yeniden giydirilmesi gerekliydi. Kıyafetleri henüz çıkınlardan çıkartılmadığı için tüm bunları gecikmesiz yapmak imkânsızdı.

Bay Markam yürüyüşünden pek memnun kalmamıştı. Komşularından hiçbiriyle tanışamamıştı. Mesele ortalarda pek insanın olmaması değildi zira kulübelerin ve evlerin tümü görünüşe göre hıncahınç doluydu ancak açık havada salınan ya da kapılarının önünde bekleyen insanların tümü onunla aralarında bir mesafe bırakıyor ya da yolda yürüyenler onun epeyce önünden yürüyorlardı. Geçtiği sırada insanların kafalarının tepesini ve pencerelerden, kapılardan onu izleyen gözlerin aklarını seçebiliyordu. Gerçekleştirdiği yegâne sohbet ise hoş olmaktan pek uzaktı. İşbu sohbetini, kilisede tekrarlanıp duran "Amin"lere iştirak etmek dışında konuştuğuna pek rastlanmayan bir ihtiyarla gerçekleştirmişti. İhtiyarın yegâne meşgalesi, sabah sekizden postanın saat birde gelişine kadar posta ofisinin penceresinde beklemek ve sonrasında mektup çıkınını hemen yakınlardaki baron kalesine taşımaktan ibaretti. Gününün kalanını

limanın esintili bir kısmında, evlerin çöplerinin, yemlerden arta kalanların ve balıkların sakatatlarının atıldığı, ördeklerin gürültüyle vaklamaya alıştığı bir yerde geçiriyordu.

Saft Tammie adamın geldiğini gördüğünde başını kaldırdı ve çoğunlukla iskemlesinin karşısındaki yoldaki boşluğa bakan gözlerini ona dikti. Ardından bir günışığı salvosuyla gözü alınmışçasına gözlerini ovuşturdu ve onları eliyle örttü. Sonrasında ayaklandı ve elini kınar bir tavırla kaldırıp söze girdi. "'Her şey boş, bomboş, bomboş!' diyor Vaiz,"* demişti. "Bak beyim, uyarmadı deme. 'Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi.'** Bak beyim! Gösteriş, onun menziline giren her şeyi yutuveren bir bataklık gibidir. Kibre kapılma! Sana ağzını açmış, seni yutacak o bataklığa kapılma! Kendini bil! Kibrini bil! Kendinle yüzleş! Yüzleştiğin vakitte kibrinin nasıl da ölümcül bir kudreti olduğunu öğreneceksin! Onu bil, onu tanı ve tövbe et! Yoksa bataklık yutacak seni!" Sonrasında bir kelime daha etmeden iskemlesine gerisingeri gitti ve evvela olduğu gibi orada kıpırtısız ve ifadesiz bir şekilde oturmaya koyuldu.

Bu nutuk, Markam'ın keyfini biraz olsun kaçırıvermişti. Garip, deli bir adamın ağzından çıkmış olmasaydı bu sözler, Markam onları İskoçlara özgü mizah anlayışının ve dobralığın enteresan bir tezahürü olarak niteleyebilirdi ancak ona yönelik bu uyarının ağırlığı –bir uyarı dışında bir şey söz konusu olamazdı burada– öylesi bir yorumu imkânsız kılıyordu. Ancak alaylara boyun eğmemeye kararlıydı ve İskoçya'da ona bir kilti anımsatacak bir şeyi dahi henüz görmemiş olsa da, yaylalılara özgü kostümünü giymeye devam etmeyi kafasına koydu. Eve döndüğü sırada yarım saatten az bir süre içerisinde ailesinin tüm üyelerinin, çektikleri baş ağrılarına rağmen, yürüyüşe çıktığını öğrendi. Kendini soyunma odasına kilitleyerek ailesinin yokluğunun ona sunduğu fırsatı değerlendirmeye koyuldu. Yaylalı elbisesini çıkardı ve flanel bir takım giyerek purosunu yaktıktan sonra bir şeker-

---

* Vaiz 1:2. *–yhn*

** Matta 6:28-29. *–yhn*

lemeye daldı. İçeri giren ailesinin gürültüsü onu uyandırıvermişti. Bir an önce yaylalı elbisesini tekrar giyerek çay içmek için salona geçti.

O öğleden sonra bir kez daha dışarı çıkmadı ancak akşam yemeğinden hemen sonra bir kez daha elbisesini giyerek –elbette akşam yemeğinde her zamanki esvaplarını giymişti– sahile doğru bir yürüyüşe çıkıverdi. O zamana değin zihninde, yayla elbisesini genel geçer kıyafeti kılmadan evvel kendisini ona kademeli bir şekilde alıştırma fikri peyda olmuştu. Ay tepedeydi, bu sayede kum tepeleri boyunca süzülen yolu kolaylıkla arşınlayarak kısa bir süre içerisinde sahile ulaştı. Deniz pek dalgalı olmadığından kumsalın zemini bir kaya gibi sağlamdı. O da bunun üzerine güneye, körfezin sonuna doğru yürümeye koyuldu. Vardığında çevreden yalıtılmış, kum tepelerinin ucunun birazcık dışında kalmış iki kaya dikkatini çekiverince, onlara doğru ilerledi. En yakındaki kayaya yaklaştığında o kayaya tırmandı ve orada, ıssız kumların sekiz on metre kadar yükseğinde oturarak gözalıcı, huzurlu manzaranın keyfini sürdü. Ay, Pennyfold'un ucunun arka tarafında yükselmekteydi ve ışığı, Mahmuzlar'ın en uç noktasındaki kayanın üzerine değiyor ve 500 metrelik bir yeri aydınlatıyordu; kayaların geri kalanıysa zifiri karanlık içerisindeydi. Ay, uç taraftan yükselirken önce Mahmuzlar'daki kayaları sonra da kumsalı bir ışık seli kademe kademe alıverdi.

Bay Markam bir süreliğine oturdu ve yükselen ay ile onun yükselişini takip eden ışık huzmesini izlemeye daldı. Sonra doğu yönüne döndü ve çenesini avcunun içine alarak deniz yönüne bakmaya koyularak bu manzaranın huzurunun, güzelliğinin ve hürlüğünün tadını çıkardı. Londra'nın kükremesi ve Londra yaşantısının karanlığı, çetinliği ve yorgunluğu şimdi çok uzaklarda gibiydi. O artık daha hür ve daha yüce bir yaşantının keyfini sürüyordu. Dümdüz kumların üzerine doğru ilerleyen, gitgide yaklaşan parıltılı suya şöyle bir baktı; gelgit başlamıştı. Tam o sırada kumsalın uzaklardaki bir köşesinden belli belirsiz bir bağırtı işitti.

"Balıkçılar birbirlerine sesleniyor..." diye kendi kendine mırıldandıktan sonra etrafına şöyle bir baktı. Bunu yaptığı sırada korkunç bir şaşkınlığa kapıldı zira bir bulut ayın önünden geçtiği sıra-

da etrafını sarmalayan ani, zifiri karanlığa rağmen, kendi çehresini görüverdi! Bir saniyeliğine de olsa karşısındaki kayanın tepesinde, kafasının kelleşmiş arka tarafını ve kocaman kartal tüyünün tutturulduğu Glengarry şapkasını görmüştü. Geriye doğru sendelediğinde ayağı yanlış bastı ve iki kayanın arasındaki kumlar boyunca kaymaya başladı. Düşüyor olmak onu endişelendirmemişti zira kumlar onun sadece birkaç metre altındaydı ve zihni o anda, ortadan kaybolmuş olmasına rağmen kendi imgesi ya da siluetiyle ziyadesiyle meşguldü. *Kuru araziye* ulaşmanın en basit yolu bu olduğundan kalan mesafeyi sıçramaya hazırlandı. Tüm bunlar bir saniye kadar sürse de insan beyni hızlı çalıştığından sebep sıçramak için kendini toparladığı sırada aşağısındaki kumların mermersi düzlüğünün garip bir şekilde titreyip sarsıldığını fark etti. Ani bir korkuya kapıldı. Dizleri zayıflamıştı, hâl böyleyken zıplamak yerine kayanın aşağısına doğru bedbaht bir şekilde kayıverdi ve o sırada çıplak baldırlarını çiziverdi. Kuma dokunan ayakları su gibi kumun içinden geçtiğinde bataklığın içine dalıverdiğini anlayana değin dizlerine kadar gömülüvermişti. Daha fazla batmamak adına bir kayaya doğru çılgınca atıldı, neyse ki içgüdüsel olarak kavrayabildiği bir çıkıntıya ya da uca tutunabilmişti. Korkunç bir çaresizlikle tutunmaya devam etti. Bağırmaya çalıştı ancak nefesi yetmiyordu. Sesini duyurması için büyük bir çaba sarf etmesi gerekti ve bağırdı. Bir kez daha bağırdı ve görünen o ki kendi sesi onun cesaretini yenilemişti zira kayaya kendi düşündüğünden daha uzun bir süre tutunmayı, tutunuşu kör bir ümitsizlikle sürse de, başarmıştı. Ancak elinin kavrayışının zayıfladığını hissediyordu; çok şükür ki o sırada bağırtısı hemen üzerindeki bir adamın kalın sesiyle karşılık buluvermişti.

"Tanrı'ya şükür, çok geç kalmadım!" Uzun, büyük çizmeleri olan bir denizci alelacele kayaya tırmanarak geliverdi. Hemencecik tehlikenin büyüklüğünün farkına varan denizci, "Sıkı tutun ortak! Geliyorum!" dedi ve ayağı sağlam bir zemine basana kadar aşağı indi. Sonra üstündeki kayayı güçlü ellerinden biriyle kavrayarak aşağı doğru eğildi ve Markam'ın bileğinden yakalayıp "Bana tutun ortak! Öbür elinle de tutun!" dedi.

Sonra adam muazzam bir güç ve sabit, sağlam bir çekme hareketiyle Markam'ı hominigırtlak bataklıktan kurtardı ve onu kayanın üzerine, güvenli bir yere çıkardı. Adama nefes alacak fırsatı dahi vermeyerek onu çekip itmeye devam etti, Markam'ı bir an olsun bırakmayarak onu kayaya ve ötesindeki sağlam kumlara çıkardıktan sonra nihayet adamı bıraktı. Markam hâlâ içinde bulunduğu tehlike nedeniyle kumsalın yüksek bir tarafında titriyordu. Sonra denizci konuşmaya başladı:

"Ortak! Tam zamanında vardım. Şuradaki aptal heriflerle uğraşıp da sana doğru koşmasaydım, şu an akarkumların bağırsağına değin batmıştın ha! Wully Beagrie senin bir hayalet olduğunu düşündü, Tom MacPhail ise senin bir goblin olduğun kanısındaydı. Ben 'Olur mu öyle şey!' dedim. Sen o avanak İngilizden başkası değilsin; hani şu eee, heykelden fırlamış gibi giyinen deli! Sen osun! Ben bu kılığının tuhaf ve aptalca olduğunu düşünmüştüm... Bataklığın nasıl bir şey olduğunu da bilmiyorsun hem, ha! Seni uyarmak için bağırdım sonra da seni gerekirse kurtarmak için koştum. Ancak Tanrı'ya şükür ki sen salak olsan da, kibrinden dolayı aklının yarısını kaybetmiş olsan da, geç kalmadım!" Adam, bunları dediği sırada şapkasını saygıyla çıkarmıştı.

Bay Markam ziyadesiyle duygulanmış ve korkunç bir ölümden kurtulduğu için şükranla dolmuştu ancak kibir suçlamasının onda yarattığı acı bir kez daha onu tevazusundan vurmuştu. Tam sinirli bir şekilde cevap vereceği sırada, o yarı-deli postacının uyarı niteliğindeki sözlerini anımsayıverdi: "Kendinle yüzleş ve tövbe et! Yoksa bataklık yutacak seni!" Kendisini büyük bir huşu içinde bulmuştu.

O sırada gördüğü imgesini ve bataklığın yarattığı ani, ölümcül tehlikeyi anımsadı. Bir dakika kadar sessiz kaldıktan sonra, "Sevgili dostum, sana hayatımı borçluyum!" dedi.

Cesur balıkçı, saygıyla yanıtladı: Yok yahu! Hayır! Hayatını bana değil Tanrı'ya borçlusun amma ben onun merhametinin mütevazı aracısı olmaktan çok memnunum!"

Bay Markam, kurtarıcısının iki elinden de tutup o elleri sıkarak "Ama sana teşekkür etmemde bir sakınca görmezsin, değil mi?" diye sordu. "Yüreğim olayın şokunu atlatabilmiş değil, sinirlerim ise

uzun uzadıya konuşmama izin vermeyecek denli gergin ancak inan bana; sana çok, çok minnettarım!" Yaşlı Markam'ın son derece duygulandığı aşikârdı zira gözyaşları yanaklarından akar olmuştu.

Balıkçı, nispeten yontulmamış ancak has bir nezaketle, "Evet, bey'fendi istiyorsanız, yüreğinize iyi gelecekse, bana da teşekkür edin! Düşünüyorum da, sizin yerinizde olsam ben de minnettar olurdum. Ancak bana gelince, bey'fendi, teşekküre ihtiyacım yok. Memnunum, bu bana yetiyor!"

Arthur Fernlee Markam gerçekten de minnettar ve şükran doluydu ki bunu daha sonra somut bir şekilde de gösterdi. Bir hafta içerisinde, Peterhead Koyu'nda o zamana değin görülmüş en janti balıkçı teknesi, Crooken Limanı'na doğru açılmıştı. Envai çeşit yelkenleri ve teçhizatı haiz olmakla birlikte birinci kalite ağları mevcuttu. Teknenin sahibi ve adamları, somon balıkçısının karısına tekneyi balıkçıya ait kılan evrakları teslim ettikten sonra at arabasıyla ayrıldılar.

Bay Markam ve somon balıkçısı birlikte sahilde yürüdükleri sırada Markam, yol arkadaşına böylesine bir tehlikenin içine düştüğünü başkasıyla paylaşmamasını, böyle bir malumatın karısı ve çocuklarını endişelendireceğini söyledi. Onların hepsini bataklık konusunda tembihleyeceğini söyledikten sonra konu hakkındaki bilgi dağarcığının yeterli olduğunu hissedene değin bataklık hakkında sorular sordu. Yolları ayrılmadan önce yol arkadaşına ona yardım etmek için kayadan inmeden evvel, kendisi gibi giyinmiş ikinci bir silueti görüp görmediğini sordu.

"Yok ya! Yok, olur mu öyle şey!" yanıtını aldı. "Buralarda öyle bir avanak daha yoktur valla! Jamie Fleeman'ın zamanından beri buralarda öyle giyineni görmedim. Udny Lordu'nun soytarısı idi kendisi. Ee, n'olcaktı ortak! Senin giydiğin gibisinden antin kutin bir kılığı burada ne zamandır kimse görmüyor! Hem böylesine bir kılıkla gidip o soğuk kayanın üzerine oturulur mu yahu! Oğlum! Sen romatizmadan ya da sırtının ağrımasından hiç tırsmıyor musun da baldırı çıplak o buz gibi taşlara oturuyorsun? Sabah seni limanın o tarafta gördüğüm zaman birkaç tahtanın eksik olduğunu düşünmüştüm de bu kılıkla orada olman için salak olman lazım!" Bay

Markam tartışmadı. Evine yaklaştıkları için somon balıkçısına bir bardak viski ikram etti. Adam ikramı geri çevirmedi ve sonrasında yollarını bu gecelik ayırdılar. Ailesini bataklık hakkında tembihlemeyi, ufak da olsa bir tehlike atlattığını söylemeyi ihmal etmedi.

O gece boyunca hiç uyumadı. Saatlerin birbirini kovaladığını işitiyordu ancak ne kadar denerse denesin uyuyamıyordu. Tekrar tekrar, Saft Tammie'nin alışılagelmiş sessizliğini onu kibir günahı hakkında uyarmak için bozduğu vakitten, o bataklığın ona yaşattığı korkunç deneyime değin yaşadıklarını kafasında döndürüyordu. Kafasında şu soru belirip duruyordu: "Ben, aptallıktan ayrılamayacak bir kibre mi sahibim?" Sorunun cevabı o deli kâhinin sözlerindeydi: "Her şey boş, bomboş, bomboş! Kendinle yüzleş ve tövbe et, yoksa bataklık yutacak seni!" Bir şekilde aynı bataklığın içinde ölüp gideceğine dair bir kaygı zihnini kuşatıvermişti, orada kendisiyle yüzleşmişti çoktan.

Şafak söktüğünde uykuya daldı ancak görünen o ki mesele rüyalarında da onun peşini bırakmamıştı zira karısı onu uyandırdı ve şöyle dedi: "Sessizce uyu! O kahrolası yaylalı elbisesi kafanı bozdu senin. Mümkünse uykunda konuşma!" Üzerinden bir yük kalktığını ona sezdiren hoş bir hissiyatın farkındaydı ancak bu hissiyatın sebebi hakkında bir fikirciği dahi yoktu. Karısına uykusunda neler mırıldandığını sorduğunda şu yanıtı aldı: "Kimbilir kaç defa söyledin de aklımda kaldı: 'Yüzleşmedim! Kel kafanın üstündeki kartal tüyünü gördüm. Daha umut var! Yüzleşmedim!' Yat uyu hadi! Hadi!" Sonra Markam uykuya daldı zira deli herifin kehanetinin henüz gerçekleşmediğini fark etti. Henüz kendisiyle yüzleşmiş sayılmazdı.

Kapıda onu görmek isteyen bir balıkçı olduğunu söylemeye gelen bir hizmetçi tarafından erkenden uyandırıldı. Yaylalı esvabının inceliklerini öğrenmediği için aheste aheste giyindi ve somon balıkçısını bekletmek istemediği için aceleyle aşağı indi. Konuğunun, onu görür görmez kelimelerden mürekkep bir yaylım ateşi açan Saft Tammie olduğunu fark edince şaşırmış ve durumdan pek memnun olmamıştı: "Postanede olmam gerek ancak düşündüm ki sana bir parça olsun zaman ayırayım da ertesi akşam giydiğin o gösteriş budalalarına özgü kıyafeti tekrar giyip giymediğini yoklayayım de-

dim! Görüyorum ki dersini almamışsın. Eh, vakit yaklaşıyor, emin ol bundan! Sabah vaktimi kendime ayırabiliyorum. Ee, sen bataklıkta kaybolup da Şeytan'ın eline düşene değin etrafı kolaçan etmeye devam edeceğim ben de! Şimdi işe gidiyorum!"

Tammie, bunu söyler söylemez başını alıp gitti ve Bay Markam'ı sinirleri altüst olmuş bir hâlde bıraktı; konuşmayı duyacak kadar yakındaki hizmetçiler boş yere kıkırdamalarını gizlemeye uğraşıyorlardı. O gün her zamanki kıyafetlerini giyeceğine karar vermişti ancak Saft Tammie'nin ziyareti tam tersi bir karar almasına sebep oldu. Oradakilerin hepsine bir korkak olmadığını ve ne olursa olsun, nasıl geldiyse öyle devam edeceğini gösterecekti. Kahvaltıya yaylalı elbisesini giymiş, tepeden tırnağa silahlı bir hâlde geldiğinde çocuklarının tümü başlarını aşağı eğdi ve enseleri kıpkırmızı kesiverdi. En gençleri olan ve isterik bir boğulma nöbetine kapılacakmış gibi görünen ve bunun üzerine odadan dışarı çıkartılan Titus dışında hiçbiri kahkaha atmadı; Markam çocuklarını azarlamasa da yumurtasını sert, kararlı bir havayla soymaya başladı. Kol düğmelerinden biri talihsizce kadının sabahlığının danteline takılıp da çırılçıplak dizlerinin üzerine sıcak çay döküldüğü sırada karısı ona bir fincan uzatmaya çalışıyordu. Tahmin edilebileceği üzre Markam bir küfür savurunca sinirleri bir parça bozulan karısı lafa girdi: "Eh, Arthur! Böylesine komik bir kıyafet giyerek bir salak gibi görünmeyi göze aldıysan, ne bekliyorsun! Sen böyle bir kuşama alışkın değilsin, asla da olmayacaksın!" Yanıt olarak Arthur "Hanım!" diye öfkelice söze girecek oldu ancak bir kelime daha etmedi zira konu artık açılmıştı ve Bayan Markam konuşmaya niyetliydi. Söyledikleri hoş sözler değildi ve açık konuşmak gerekirse hoş bir tavırla da dile getirilmemişti. Bir karının tavrı, kocasına "gerçek" olarak kabul ettiği şeyleri aktarmaya giriştiğinde nadiren hoş bir tavırdır. Bunun neticesinde ortaya çıkan hâl ise Arthur Fernlee Markam'ın, İskoçya'da kalacağı müddet boyunca karısının diline doladığı esvaptan başka bir şey giymeme kararı almasıydı. Karısı, kadınlara özgü bir şekilde son sözü söyledi, gözlerinden yaşlar akıyordu: "Pekâlâ Arthur! Dilediğini yapacaksın elbette. Beni elinden geldiğince gülünç duruma

düşürüp bu zavallı kızların hayatlarını elinden al! Öyle ya, genelgeçer bir kaide olarak hiçbir delikanlı aptal bir kayınpeder istemez kendisine! Ama seni uyarmalıyım, gösteriş budalalığın bir gün başına beklenmedik bir iş açacak! Evvelinde akıl hastanesinde ya da mezarda bulmazsan kendini şayet!"

Birkaç gün sonra Bay Markam'ın açık hava yürüyüşlerinin büyük bir bölümünü tek başına yapacağı aşikâr olmuştu. Kızlar arada sırada, özellikle sabahın erken saatlerinde, gecenin geç vakitlerinde ya da kimseciklerin sokaklarda olmadığı yağmurlu günlerde onunla birlikte yürüyüşe çıkıyorlardı; söylediklerine göre babalarıyla dışarı çıkmaya razı olmadıkları bir gün yoktu ancak bir şey, bir şekilde buna engel oluyordu. Böyle durumlarda oğlanlar ise ortalarda olmuyordu. Bayan Markam ise kendisini bir aptal yerine koydurttuğu sürece onunla dışarı çıkmayı kat'i bir surette reddediyordu. Pazar günü ise sık sık giydiği ince pamuklu kıyafetini giymişti zira haklı olarak, kilisenin çıngar çıkartılacak bir yer olmadığını sezinlemişti ancak pazartesi gelip çattığında yine yaylalı esvabına büründü. Bu zamana değin yaylalı esvabını kafasından çıkarabilseydi iyi etmiş olurdu ancak İngilizlere özgü inatçılığı pek keskindi, hâl böyleyken de geri adım atacak değildi. Saft Tammie her sabah onun evine geliyor, onu göremediği ya da ona teslim edeceği bir posta olmadığı için, postalarını teslim ettiği öğleden sonra tekrar gelip onun dışarı çıkışını izliyordu. Böyle durumlarda onu gösteriş budalalığı hakkında uyarmayı ihmal etmiyor, bunu da evvela seçtiği kelimelerin tıpkısıyla yapıyordu. Birkaç gün sonra, Bay Markam onu bir at sineği gibi görmeye başlamıştı.

Hafta bitmeden, kendisini içinde bulduğu kısmi yalnızlık, bitmek bilmez ayıplamalar ve bu sebepten dolayı devam eden biteviye, yeis ile muhteva düşünceler Bay Markam'ın hastalanmasına sebep olmuştu. Bu durumdan ailesinden bir kişiye dahi bahsetmemişti zira onların kendisine kötü davrandıklarını düşünüyordu. O gece pek iyi uyumadı, uykusu boyunca kâbuslar görmüştü. Cesaretinin kırılmadığından emin olmak için günde en az bir defa bataklığı ziyaret eder oldu; oraya gitmeyi, gittiği gece yapacağı son iş olsa da bir kez olsun aksatmadı. Belki de bu alışkanlığı hasebiyle bataklıkta yaşadığı kor-

kunç deneyimi sürekli kâbuslarında görüyordu. Bu kâbuslar gitgide daha ayrıntılı bir hâl aldı; artık Bay Markam zaman zaman uyandığında o korkunç yeri gerçekten ziyaret etmekte olduğunu düşünüyordu. Bazenleri uyurgezerliğe başladığını düşünmeden edemiyordu.

Bir gece gördüğü kâbus o denli canlıydı ki, gördüğünün sadece bir düş olduğuna inanamamıştı. Gözlerini tekrar tekrar kapamıştı ancak görüntü, artık görüntü müydü gerçek miydi bilmiyordu, gözlerinin önüne serilir olmuştu yine. Yaklaştığı sırada mehtap bataklığın üzerinde bulutlardan azade, sapsarı bir şekilde parlıyordu. Akarkumlar her zamanki mermersi sakinliklerinin arasında titreyip, silkelenip, sarsılıp, büzüştükleri sırada genişleyen ışığın kırılmasını, bozulmasını ve kapkara gölgelere boyanmasını görebiliyordu. Yaklaştığı sırada onunkiyle aynı ölçüde adımlar atan başka bir siluet karşı taraftan gelmekteydi. O siluetin kendisinden başkasına ait olmadığını gördü ve sessiz bir dehşete, ne olduğunu ayırt edemediği bir kuvvete kapılarak ilerlemeye başladı, yılanın cerbezesine kapılmış bir kuş gibi büyülenmiş, hipnotize olmuş bir hâldeydi. O sağı solu belli olmayan kum birikintisinin üzerine doğru kapandığını hissettiğinde ölüm ıstırabıyla uyanıverdi; korkudan tiril tiril titriyordu ve ne tuhaftır ki deli postacının kehaneti kulaklarında çınlıyordu: "'Her şey boş, bomboş, bomboş!' Kendinle yüzleş ve bataklık seni yutmadan tövbe et!"

Bunun bir rüya olmadığından o denli emindi ki saat çok erken olmasına rağmen uyandı ve karısını rahatsız etmeden giyinerek, sahile doğru yola koyuldu. Kumda, kendi ayak izlerinin tıpkısı birkaç ayak izine rastladığında kalbi duracakmış gibi oldu. Kendisinkinin aynı geniş topuğu, aynı kare biçimli ayak parmağını görüyordu; artık oraya gitmiş olduğundan bir şüphesi yoktu, yarı ürkmüş, yarı afyonu patlamamış bir hâlde ayak izlerini takip etti ve o izlerin, sağı solu belli olmayan o bataklığın ucunda sona erdiğini fark etti. Bu, onu tarifsiz bir dehşete sürükledi zira kumun üzerinde adamın oradan geri döndüğüne dair ayak izleri yoktu; çevresini korkunç, çözemediği bir gizemin sarmaladığını ve bu gizemi çözdüğü takdirde kendi sonunu getireceği izlenimine kapıldı.

Bu durumda iki yanlış hareketi vardı. Öncelikle onu rahatsız eden

durumlardan kimseye söz etmediği için ailesinden kimsenin en ufak bir fikri yoktu. Hâl böyleyken, ağızlarından çıkan art niyetten yoksun her söz ya da ifade vehminin tüketici ateşini iyice harlamıştı. İkincisi, rüya görmenin ve zihinsel fenomenlerin gizemleri üzerine eğildiğini iddia eden kitapları sıkça okumaya başlamıştı ki bunun sonucunda her türlü kafadan çatlağın ve yarı-deli filozofun uçuk hayal gücü, düzenini yitirmiş aklının ziyadesiyle verimli topraklarında baş verir olmuştu. Böylelikle olumlu ya da olumsuz kabul edilebilecek her türlü şey tek bir nihayete doğru ilerlemeye başlamıştı. Saft Tammie, onu rahatsız eden meselelerin en hafifi değildi kuşkusuz; artık günün belli vakitlerinde kapısında kat'i surette dikilir olmuştu adam. Bir süre sonra Markam bu adamın evvelki yaşantısını merak ettiğinden sebep geçmişi hakkında birkaç araştırma yapmış ve şu sonuca ulaşmıştı:

Ahali, Saft Tammie'nin Firth ya da Forth'un çevresindeki kontluklardan birinin lordunun oğlu olduğu düşünüyordu. Papaz okulunda kısmi bir eğitim almış ancak kimsenin bilmediği sebeplerden dolayı geleceğini çöpe atıvermiş ve Peterhead'in balina avı konusunda altın çağını yaşadığı zamanlarda oraya giderek bir balina teknesinde çalışmaya başlamıştı. Burada birkaç yıl boyunca kaldığı sürede gitgide daha az konuşur olmuştu. Nihayet gemideki tayfanın geri kalanı böylesine ketum bir iş arkadaşına karşı cephe almıştı ve o da bunun sonucunda kuzey filosunun balıkçı teknelerinde iş bulmak durumunda kalmıştı. Balıkçılarda yıllar yılı çalışmış "birazcık tuhaf" biri olmasıyla ismini duyurmuştu, nihayet Crooken'a yerleşmişti ve şüphesiz ki aile tarihçesi hakkında malumat sahibi olan Crooken Lordu, ona bir mütekaitin yaşamını bahşedecek bir iş bağlamıştı. Bu bilgileri ona sağlayan papaz sözünü şöyle bitirmişti:

"Çok tuhaf doğrusu ancak bu adamın garip bir yeteneği olduğunu düşünüyorum. Bu yetenek, biz İskoçların inanmaya pek yatkın olduğu 'gönül gözü' müdür yoksa başka bir gizli bilgelik midir orasını bilmiyorum ancak bu adamın öngörmediği korkunç minvalde bir olayın bu taraflarda asla ve kat'a gerçekleşmediğini onunla birlikte çalışan adamların ağzından duydum. Ölüm kokusu havaya yayıldığında bu adam heyecanlı, gergin bir tabiata bürünüyor!"

Bu durum Bay Markam'ın endişelerini azaltmanın yanından dahi geçmemiş; aksine adamın kehanetinin zihninde yarattığı etkiyi iyice katmerlemişti Kendisini verdiği yeni merak konusu hakkında okuduğu kitaplardan en çok dikkatini çeken ise evvela Bonn'da çalışmış Dr. Heinrich von Aschenberg'in yazdığı *Die Döppleganger* idi. Bu kitap sayesinde ikili yaşam süren insanlar hakkında bir şeyler öğrenmişti, bu insanların iki farklı doğası birbirinden ziyadesiyle ayrıksıydı, beden her daim ruhların biriyle bir iken, diğerinin gölgesiydi. Bay Markam'ın bu önermeyi kendi durumuna uygun bir şekilde yorumladığını söylememize gerek yoktur herhalde. Kendi ardının bataklıktan kaçtığı gecede gördüğü görüntüsü, geri dönüş izleri olmaksızın attığı adımların bataklıkta kaybolması, Saft Tammie'nin kendisiyle karşılaşacağı ve bataklıkta kaybolacağına dair bulunduğu kehanet... Tüm bunlar, kendisinin bir döppleganger vakası olduğuna dair kanaatini güçlendirdi. Çifte bir yaşam sürdüğünün farkına vararak, kendini buna inandırmak adına kanıt aramaya koyuldu. Bunun için bir gece yatağına dönmeden evvel ayakkabılarının tabanına tebeşirle ismini yazdı. O gece bataklığın ve onu ziyaret ettiğinin düşünü gördüğünde gördüğü rüya o denli canlıydı ki şafak söküp uyandığında orada olmadığına inanamıyordu. Bir kez daha karısını rahatsız etmeden ayakkabılarını aramaya koyuldu.

Tebeşir izleri yerli yerindeydi! Giyindi ve sakince dışarı çıktı. Bu sefer gelgit kumsala pek yakındı, hâl böyleyken kum tepelerini aştı ve sahile bataklığın diğer tarafından çıkıverdi. Sonrasında ise ayak izlerinin bataklığın içinde kaybolduğunu gördü, nasıl bir korkuydu hissettiği, ah bir bilseniz!

Eve fevkalade mutsuz döndü. Onun gibi, gerçek dışı şeylere tahammülü olmayan, gürültülü Londra şehrinin göbeğinde işini kovalayan ve uzun, olaysız bir yaşam sürmüş yaşlı bir tüccarın gizemin ve dehşetin içine böylesine batmış olması ve çifte bir yaşam sürdüğünün ayırdına varması şayan-ı hayretti doğrusu. Sıkıntısından karısına dahi bahsedemiyordu zira böyle bir durumda karısının, onun diğer yaşamı hakkındaki tüm detayları öğrenmeyi isteyeceğini ve bu yaşantı hakkında hiçbir şey bilmediği için sayısız ihaneti kafasında

kurmak bir kenara, ona doğrudan isnat edeceğini biliyordu. İş böyleyken Markam gitgide karamsarlaşmıştı. Gelgitin geriye doğru çekildiği ve dolunayın meydana çıktığı bir gecede Markam oturmuş, akşam yemeğini beklerken hizmetçisi Saft Tammie'nin, Markam'ı göremediği için dışarıda olay çıkarmaya meylettiğini çıtlattı. Markam ziyadesiyle öfkelenmişti ancak hizmetçisinin bu konu hakkında bir korkusu olduğunu düşünmemesi için adamın içeriye alınmasını buyurdu. Tammie içeri girdiğinde her zamankinden daha atik hareketle yürüyordu ve başı dimdikti, normalde aşağı bakan gözlerinde ise keskin bir kararlılık görülüyordu. İçeri girer girmez, "Seni bir kez daha görmeye geldim ve sen yine saçağa türemiş bir papağan gibi oturuyorsun işte! Eh, ortak! Seni affediyorum! Unutma, seni affettim!" dedi. Bunu söyledikten sonra arkasını dönüp evden çıktı. Ev sahibi ise dile getirilemeyecek ölçütte öfkelenmişti.

Akşam yemeğinden sonra bir kez daha bataklık tarafına uğramaya karar verdi; gitmekten korktuğunu kabul etmeyi men etti kendisine. Saat dokuzu vurduğunda iki dirhem bir çekirdek sahile doğru yürüyüşe çıktı ve kumların o taraftan geçerek en yakınındaki kayanın ucuna oturuverdi. Dolunay hemen ardındaydı ve koyu öylesine aydınlatmıştı ki koyun köpük pervazları, burnun karanlık silueti ve somon ağlarının kazıkları iyice göze batıyordu. O akkor sarı ışığın altında, Crooken Limanı'nın ve lordun uzaktaki kalesinin ışıkları gökyüzündeki yıldızlar misali parıldamaktaydı. Bir süreliğine Markam orada oturdu ve bu sahnenin güzelliğini kana kana içti. Ruhu, günlerdir dokunamadığı bir huzuru yakalamış gibiydi. Geçtiğimiz haftada yaşanan tüm o adilikler, rahatsızlıklar ve aptal korkular sanki silinip gitmiş ve onların yerini uhrevi bir sükûnet almıştı. Bu tatlı ve uhrevi ruh hâli ile son eylemlerini gözden geçirdi ve bu eylemleri takiben büründüğü kibirden ve inatçılıktan hicap duydu. Bunun üzerine, bir daha onu sevdiklerinden ayıran, ona gam, acı ve ıstırapla dolu saatler, günler yaşatmış o esvabı bir daha asla giymeyeceği kararını hemencecik verdi.

Ancak bu sonuca ulaşır ulaşmaz içinden bir ses dile gelir gibi oldu ve müstehzi bir tonda bu esvabı bir daha giyme şansının ol-

mayabileceğini, artık çok geç olduğunu, kararını verdiğini ve kendi düşenin ağlamayacağını söyledi.

Markam'ın daha aklıselim tarafı "Henüz düşmüş değilim," yanıtını verdi ve bu düşünceye tutunan Markam ayaklanarak, iğrenç esvaptan bir an önce kurtulmak için evin yolunu tuttu. Güzel manzaraya şöyle bir bakıvermek için bir anlığına duraksadı. Işık solgun ve yumuşak bir şekilde kayaların, ağacın ve evlerin çatısının her çizgisini göze hoş kılıyor ve gölgeleri kadifemsi bir karalığa bürüyerek, dümdüz kumlar boyunca bir saçak gibi süzülen gelgiti solgun bir alev misali aydınlatıyordu. Sonra kayalıktan ayrıldı ve sahile indi.

Ancak tam o sırada bir dehşet atağı onu sarstı ve kısacık bir an içerisinde beynine hücum eden kan, dolunayın ışığını topyekûn söndürüverdi. Bir kez daha kendisine ait o korkunç imgenin bataklığın ötesinden, kıyının tam karşısındaki kayaya doğru ilerlediğini gördü. Az evvel keyfini sürdüğü huzurun efsunu, yaşadığı şokun etkisini ikiye katlamıştı; Markam kelimenin tam anlamıyla felç olmuş bir hâlde, o korkunç imgeyi ve büzülüp duran, hareketli bataklığın, tam arasında kalan bir şeye doğru kımıldanmasını seyretti. Bu sefer her şey ayan beyan ortadaydı zira hemen ardındaki ay adamın çehresini gölgelese de kendisininkiyle tıpatıp aynı, tıraşlı yanakları ve birkaç haftadır uzayan kısa, küt bıyıkları görebiliyordu. Işık o alacalı tartanın ve kartal tüyünün üzerinde parıldıyordu. Kafanın, Glengarry şapkasının altındaki kel tarafı dahi ışıldıyor, adamın omzundaki Cairngorm broşu ve gümüş düğmelerin üst tarafları da ona eşlik ediyordu. Baktı ve ayaklarının hafifçe battığını hissetti zira hâlâ bataklığın kenarındaydı. Geriye doğru birkaç adım attı. O bunu yapar yapmaz diğer siluet ileri doğru bir adım attı. Böylece aralarındaki mesafe muhafaza edilmişti.

İki adam, sanki olan bitenler garip bir efsunun sonucuymuş gibi nihayet yüz yüze gelmişlerdi; beynine hücum eden kanın uğultusunun arasında Markam, kehanetin sözlerini işitiyor gibi olmuştu: "Kendinle yüzleş ve tövbe et! Yoksa bataklık yutacak seni!" İşte, kendisiyle yüz yüzeydi ve tövbe etmişti! Şimdi de bataklığa batıyordu! Adamın uyarısı ve kehaneti tutmuştu!

Hemen tepesinde martılar çığlık atıyor, gelgitin uçlarında daireler çiziyorlardı; bu dünyevi ses, Markam'ı kendisine getirivermişti. O sesi işitir işitmez alelacele birkaç adım geri attı zira henüz sadece ayakları o yumuşak kuma batmıştı. O bunu yaparken diğer siluet bir adım daha ileri attı ve bataklığın ölümcül pençelerine yakalanıp dibe batmaya başladı. Markam, sanki kendi cenazesini seyrediyordu şimdi. Bu sırada ruhundaki korkunç ıstırap hasebiyle bir çığlık koyverdi. Diğer siluet de bu çığlığı işitir işitmez bir çığlıkla karşılık verdi. Markam ellerini ileri doğru uzatınca siluet de aynını yaptı. Korku dolu gözlerle siluetin bataklığa daha da derin gömüldüğünü izledi; ertesinde ne olduğunu bilmediği bir kudret dolayısıyla kaderiyle yüzleşmek için kuma doğru bir kez daha adım attı. Ancak daha ilerideki ayağı bataklığa tekrar batmaya başlayınca bir kez daha martıların çığlığını duydu ve o çığlık Markam'ın uyuşmuş akli melekelerini uyandırıverdi. İnsanüstü bir çabayla ayağını onu kıskıvrak yakalamış bataklıktan çıkardı ve ayakkabısını arkasında bıraktı. Sonra, saf bir dehşetle arkasını dönüp oradan uzaklaşmaya, gücü ve nefesi kalmayana değin durmadan ilerlemeye başladı ve nihayet kum tepelerinin arasındaki çimenli yola bayılır gibi düştü.

***

Arthur Markam bu korkunç maceradan ailesine bahsetmeme kararı almıştı. En azından aklını tamamıyla toparlayana değin yapmayacaktı bunu. O korkunç ikiz, Markam'ın öteki benliği bataklığa gömüldüğü sırada Markam eski huzuruna benzer bir şeyi yeniden kazandığını hissetti.

O gece deliksiz, rüyasız bir uyku çekti ve sabah olduğunda eski hâline büyük ölçütte dönmüştü. O yeni ve çok daha marazi benliği artık sonsuza değin yitip gitmişti. Ne tuhaftır ki o sabah Saft Tammie de Markam'ın kapısının önünde değildi ve oraya bir daha asla gelmedi. Tammie yine parıltısız gözleriyle eski yerinde oturuyor, boşluğu izliyordu. Markam, verdiği karara münasip bir şekilde bir

daha o yaylalı esvabını asla giymedi ancak bir akşam İskoç kılıcını, hançeri, kilt çantasını ve tüm ıvır zıvırı bir çıkının içerisine koyduktan sonra çıkını gizlice yanına alarak, hepsini bataklığa attı. Çıkının, bataklık tarafından yutulduğunu ve bataklığın tekrar mermere özgü bir pürüzsüzlüğe büründüğünü büyük bir keyifle seyretti. Sonra eve gitti ve akşam duasından evvel ailesine neşeli haberleri verdi:

"Eh! Canlarım, o yayla esvabını giyme fikrinden vazgeçtiğimi duymak sizi sevindirecektir herhalde! Ne denli kibirli bir aptal olduğumu ve kendimi nasıl da küçük düşürdüğümü şimdi anlıyorum! O esvabı bir daha asla görmeyeceksiniz!"

Kızlardan biri, "Nerede peki baba?" diye sordu. Sanki, babasının bu özverili söyleminin karşılıksız kalmamasını istiyor gibiydi. Markam kızına öyle hoş bir cevap verdi ki kız ayaklandı ve yanına gelerek babasını öptü. Cevap şuydu: "Bataklıkta canım! Umuyorum ki en kötü huylarım da onunla beraber sonsuza değin oraya gömülmüştür!"

***

Yazın geri kalanını aile Crooken'da, büyük bir mutluluk içerisinde geçirmişti ve şehre döndüğünde Bay Markam bataklık olayını neredeyse tamamen unutmuştu ancak bunun üzerine bir gün MacCallum More'dan eline bir mektup geçmiş ve bu mektup onu, her ne kadar ailesine bahsetmese ve belli sebeplerden dolayı mektubu cevapsız bıraksa da, derin düşüncelere sürüklemişti. Mektup şöyle diyordu:

"MacCallum More ve Roderick MacDhu.
İskoç Yünü Tartan Elbise Dükkânı.
Copthall Court, E.C.
30 Eylül 1892.

Sevgili Efendim, size yazma inisiyatifini aldığım için beni affedeceğinizi umuyorum ancak size sormak istediğim bir şey var; yaz boyunca Aberdeenshire'da (İskoçya'da) kaldığınız konusunda bilgilendirildim. İş ortağım, Bay Roderick MacDhu (kendisi ticari sebeplerden

dolayı tabelalarımız ve reklamlarımızda bu isimle anılsa da gerçek adı Emmanuel Moses Marks'tır ve kendisi Londralıdır) geçen hafta İskoçya'ya bir tur için gitti ancak o gün bugündür kendisinden sadece bir kez, yola çıktıktan biraz sonra haber aldım ve hâl böyleyken başına bir iş gelmiş olmasından korkuyorum. Elimden gelen her türlü soruşturmayı yürüttüm ancak bir malumat alamadığım için çareyi size yazmakta buldum. Bana yazdığı mektuptan pek mutsuz olduğu çıkarımını yaptım; bir İskoç toprağında bir İskoç gibi görünme çabasından sebep başına bir musibet geleceğinden korktuğunu söylüyordu zira aktardığına göre gelişinden bir ay dönümü kadar sonra kendi "hayaletini" görmüş. Kendisi ayrılmadan evvel sizinkine benzeyen ve sizin için dikme şerefine nail olduğumuz yayla esvabının bir benzerini hazırlatmıştı zira hatırlayacağınız üzere o da bu esvabı çokça beğenmişti. Ancak bildiğim kadarıyla bu esvabı hiç giymemiş olabilir hatta bildiğim üzre kendisi bunu giymekten çekiniyordu. Bana, bu esvabı alışana değin ancak gece geç veya sabah çok erken vakitlerde giyeceğini ve bunu da kuş uçmaz kervan geçmez yerlerde yapacağını söylemişti. Ne yazık ki rotasını benimle paylaşmadığı için şu an nerelerde olduğuna dair en ufak bir fikrim yok. Hâl böyleyken size sizinkine benzeyen bir yayla kostümünü giyen birini geçici bir süreliğine edindiğinizi işittiğim mülkün civarlarında bir yerde görüp görmediğinizi ya da işitip işitmediğinizi sormak durumundayım. Arkadaşım ve ortağım hakkında bana verecek bir malumatınız olmadığı sürece bu mektuba herhangi bir cevap beklemeyeceğim o yüzden lütfen herhangi bir sebebiniz olmadığı sürece bana geri yazma zahmetine girmeyiniz. Kendisinin sizin civarlarınızda olduğunu düşünüyorum zira mektubunda herhangi bir tarih olmasa da zarfta "Yellon" posta pulunun yapıştırıldığı görülüyor ki burası Aberdeenshire'da, Crooken Köyü'ne çok da uzak olmayan bir yer imiş.

Saygılarımla, sevgili efendim,
Kalbi sevgilerimle. Bendeniz
Joshua Sheeny Cohen Benjamin
"(MacCallum More.)"

"Bram Stoker daima dünyanın en ünlü vampiri Kont Dracula'nın yaratıcısı olarak hatırlanacak olsa da bunun yanında birçok hünere sahipti."
—DAVID STUART DAVIES

Bram Stoker, 1897'de yayımlanan başyapıtı *Dracula* ile korku edebiyatının yol gösterici isimlerinden birine dönüştü. Ölümünden iki yıl sonra, 1914'te yayımlanan *Dracula'nın Konuğu ve Diğer Tuhaf Öyküler* başlıklı derlemesi ise, onun bir vampir öyküsü dışında da anlatacakları olduğunu gösteren, karakter yaratımı ve olay örgüsü konusunda ustalığını sergilediği öykülerin toplandığı bir kitap.

Derlemeye ismini veren ve aslında *Dracula* romanında kendine yer bulamayan bir bölümden ibaret olan "Dracula'nın Konuğu"nun yanı sıra "Yargıcın Evi", "Sıçanların Cenazesi", "Çingene Kehaneti" ve "Kızılderili Kadın" gibi birbirinden karanlık, gizemli ve ürkütücü öyküler, Bram Stoker'ın günümüzde bile hâlâ keşfedilmeye değer farklı yönleri olduğunun birer göstergesi.

Zira ölüler dörtnala ilerler.

ithaki
www.ithaki.com.tr
9 786052 651179
/ithakiyayinlari
www.ithakiyayingrubu.com